

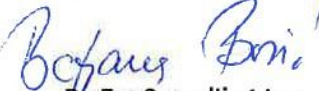

STRATEGIJA ZELENE URBANE OBNOVE GRADA DRNIŠA

Drniš, 2026.

Naručitelj	Grad Drniš, Trg kralja Tomislava 1, 22320 Drniš
Izrađivač	BorEco Consulting d.o.o., Ulica Marije Radić 2, 10000 Zagreb
Dokument	Strategija zelene urbane obnove Grada Drniša
Ugovor broj	20-25
Voditeljica projekta	Bojana Borić, dipl. ing. met, univ. spec. oecoling., PMP
Suradnici	Srna Krtak, mag. ing. prosp. arch. (<i>Green stories j.d.o.o.</i>) dr. sc. Goran Gašparac, mag. phys. - geophys.
Direktorica	Bojana Borić, dipl. ing. met, univ. spec. oecoling., PMP

BorEco Consulting d.o.o.
Zagreb, Ulica Marije Radić 2
OIB: 05433091025

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
1.1. SVRHA I RAZLOZI IZRADE DOKUMENTA	1
1.2. PROCES IZRADE DOKUMENTA	2
1.3. NACIONALNI ZAKONODAVNI OKVIR I NJEGOVA POVEZNICA S TEMOM ZELENE INFRASTRUKTURE I/ILI KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I/ILI ZGRADAMA	3
2. POVEZNICA NA PROGRAME ZI I KG I NPOO.....	6
2.1. POVEZNICA S PROGRAMOM RAZVOJA ZELENE INFRASTRUKTURE U URBANIM PODRUČJIMA ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2030. (PROGRAM ZI).....	6
2.2. POVEZNICA S PROGRAMOM RAZVOJA KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA ZA RAZDOBLJE 2021. DO 2030. GODINE (PROGRAM KG)	7
2.3. POVEZNICA S NACIONALNIM PLANOM OPORAVKA I OTPORNOSTI 2021.-2026. (NPOO)	7
3. SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA.....	9
4. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI	10
5. OSNOVNA OBILJEŽJA PODRUČJA OBUHVATA	12
5.1. ADMINISTRATIVNO-TERITORIJALNA PODJELA	12
5.2. STANOVNIŠTVO.....	13
5.3. KLIMATSKA OBILJEŽJA	16
5.3.1. Meteorološke i klimatološke karakteristike	16
5.3.2. Klimatske projekcije	23
5.4. KVALITETA ZRAKA	30
5.5. RELJEFNA OBILJEŽJA	32
5.6. GEOLOŠKE ZNAČAJKE.....	33
5.7. VODNI RESURSI	35
5.7.1. Površinske vode.....	36
5.7.2. Podzemne vode	38
5.7.3. Zone sanitarne zaštite izvorišta	40
5.7.4. Opasnost od pojavljivanja poplava.....	41
5.8. ZAŠTIĆENA PODRUČJA PRIRODE.....	43
5.9. EKOLOŠKA MREŽA.....	43
5.10. KULTURNO-POVIJESNA OBILJEŽJA	44
6. ANALIZA ULAZNIH PODATAKA POVEZANIH S TEMOM ZELENE URBANE OBNOVE	49
6.1. ANALIZA VAŽEĆIH PROSTORNO-PLANSKIH DOKUMENATA.....	49
6.1.1. Prostorni plan Šibensko-kninske županije	50
6.1.2. Prostorni plan uređenja Grada Drniša	53
6.1.3. Urbanistički plan uređenja Grada Drniša	58
6.1.4. Urbanistički planovi uređenja.....	63
6.1.5. Zaključak.....	65
6.2. ANALIZA STRATEŠKIH DOKUMENATA	67
6.3. ANALIZA POSTOJEĆIH JAVNIH ZELENIH POVRŠINA I KORIDORA	70
6.3.1. Tipologija postojeće zelene infrastrukture (ZI)	94
6.4. ANALIZA TOPLINSKIH OTOKA	105

6.5.	DOSADAŠNJA JAVNA ULAGANJA KROZ GRADSKI PRORAČUN U POJEDINAČNE ZAHVATE NA TEMU ZELENE URBANE OBNOVE	107
6.6.	ANALIZA ANKETNOG UPITNIKA	108
6.6.1.	Analiza odgovora na pitanja vezana uz zelenu infrastrukturu	108
6.6.2.	Analiza odgovora na pitanja vezana uz KG prostorom i zgradama	109
6.6.3.	Analiza odgovora na pitanja vezana uz sudjelovanje u planiranju i upravljanju javnim, zelenim i vodenim površinama	110
7.	MODEL KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA	111
7.1.	PROVEDENI PROJEKTI KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA	113
7.2.	KRUŽNA OBNOVA I REVITALIZACIJA POVIJESNIH I ZAPUŠTENIH GRAĐEVINA	114
8.	PODRUČJA POGODNA ZA URBANU PREOBRAZBU I/ILI URBANU SANACIJU	117
9.	SWOT ANALIZA.....	120
10.	STRATEŠKI OKVIR	122
11.	HORIZONTALNA NAČELA.....	126
12.	POKAZATELJI, INDIKATIVNI FINACIJSKI PLAN I TERMINSKI PLAN PROVEDBE	127
13.	IZVORI PODATAKA I LITERATURA.....	140
14.	PRILOZI.....	142
14.1.	PRILOG: REZULTATI ANKETNOG ISTRAŽIVANJA	142

POPIS SLIKA

<i>Slika 5.1-1. Teritorijalno-politički ustroj Šibensko-kninske županije i položaj Grada Drniša</i>	12
<i>Slika 5.1-2. Teritorijalno-politički ustroj Grada Drniša (raspored naselja unutar Grada)</i>	13
<i>Slika 5.2-1. Promjena broja stanovnika naselja od 2011. do 2021. godine</i>	14
<i>Slika 5.2-2. Dobna struktura stanovništva Grada Drniša</i>	15
<i>Slika 5.3-1. Razdioba srednje godišnje temperature zraka (plava linija) i linije trenda (crvena crtkana linija) – vezana za vrijednosti lijeve y osi, u odnosu na tzv. „boxplot“ prikaz, pri čemu je srednja linija na plavim pravokutnicima označava medijalnu vrijednost srednje godišnje temperature zraka, a donji i gornji rub pravokutnika 25-ti odnosno 75-ti percentil vrijednosti. Linije koje se protežu izvan pravokutnika dosežu izdvojene vrijednosti srednje dnevne temperature – prikazane na desnoj y osi, gore; „Boxplot“ srednjih mjesečnih temperatura, dolje lijevo; „Boxplot“ srednjih sezonskih temperatura zraka, dolje desno. Izvor podataka: DHMZ, meteorološka postaja Drniš, razdoblje od 2000. do 2024. godine.</i>	17
<i>Slika 5.3-2. Razdioba godišnje ukupne (gore), mjesečne prosječne (dolje, lijevo) i sezonske (dolje desno) količine oborina. Izvor podataka: DHMZ, meteorološka postaja Drniš, razdoblje od 2000. do 2024. godine.</i>	18
<i>Slika 5.3-3. Razdioba godišnje ukupne (gore), mjesečne prosječne (dolje, lijevo) i sezonske (dolje desno) količine snijega. Izvor podataka: DHMZ, meteorološka postaja Drniš, razdoblje od 2000. do 2024. godine.</i>	18
<i>Slika 5.3-4. Razdioba godišnje prosječne (gore), mjesečne prosječne (dolje, lijevo) i sezonske prosječne (dolje desno) relativne vlažnosti zraka. Izvor podataka: DHMZ, meteorološka postaja Drniš, razdoblje od 2000. do 2024. godine.</i>	19
<i>Slika 5.3-5. Razdioba mjesečne prosječne vidljivosti izmjerene u terminima 7h (gore), 14h (sredina) te 21h (dolje). Izvor podataka: DHMZ, meteorološka postaja Drniš, razdoblje od 2000. do 2024. godine.</i>	20
<i>Slika 5.3-6. Razdioba godišnje prosječne (gore), mjesečne prosječne (dolje, lijevo) i sezonske prosječne (dolje desno) brzine vjetra izmjerene u 7, 14 i 21h. Izvor podataka: DHMZ, meteorološka postaja Drniš, razdoblje od 2000. do 2024. godine.</i>	21
<i>Slika 5.3-7. Ruža vjetra izmjerenog u 7h (lijevo), 14h (sredina) i 21h (desno). Izvor podataka: DHMZ, meteorološka postaja Drniš, razdoblje od 2000. do 2024. godine.</i>	22
<i>Slika 5.3-8. Razdioba udjela meteoroloških pojava po mjesecima. Izvor podataka: DHMZ, meteorološka postaja Drniš, razdoblje od 2000. do 2024. godine.</i>	23
<i>Slika 5.3-9. Promjena srednje godišnje temperature zraka na 2 m iznad tla (°C) u srednjaku ansambla modela za razdoblje 2041. - 2070. u odnosu na referentno razdoblje 1981. - 2010. godine za scenarij RCP4.5. Od lijeva na desno: srednja, minimalna, maksimalna promjena temperature zraka.</i>	26
<i>Slika 5.3-10. Sezonska promjena srednje temperature zraka na 2 m iznad tla (°C) u srednjaku ansambla modela za razdoblje 2041. - 2070. u odnosu na referentno razdoblje 1981. - 2010. godine za scenarij RCP4.5. Od lijeva na desno: srednja, minimalna, maksimalna promjena temperature zraka. Od odozgo prema dolje: zima, proljeće, ljeto, jesen.</i>	27
<i>Slika 5.3-11. Relativna promjena ukupne srednje količine oborine u srednjaku ansambla korištenih modela za razdoblje 2041. - 2070. u odnosu na referentno razdoblje 1981. - 2010. godine za scenarij RCP4.5.</i>	27
<i>Slika 5.3-12. Relativna promjena sezonske srednje količine oborine u srednjaku ansambla korištenih modela za razdoblje 2041. - 2070. u odnosu na referentno razdoblje 1981. - 2010. godine za scenarij RCP4.5. Sezone: DJF – zima, MAM – proljeće, JJA – ljeto, SON – jesen</i>	28
<i>Slika 5.3-13. Promjena broja toplih dana u srednjaku ansambla korištenih modela za razdoblje 2041. - 2070. u odnosu na referentno razdoblje 1981. - 2010. godine (RCP4.5)</i>	29
<i>Slika 5.4-1. Zone i aglomeracije za potrebe praćenja kvalitete zraka s mjernim postajama državne mreže za trajno praćenje kvalitete zraka (Izvor: Izvješće o praćenju kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske za 2024. godinu (MZOZT, Zagreb, studeni, 2025.)).</i>	30
<i>Slika 5.6-1. Isječak iz geološke karte (Isječak iz OGK, List Drniš) s prikazom granice Grada Drniša</i>	33
<i>Slika 5.6-2. Isječak iz karte potresnih područja Republike Hrvatske, poredbeno vršno ubrzanje tla tipa A s vjerojatnosti premašaja 10 % u 10 godina za poredbeno povratno razdoblje 95 godina, izraženo u jedinicama gravitacijskog ubrzanja g</i>	34
<i>Slika 5.6-3. Isječak iz karte potresnih područja Republike Hrvatske, poredbeno vršno ubrzanje tla tipa A s vjerojatnosti premašaja 10 % u 50 godina za poredbeno povratno razdoblje 475 godina, izraženo u jedinicama gravitacijskog ubrzanja g</i>	35

Slika 5.7-1. Kartografski prikaz granica područja malih slivova i područja sektora u RH (Izvor: Pravilnik o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora (NN 121/25))	35
Slika 5.7-2. Podzemne vode KRKA - JKGI-10.....	38
Slika 5.7-3. Zone sanitarne zaštite na području Grada Drniša (Izvor: JU Zavod za prostorno uređenje ŠKŽ)	41
Slika 5.7-4. Karta opasnosti od pojave poplava na području grada Drniša (Izvor: PUVP 2027., Izvadak iz Registra vodnih tijela, Hrvatske vode, 2025.)	42
Slika 5.8-1. Zaštićena područja Grada Drniša (Izvor: SPUO Strategije razvoja Grada Drniša do 2020. godine) ...	43
Slika 5.9-1. Ekološka mreža na području Grada Drniša (Izvor: SPUO Strategije razvoja Grada Drniša do 2020. godine)	44
Slika 5.10-1. Arheološko nalazište Copića njive	47
Slika 5.10-2. Arheološko nalazište Crkvina u Trbounju.....	48
Slika 6.1-1. Karta 3.0. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora (PP ŠKŽ)	52
Slika 6.1-2. Karta 1. Korištenje i namjena površina (UPU Grada Drniša)	61
Slika 6.1-3. Karta 3. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina (UPU Grada Drniša)	62
Slika 6.3-1. Kartografski prikaz urbane zelene matrice naselja Drniš	72
Slika 6.3-2. Zračna fotografija centralnog dijela naselja Drniš, pogled prema Petrovom polju i naselju Badanj, listopad 2025.	73
Slika 6.3-3. LIJEVO: Meštrovićeva fontana 'Vrelo života', listopad 2025. (autor: Srna Krtak), DESNO: Zračna fotografija gradskog parka, listopad 2025.	73
Slika 6.3-4. Gradski park u naselju Drniš, listopad 2025. (autor: Srna Krtak).....	74
Slika 6.3-5. LIJEVO: Zračna fotografija sportsko-rekreacijske zone, DESNO: košarkaško igralište s tribinom okruženo brojnom visokom vegetacijom – visoka ambijentalna vrijednost prostora (autor: Srna Krtak)	74
Slika 6.3-6. LIJEVO: Zelene površine u sklopu DV Drniš, listopad 2025. (autor: Srna Krtak), DESNO: Zračna fotografija površina oko OŠ Antuna Mihanovića Petropoljskog, listopad 2025.	75
Slika 6.3-7. Zračna fotografija Trga Dr. Franje Tuđmana, listopad 2025.	75
Slika 6.3-8. Zračna fotografija površine trga Poljana, listopad 2025.	76
Slika 6.3-9. Zračna fotografija površina trgova s označenom poveznicom (zelene površine uz Crkvu Uspenja Presvete Bogorodice), listopad 2025.	76
Slika 6.3-10. Zračna fotografija gradske tržnice, župne crkve Gospe od Rožarija s okolnim prostorom i zgrade Doma zdravlja s okolnim zelenilom, listopad 2025.	77
Slika 6.3-11. Zračna fotografija istočnog ruba urbane zelene točke Drniš koji prati potok Trzbaličevac, listopad 2025.	77
Slika 6.3-12. Zračna fotografija zone višestambenih zgrada, listopad 2025.	78
Slika 6.3-13. Zračna fotografija utvrde Gradina uz kanjon rijeke Čikole (Izvor: Grad Drniš - https://arhiva.drnis.hr/o-drnisu/srednjovjekovne-utvrde)	78
Slika 6.3-14. Zelene površine uz crkvu sv. Roka (Izvor: VJERA I DJELA – https://www.vjeraidjela.com/)	78
Slika 6.3-15. Kartografski prikaz urbane zelene točke naselja Drinovci	79
Slika 6.3-16. Slavoluk pobjednicima operacije 'Miljevci' i drvored uz površine PŠ Drinovci, listopad 2025. (autor: Srna Krtak).....	80
Slika 6.3-17. Zračna fotografija naselja Drinovci, listopad 2025.....	80
Slika 6.3-18. Sportsko-rekreacijska zona (nogometno igralište i dječje igralište) uz PŠ Drinovci, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)	81
Slika 6.3-19. Kartografski prikaz urbane zelene točke naselja Siverić	81
Slika 6.3-20. Zelene površine uz PŠ Siverić u sklopu koje se nalazio i dječji vrtić (stare dječje sprave), listopad 2025. (autor: Srna Krtak)	82
Slika 6.3-21. Zračna fotografija sportsko-rekreacijske zone (NK Rudar Siverić), listopad 2025.	82
Slika 6.3-22. Zračna fotografija zgrada javne namjene u naselju Siverić (desna zgrada je zapuštena zgrada nekadašnjeg Doma kulture), listopad 2025.	83
Slika 6.3-23. Zračna fotografija groblja u naselju Siverić, listopad 2025.....	83
Slika 6.3-24. Drvored na ulazu u naselje Pakovo Selo, listopad 2025.	84
Slika 6.3-25. Kartografski prikaz zelene urbane točke naselja Pakovo Selo	84
Slika 6.3-26. LIJEVO: Nogometno igralište s tribinama, listopad 2025., DESNO: Manja boravišna zona s ugostiteljskim kiosk (preko puta nogometnog igrališta), listopad 2025. (autor: Srna Krtak)	85

Slika 6.3-27. Lokva u naselju Pakovo Selo, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)	85
Slika 6.3-28. Kartografski prikaz urbane zelene točke naselja Pokrovnik	86
Slika 6.3-29. LIJEVO: Zelene površine uz područnu školu Pokrovnik, listopad 2025. (autor: Srna Krtak), DESNO: Košarkaško igralište uz PŠ, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)	86
Slika 6.3-30. Manja sportsko-rekreacijska zona u naselju Pokrovnik, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)	87
Slika 6.3-31. Zračna fotografija na groblje Pokrovnik i okolni kulturni krajobraz, listopad 2025.	87
Slika 6.3-32. Kartografski prikaz urbane zelene točke naselja Biočić	88
Slika 6.3-33. Sportsko-rekreacijska zona koja se sastoji od boćališta, dječjeg igrališta i travnjaka s mladim stablima, naselje Biočić, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)	88
Slika 6.3-34. Prostor oko područne škole u naselju Radonić, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)	89
Slika 6.3-35. Površine sportsko-rekreacijske zone (sportsko-rekreacijski centar Jokinca) u naselju Karalić – nadstrešnica, boćalište, košarkaško igralište s tribinom, listopad 2025.	89
Slika 6.3-36. LIJEVO: Zračna fotografija košarkaškog igrališta u naselju Kadina Glavica, listopad 2025., DESNO: Zračna fotografija košarkaškog igrališta na rubu naselja Badanj, listopad 2025.	90
Slika 6.3-37. Sportsko-rekreacijske zone u naselju Kaočine (uz zatvorenu školu), listopad 2025. (autor: Srna Krtak)	90
Slika 6.3-38. Manje turističko naselje s kamp kućicama, Bogatić, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)	90
Slika 6.3-39. Prostor uz nekadašnju školu danas preuređenu u hostel, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)	91
Slika 6.3-40. Zračni snimak starog i novog groblja uz crkvu Sv. Ivana Krstitelja u Badnju, listopad 2025.	92
Slika 6.3-41. Zračni snimak crkva Sv. Petka (pravoslavna) i groblja u naselju Kanjane, listopad 2025.	92
Slika 6.3-42. Zračni snimak crkve sv. Josipa radnika i groblja u naselju Kadina Glavica, listopad 2025.	92
Slika 6.3-43. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: PARK	94
Slika 6.3-44. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: POVRŠINE ZA SPORT I REKREACIJU	95
Slika 6.3-45. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: BROWNFIELD POVRŠINE	96
Slika 6.3-46. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: VODOTOCI, POPLAVNA PODRUČJA I POVRŠINSKE KOPNE VODE	97
Slika 6.3-47. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: TRG	98
Slika 6.3-48. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: TRAVNJAK	99
Slika 6.3-49. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: ZONE ZA TURIZAM	100
Slika 6.3-50. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: ZELENE POVRŠINE UZ STAMBENE ZGRADE	101
Slika 6.3-51. Zračni snimak zelenih i otvorenih površina uz zonu višestambenih zgrada, listopad 2025.	101
Slika 6.3-52. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: ZELENE POVRŠINE UZ ZGRADE JAVNE, DRUŠTVENE I GOSPODARSKE NAMJENE	102
Slika 6.3-53. Zelene površine (travnjaci) uz nekadašnju školu u naselju Kaočine, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)	103
Slika 6.3-54. Zračna fotografija zelenila jedne od gospodarskih zona, listopad 2025.	103
Slika 6.3-55. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: ZELENE POVRŠINE UZ PROMETNICE	104
Slika 6.4-1. Temperatura površine tla na području administrativne površine grada Drniša u kolovozu 2024. ..	105
Slika 6.4-2. Temperatura površine tla na području administrativne površine grada Drniša u kolovozu 2024. godine uz naznačeni horizontalni (plava linija) i vertikalni presjek (crvena linija), lijevo; temperatura površine tla kroz vertikalni presjek, gore lijevo; temperatura površine tla kroz horizontalni presjek (dolje desno).	106
Slika 7.1-1. Energetska obnova dvije zgrade u ulici 142. brigade	113
Slika 7.2-1. Povijesna mlinica na rijeci Čikoli (Izvor: https://www.sibenik.in/drnis/)	115
Slika 7.2-2. LIJEVO: Trenutno stanje utvrde Gradina, DESNO: Planirano stanje (Izvor: https://www.drnis.hr/) ..	115
Slika 7.2-3. Muzeja rudarstva u Siveriću (Izvor: https://www.drnis.hr/projekti/integrirani-program-obnove-kulturne-bastine-grada-drnisa)	116

POPIS TABLICA

<i>Tablica 5.1-1. Klasifikacija Šibensko-kninske županije prema Nacionalnoj klasifikaciji statističkih regija 2021. (HR NUTS 2021.)</i>	12
<i>Tablica 5.2-1. Demografske promjene naselja između popisa 2011. i 2021. godine (Izvor: DZS, 2011. i 2021.)</i>	14
<i>Tablica 5.2-2. Demografska struktura stanovništva Grada Drniša prema dobnim skupinama (Izvor: DZS, 2021.)</i>	15
<i>Tablica 5.3-1. Sažetak projekcija klimatskih parametara za razdoblja 2011. - 2040. i 2041. - 2070. za Republiku Hrvatsku u odnosu na referentno razdoblje 1971. - 2000. godine (RCP4.5)</i>	24
<i>Tablica 5.4-1. Razine onečišćenosti zraka određene prema donjim i gornjim pragovima procjene za onečišćujuće tvari s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi za zonu HR 5</i>	31
<i>Tablica 5.4-2. Kvaliteta zraka na mjernoj postaji Polača u 2022., 2023. i 2024. godini</i>	31
<i>Tablica 5.7-1. Stanje vodnih tijela (Izvor: PUVP 2027.)</i>	36
<i>Tablica 5.7-2. Opći podaci o tijelu podzemnih voda</i>	38
<i>Tablica 5.7-3. Kemijsko stanje tijela podzemne vode KRKA - JKGI-10 (Izvor: PUVP 2027., Izvadak iz Registra vodnih tijela, Hrvatske vode, 2025.)</i>	39
<i>Tablica 5.7-4. Količinsko stanje tijela podzemne vode KRKA - JKGI-10 (Izvor: PUVP 2027., Izvadak iz Registra vodnih tijela, Hrvatske vode, 2025.)</i>	40
<i>Tablica 5.10-1. Zaštićena kulturna dobra na administrativnom području Grada Drniša (Izvor: Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, siječanj 2026.)</i>	44
<i>Tablica 6.3-1. Pregled javnih sadržaja i infrastrukture po naseljima Grada Drniša</i>	70
<i>Tablica 9-1. SWOT analiza</i>	120
<i>Tablica 10-1. Strateški cilj 1 - Unaprjeđenje postojeće i izgradnja nove zelene infrastrukture</i>	123
<i>Tablica 10-2. Strateški cilj 2 - Očuvanje i unaprjeđenje prirodnih područja te bioraznolikosti</i>	124
<i>Tablica 10-3. Strateški cilj 3. - Kružno gospodarenje prostorom i zgradama</i>	124
<i>Tablica 10-4. Strateški cilj 4. - Poboljšanje uvjeta za učinkovito planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom</i>	125

POPIS KRATICA

DHMZ	Državni hidrometeorološki zavod
DOŠK	Drniški omladinski športski klub
DZS	Državni zavod za statistiku
EU	Europska unija
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
GBP	Građevinska bruto površina
GIS	Geoinformacijski sustav
Grad	Grad Drniš
HV	Hrvatske vode
JLS	Jedinica lokalne samouprave
KG	Kružno gospodarenje
MZOZT	Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije
NBS	Rješenja temeljena na prirodi (engl. <i>Nature Based Solutions</i>)
NN	Narodne novine
NPOO	Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
NRS 2030	Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine
OIE	Obnovljivi izvori energije
OŠ	Osnovna škola
PKK	Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027.
PP	Prostorni plan
PP ŠKŽ	Prostorni plan Šibensko-kninske županije
PPUG	Prostorni plan uređenja Grada
PŠ	Područna škola
PUVP	Plan upravljanja vodnim područjem
RH	Republika Hrvatska
SECAP	Akcijski plan energetske i klimatske održivosti razvika (engl. <i>Sustainable Energy and Climate Action Plan</i>)
SŠ	Srednja škola
SWOT	Analiza snaga, slabosti, prilika i prijetnji (engl. <i>Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats</i>)
SZUO	Strategija zelene urbane obnove
SZUOG	Strategija zelene urbane obnove Grada Drniša
ŠKŽ	Šibensko-kninska županija
TZ	Turistička zajednica
UPU	Urbanistički plan uređenja
UPUG	Urbanistički plan uređenja Grada
UTO	Urbani toplinski otoci (engl. <i>Urban Heat Island – UHI</i>)
ZI	Zelena infrastruktura
ZUO	Zelena urbana obnova

NAPOMENA:

U hrvatskom jeziku koristi se ista riječ za formalni grad (grad što ga čini kompaktno sagrađeni prostor s cjelokupnim urbanim sadržajem; Vresk, 2002) i administrativni grad (grad što ga čini kompaktno sagrađeni prostor zajedno s urbaniziranom i funkcionalno integriranom okolicom; Vresk, 2002), u Strategiji zelene urbane obnove Grada Drniša će se koristiti ustaljena geografska praksa pisanjem riječi grad s malim početnim slovom (grad) u smislu formalnog grada te s velikim početnim slovom (Grad) u smislu obuhvata u širim administrativnim granicama.

1. UVOD

1.1. Svrha i razlozi izrade dokumenta

Grad Drniš prepoznaje potrebu za strateškim planiranjem kako bi se osigurala održivost i kvaliteta života stanovnika. **Strategija zelene urbane obnove Grada Drniša** (u daljnjem tekstu: **SZUOG Drniš**) predstavlja srednjoročni planski dokument koji se donosi za razdoblje do 2030. godine i obuhvaća cjelokupno područje jedinice lokalne samouprave (JLS). Odluku o donošenju Strategije donosi predstavničko tijelo Grada Drniša, u skladu s važećim zakonodavnim okvirom.

Strategija zelene urbane obnove (u daljnjem tekstu: SZUO) je strateška podloga od značaja za Grad Drniš izrađena u svrhu ostvarenja ciljeva razvoja zelene infrastrukture, integracije NBS rješenja (engl. *Nature Based Solutions*), unapređenja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenja ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama i jačanja otpornosti na rizike.

Zelena infrastruktura (u daljnjem tekstu: ZI) je prirodni kapital održivog razvoja nekog prostora, a čine ju zelena i plava komponenta. Svi oblici trajnog zelenila i vode u okolišu i na zgradama su potencijalni sastavni elementi zelene infrastrukture te je potrebno poticanje njihovog povezivanja u strateški planiranu mrežu koja uključuje i kružno gospodarenje prostorom i zgradama. Time se stvaraju preduvjeti za očuvanje bioraznolikosti i unapređenje životnog okruženja kroz javne parkove, vrtove i druge zelene površine koje doprinose kvaliteti zraka i smanjenju urbanog zagušenja. Ova strategija promovira multifunkcionalnost prostora, osiguravajući održivo upravljanje svim prirodnim resursima i prostorima.

Kružno gospodarenje prostorom i zgradama (u daljnjem tekstu: KG) podrazumijeva poticanje ponovnog korištenja zgrada i prostora i produljenje trajnosti postojećih prostora i zgrada, poticanje mjera smanjenja količine građevnog otpada te povećanja energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije (OIE) te ponovnog korištenja postojećih građevnih proizvoda i materijala. Primjenom ovog pristupa u urbanom razvoju, Drniš će maksimalizirati korištenje dostupnih resursa, smanjiti ekološki otisak te poboljšati operativnu učinkovitost zgrada i prostora. Implementacija definiranih mjera, odnosno aktivnosti i projekata predmetne SZUO doprinijet će općem održivom razvoju Grada, povećanju kvalitete javnih prostora te posljedično povećanju kvalitete života na području Grada, što predstavlja razloge izrade.

Izrada SZUO temelji se na nacionalnim strateškim dokumentima koji postavljaju okvir za unapređenje sigurnosti, kvalitete života i održivosti urbanih područja. Među njima posebno se ističu Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NN 13/21) (dalje u tekstu: NRS 2030) i Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima (NN 147/21).

NRS 2030 usmjerena je prema ostvarivanju četiri razvojna smjera, pri čemu posebno naglašava važnost provedbe ciljeva Europskog zelenog plana. Strategijom je definirano 13. strateških ciljeva, a za temu zelene urbane obnove ključan je Strateški cilj 8: Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost, koji zagovara razvoj Programa zelene infrastrukture i Programa kružnog gospodarenja.

Uz Nacionalnu razvojnu strategiju, izrada dokumenta oslanja se i na odredbe Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. (NPOO). U okviru Inicijative 6: Obnova zgrada, kroz Opći cilj 7, naglašava se potreba za jačom integracijom koncepata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Konkretno, kroz reformu C6.1.R5, predviđeno je uvođenje novog modela

izrade strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja.

Također, Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027. (PKK) doprinosi ostvarivanju ciljeva Strategije kroz prioritete koji podupiru održivi razvoj. Kroz Prioritet 3: Promicanje energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama, zaštite okoliša i održivog gospodarenja resursima, PKK podupire zelenu infrastrukturu i kružno gospodarstvo.

Kroz usklađivanje s relevantnim strateškim i programskim dokumentima, SZUOG Drniš postavlja temelje za održivo, otporno i kvalitetno planiranje urbanog prostora u skladu s nacionalnim i europskim razvojnim ciljevima. Strategija pruža sveobuhvatan pregled postojećeg stanja zelenih površina, prepoznaje razvojne potencijale i identificira prioritetna područja za urbanu preobrazbu. Dokument definira viziju budućeg razvoja te razrađuje tematske ciljeve, smjernice i konkretne mjere za unapređenje zelene infrastrukture, s posebnim naglaskom na projekte koji povezuju zelene površine unutar urbanih cjelina. Strategija istovremeno promiče održiva i sigurna naselja kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada, razvoj funkcionalnih prostornih rješenja te revitalizaciju i sanaciju postojećih urbanih područja.

1.2. Proces izrade dokumenta

Proces izrade ovog dokumenta temelji se na višestrukome pristupu koji kombinira istraživački rad, terensku analizu i suradnju s ključnim dionicima. U fazi kabinetskog istraživanja prikupljaju se i analiziraju relevantni izvori iz literature, kao i prethodna istraživanja vezana uz okoliš, urbanizam i razvoj zelenih površina. Također, u početnoj fazi izrade SZUO obavlja se terenski pregled i detaljna inventarizacija prostornih i okolišnih značajki područja. Ovaj postupak oslanja se na dostupnu literaturu, karte, digitalne modele i druge izvore podataka, koji zajedno čine temeljnu bazu za razumijevanje trenutnog stanja. Terenski rad obuhvatit će temeljito dokumentiranje zelenih površina, javnih prostora te područja koja zahtijevaju intervencije kako bi se unaprijedila njihova funkcionalnost i održivost, iz razine zemlje te snimanjem iz zraka što omogućuje detaljniji uvid u specifične značajke i potencijale prostora.

SZUO se izrađuje uz primjenu svih relevantnih informacija dobivenih: terenskim pregledom, suradnjom s nadležnim tijelima, stručnom literaturom, financijskim i ekonomskim izvješćima, zakonskim odredbama, smjernicama i propisima, digitalnim i analognim prostornim podatcima, anketama i ispitivanjem javnog mijenja te ostalim izvorima podataka. Provođenje anketa i javno savjetovanje o projektima vezanim uz zelenu infrastrukturu omogućuje interakcije između zajednice i donosioca odluka. Tako se osigurava da SZUO ne samo da zadovoljava urbane standarde i ciljeve održivosti, već i odražava stvarne potrebe građana.

Sve relevantne informacije se analitički obrađuju i interpretiraju, a izlazni rezultat je Strategija zelene urbane obnove u skladu s obveznim i preporučenim sadržajem navedenim u Smjernicama 3.0 za izradu Strategija zelene urbane obnove (2025.), a koji obuhvaća sljedeća poglavlja:

1. UVOD
2. POVEZNICA NA PROGRAME ZI I KG I NPOO
3. SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA
4. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI
5. OSNOVNA OBILJEŽJA PODRUČJA OBUHVATA
6. ANALIZA ULAZNIH PODATAKA POVEZANIH S TEMOM ZELENE URBANE OBNOVE
7. MODEL KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA

8. PODRUČJA POGODNA ZA URBANU PREOBRAZBU I/ILI URBANU SANACIJU
9. SWOT ANALIZA
10. STRATEŠKI OKVIR
11. HORIZONTALNA NAČELA
12. POKAZATELJI, INDIKATIVNI FINACIJSKI PLAN I TERMINSKI PLAN PROVEDBE
13. IZVORI PODATAKA I LITERATURA

Ovaj proces omogućava integraciju svih ključnih čimbenika, od prostornih i okolišnih karakteristika do društvenih i ekonomskih aspekata, stvarajući tako čvrste temelje za izradu SZUO. Kroz pažljivo usklađivanje različitih perspektiva, nastoji se oblikovati održiv pristup urbanom razvoju koji će unaprijediti kvalitetu života građana i doprinijeti očuvanju okoliša i prilagodbi na klimatske promjene.

SZUOG Drniš definira sveobuhvatan okvir za održivi razvoj kroz jasno strukturirane ciljeve, mjere i aktivnosti. U okviru Strategije utvrđena su 4 strateška cilja, koja se razrađuju kroz 9 posebnih ciljeva, a za njihovo ostvarenje propisano je ukupno 15 mjera. Svaka mjera dodatno se razrađuje kroz konkretne aktivnosti, kojih je ukupno 22.

1.3. Nacionalni zakonodavni okvir i njegova poveznica s temom zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i/ili zgradama

U nastavku slijedi analiza ključnih zakona koji se, općenito i načelno, mogu dovesti u vezu sa zelenom urbanom obnovom. Naime, u RH ne postoji cjelovita politika posvećena razvoju zelene infrastrukture i zelenoj urbanoj obnovi. Umjesto toga, ovoj se tematici pristupa na indirektan način, kroz odredbe unutar pojedinih zakonskih akata.

Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, 155/23)

U čl. 7., st. 3. se navodi kako se zaštita krajobrazna temelji na razvrstavanju krajobrazna prema njihovim prirodnim i/ili stvorenim obilježjima u krajobrazne tipove te na strukturiranju međusobno povezanih i multifunkcionalnih mreža zelene/krajobrazne infrastrukture na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. U st. 4. istog članka navodi se da se zaštita krajobrazna provodi integriranjem u postupke izrade dokumenata prostornog uređenja kao i planova gospodarenja prirodnim dobrima.

Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18)

U čl. 3., st. 4. određuje se da se cjelovito upravljanje zaštitom okoliša provodi na način da se ostvari održivi razvitak.

U čl. 4. održivi razvitak i okoliš se definiraju kako slijedi:

29. Održivi razvitak je razvitak društva, koji kao temeljne kriterije uključuje ekološku, gospodarsku i socio-kulturnu održivost, i koji s ciljem unaprjeđenja kvalitete života i zadovoljavanja potreba današnjeg naraštaja uvažava iste mogućnosti zadovoljavanja potreba idućih naraštaja, te omogućuje dugoročno očuvanje kakvoće okoliša, georaznolikosti, bioraznolikosti te krajobrazna.

30. Okoliš je prirodno i svako drugo okruženje organizama i njihovih zajednica uključivo i čovjeka koje omogućuje njihovo postojanje i njihov daljnji razvoj: zrak, more, vode, tlo, zemljina kamena kora, energija te materijalna dobra i kulturna baština kao dio okruženja koje je stvorio čovjek; svi u svojoj raznolikosti i ukupnosti uzajamnog djelovanja.

Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 67/25)

Dugoročni klimatski cilj u čl. 5., st. 1. glasi:

Dugoročni klimatski cilj Republike Hrvatske u području ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama je postizanje klimatske neutralnosti do 2050. godine, u skladu s člankom 2. Uredbe (EU) 2021/1119 te postizanje otpornosti na klimatske promjene u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) 2021/1119.

Nadalje, čl. 6., st. 1. navodi:

Ublažavanje klimatskih promjena, prilagodba klimatskim promjenama i zaštita ozonskog sloja, u svrhu održivog razvoja, temelji se na načelima zaštite okoliša određenim zakonom kojim se uređuje područje zaštite okoliša i zahtjevima međunarodnog prava i pravne stečevine Europske unije, kao i načelu jednakosti.

U čl. 14. se navodi da prilagodba klimatskim promjenama podrazumijeva poduzimanje primjerenih mjera prilagodbe klimatskim promjenama radi jačanja otpornosti na klimatske promjene i sprječavanja ili smanjenja potencijalne štete koje one mogu uzrokovati, kao i iskorištavanje mogućih pozitivnih učinaka klimatskih promjena. Nadalje, st. 2. istog članka definira da se prilagodba klimatskim promjenama obavlja provedbom mjera prilagodbe u svim sektorima koji su ranjivi na utjecaje klimatskih promjena.

Zakon o gradnji (NN 155/25)

Prema čl. 1., javni interes podrazumijeva „sigurnost građevina i stabilnost tla na okolnom zemljištu, zaštitu života i zdravlja ljudi, poštivanje načela jednakih mogućnosti, zaštitu okoliša, očuvanje prirode, promicanje održive gradnje te energetske primjerenosti svojstava građevina i zelene tranzicije“.

U čl. 11., Energetska učinkovitost i toplinska svojstva građevina, navedeno je da građevine moraju biti projektirane, izgrađene i održavane tako da je količina energije potrebna tijekom njihove uporabe minimalna, uzimajući u obzir sljedeće: 1. cilj za zgrade gotovo nulte energije i zgrade s nultim emisijama; 2. klimatske uvjete u otvorenom okruženju i 3. klimatske uvjete u zatvorenom okruženju.

Zakon o prostornom uređenju (NN 155/25)

Ciljevi prostornog uređenja su prema čl. 7.: „11. kvalitetan i human razvoj gradskih i ruralnih naselja, razvoj zelene infrastrukture te siguran, zdrav, društveno funkcionalan životni i radni okoliš.

... 16. stvaranje visokovrijednog izgrađenog prostora s uvažavanjem specifičnosti pojedinih cjelina te razvijanjem zelene infrastrukture uz poštivanje prirodnog i urbanog krajobraza i kulturnog nasljeđa, a posebice uređenja ugostiteljsko-turističkih područja na obalnom i kopnenom području uz zaštitu užeg obalnog pojasa od građenja.“

Načelo očuvanja prostora i obnove prirode dano je u čl. 12.:

(1) *Prostor Republike Hrvatske kao neobnovljivi resurs potrebno je štititi od svih neprimjerenih ljudskih djelovanja kojima se devastiraju prostorne, krajobrazne, kulturne i prirodne vrijednosti.*

(2) *Prostor je potrebno planirati takvim planskim rješenjima koja osiguravaju da u urbanim ekosustavima ne dođe do gubitka urbanih zelenih površina i prekrivenosti gradova krošnjama stabala i koja osiguravaju porast površine urbanih ekosustava, na cijelom području Republike Hrvatske.*

ZI se definira kao (čl. 19.) „prirodni i planirani sustavi zelenih i vodnih površina te druga prostorna rješenja temeljena na prirodi koja se primjenjuju u planiranju prostora, a kojima se pridonosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa radi postizanja ekoloških, gospodarskih i društvenih koristi održivoga razvoja“.

Nadalje, čl. 47. određuje: „*Za urbane cjeline u prostornim planovima potrebno je planirati zelenu infrastrukturu u urbanim područjima u skladu s Programom razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima koji se donosi na temelju propisa kojim se uređuje područje gradnje.*“

Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, 151/22)

U čl. 10. definirane su vrste akata strateškog planiranja prema roku važenja, a prema kojem predmetna strategija pripada srednjoročnim aktima, koji se donose i izrađuju za razdoblje od 5 do 10 godina.

U čl. 18. navode se sektorske i višesektorske strategije koje se donose za određeno upravno područje, a tijelo zaduženo za izradu je središnje tijelo državne uprave nadležno za oblikovanje i provedbu javne politike u upravnom području za koje se strategija izrađuje.

Čl. 31. istog Zakona navodi da svi akti strateškog planiranja moraju biti usklađeni s dokumentima prostornog uređenja.

2. POVEZNICA NA PROGRAME ZI I KG I NPOO

Strategija zelene urbane obnove Grada Drniša (SZUOG Drniš) doprinosi ciljevima:

- Programa razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje od 2021. do 2030. godine (Program ZI),
- Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje od 2021. do 2030. godine (Program KG),
- reforme C6.1.R5 (C7.2. R2 i C7.2. R3) Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021 - 2026 (Program NPOO),

kako je prikazano u nastavku.

2.1. Poveznica s Programom razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje od 2021. do 2030. (Program ZI)

Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. – 2030. godine (u daljnjem tekstu: Program ZI)¹ izrađen je kao dio reforme C6.1. R5 iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO), s ciljem uspostave održivih, sigurnih, otpornih te za život ugodnih i uređenih gradova i općina u Republici Hrvatskoj. Program predstavlja srednjoročni strateški dokument koji definira viziju, ciljeve, prioritete i mjere razvoja zelene infrastrukture u urbanim sredinama. Naglasak je na povećanju energetske učinkovitosti, urbanoj preobrazbi, sanaciji i očuvanju ekosustava, a posebna se pozornost daje kvalitetnom planiranju i upravljanju, dostupnosti zelenih površina te podizanju društvene svijesti o održivosti.

U skladu s time, SZUOG Drniš izravno se naslanja na Program ZI. SZUO predviđa niz konkretnih aktivnosti i projekata usmjerenih na uspostavljanje mreže zelene infrastrukture na području Grada Drniša, uključujući unapređenje postojećih i formiranje novih zelenih i vodenih površina – što je ujedno jedan od prioriteta Programa ZI.

SZUOG Drniš sadrži smjernice za integraciju strateškog okvira zelene infrastrukture u prostorno-plansku dokumentaciju grada te predviđa unos projekata u digitalnu bazu projekata razvoja ZI, koja se razvija u sklopu provedbe samog Programa. Time se stvara temelj za ostvarivanje posebnih ciljeva Programa ZI: kvalitetnog planiranja, bolje dostupnosti i povezanosti zelenih površina te jačanja svijesti i znanja o važnosti održivog razvoja.

U konačnici, ova povezanost SZUOG Drniš s nacionalnim strateškim dokumentom osigurava usklađenost lokalnih inicijativa s ciljevima održivog društvenog, gospodarskog i prostornog razvoja na razini Republike Hrvatske, stvarajući okvir za gradove koji aktivno doprinose klimatskoj otpornosti i kvaliteti života svojih građana.

¹ Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine, dostupno na: https://mpgi.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/EnergetskaUcinkovitost/Program_razvoja_zelene_infrastrukture_do_2030.pdf

2.2. Poveznica s Programom razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine (Program KG)

Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine (Program KG, 2021)² donesen je u prvoj fazi provedbe reforme C6.1. R5 Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama iz NPOO-a. Nacionalna politika gospodarenja prostorom i zgradama do 2030. bit će usmjerena na obnovu nekorištenih postojećih prostora i zgrada, smanjenje količine ukupno proizvedenog građevnog otpada, promicanje inovacija u razvoju kružnih materijala i proizvoda te primjenu načela eko-dizajna u projektiranju i izvođenju zgrada.

SZUOG Drniš predviđa niz aktivnosti i projekata usmjerenih na revitalizaciju i obnovu nekorištenih prostora i zgrada, kružnu obnovu i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada te planiranje i novogradnju u skladu s kružnim gospodarenjem prostorom i zgradama. Navedene aktivnosti i projekti jedno su od prioritarnih područja u okviru Programa KG.

Nadalje, projekti definirani u SZUOG Drniš planirani su za unos u nacionalnu digitalnu bazu projekata razvoja kružnog gospodarenja, čija je izrada predviđena u okviru Programa KG. Strategija također uključuje smjernice za ugradnju kružnog pristupa u prostorno-plansku dokumentaciju Grada Drniša, čime se stvara čvrsta osnova za održivo, odgovorno i inovativno prostorno planiranje u skladu s nacionalnim i europskim standardima.

2.3. Poveznica s Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021.-2026. (NPOO)

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.–2026. (NPOO, 2021) izrađen je u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost (engl. *Recovery and Resilience Facility*) Europske unije (EU) kako bi omogućio državama članicama korištenje bespovratnih sredstava i zajmova za financiranje reformi i povezanih investicija kojima se ubrzava oporavak te povećava otpornost gospodarstva i društva. NPOO je usklađen sa specifičnim hrvatskim razvojnim potrebama, a sastoji se od pet komponenti i jedne inicijative: (1) gospodarstvo, (2) javna uprava, pravosuđe i državna imovina, (3) obrazovanje, znanost i istraživanje, (4) tržište rada i socijalna zaštita, (5) zdravstvo i (6) inicijativa: obnova zgrada³.

Nacionalnim planom oporavka i otpornosti planirana je inicijativa C6 Obnova zgrada. Jedan od glavnih izazova ove inicijative je: „nedostatna integriranost koncepata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama umanjuje mogućnosti smanjenja negativnih utjecaja sektora zgradarstva na okoliš i klimu“, a jedan od glavnih ciljeva je: „adekvatno integriranje koncepata zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama u planiranje prostora s ciljem ostvarenja multiplikativnih benefita za okoliš i klimu“. Unutar ove inicijative planirana je reforma C6.1. R5 „Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama“.

² Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine, dostupno na:

https://mpgi.gov.hr/UserDocImages//dokumenti/EnergetskaUcinkovitost//Program_razvoja_KG_prostorom_i_zgradama_2021-2030.pdf

³ Inicijativa obnova zgrada potaknuta je potrebama za obnovom nakon razornih potresa u Zagrebu i Banovini, a usmjerena je na sveobuhvatnu obnovu zgrada koja osim energetske učinkovitosti uključuje mjere za protupožarnu i protupotresnu sigurnost.

Struktura provedbe reforme podijeljena je na tri glavna elementa:

1. izrada smjernica za izradu strategija zelene urbane obnove na lokalnoj razini
2. izrada strategija zelene urbane obnove na lokalnoj razini
3. financiranje i provedba pilot projekata definiranih programima razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

U okviru trećeg elementa provedbe, reforma uključuje provedbu definiranih pilot projekata na lokalnoj razini koji su identificirani kroz strategije zelene urbane obnove.

SZUOG Drniš će doprinijeti ostvarenju reforme C6.1. R5 *Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama* kroz uspostavljanje zelene infrastrukture Grada te definiranje područja ulaganja i strateških projekata u područjima razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na teritoriju Grada Drniša. SZUOG Drniš omogućit će ostvarenje cjelovitog potencijala zemljišta te istovremeno izgraditi osnovu za ostvarenje ciljeva održivog razvoja, osobito s aspekta integracije rješenja utemeljenih na prirodi i zelene infrastrukture, primjene modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, izgradnje otpornosti na rizike, otpornosti na druge prirodne i antropogene rizike, razvoj teritorijalnog sustava te primjenu mjera energetske učinkovitosti u Gradu Drnišu.

Implementacijom NPOO-a kako je zamišljeno, SZUO Drniš će postati operativnom podlogom za prilagodbu prostornih planova, izradu drugih strateških dokumenata sukladno Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, direktnu provedbu te testiranje različitih modela financiranja na prostoru Grada Drniša.

SZUOG Drniš definira niz projekata koji uključuju razvoj ZI, integraciju rješenja utemeljenih na prirodi, unaprjeđenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, ublažavanje posljedica i prilagodbu klimatskim promjenama te jačanje otpornosti na rizike. Realizacija tih projekata doprinijet će ostvarenju ciljeva definiranih u okviru reforme C6.1. R5 *Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama*.

3. SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA

Prema Smjernicama za izradu Strategije zelene urbane obnove, a uzimajući u obzir važeće strateško planske dokumente Grada Drniša, prije svega Plan razvoja Grada Drniša do 2030. („Službeni glasnik Grada Drniša“, broj 17/23), u ovom poglavlju definira se srednjoročna vizija razvoja. Vizija predstavlja temeljni okvir za usmjeravanje ciljeva, mjera i aktivnosti SZUO, odražava prepoznate razvojne potrebe i potencijale Grada te osigurava dosljednost s nacionalnim i europskim politikama održivog urbanog razvoja.

U razdoblju provedbe SZUO, Grad Drniš usmjerava svoj razvoj prema održivo uređenom, ekološki odgovornom i društveno uključivom urbanom prostoru, u kojem se očuvane prirodne i tradicionalne vrijednosti sustavno integriraju u svakodnevni život građana.

Zelena urbana obnova bit će ključni alat za unapređenje kvalitete života stanovništva, kroz obnovu i unapređenje postojećeg urbanog tkiva, povećanje zelenih i javnih površina, podizanje energetske učinkovitosti zgrada te odgovorno upravljanje prostorom i resursima. Poseban naglasak stavlja se na stvaranje zdravog, sigurnog i funkcionalnog okruženja koje odgovara potrebama svih generacija. Provedbom SZUOG Drniš jača svoju otpornost na klimatske i društvene izazove, doprinosi očuvanju okoliša te dodatno razvija svoju prepoznatljivost kao ugodno mjesto za život, rad i boravak, u skladu s dugoročnom vizijom razvoja Grada do 2030. godine.

Grad Drniš teži postati uzor održivog urbanog razvoja kroz integraciju zelene infrastrukture i načela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Vizija se temelji na analizi postojećeg stanja, razvojnih potreba i potencijala, usklađena s nacionalnim i europskim strateškim dokumentima poput Nacionalne razvojne strategije RH do 2030., Programa razvoja zelene infrastrukture i Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

4. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI

Prema Smjernicama za izradu Strategije zelene urbane obnove, u ovom poglavlju dan je opis razvojnih potreba i potencijala koji obuhvaćaju gospodarske, socijalne, okolišne i druge relevantne međupovezanosti. Utvrđeni su na temelju Programa ZI i Programa KG te važećeg strateškog okvira, a analizirani su kroz integrirani pristup razvoju Grada Drniša. Opis u nastavku je usklađen s Planom razvoja Grada Drniša do 2030. („Službeni glasnik Grada Drniša“, broj 17/23) i Provedbenim programom Grada Drniša za razdoblje 2025. – 2029. godine (rujan, 2025.) te je primjenjiv u kontekstu provedbe SZUO, s naglaskom na međupovezanost gospodarskih, socijalnih, okolišnih i prostornih aspekata razvoja.

Analiza postojećeg stanja pokazuje da se razvoj Grada Drniša u sljedećem srednjoročnom razdoblju treba temeljiti na integriranom pristupu koji povezuje gospodarski razvoj, kvalitetu života stanovništva, zaštitu okoliša i održivo upravljanje prostorom. Razvojne potrebe i potencijali međusobno su snažno isprepleteni te zahtijevaju koordinirane intervencije javnog i privatnog sektora.

Gospodarski razvoj i radna mjesta

Jedna od ključnih razvojnih potreba Grada jest ubrzavanje gospodarskih aktivnosti i stvaranje kvalitetnijih, stabilnijih i bolje plaćenih radnih mjesta. Postojeća gospodarska struktura u velikoj se mjeri oslanja na tradicionalne djelatnosti s ograničenom dodanom vrijednošću, što otvara prostor za tranziciju prema pametnijim, zelenim i digitalnim gospodarskim modelima. U tom kontekstu, zelena urbana obnova predstavlja potencijal za razvoj lokalnog poduzetništva u području energetske usluga, održive gradnje, održavanja zelene infrastrukture te kružnog gospodarstva.

Stanovanje, javni prostori i kvaliteta života

Unapređenje kvalitete stanovanja i javnih prostora predstavlja snažnu razvojnu potrebu s izravnim utjecajem na demografsku stabilnost, socijalnu uključenost i gospodarsku atraktivnost Grada. Značajan dio stambenog fonda i javnih zgrada energetski je neučinkovit i infrastrukturno zastario, što stvara potrebu za sustavnom obnovom u skladu s načelima zelene i energetske tranzicije. Istodobno, postoje potencijali za revitalizaciju zapuštenih i nedovoljno korištenih prostora, njihovu prenamjenu u zelene, društvene i multifunkcionalne javne površine koje potiču zdrav način života i jačaju lokalnu zajednicu.

Okoliš, klimatska otpornost i prostor

Očuvana priroda i okoliš jedan su od ključnih razvojnih potencijala Grada Drniša, ali i područje u kojem su vidljive razvojne potrebe povezane s prilagodbom klimatskim promjenama, smanjenjem okolišnih rizika i jačanjem otpornosti urbanog prostora. Zelena urbana obnova omogućuje sustavno povećanje zelenih površina, unapređenje sustava upravljanja oborinskim vodama, smanjenje urbanih toplinskih otoka te bolju povezanost urbanih i prirodnih cjelina, čime se istovremeno ostvaruju okolišne, zdravstvene i društvene koristi.

Društveni razvoj, obrazovanje i uključenost

Razvoj ljudskog kapitala i jačanje socijalne kohezije predstavljaju važnu razvojnu potrebu, posebno u kontekstu starenja stanovništva i odlaska mladih. Postoji potencijal za povezivanje zelene urbane obnove s razvojem obrazovnih, kulturnih i društvenih sadržaja, uključujući prostore za cjeloživotno

učenje, društvene aktivnosti i rekreaciju. Takav pristup doprinosi povećanju kvalitete života, jačanju lokalnog identiteta i stvaranju uvjeta za zadržavanje i privlačenje stanovništva.

Upravljanje, digitalizacija i provedbeni kapaciteti

Učinkovita provedba razvojnih ciljeva zahtijeva daljnje jačanje kapaciteta Gradske uprave, osobito u području strateškog planiranja, digitalizacije usluga i koordinacije razvojnih projekata. Digitalna rješenja u upravljanju prostorom, komunalnim sustavima i javnim uslugama predstavljaju potencijal za povećanje učinkovitosti, transparentnosti i kvalitete usluga, ali i nužan preduvjet za uspješnu provedbu zelene urbane obnove.

5. OSNOVNA OBILJEŽJA PODRUČJA OBUHVATA

5.1. Administrativno-teritorijalna podjela

Prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13, 110/15) Grad Drniš nalazi se u sastavu Šibensko-kninske županije.

Prema Nacionalnoj klasifikaciji statističkih regija 2021. (HR_NUTS 2021.) (NN 125/19), Šibensko-kninska županija se po podjeli 2. razine (NUTS 2) nalazi u regiji HR03 – Jadranska Hrvatska. Prema podjeli na 3. razini (NUTS 3) koja odgovara podjeli prema granicama županija, oznaka Šibensko-kninske županije je HR034 – Šibensko-kninska županija.

Tablica 5.1-1. Klasifikacija Šibensko-kninske županije prema Nacionalnoj klasifikaciji statističkih regija 2021. (HR NUTS 2021.)

Razina statističke regije	Oznaka	Naziv područja
1. razina – HR NUTS 1	HR0	Hrvatska
2. razina – HR NUTS 2	HR03	Jadranska Hrvatska
3. razina – HR NUTS 3	HR034	Šibensko-kninska županija

Izvor podataka: Nacionalna klasifikacija statističkih regija 2021. (NN 125/19)

Prostor Grada Drniša smješten je u središnjem dijelu Jadranske regije, proteže se središnjim dijelom Šibensko-kninske županije, između Šibenika i Knina. Grad Drniš dio je sjevernodalmatinskog zaobalja, odnosno nešto užeg područja Dalmatinske zagore.

Slika 5.1-1. Teritorijalno-politički ustroj Šibensko-kninske županije i položaj Grada Drniša

Grad Drniš zauzima ukupno 355,27 km² površine na kopnu što čini 11,91 % ukupnog prostora Šibensko-kninske županije. Naselja Grada Drniša su: Badanj, Biočić, Bogatić, Brištane, Drinovci, Drniš, Kadina Glavica, Kanjane, Kaočine, Karalić, Ključ, Kričke, Lišnjak, Miočić, Nos Kalik, Pakovo Selo, Parčić, Pokrovnik, Radonić, Sedramić, Siverić, Širitovci, Štikovo, Tepljuh, Trbounje, Velušić i Žitnić.

Slika 5.1-2. Teritorijalno-politički ustroj Grada Drniša (raspored naselja unutar Grada)

5.2. Stanovništvo

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (DZS) iz Popisa stanovništva 2011. i 2021. godine, analizirani su demografski trendovi u naseljima Grada Drniša. Rezultati ukazuju na smanjenje broja stanovnika na razini Grada, u skladu s prevladavajućim demografskim trendovima u RH.

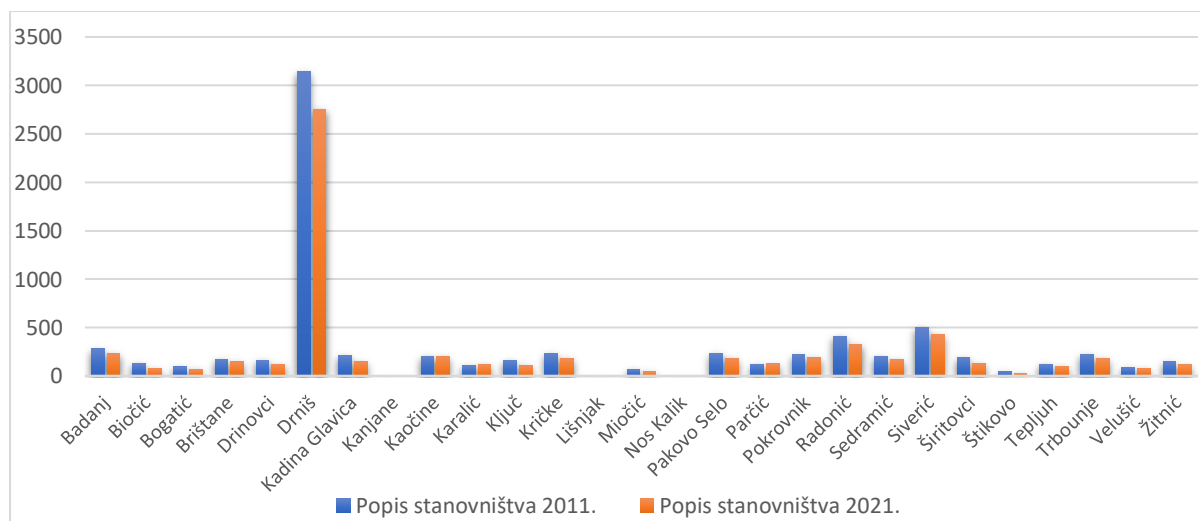
Podaci prikazani u Tablici 5.2-1. dodatno potvrđuju ovaj trend, pokazujući smanjenje broja stanovnika u većini naselja Grada Drniša tijekom desetogodišnjeg razdoblja. Ukupan broj stanovnika smanjen je za 1.222 osobe, što predstavlja pad od 16,3 % u desetogodišnjem razdoblju. Pad broja stanovnika zabilježen je u velikoj većini naselja. Najizraženiji relativni pad prisutan je u manjim i perifernim naseljima, poput Biočića, Miočića, Ključa, Širitovaca i Kadine Glavice, gdje gubitak stanovništva prelazi 30 %. Posebno nepovoljan trend vidljiv je u naselju Kanjane, koje je prema Popisu 2021. godine ostalo bez stalnih stanovnika.

Grad Drniš kao središnje naselje bilježi smanjenje od 392 stanovnika (–12,5 %), što upućuje na opći proces depopulacije, iako je intenzitet pada nešto blaži u odnosu na manja naselja. Pojedina naselja bilježe blagi porast broja stanovnika (Karalić, Parčić), no riječ je o brojčano malim povećanjima koja ne mogu značajnije utjecati na ukupne demografske trendove.

Tablica 5.2-1. Demografske promjene naselja između popisa 2011. i 2021. godine (Izvor: DZS, 2011. i 2021.)

Naselje	Popis stanovništva 2011.	Popis stanovništva 2021.	Promjena broja stanovnika (br.)	Promjena broja stanovnika (%)
Badanj	280	233	-47	-16,8
Biočić	129	78	-51	-39,5
Bogatić	94	71	-23	-24,5
Brištane	174	149	-25	-14,4
Drinovci	164	124	-40	-24,4
Drniš	3.144	2.752	-392	-12,5
Kadina Glavica	215	150	-65	-30,2
Kanjane	3	-	-3	-100
Kaočine	203	201	-2	-1,0
Karalić	108	119	+11	+10,2
Ključ	162	107	-55	-34,0
Kričke	235	185	-50	-21,3
Lišnjak	2	4	+2	+100
Miočić	70	44	-26	-37,1
Nos Kalik	1	2	+1	+100
Pakovo Selo	236	186	-50	-21,2
Parčić	119	126	+7	+5,9
Pokrovnik	220	190	-30	-13,6
Radonić	412	327	-85	-20,6
Sedramić	206	168	-38	-18,4
Siverić	499	426	-73	-14,6
Širitovci	191	127	-64	-33,5
Štikovo	45	31	-14	-31,1
Tepljuh	121	103	-18	-14,9
Trbounje	225	181	-44	-19,6
Velušić	90	78	-12	-13,3
Žitnić	150	114	-36	-24,0
UKUPNO	7.498	6.276	-1.222	16,3 %

Navedeni podaci ukazuju na demografske promjene koje se dešavaju u ovom području, sa značajnim padom broja stanovnika u većini naselja, što može biti rezultat različitih faktora poput migracija, promjena u tržištu rada ili uvjeta života.

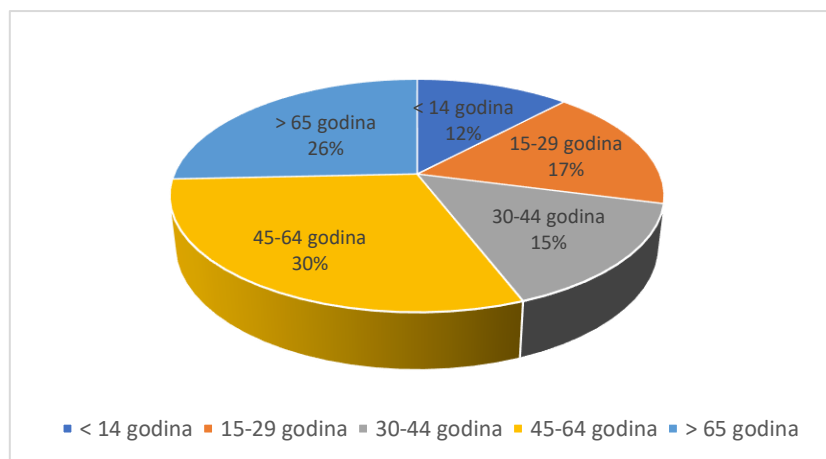
Slika 5.2-1. Promjena broja stanovnika naselja od 2011. do 2021. godine

Struktura stanovništva prema dobi jedan je od najvažnijih pokazatelja biodinamike određenog područja. Za potrebe ove analize stanovništvo je podijeljeno u pet dobnih skupina: < 14 godina, 15-29 godina, 30-44 godina, 45-64 godina i > 65 godina.

Dobna struktura stanovništva Grada Drniša izraženo je nepovoljna (Tablica 5.2-2.). Najzastupljenija je dobna skupina od 45 do 64 godine (30,2 %), dok starije stanovništvo (>65 godina) čini više od četvrtine ukupne populacije (25,7 %). Udio djece i mladih do 14 godina iznosi svega 12 %, što upućuje na dugoročne demografske izazove, uključujući starenje stanovništva i smanjeni demografski potencijal za prirodnu obnovu. Ovakva struktura ima izravan utjecaj na planiranje javnih usluga, obrazovne infrastrukture i socijalne skrbi.

Tablica 5.2-2. Demografska struktura stanovništva Grada Drniša prema dobnim skupinama (Izvor: DZS, 2021.)

Grad Drniš	< 14 godina	15-29 godina	30-44 godina	45-64 godina	> 65 godina
Broj stanovnika	754	1.069	947	1.893	1.613
Udio u ukupnom stanovništvu (%)	12,0	17,0	15,1	30,3	25,7

Slika 5.2-2. Dobna struktura stanovništva Grada Drniša

Najveći broj djece (< 14 godina) nalazi se u naselju Drniš (391 djece), dok slijede Siverić (40), Badanj (29), Radonić (28), Karalić (26) i Pokrovnik (25). Naselja poput Kanjane, Miočić, Nos Kalik, nemaju mlađih od 14 godina. Za dobnu skupinu 15-29 godina, naselje Drniš prednjači s 499 mladih, što čini oko 50 % ukupnog broja mladih. Slijede Radonić (77), Siverić (61) i Badanj (43). U dobnoj skupini od 30 do 44 godine, koja čini dio radno aktivnog stanovništva, najviše stanovnika ima Drniš (484), dok se među ostalim većim naseljima ističu Siverić (65), Badanj (33) i Radonić (31). Drniš bilježi najveći broj stanovnika u dobnoj skupini od 45 do 64 godine, ukupno 786 osoba, dok i naselja Siverić (129), Radonić (122), Badanj (69) i Kaočine (66) imaju značajan udio stanovništva u toj dobnoj skupini. Najveći broj stanovnika starijih od 65 godina zabilježen je u Drnišu, s više od 590 osoba, kao i u naseljima Siverić, Radonić i Pakovo Selo. Od ukupno 1.613 stanovnika starijih od 65 godina, njih 208 pripada dobnoj skupini starijoj od 85 godina.

Zaključno, dobna struktura stanovništva jasno pokazuje snažnu koncentraciju svih dobnih skupina u središnjem naselju Drnišu, uz istodobno smanjenje zastupljenosti mlađih dobnih skupina u manjim naseljima. Ovakva prostorna i dobna neravnoteža upućuje na dugoročne demografske izazove te naglašava potrebu za usmjerenim razvojnim mjerama koje bi pridonijele zadržavanju i privlačenju mladog i radno aktivnog stanovništva na području cijelog Grada Drniša.

5.3. Klimatska obilježja

5.3.1. Meteorološke i klimatološke karakteristike

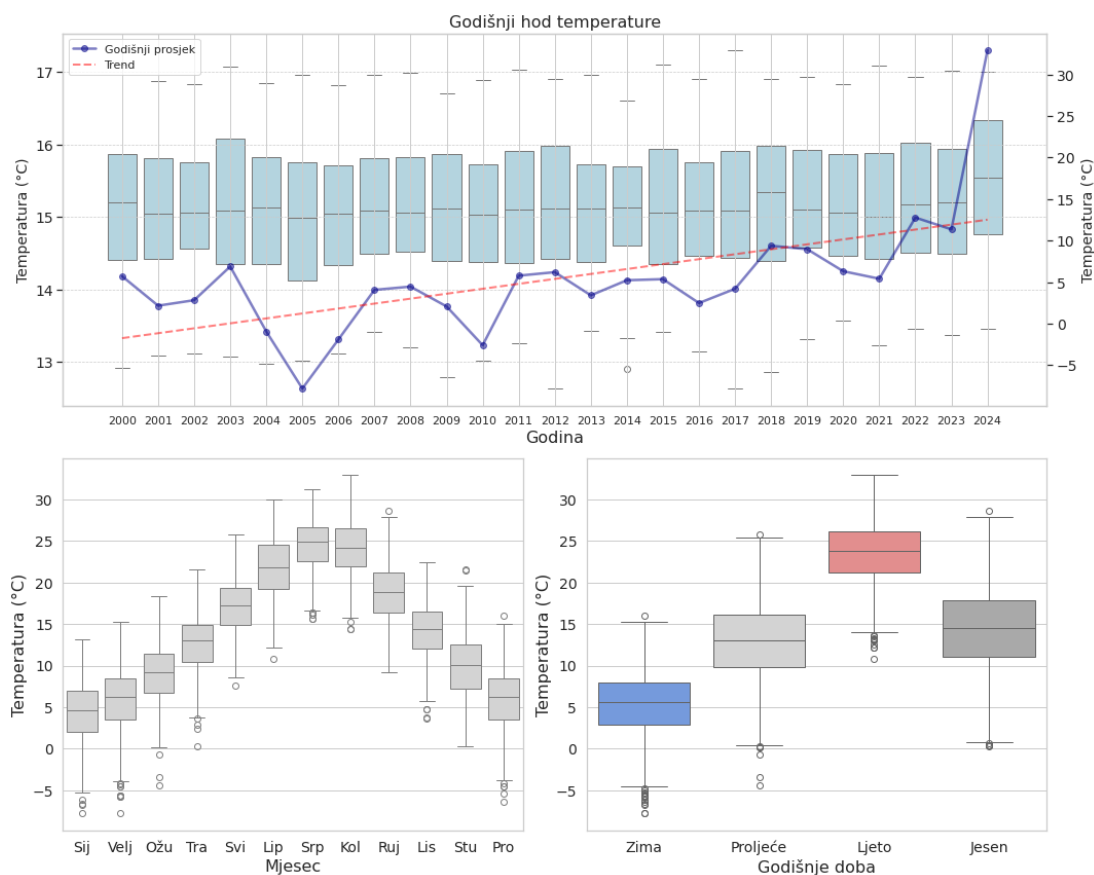
Prema klasifikaciji temeljenoj na mjerenjima prethodnih klimatoloških razdoblja šire područje grada Drniša veže se tip klime oznake Csa tip prema Köppenovoj klasifikaciji. Oznaka C označava klimu gdje prosječna temperatura najhladnijeg mjeseca ostaje ispod 18 °C, ljeta su suha, a najsušniji ljetni mjesec ima < 40 mm oborina (oznaka s). Većina oborine događa se tijekom zime, a srednja temperatura najtoplijeg mjeseca je > 22°C. Prema Thornthwaiteovoj klasifikaciji, koja se temelji na ravnoteži između potencijalne evapotranspiracije i oborina, područje grada Drniša pripada humidnoj klimi što ukazuje na dovoljno količine vlage za primjerice nesmetan rast vegetacije. Ovdje je neophodno napomenuti kako je klasifikacija temeljena na rezultatima prethodnih klimatoloških razdoblja. Uvažavajući klimatske promjene odnosno promjene uslijed kojih se konzistentno mijenjaju temperaturni ekstremi i srednjaci te ostali klimatološki parametri, u budućnosti se može očekivati promjena prevladavajuće klime.

U daljnjem dijelu ovog poglavlja analizirani su sljedeći meteorološki podaci izmjereni na meteorološkoj postaji Drniš u razdoblju od 2000. do 2024. godine: temperatura na 2m visine, oborina, smjer i brzina vjetra, meteorološke pojave, relativna vlažnost zraka i vidljivost. Podaci su dostavljeni od strane Državnog hidrometeorološkog zavoda (DHMZ), temeljem upućenog Zahtjeva za dostavu podataka, od 22.10.2025.

Temperatura zraka

Temperatura zraka jedan je od ključnih klimatskih elemenata jer izravno utječe na prirodne procese i mnoge ljudske aktivnosti i djelatnosti. Na njezine vrijednosti utječu različiti čimbenici, među kojima su najvažniji podloga i udaljenost od vodenih površina (rijeke, jezera, more), nadmorska visina, cirkulacija atmosfere te strujanje zraka koje može dovesti topliji ili hladniji, odnosno suši ili vlažniji zrak u neko područje.

Prema raspoloživim podacima za razdoblje od 2000. do 2024. godine, srednja godišnja temperatura zraka iznosila je 14,2 °C, dok su srednja minimalna i maksimalna godišnja temperatura iznosile 8,7 °C, odnosno 20,1 °C. Najniža minimalna temperatura u promatranom razdoblju zabilježena je 2000. godine i iznosila je -13,1 °C, dok je najviša maksimalna temperatura zabilježena 2017. godine, kada je dosegla 41,0 °C. Mjesec s najnižom srednjom temperaturom je siječanj (4,5°C), dok je mjesec s najvišom srednjom temperaturom srpanj (24,5 °C). Analiza godišnjeg hoda temperature pokazuje blagi porast srednje godišnje temperature (prosječno 1,6°C kroz razdoblje), pri čemu je najviša srednja godišnja temperatura zabilježena 2022. godine (14,98 °C) – u 2024. godini nedostaju podaci za studeni i prosinac te je medijalna vrijednost temperatura viša u odnosu na druge godine. Rasap izmjerenih srednjih godišnjih temperatura oko medijalne vrijednosti ne pokazuje jasnu promjenu raspodjele kroz promatrano razdoblje. Na sezonskoj skali, rasap srednjih temperatura manji je ljeti, dok je veći u proljeće i jesen, uslijed promjena u dinamici atmosfere; u proljeće povećana insolacija, odnosno dulje trajanje sijanja Sunca, utječe na postupno zagrijavanje nižih slojeva atmosfere te veći raspon između minimalne i maksimalne dnevne temperature (Slika 5.3-1).

Slika 5.3-1. Razdioba srednje godišnje temperature zraka (plava linija) i linije trenda (crvena crtkana linija) – vezana za vrijednosti lijeve y osi, u odnosu na tzv. „boxplot“ prikaz, pri čemu je srednja linija na plavim pravokutnicima označava medijalnu vrijednost srednje godišnje temperature zraka, a donji i gornji rub pravokutnika 25-ti odnosno 75-ti percentil vrijednosti. Linije koje se protežu izvan pravokutnika dosežu izdvojene vrijednosti srednje dnevne temperature – prikazane na desnoj y osi, gore; „Boxplot“ srednjih mjesečnih temperatura, dolje lijevo; „Boxplot“ srednjih sezonskih temperatura zraka, dolje desno. Izvor podataka: DHMZ, meteorološka postaja Drniš, razdoblje od 2000. do 2024. godine.

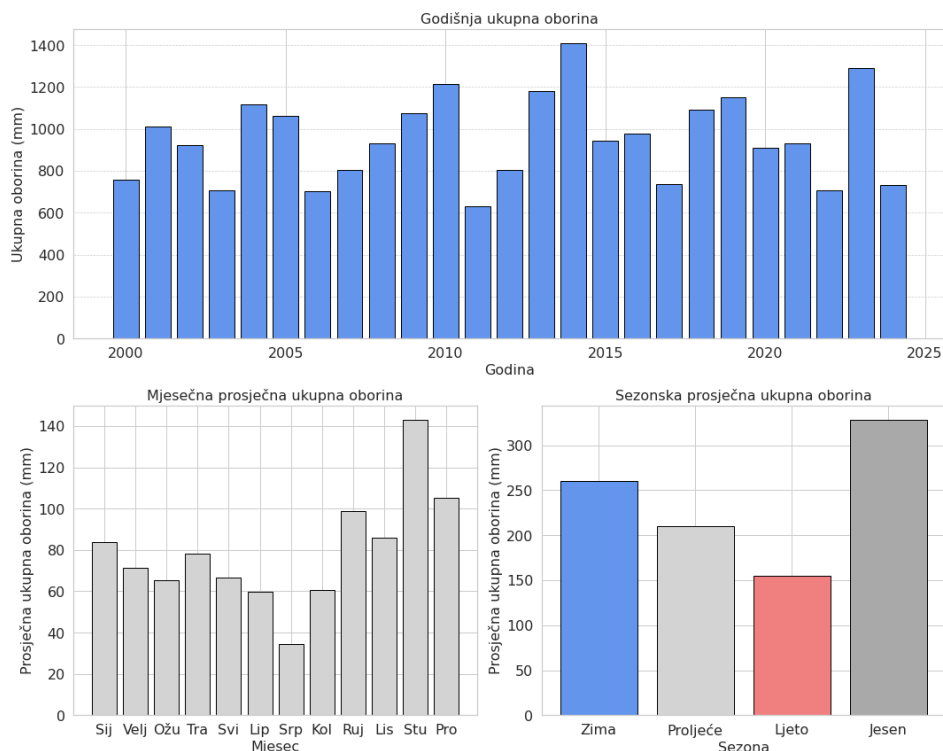
Oborinski režim

Oborine u Hrvatskoj uglavnom nastaju prolaskom ciklona i vezanih atmosferskih fronti u sklopu opće cirkulacije zraka. Na količinu i pojavu oborine utječu vlažnost zračne mase, smjer i intenzitet strujanja zraka te njegova vertikalna gibanja, koja su često pod utjecajem lokalnih čimbenika. Općenito za područje Hrvatske posebno važni su reljef Dinarida, Gorski kotar i udaljenost od mora, koji utječu na kretanje i dizanje zračnih masa, potiču kondenzaciju i intenziviranje oborina. Zbog toga se količina oborine znatno mijenja i s nadmorskom visinom, često i na malim udaljenostima.

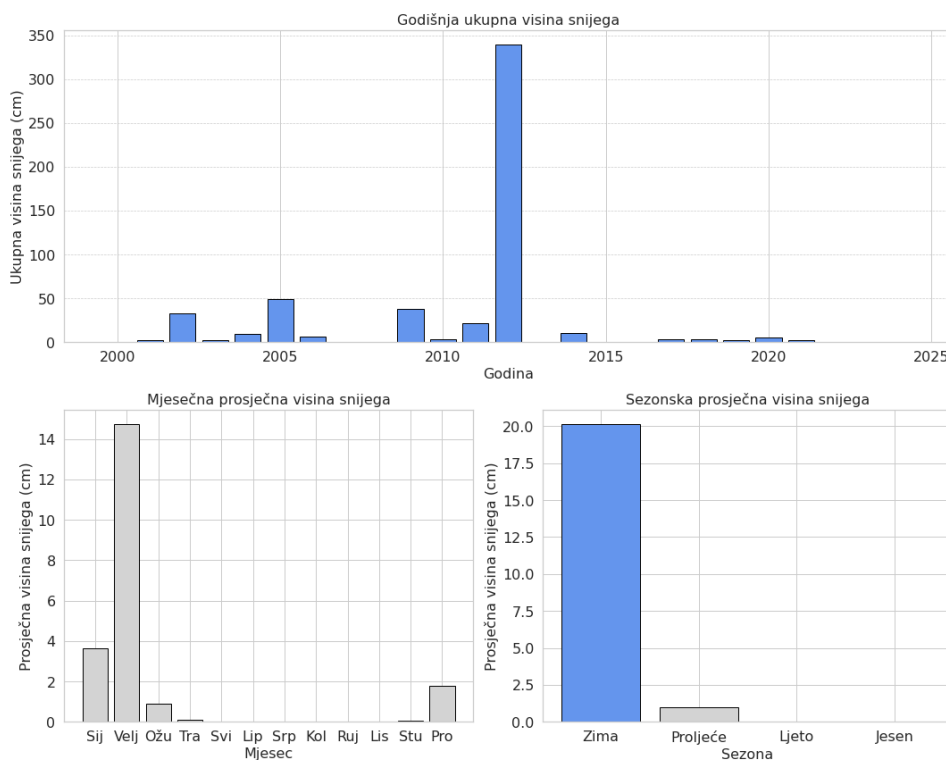
Na temelju raspoloživih meteoroloških podataka, godišnja količina oborine kroz analizirano razdoblje kretala se od 630 mm (2011. godina) do 1407 mm (2014. godina), dok srednja godišnja količina oborine iznosi 952,1 mm. Najkišniji mjesec je studeni, s prosječnom količinom oborine od 145 mm, dok je srpanj najsušniji mjesec, s prosječnim količinama oborine od približno 38 mm. Na sezonskoj razini, najveća količina oborine zabilježena je tijekom jeseni, s prosječnom sezonskom količinom od 330mm, dok je najmanja količina oborine izmjerena tijekom zime, ukupno 152 mm (Slika 5.3-2).

Snijeg je vrsta oborine koja se pretežno javlja tijekom zimskih mjeseci, a prosječna godišnja količina snijega u analiziranom razdoblju iznosi do 33 cm. U prosjeku, najveće količine snijega izmjerene su u

veljači (ukupno 368 cm), zatim u siječnju (91 cm) te prosincu (44 cm). Ako se izuzme 2012. godina kao godina s najvećom količinom snijega, kroz analizirano razdoblje bilježi se smanjenje ukupne godišnje količine oborine u obliku snijega, pri čemu su u pojedinim godinama zabilježene zanemarive količine, odnosno snijeg je izostao ili je izmjeren u svega nekoliko centimetara.

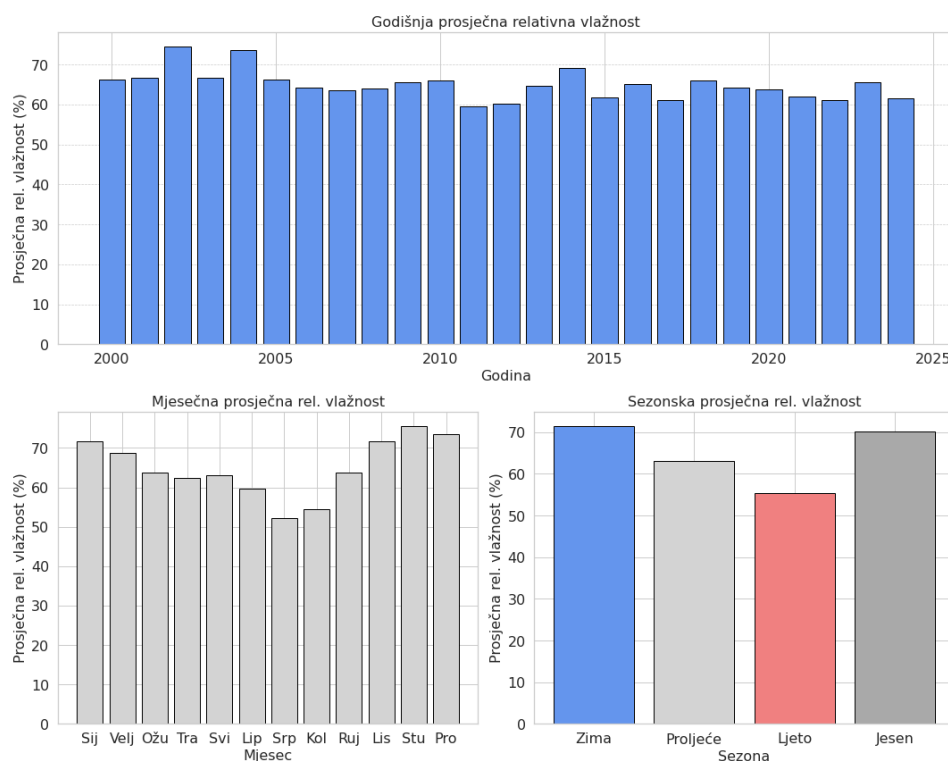
Slika 5.3-2. Razdioba godišnje ukupne (gore), mjesečne prosječne (dolje, lijevo) i sezonske (dolje desno) količine oborina. Izvor podataka: DHMZ, meteorološka postaja Drniš, razdoblje od 2000. do 2024. godine.

Slika 5.3-3. Razdioba godišnje ukupne (gore), mjesečne prosječne (dolje, lijevo) i sezonske (dolje desno) količine snijega. Izvor podataka: DHMZ, meteorološka postaja Drniš, razdoblje od 2000. do 2024. godine.

Relativna vlažnost zraka

Vlažnost zraka označava količinu vodene pare u zraku odnosno stupanj zasićenosti zraka vodenom parom koja u zrak dolazi isparavanjem. Stoga je ona veća uz tlo, a s porastom visine uslijed primjerice procesa konvekcije, turbulencije i strujanja zraka ona se smanjuje. Vlažnost zraka ovisi o isparavanju, temperaturi, vegetaciji, vjetru i obliku reljefa – viša je u vlažnim, zasjenjenim područjima, a niža nad suhim tlima. S porastom nadmorske visine smanjuje se tlak vodene pare, no relativna vlažnost može rasti ako se zrak hladi. Vlažnost zraka ima ključnu ulogu u stvaranju oborina, ali i u brojnim prirodnim procesima i ljudskim aktivnostima. Tijekom analiziranog razdoblja, srednja godišnja relativna vlažnost zraka na postaji Drniš iznosila je 64,8 % (Slika 5.3-4). Kroz godinu, relativna vlažnost gotovo smanjena je tijekom ljeta (~ 55%) te povećana u odnosu na srednjak i iznosi 70 – 72 % tijekom zime i jeseni. Najmanja relativna vlažnost zabilježena je srpnju (52%), a najveća u studenom (74%).

Slika 5.3-4. Razdioba godišnje prosječne (gore), mjesečne prosječne (dolje, lijevo) i sezonske prosječne (dolje desno) relativne vlažnosti zraka. Izvor podataka: DHMZ, meteorološka postaja Drniš, razdoblje od 2000. do 2024. godine.

Vidljivost

Vidljivost označava najveću udaljenost na kojoj se mogu razaznati objekti uz prirodno svjetlo, a ovisi o čistoći zraka, količini čestica te meteorološkim prilikama, prvenstveno magli, oborini i relativnoj vlažnosti zraka. Smanjena vidljivost najčešće je posljedica magle, niskih oblaka, kiše ili snijega, ali i onečišćenja zraka. Najmanja vidljivost obično se javlja ujutro, osobito u dolinama i kotlinama gdje se zadržava hladan i vlažan zrak. Vidljivost je važna za promet, sigurnost, meteorološka promatranja i planiranje aktivnosti na otvorenom. Tijekom analiziranog razdoblja, vidljivost je generalno smanjena tijekom jutarnjih i večernjih termina u odnosu na vršni sat tijekom dana (14h). Najveća vidljivost (75 do 85% dana s vidljivosti od 10 do 19 km) u pravilu se mjeri od travnja do rujna u jutarnjem terminu (7h). Tijekom vršnog sata dana (14h) veći raspon vidljivosti (20 – 49km) traje gotovo cijelu godinu u

rasponu od 60 do 85% dana godišnje. Jutarnje magle, sumaglica te povećana vlažnost zraka (Slika 5.3-4) upravo su rezultat smanjene vidljivosti u hladnijem dijelu godine. U večernjem terminu (21h), vidljivost je raznolika u odnosu na jutarnji termin – od ožujka do kolovoza prevladava vidljivost od 10 do 19 km dok se u primjerice razdoblju od rujna studenog povećava udio većeg raspona vidljivosti (20 – 25%) od 20 – 49 km, (Slika 5.3-5).

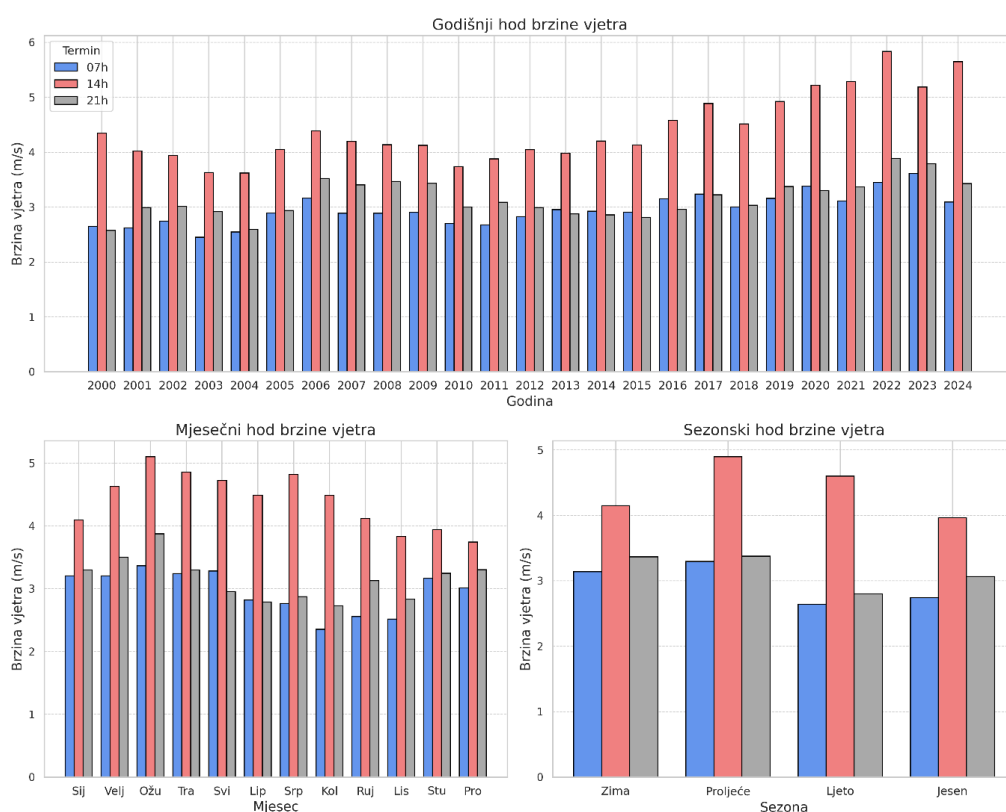
Slika 5.3-5. Razdioba mjesečne prosječne vidljivosti izmjerene u terminima 7h (gore), 14h (sredina) te 21h (dolje). Izvor podataka: DHMZ, meteorološka postaja Drniš, razdoblje od 2000. do 2024. godine.

Brzina i smjer vjetra

Strujanje zraka nad Hrvatskom rezultat je globalne raspodjele tlaka zraka, pri čemu tijekom godine nad kontinent prodire hladan zrak iz sjeverozapadnog i sjeveroistočnog kvadranta, a topao i vlažan zrak iz južnog smjera. Osim primarne, postoje i sekundarne cirkulacije koje nastaju uslijed lokalnih uvjeta poput reljefa, vrste podloge i svojstava zračnih masa. Prizemni vjetar oblikuje se u interakciji globalnih i lokalnih čimbenika, pa je u unutrašnjosti često rezultat prodora hladnog zraka. Režim vjetra Hrvatske dodatno oblikuju geografski faktori poput Alpa, Dinarida i Panonske nizine, a meteorološke promjene su česte i izražene tijekom cijele godine.

Srednja godišnja brzina vjetra tijekom analiziranog razdoblja iznosi 3.5 m/s. Na razini cijelog analiziranog razdoblja uočava se blagi porast srednje godišnje brzine vjetra, koji je ponajprije izražen kroz vrijednosti zabilježene u vršnom dijelu dana. Razlike između jutarnjeg i večernjeg termina u

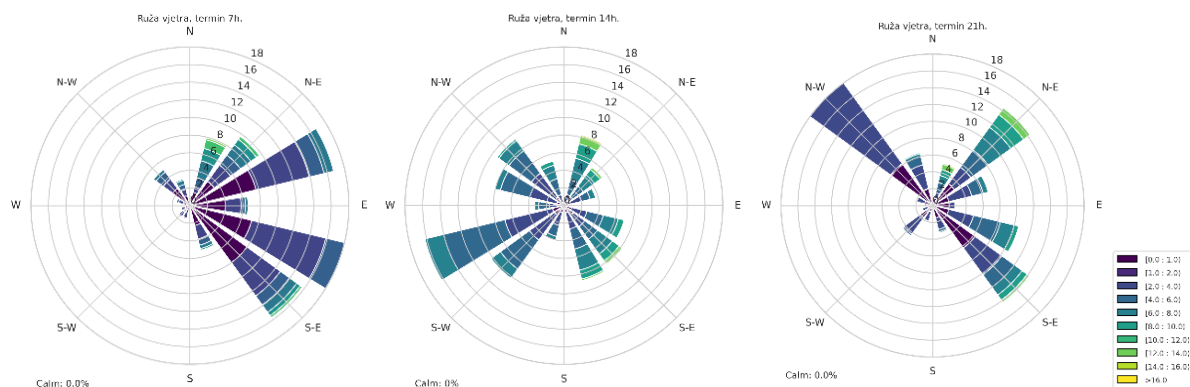
odnosu na vršni sat dana u recentnijim godinama iznose oko 2 m/s, dok su na početku analiziranog razdoblja iznosile prosječno oko 1 m/s. Dinamika se znatno razlikuje tijekom dana što se može vidjeti sa Slike 5.3-6. Brzina vjetra zabilježena u 7h, u prosjeku je manjih iznosa, srednja godišnja vrijednost iznosi 2,95 m/s, dok je ona izmjerena u 14h najvećih iznosa, srednja godišnja vrijednost iznosi 4,4 m/s (Slika 5.3-6). Tijekom kalendarske godine vjetar je u prosjeku manjeg intenziteta u listopadu (3,1 m/s), a većeg u ožujku (4,1 m/s) uslijed izmjene godišnjih doba kada dolazi do izraženijih razlika u tlaku zraka između različitih područja. U to doba godine atmosfera je još nestabilna – zimske ciklone i hladne zračne mase povremeno se sudaraju s toplijim zrakom koji počinje pristizati s juga, što rezultira češćim promjenama vremena i intenzivnijim strujanjem zraka. S druge strane, kroz ovu analizu sezonskih, mjesečnih i godišnjih srednjaka nisu prikazana kratka razdoblja većih brzina uslijed meteoroloških nepogoda izazvana baričkim promjena ili intenzivnim kratkim olujnim događajima koja se bilježe sve češće i tijekom ljetnog razdoblja. Može se uočiti da su razlike između jutarnje i večernje brzine vjetra u odnosu na vršni termin dana (14 h) izraženije tijekom toplijeg dijela godine, pri čemu su najveće u srpnju (~ 1,5 m/s), dok su najmanje u hladnijem dijelu godine, osobito u prosincu (~ 0,5 m/s).

Slika 5.3-6. Razdioba godišnje prosječne (gore), mjesečne prosječne (dolje, lijevo) i sezonske prosječne (dolje desno) brzine vjetra izmjerene u 7, 14 i 21h. Izvor podataka: DHMZ, meteorološka postaja Drniš, razdoblje od 2000. do 2024. godine.

Smjer vjetra pokazuje određenu varijabilnost u odnosu na termin mjerenja. U terminu 7h izmjeren je dominantan vjetar iz smjera NNE i SE, dok je u vršnom satu dana, u 14h iz smjera SW. U večernjem terminu dominantan je vjetar izmjeran iz smjera NW, NE te SW.⁴ Uvjeti tišine bilježe se u vrlo malim udjelima tijekom analiziranog razdoblja, manje od 1%. Bitno je napomenuti kako su ovdje analizirane trenutne vrijednosti izmjerene u tri termina tijekom dana, te se stvarne dnevne vrijednosti mogu razlikovati.

⁴ NNE – sjeverno-sjeveroistočni (engl. north-northeast), SE – jugoistočni (engl. southeast), SW – jugozapadni (engl. southwest), NW – sjeverozapadni (engl. northwest), NE – sjeveroistočni (northeast).

Slika 5.3-7. Ruža vjetra izmjenjenog u 7h (lijevo), 14h (sredina) i 21h (desno). Izvor podataka: DHMZ, meteorološka postaja Drniš, razdoblje od 2000. do 2024. godine.

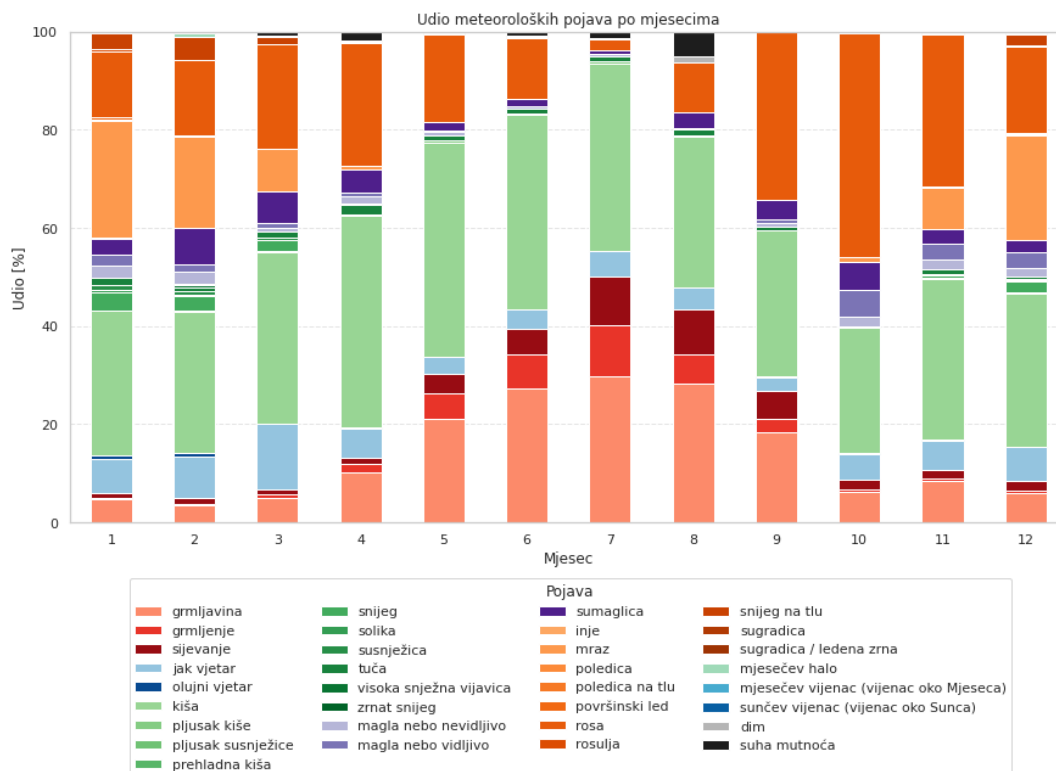
Meteorološke pojave

Tijekom analiziranog razdoblja na postaji Drniš zabilježen je niz meteoroloških pojava čiji se udio i učestalost mijenja tijekom godine uslijed izraženih meteoroloških promjena, poput grmljavine, jakog i olujnog vjetra, poledice, sumaglice i rose, najčešće povezane s prodorima frontalnih sustava, razlikama u tlaku zraka, lokalnim konvekcijskim procesima te hlađenjem tla i zraka tijekom noći.

Na postaji Drniš tijekom analiziranog razdoblja bilježi se veći niz meteoroloških pojava sažeto prikazanih na Slici 5.3-8. Ove pojave obuhvaćaju grmljavinske procese, razne tipove oborina, maglu i prizemne pojave, kao i optičke fenomene poput halo efekata i duge.

- Grmljavina se najčešće javlja od svibnja do kolovoza, s izraženim maksimumom u srpnju (29,8%). Povišene učestalosti zabilježene su i u lipnju (27,2%) te kolovozu (28,3%), dok su u travnju zabilježene u manjem udjelu (10,3%). U rujnu učestalost iznosi 18,5%, dok se u ostalim mjesecima pojavljuje sporadično, s udjelima manjim od 9%.
- Oborina u obliku kiše prisutna je tijekom cijele godine, s većim udjelom u toplijem dijelu godine, osobito u razdoblju od svibnja do kolovoza (30–44%). Najveći udio kiše zabilježen je u travnju (43,1%) i svibnju (43,7%). Oblici oborine povezani sa zimskim uvjetima, uključujući snijeg, susnježicu, soliku i prehladnu kišu, javljaju se pretežno od studenog do ožujka, s najvećom učestalošću u siječnju i veljači, pri čemu udio snijega doseže do 3,6% u siječnju i 3,2% u veljači.
- Mraz, poledica i inje dominantne su pojave tijekom zimskih mjeseci. Mraz je najizraženiji u siječnju (23,8%) i prosincu (21,4%), a prisutan je i u veljači (18,6%). Inje se javlja gotovo isključivo u hladnom dijelu godine, s maksimumom u siječnju (0,22%) i prosincu (0,0–0,3%). Rosa je prisutna tijekom cijele godine, s najvećim udjelima u rujnu (34,3%) i listopadu (45,7%), dok su najmanje vrijednosti zabilježene u zimskim mjesecima.
- Sumaglica je prisutna tijekom većeg dijela godine, s najvećom učestalošću u ožujku (6,6%) i veljači (7,5%), dok su najmanje vrijednosti zabilježene u srpnju (0,7%). Magla s nevidljivim nebom najčešće se javlja u zimskim i prijelaznim mjesecima, s maksimumom u studenom (3,2%) i prosincu (3,3%), dok je magla s vidljivim nebom prisutna u razdoblju od listopada do ožujka, s najvišim udjelima u listopadu (5,5%) i siječnju (2,2%).
- Jak vjetar zabilježen je tijekom većeg dijela godine, s najvećom učestalošću u ožujku (13,3%) i veljači (8,5%). Olujni vjetar javlja se rijetko, s najvećim udjelima u siječnju (0,67%), veljači (0,64%) i ožujku (0,14%), dok u većini ljetnih mjeseci izostaje.

- Halo pojave (mjesečev i sunčev halo te vijenci) prisutne su u vrlo malim udjelima tijekom godine. Najveća učestalost mjesečevog hala zabilježena je u ožujku (0,14%) i siječnju (0,11%), dok su u ostalim mjesecima ove pojave sporadične i čine zanemariv udio ukupno zabilježenih pojava.

Slika 5.3-8. Razdioba udjela meteoroloških pojava po mjesecima. Izvor podataka: DHMZ, meteorološka postaja Drniš, razdoblje od 2000. do 2024. godine.

5.3.2. Klimatske projekcije

U nastavku dokumenta prenose se odabrana poglavlja iz Osmog nacionalnog izvješća Republike Hrvatske prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC).

Osnovna podloga za izradu projekcija buduće klime u prethodnom Sedmom nacionalnom izvješću i trećem dvogodišnjem izvješću Republike Hrvatske prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) bio je Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu. Projekcije buduće klime tada su izračunate iz simulacija dobivenih regionalnim klimatskim modelom RegCM. Za povijesnu klimu promatrano je razdoblje 1971. - 2000. godine. Promjene klime razmatrane su za dva 30-godišnja razdoblja: 2011. - 2040. i 2041. - 2070. godine uz pretpostavku umjerenog scenarija razvoja koncentracija stakleničkih plinova (RCP4.5) (Tablica 5.2-1.) i ekstremnijeg scenarija (RCP8.5).

Tablica 5.3-1. Sažetak projekcija klimatskih parametara za razdoblja 2011. - 2040. i 2041. - 2070. za Republiku Hrvatsku u odnosu na referentno razdoblje 1971. - 2000. godine (RCP4.5)⁵

Klimatski parametar		2011. – 2040.	2041. – 2070.
OBORINE		Srednja godišnja količina: <i>malo smanjenje</i> (osim manji porast u SZ Hrvatskoj)	Srednja godišnja količina: <i>daljnji trend smanjenja</i> (do 5 %) u gotovo cijeloj Hrvatske osim u SZ dijelovima
		Sezone: različit predznak; zima i proljeće u većem dijelu Hrvatske <i>manji porast</i> + 5 – 10 %, a ljetu i jesen <i>smanjenje</i> (najviše - 5 – 10 % u južnoj Lici i sjevernoj Dalmaciji)	Sezone: <i>smanjenje</i> u svim sezonama (do 10 % gorje i sjeverna Dalmacija) <i>osim</i> zimi (povećanje 5 – 10 % sjeverna Hrvatska)
		<i>Smanjenje</i> broja kišnih razdoblja (osim u središnjoj Hrvatskoj gdje bi se malo povećao). Broj sušnih razdoblja bi se <i>povećao</i>	Broj broja sušnih razdoblja.
SNJEŽNI POKROV		<i>Smanjenje</i> (najveće u Gorskom Kotaru, do 50 %)	<i>Daljnje smanjenje</i> (naročito planinski krajevi)
POVRŠINSKO OTJECANJE		Nema većih promjena u većini krajeva; no u gorskim predjelima i zaleđu Dalmacije <i>smanjenje</i> do 10 %	<i>Smanjenje</i> otjecanja u cijeloj Hrvatskoj (osobito u proljeće)
TEMPERATURA ZRAKA		Srednja: <i>porast</i> 1 – 1,4 °C (sve sezone, cijela Hrvatska)	Srednja: <i>porast</i> 1,5 – 2,2 °C (sve sezone, cijela Hrvatska, naročito kontinent)
		Maksimalna: <i>porast</i> u svim sezonama 1 – 1,5 °C	Maksimalna: <i>porast</i> do 2,2 °C u ljetu (do 2,3 °C na otocima)
		Minimalna: najveći <i>porast</i> zimi, 1,2 – 1,4 °C	Minimalna: najveći <i>porast</i> na kontinentu zimi 2,1 – 2,4 °C; a 1,8 – 2 °C primorski krajevi
EKSTREMNI VREMENSKI UVJETI	Vrućina (broj dana s Tmax > +30 °C)	6 do 8 dana <i>više</i> od referentnog razdoblja (referentno razdoblje: 15 – 25 dana godišnje)	Do 12 dana <i>više</i> od referentnog razdoblja
	Hladnoća (broj dana s Tmin < -10 °C)	<i>Smanjenje</i> broja dana s Tmin < -10 °C i porast Tmin vrijednosti (1,2 – 1,4 °C)	<i>Daljnje smanjenje</i> broja dana s Tmin < -10 °C
	Tople noći (broj dana s Tmin ≥ +20 °C)	<i>U porastu</i>	<i>U porastu</i>
VJETAR	Sr. brzina na 10 m	Zima i proljeće <i>bez promjene</i> , no ljeti i osobito u jesen na Jadranu porast do 20 – 25 %	Zima i proljeće <i>uglavnom bez promjene</i> , no <i>trend jačanja</i> ljeti i u jesen na Jadranu.
	Max. brzina na 10 m	Na godišnjoj razini: <i>bez promjene</i> (najveće vrijednosti na otocima J Dalmacije) Po sezonama: <i>smanjenje</i> zimi na J Jadranu i zaleđu	Po sezonama: <i>smanjenje</i> u svim sezonama osim ljeti. <i>Najveće smanjenje</i> zimi na J Jadranu
EVAPOTRANSPIRACIJA		<i>Povećanje</i> u proljeće i ljeti 5 – 10 % (vanjski otoci i Z Istra > 10 %)	<i>Povećanje</i> do 10 % za veći dio Hrvatske, pa do 15 % na obali i zaleđu te do 20 % na vanjskim otocima.
VLAŽNOST ZRAKA		<i>Porast</i> cijele godine (najviše ljeti na Jadranu)	<i>Porast</i> cijele godine (najviše ljeti na Jadranu)

⁵ Osmo nacionalno izvješće i Peto dvogodišnje izvješće Republike Hrvatske prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC), Zagreb 2024.

Klimatski parametar	2011. – 2040.	2041. – 2070.
VLAŽNOST TLA	<i>Smanjenje</i> u Sjevernoj Hrvatskoj	<i>Smanjenje</i> u cijeloj Hrvatskoj (najviše ljeto i u jesen).
SUNČANO ZRAČENJE (FLUKS ULAZNE SUNČANE ENERGIJE)	Ljeti i u jesen <i>porast</i> u cijeloj Hrvatskoj, u proljeće <i>porast</i> u S Hrvatskoj, a <i>smanjenje</i> u Z Hrvatskoj; zimi <i>smanjenje</i> u cijeloj Hrvatskoj.	<i>Povećanje</i> u svim sezonama osim zimi (najveći porast u gorskoj i središnjoj Hrvatskoj)
SREDNJA RAZINA MORA	2046. – 2065. 19 – 33 cm	2081. – 2100. 32 – 65 cm

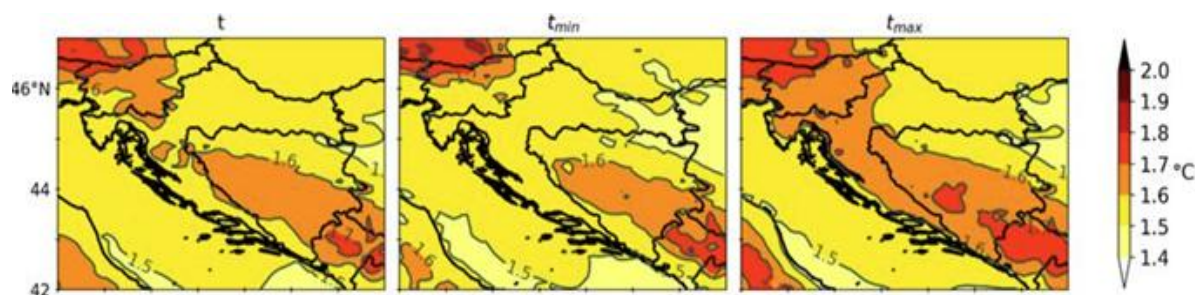
Izvor: Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20)

Za potrebe izrade Osmog nacionalnog izvješća i petog dvogodišnjeg izvješća Republike Hrvatske prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) broj individualnih članova ansambla korištenih modela u procjeni promjene klime u budućnosti povećan je s 4 na 12. Korištena je kombinacija tri regionalna klimatska modela (RCM): RegCM, RCA4 i CCLM4. Za rubne i početne uvjete regionalnih modela upotrijebljeni su podaci istih četiriju globalnih klimatskih modela (GCM) korištenih u prethodnom Sedmom nacionalnom izvješću i trećem dvogodišnjem izvješću Republike Hrvatske prema UNFCCC. Korišteni ansambl od 12 simulacija bolje uvažava izvore nepouzdanosti klimatskih projekcija u odnosu na ansambl od 4 člana. Simulacije su provedene na horizontalnoj prostornoj rezoluciji od 12,5 km, čime su detaljnije simulirani prostorno varijabilni elementi, osobito oborine i oborinski ekstremi. Povijesna klima je definirana za razdoblje 1981. - 2010. godine (razdoblje P0) što uključuje više "toplih godina", za koje se pokazalo da su češće na kraju 20. te u 21. stoljeću. Projekcije buduće klime analizirane su za jedno buduće razdoblje 2041. - 2070. godine (razdoblje P1) uz pretpostavku umjerenog scenarija razvoja koncentracija stakleničkih plinova (RCP4.5).

Srednja temperatura zraka na 2 m iznad tla

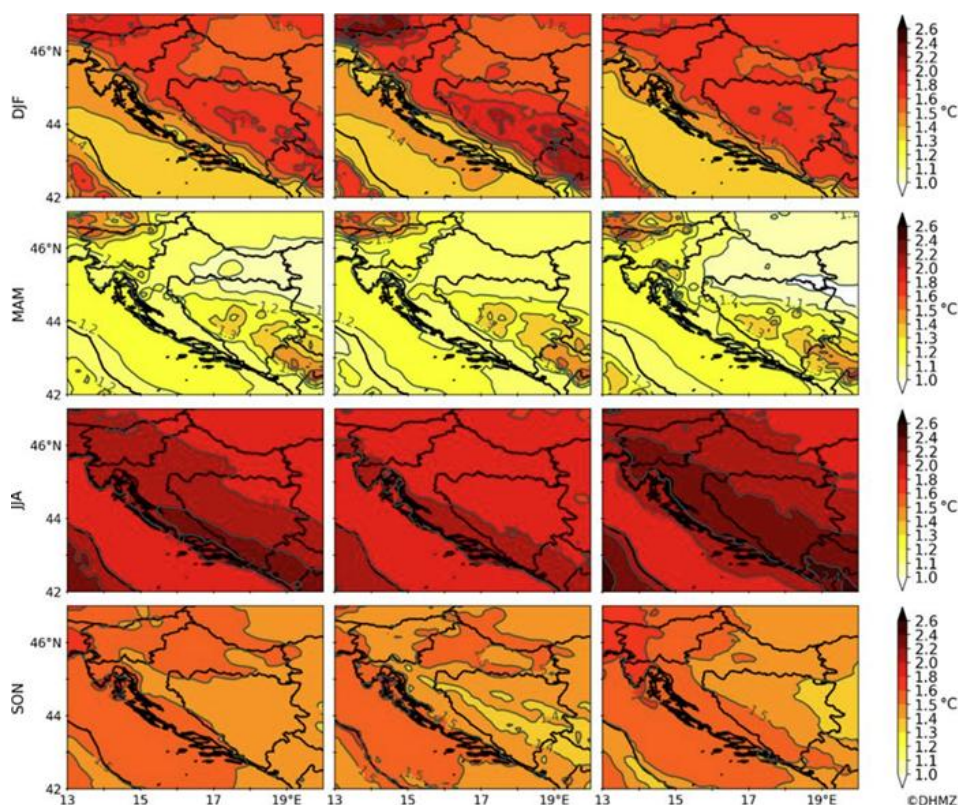
Promjene u temperaturi zraka na 2 m (razlike razdoblja P1 i P0) ukazuju na jasan signal porasta srednjih godišnjih i sezonskih vrijednosti na čitavom području Republike Hrvatske. Najveći dio područja Republike Hrvatske očekuje porast srednje godišnje temperature zraka u iznosu od 1,5 do 1,6 °C, dok se nešto veći porast u rasponu od 1,6 do 1,7 °C očekuje na području gorske Hrvatske. Jasan signal porasta na čitavom području Republike Hrvatske vidljiv je i za minimalne i maksimalne godišnje temperature zraka. Izuzev najistočnijih predjela, gdje je očekivani porast između 1,4 i 1,5 °C, porast minimalnih temperatura zraka u ostatku Hrvatske je između 1,5 i 1,6 °C. Očekivani porast maksimalnih temperatura zraka u iznosu od 1,5 do 1,6 °C je na području Jadrana te središnje i istočne Hrvatske, dok je očekivani porast maksimalnih temperatura u gorskim predjelima i unutrašnjosti Istre u između 1,6 i 1,7 °C, tek ponegdje 1,8 °C.

Za razdoblje 2041.-2070. godine i scenarij RCP4.5 očekivano je zagrijavanje na području Grada Drniša od 1,5 °C do 1,6 °C za srednju i minimalnu promjenu temperature zraka te od 1,6 °C do 1,7 °C kod simulacija maksimalne promjene temperature zraka (Slika 5.3-9.).

Slika 5.3-9. Promjena srednje godišnje temperature zraka na 2 m iznad tla (°C) u srednjaku ansambla modela za razdoblje 2041. - 2070. u odnosu na referentno razdoblje 1981. - 2010. godine za scenarij RCP4.5. Od lijeva na desno: srednja, minimalna, maksimalna promjena temperature zraka.

Razmatrano po sezonama, najveći porast srednje temperature zraka očekuje se ljeti, kada očekivani porast sredinom stoljeća iznosi najmanje 1,8 °C. Na najvećem dijelu Hrvatske porast će biti u rasponu od 2,0 do 2,2 °C, a u unutrašnjosti Dalmacije temperature mogu biti i do 2,4 °C više u odnosu na razdoblje P0. Očekivani porast srednje temperature zraka zimi najveći je u gorskoj Hrvatskoj i sjeverozapadnim dijelovima Hrvatske i u rasponu je od 1,6 do 1,8 °C. U istočnim dijelovima prevladava porast od 1,5 do 1,6 °C, a manji porast temperature zraka između 1,4 i 1,5 °C očekuje se na cijelom priobalnom području. Jesenski porast u rasponu od 1,5 do 1,6 °C očekuje se na cijelom području Republike Hrvatske, uz izuzetak gorskog područja i krajnjeg istoka gdje očekivani porast srednje temperature zraka iznosi od 1,4 do 1,5 °C te dijela Kvarnerskog zaljeva gdje porast iznosi od 1,6 do 1,8 °C. Najmanji porast temperature zraka predviđa se za proljeće, kada se za najveći dio područja Republike Hrvatske predviđa porast u rasponu od 1,1 i 1,2 °C. Nešto viši porast očekuje se na obalnom području (između 1,2 i 1,3 °C), a nešto niži na području istočne Hrvatske (između 1,0 i 1,1 °C). Za razdoblje 2041.-2070. godine srednje očekivano zagrijavanje na području Grada Drniša je od 1,4 °C do 1,5 °C zimi, od 1,2 °C do 1,3 °C u proljeće, od 2,0 °C do 2,2 °C ljeti dok se u jesen očekuje zagrijavanje od 1,5 do 1,6 °C (Slika 5.3-10.).

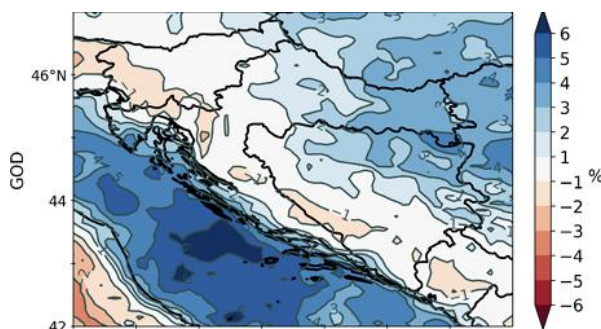

Slika 5.3-10. Sezonska promjena srednje temperature zraka na 2 m iznad tla (°C) u srednjaku ansambla modela za razdoblje 2041. - 2070. u odnosu na referentno razdoblje 1981. - 2010. godine za scenarij RCP4.5. Od lijeva na desno: srednja, minimalna, maksimalna promjena temperature zraka. Od odozgo prema dolje: zima, proljeće, ljeto, jesen.

Ukupna količina oborine

Ukupna godišnja količina oborine u ansamblu za razdoblje P1 pokazuje razmjerno male, prostorno varijabilne, promjene u odnosu na razdoblje P0. Na područjima uz Jadran očekivan je porast količine oborine od 3 do 4 %. Manji dio područja Like i Gorskog kotara te unutrašnjosti Dalmacije imat će od 1 do 2 % manje oborine, dok će na većem dijelu istog područja promjena oborine biti zanemariva (u rasponu od -1 do 1 %). Očekivane promjene količine oborine u unutrašnjosti povećavaju se od zapada prema istoku te se u najistočnijim krajevima očekuje porast količine oborine od 3 do 5 %.

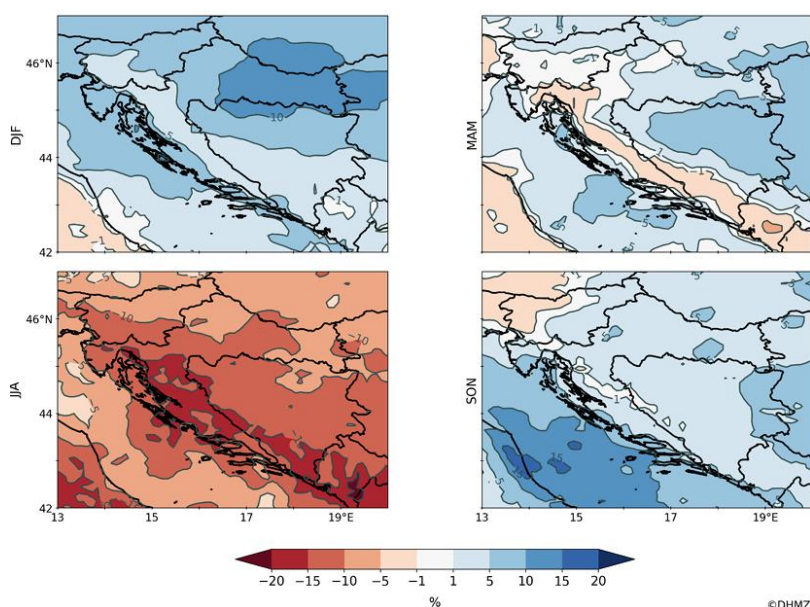
U razdoblju buduće klime (2041.-2070. godine) za scenarij RCP4.5 na području grada Drniša očekuje se promjena količine oborine na godišnjoj razini od 3 do 4 % (Slika 5.3-11.).

Slika 5.3-11. Relativna promjena ukupne srednje količine oborine u srednjaku ansambla korištenih modela za razdoblje 2041. - 2070. u odnosu na referentno razdoblje 1981. - 2010. godine za scenarij RCP4.5.

Očekivane sezonske promjene količine oborine različitog su predznaka, uz smanjenje oborine ljeti na cijelom području Republike Hrvatske te prevladavajući slabije izražen porast oborine u drugim sezonama. Zimi se na cijelom području Republike Hrvatske, a u jesen u najvećem dijelu Hrvatske očekuje porast ukupne količine oborine. Zimi je porast najveći u istočnim krajevima i iznosi između 10 i 15 %, dok je u gorskom području i unutrašnjosti Dalmacije najmanji (između 1 i 5 %). Jesenski porast u najvećem dijelu Hrvatske je od 1 do 5 %, a u priobalju i izdvojenim područjima unutrašnjosti od 5 do 10 %. Za uski pojas primorskog zaleđa (Velebit) očekuju se negativne promjene jesenskih količina oborine. Promjene proljetnih količina oborine predznakom i prostornom raspodjelom najviše se slažu s promjena na godišnjoj razini. Područje istočnih dijelova središnje Hrvatske te same istočne Hrvatske kao i priobalna i obalna područja pokazuju povećanje količine oborine, do najviše 10 % (Istočna Slavonija). Područja Like i Gorskog kotara te unutrašnjosti Dalmacije karakterizira negativna promjena srednje količine oborine na razini od 1 do 5 %. Jedina sezona u kojoj se očekuje smanjenje količine oborine na cijelom području Republike Hrvatske je ljeto. Najveće smanjenje (između 15 i 20 %) moguće je u Primorju, središnjoj Dalmaciji i gorskom području, a najmanje u najsjevernijim i najistočnijim krajevima (između 5 i 10 %). U ostatku Hrvatske predviđeno ljetno smanjenje ukupne količine oborine iznosi između 10 i 15 %.

Za razdoblje 2041.-2070. godine ukazuje se na mogućnost promjene ukupne količine oborine na području lokacije zahvata od 5 do 10 % zimi, od 1 do 5 % u proljeće, od -10 do -15 % ljeti te od 5 do 10 % u jesen (Slika 5.3-12.).

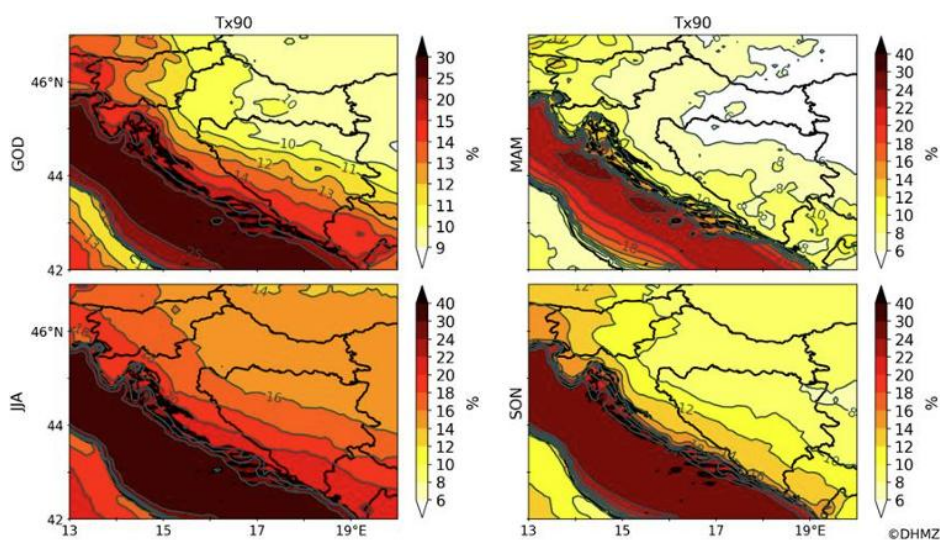
Slika 5.3-12. Relativna promjena sezonske srednje količine oborine u srednjaku ansambla korištenih modela za razdoblje 2041. - 2070. u odnosu na referentno razdoblje 1981. - 2010. godine za scenarij RCP4.5. Sezone: DJF – zima, MAM – proljeće, JJA – ljeto, SON – jesen

Ekstremni vremenski uvjeti

Promjene ekstremnih temperaturnih prilika analizirane su na osnovi promjene godišnjeg broja dana u kojima je zadovoljen uvjet kojim je definiran određeni događaj odnosno klimatski indeks. Pojava temperaturnih ekstrema uvelike ovisi o dijelu godine koji se promatra (topli indeksi rijetko se javljaju u hladnom dijelu godine i obrnuto), ali i o promatranom području (npr. hladni indeksi rjeđi su u priobalnom području).

Broj toplih dana je broj dana s maksimalnom temperaturnom zraka $\geq 25^{\circ}\text{C}$. Trajanje toplih razdoblja je broj dana u razdobljima od najmanje 6 uzastopnih dana s maksimalnom temperaturom zraka višom od broja dana s maksimalnom temperaturom zraka višom od praga, određenog kao 90-ti percentil maksimalne temperature zraka za kalendarski dan u razdoblju 1981. - 2010. godine. Na godišnjoj razini, na cijelom se području Republike Hrvatske očekuje u razdoblju P1 najmanje 12 toplih dana više nego u razdoblju P0. Krajnji istok očekuje porast od 12 do 15 toplih dana, a središnja Hrvatska porast od 15 do 18 toplih dana. Gorska Hrvatska te unutrašnjost Dalmacije i Istre imat će do 21 toplih dana više, dok će usko obalno područje u razdoblju P1 imati i do 24 topla dana više u odnosu na razdoblje P0. Ljeto najviše doprinosi godišnjem povećanju broja toplih dana. Očekivano ljetno povećanje kreće se između 5,0 i 7,5 dana za istočnu Hrvatsku, 7,5 i 10,0 dana za veći dio središnje Hrvatske te između 10,0 do 17,5 dana za šire gorsko i priobalno područje. Neka područja u priobalju imaju očekivani porast broja toplih dana ljeti manji od 10,0, ali veći od 5,0. Tijekom proljeća broj toplih dana može porasti najviše do 5,0 dana. Najveći proljetni porast od 2,0 do 5,0 dana očekuje se na područjima gdje je ljeti porast toplih dana u odnosu na razdoblje P0 najmanji (dijelovi središnje i istočne Hrvatske i područja Dalmacije). Jesensko povećanje broja toplih dana najveće je na obalnom području (između 5,0 i 7,5 dana), a smanjuje se prema unutrašnjosti, u čijem se najvećem dijelu (gorska, veliki dio središnje i istočna Hrvatska) očekuje povećanje između 2,5 i 5,0 toplih dana. Godišnje promjene trajanja toplih razdoblja u skladu su s promjenama broja toplih dana.

Za područje Grada Drniša i razdoblje 2041.-2070. godine te scenarij RCP4.5 očekuje se mogućnost povećanja broja toplih dana od 21 do 24 dana te se očekuje povećanje trajanja toplih razdoblja na godišnjoj razini od 37,5 do 40 dana (Slika 5.3-13).

Broj toplih dana (Tx90) je broj dana s maksimalnom temperaturom zraka višom od praga, određenog kao 90-ti percentil maksimalne temperature zraka za kalendarski dan u razdoblju 1981. - 2010. godine. Godišnja (GOD) promjena Tx90 - prvi red i prvi stupac. Promjena Tx90 u sezoni proljeće (MAM) - prvi red i drugi stupac, ljeto (JJA) - drugi red i prvi stupac i jesen (SON) - drugi red i drugi stupac.

Slika 5.3-13. Promjena broja toplih dana u srednjaku ansambla korištenih modela za razdoblje 2041. - 2070. u odnosu na referentno razdoblje 1981. - 2010. godine (RCP4.5)

5.4. Kvaliteta zraka

Uredbom o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske (NN 1/14) teritorij Republike Hrvatske je, prema razinama onečišćenosti zraka, klasificiran u pet zona i četiri aglomeracije (Slika 5.4-1.).

Slika 5.4-1. Zone i aglomeracije za potrebe praćenja kvalitete zraka s mjernim postajama državne mreže za trajno praćenje kvalitete zraka (Izvor: Izvješće o praćenju kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske za 2024. godinu (MZOZT, Zagreb, studeni, 2025.)).

Grad Drniš, odnosno područje Šibensko-kninske županije pripada zoni Dalmacija (oznaka HR 5) koja obuhvaća još i područje sljedećih županija: Zadarska županija, Splitsko-dalmatinska županija (izuzimajući aglomeraciju HR ST) i Dubrovačko-neretvanska županija.

Za zonu HR 5 dane su sljedeće procjene razina onečišćenosti zraka određene prema donjim i gornjim pragovima procjene⁶ po onečišćujućim tvarima obzirom na zaštitu zdravlja ljudi i to za sljedeće onečišćujuće tvari, Tablica 5.4-1.

⁶ Razine onečišćenosti zraka određuju se prema donjim i gornjim pragovima procjene te ciljnim vrijednostima i dugoročnim ciljevima za prizemni ozon propisanim u Prilogu 3. točkama A. i B. Uredbe o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 77/20).

Tablica 5.4-1. Razine onečišćenosti zraka određene prema donjim i gornjim pragovima procjene za onečišćujuće tvari s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi za zonu HR 5

Oznaka zone	Razina onečišćenosti zraka po onečišćujućim tvarima s obzirom na zaštitu zdravlja ljudi							
	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	Benzen, benzo(a) piren	Pb, As, Cd, Ni	CO	O ₃	Hg
HR 5	< DPP	< DPP	< GPP	< DPP	< DPP	< DPP	> DC	< GV

Legenda: DPP – donji prag procjene, GPP – gornji prag procjene, DC – dugoročni cilj za prizemni ozon, GV – granična vrijednost

Razine onečišćenosti zraka u zoni HR 5 određene su u odnosu na donje i gornje pragove procjene za različite onečišćujuće tvari, s ciljem zaštite zdravlja ljudi. Prema podacima iz tablice 5.4-1:

- SO₂ (sumporov dioksid), NO₂ (dušikov dioksid), benzen, Pb, As, Cd, Ni (olovo, arsen, kadmij, nikl) i CO (ugljikov monoksid) su ispod donjeg praga procjene (< DPP) što znači da nisu u zabrinjavajućim razinama.
- PM₁₀ (lebdeće čestice) imaju koncentracije ispod gornjeg praga procjene (< GPP), što znači da se njihove koncentracije nalaze između donjeg i gornjeg praga, pa ih je potrebno kontinuirano pratiti.
- O₃ (ozon) prelazi dugoročni cilj (> DC), što znači da je razina prizemnog ozona viša od preporučenih vrijednosti za dugoročno očuvanje kvalitete zraka.
- Hg (živa) je ispod granične vrijednosti (< GV), što ukazuje da koncentracije nisu iznad dopuštenih granica.

Prema Zakonu o zaštiti zraka (NN 127/19, 57/22, 136/24), godišnje Izvješće o praćenju kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske izrađuje Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije (MZOZT). Kvaliteta zraka prati se putem državne mreže mjernih postaja, lokalnih mreža jedinica područne i lokalne samouprave te postaja onečišćivača. Državni hidrometeorološki zavod (DHMZ) upravlja državnom mrežom, provodi mjerenja, validaciju podataka i osigurava njihovu kvalitetu. Opis kvalitete zraka u nastavku odnosi se na mjernu postaju Polača kao najbližu gradu Drnišu.

Tablica 5.4-2. Kvaliteta zraka na mjernoj postaji Polača u 2022., 2023. i 2024. godini

Mjerna mreža	Mjerna postaja	Onečišćujuća tvar	2022.	2023.	2024.
Državna mreža	Polača (Ravni kotari)	PM ₁₀ (auto.)	I kategorija*	I kategorija	ocijenjeno referentnom metodom
		PM ₁₀ (grav.)		I kategorija	I kategorija
		Pb u PM ₁₀			I kategorija
		PM _{2,5} (auto.)	I kategorija*		ocijenjeno referentnom metodom
		PM _{2,5} (grav.)		I kategorija	I kategorija
		NO ₂		I kategorija*	
		SO ₂		I kategorija*	
		benzen		I kategorija*	

Izvor podataka: Godišnja izvješća o praćenju kvalitete zraka za 2022., 2023. i 2024. godinu

Oznake:

* označena uvjetna kategorizacija na mjernim mjestima gdje je obuhvat podataka bio veći od 75 %, a manji od 90 %.

5.5. Reljefna obilježja

Reljef administrativnog područja Grada Drniša oblikovan je dugotrajnim djelovanjem nadzemnih prirodnih sila i procesa. Ovo područje karakterizira izrazita reljefna raznolikost i vrlo različite geomorfološke cjeline. Prevladavaju krška polja, zaravni, uzvišenja i strmiji planinski rubovi. Nadmorske visine uglavnom se kreću između 250 i 1100 metara, s naglašenim prijelazima između nižih polja i okolnih planinskih masiva. Na relativno malom području smještene su planine Promina (1148 m), Moseć (838 m) i Svilaja (1508 m), krška zaravan Miljevci, ravničarski predjeli Petrovog i Kosovog polja, ispresijecani riječnim tokovima Krke i Čikole koje su u nižim dijelovima toka formirale fascinantne krške kanjone.

Reljef Grada Drniša dio je dinarskog krškog prostora Dalmatinske zagore te je pretežito izgrađen od mezozojskih karbonatnih stijena (vapnenci i dolomiti), podložnih intenzivnim krškim procesima. Zbog toga su razvijeni tipični krški oblici poput škrapa, vrtača i ponikava, a prostor obilježavaju izražene visinske razlike između krških polja i okolnih uzvišenja. U krajobrazu se izmjenjuju ogoljeli kamenjar, ekstenzivni pašnjaci i krška polja prekrivena crvenicom, pogodna za poljoprivrednu djelatnost. Središnji geomorfološki element područja je planina Promina, izgrađena od specifičnih „prominskih naslaga“ u kojima se slojevito izmjenjuju lapori, gline, pješčenjaci i vapnenci. Te naslage bogate su fosilnim ostacima morske flore i faune, što upućuje na nekadašnje morsko okruženje, a najviši vrh Čavnovka doseže 1 148 m nadmorske visine.

Najistaknutiji reljefni oblici su krška polja i doline oblikovane ponajprije djelovanjem rijeke Čikole i njezinih pritoka. Rijeka je duboko usjekla vapnenačku podlogu, stvarajući impresivan kanjon Čikole, koji predstavlja jedan od najizraženijih geomorfoloških oblika ovoga područja. Uz vodotoke se razvijaju manje aluvijalne površine koje imaju važnu ulogu u naseljenosti i poljoprivrednoj aktivnosti.

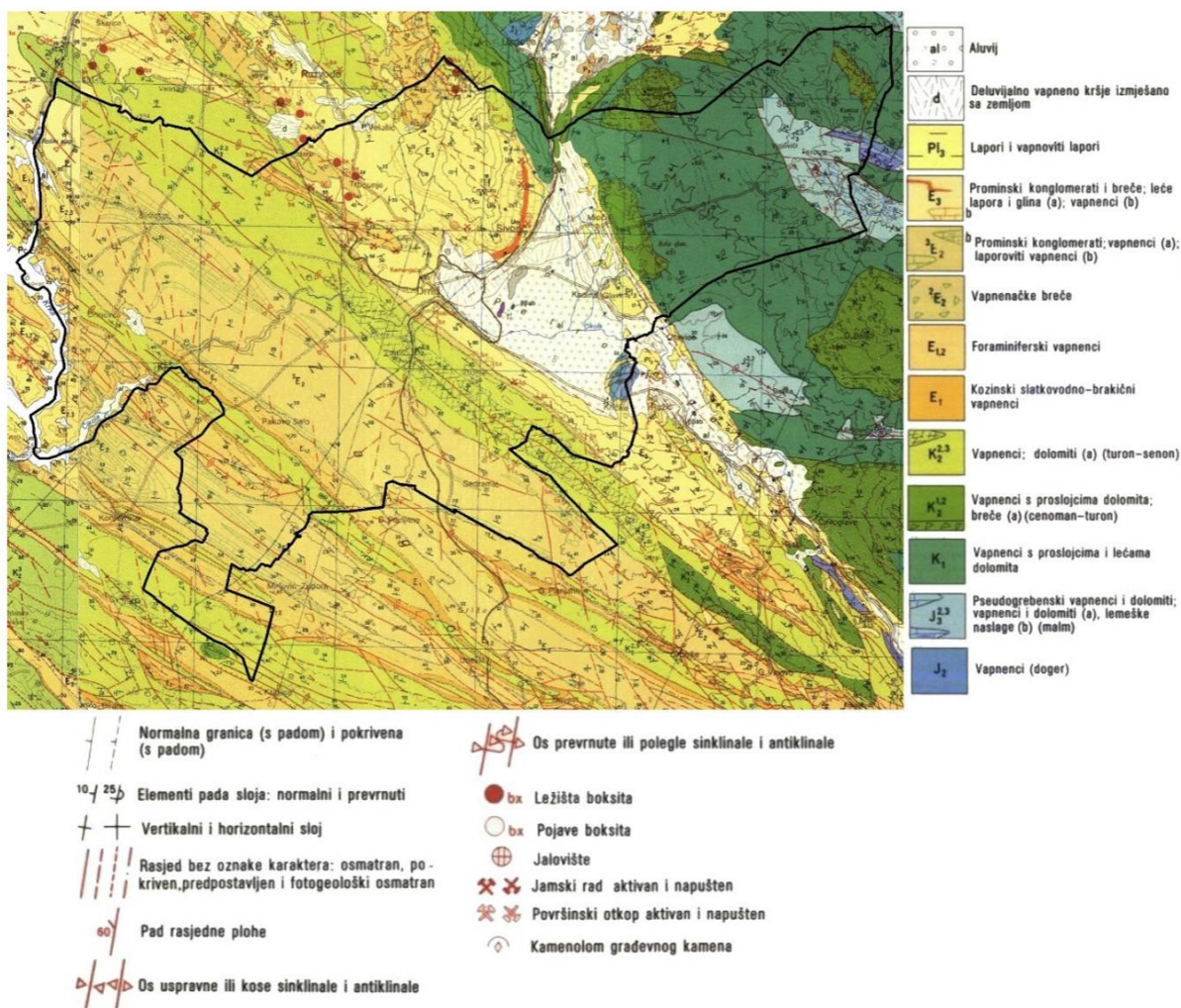
Analiza nadmorskih visina ukazuje na jasnu prostornu diferencijaciju reljefa: niže nadmorske visine vezane su uz Petrovo polje i dolinu Čikole, dok se više točke nalaze na planinskim i rubnim dijelovima područja, gdje dominiraju starije, kompaktne stijenske mase dinarskog krša.

Karta nagiba terena jasno prikazuje izraženu reljefnu raznolikost područja Grada Drniša. Najmanji nagibi vezani su uz krška polja i dolinske dijelove, osobito Petrovo polje i dolinu rijeke Čikole, gdje se teren blago spušta i omogućuje povoljnije uvjete za naseljenost i poljoprivrednu djelatnost. Umjereni nagibi javljaju se na prijelazima između polja i okolnih uzvišenja, dok su strmi nagibi karakteristični za planinske rubove i krške grebene, osobito u području Promine, Svilaje i kanjona Čikole.

Ukupna morfološka slika Grada Drniša rezultat je međudjelovanja karbonatne geološke podloge, tektonskih struktura i dugotrajnih procesa krškog i fluvijalnog modeliranja. Ova geomorfološka raznolikost snažno je utjecala na prostornu organizaciju naselja, poljoprivrede i prometne infrastrukture, a ujedno predstavlja značajnu prirodnu vrijednost koju je potrebno planski očuvati.

5.6. Geološke značajke

Područje Grada Drniša izgrađeno je većinom od karbonatnih naslaga jurske do pliocenske starosti te od aluvijalnih i deluvijalnih naslaga kvartarne starosti (Slika 5.6-1). Vapnenci i dolomiti jurske i kredne starosti izgrađuju istočni dio Grada Drniša te manji dio središnjeg dijela. Naslage eocenske starosti pokrivaju najveći dio Grada Drniša te njih čine foraminiferski vapnenci, vapnenačke breče kao i prominski konglomerati i breče. Promina naslage su na svim lokalitetima transgresivne na krednoj i starijoj paleogenskoj podlozi i čine krovinu boksitima koji su nastali u fazi emerzije. Naslage gornjeg pliocena čine manji dio Grada Drniša uz rijeku Čikolu i ispunjavaju recentne depresije laporom. Deluvijalne naslage se nalaze sjeverno od rijeke Čikole te su izgrađene od vapnenačkog krša izmiješanog sa zemljom. Najmlađe naslage su naslage aluvija rijeke Čikole te su predstavljene naplavnim materijalom - pijeskom, muljem, pretaloženim ilovačama te drugim produktima trošenja.

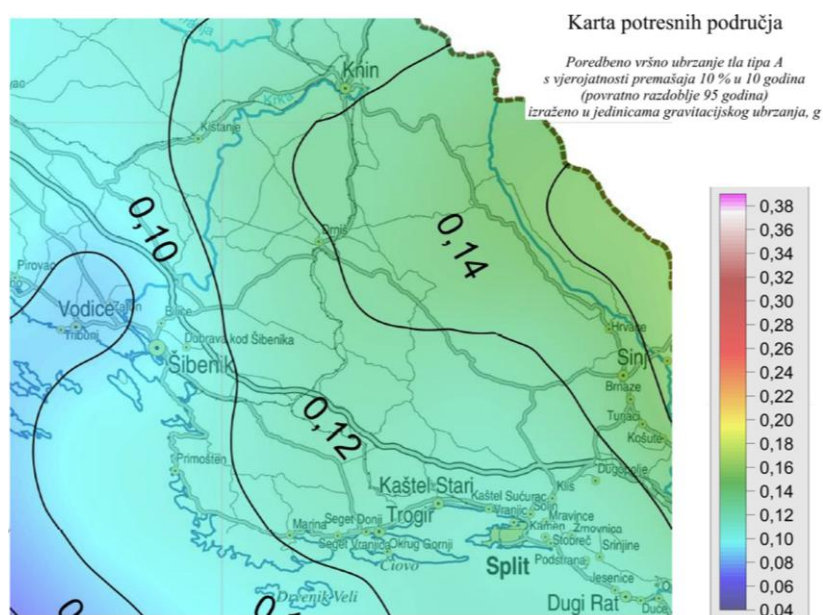
Slika 5.6-1. Isječak iz geološke karte (Isječak iz OGK, List Drniš) s prikazom granice Grada Drniša

S obzirom da se Grad Drniš većinom nalazi na karbonatnim stijenama koje su podložne trošenju, područje Grada Drniša većinom je krškog karaktera. Krš je tip reljefa nastao uslijed kemijskog trošenja topivih stijena kojeg karakteriziraju tipični krški oblici. Posljedica osobite geološke raznolikosti rezultirala je bogatstvom mineralnih sirovina, prvenstveno boksita i ugljena, koji su se desetljećima eksploatirali. Najpoznatiji rudarski lokalitet nalazio se u Siveriću. Eksploatacija smeđeg ugljena napuštena je početkom 70-ih godina 20. stoljeća, uslijed pojave naftnih derivata kao temeljnog industrijskog i pogonskog goriva, čime je uporaba ugljena marginalizirana i potisnuta. Današnji ulaz u

rudnik nalazi se u neposrednoj blizini naselja, u potpunosti je zarastao raslinjem, a pristup rudarskom oknu nije preporučljiv zbog intenzivnog mirisa sumpornih plinskih para.

Seizmološke značajke

Prema podacima iz Seizmoloških karata Republike Hrvatske mjerila 1:1.000.000⁷, područje grada nalazi se na području VII° – VIII° maksimalnog intenziteta potresa MCS skale za povratni period od 100 godina, odnosno VIII° za povratni period od 500 godina. U uvjetima seizmičke aktivnosti, reaktiviranje pokreta na rasjedima postaje dominantno. Na kartama su prikazana potresima prouzročena horizontalna poredbena vršna ubrzanja (agR) površine temeljnog tla tipa A, s vjerojatnosti premašaja 10 % u 10 godina za poredbeno povratno razdoblje potresa 95 godina⁸ i vjerojatnosti premašaja 10 % u 50 godina za poredbeno povratno razdoblje potresa 475 godina⁹, izražena u jedinicama gravitacijskog ubrzanja g ($1\text{ g} = 9.81\text{ m/s}^2$). Karte s tumačem su sastavni dio Nacionalnog dodatka za niz normi HRN EN 19981:2011/NA:2011, Eurokod 8. S priloženih isječaka navedenih karata mogu se orijentacioni podaci o seizmičkim značajkama područja lokacije zahvata s obzirom na poredbena vršna ubrzanja (agR). Orijentaciono horizontalno vršno ubrzanje temeljnog tla tipa A na ovom području za povratno razdoblje od 95 godina iznosilo bi prema pripadnim kartama $agR=0,12\text{ g}$ do $0,14\text{ g}$, a za povratno razdoblje od 475 godina $agR=0,24\text{ g}$ do $0,26\text{ g}$.

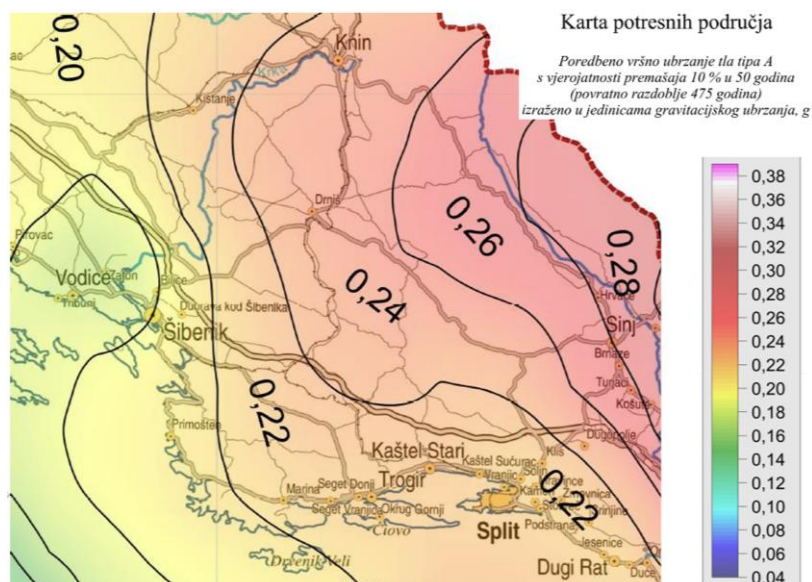

Slika 5.6-2. Isječak iz karte potresnih područja Republike Hrvatske, poredbeno vršno ubrzanje tla tipa A s vjerojatnosti premašaja 10 % u 10 godina za poredbeno povratno razdoblje 95 godina, izraženo u jedinicama gravitacijskog ubrzanja g

⁷ Izradio: V. Kuk, Geofizički zavod „Andrija Mohorovičić“, PMF, Zagreb

⁸ Herak, M., Allegretti, I., Herak, D., Ivančić, I., Kuk, V., Marić, K., Markušić, S. & Sović, I.: Karta potresnih područja Republike Hrvatske, Poredbeno vršno ubrzanje tla tipa A s vjerojatnosti premašaja 10 % u 10 godina (povratno razdoblje 95 godina) izraženo u jedinicama gravitacijskog ubrzanja g. Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Geofizički odsjek, 2011a.

⁹ Herak, M., Allegretti, I., Herak, D., Ivančić, I., Kuk, V., Marić, K., Markušić, S. & Sović, I.: Karta potresnih područja Republike Hrvatske, Poredbeno vršno ubrzanje tla tipa A s vjerojatnosti premašaja 10 % u 50 godina (povratno razdoblje 475 godina) izraženo u jedinicama gravitacijskog ubrzanja g. Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Geofizički odsjek, 2011b.

Slika 5.6-3. Isječak iz karte potresnih područja Republike Hrvatske, poredbeno vršno ubrzanje tla tipa A s vjerojatnosti premašaja 10 % u 50 godina za poredbeno povratno razdoblje 475 godina, izraženo u jedinicama gravitacijskog ubrzanja g.

5.7. Vodni resursi

Prema Pravilniku o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora (NN 121/25), područje Grada Drniša smješteno je unutar područja malog sliva „Krka – Šibensko primorje“ (28) koje pripada sektoru „F“ (Slika 5.7-1.). Ovo područje pripada Jadranskom vodnom području.

Slika 5.7-1. Kartografski prikaz granica područja malih slivova i područja sektora u RH (Izvor: Pravilnik o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora (NN 121/25))

Analiza u nastavku izrađena je na temelju podataka o Stanju vodnih tijela prema Planu upravljanja vodnim područjima do 2027.¹⁰ (u daljnjem tekstu: PUVP 2027.) koji su dostavljeni od Hrvatskih voda putem Zahtjeva za pristup informacijama (KLASA: 008-01/25-01/0000741, URBROJ: 314-25-1, Zahtjev od 22.10.2025.).

5.7.1. Površinske vode

Na području Grada Drniša najznačajniji vodotoci su rijeke Krka i Čikola. Najduži pritok Krke je Čikola (48 km), koja izvire ispod Svilaje kod Ružića – Kljaka. U gornjem toku Čikola prima vode lijevih pritoka Vrbe i Grkuše i nekoliko izvora koji presušuju (najveći su Velika i Mala Kanjevača), a u srednjem toku desni pritok, bujicu Mahnitaš, zatim protječe Petrovim poljem i nizvodno od Drniša ulazi u kanjon kojim dolazi do Krke i kod Ključica se ulijeva u Visovačko jezero. Zbog izuzetnih prirodnih ljepota rijeka Krka, njezina jezera i slapovi proglašeni su nacionalnim parkom. Granice Nacionalnog parka Krka protežu se od 16,5 km nizvodno od izvora Krke do 11,0 km uzvodno od Roškog slapa. Prema podacima iz Vodoprivredne osnove Republike Hrvatske, površina sliva rijeke Krke zajedno s pripadajućim indirektnim dijelom sliva na području BiH iznosi do Skradinskog buka oko 2108 km², a do ušća u more 2657 km². Dio sliva na teritoriju BiH ima površinu od 284 km², dok se preostali dio sliva, površine 2373 km² nalazi u Republici Hrvatskoj.¹¹

Za potrebe Planova upravljanja vodnim područjima, provodi se načelno delineacija i proglašavanje zasebnih vodnih tijela površinskih voda na: tekućicama s površinom sliva većom od 10 km², stajaćicama površine veće od 0.5 km², prijelaznim i priobalnim vodama bez obzira na veličinu. Za vrlo mala vodna tijela na lokaciji zahvata koje se zbog veličine, a prema Zakonu o vodama (NN 66/19, 84/21, 47/23) odnosno Okvirnoj direktivi o vodama, ne proglašavaju zasebnim vodnim tijelom primjenjuju se uvjeti zaštite kako slijedi:

- Sve manje vode koje su povezane s vodnim tijelom koje je proglašeno Planom upravljanja vodnim područjima, smatraju se njegovim dijelom i za njih važe isti uvjeti kao za to veće vodno tijelo.
- Za manja vodna tijela koja nisu proglašena Planom upravljanja vodnim područjima i nisu sastavni dio većeg vodnog tijela, važe uvjeti kao za vodno tijelo iste kategorije (tekućica, stajaćica, prijelazna voda ili priobalna voda) najosjetljivijeg ekotipa iz pripadajuće ekoregije.

Tablica 5.7-1. prikazuje stanje vodnih tijela na temelju podataka iz PUVP 2027., pri čemu su za svako vodno tijelo navedeni šifra, naziv, ekotip te procjena kemijskog, ekološkog i ukupnog stanja.

Tablica 5.7-1. Stanje vodnih tijela (Izvor: PUVP 2027.)

ŠIFRA	Naziv	Ekotip	Procjena stanja		
			Kemijsko stanje	Ekološko stanje	Ukupno stanje
JKR00005_011637	Krka	Nizinske velike tekućice s baražnim ujezerenjem (HR-R_13A)	nije postignuto dobro stanje	dobro stanje	umjereno stanje
JKR00005_024600	Krka	Nizinske velike tekućice s baražnim ujezerenjem (HR-R_13A)	nije postignuto dobro stanje	dobro stanje	umjereno stanje

¹⁰ Odluka o donošenju Plana upravljanja vodnim područjima do 2027. (NN 84/23)

¹¹ Provedbeni plan obrane od poplava branjenog područja 27 Područje maloga sliva Krka – Šibensko primorje, Hrvatske vode, lipanj 2024.

ŠIFRA	Naziv	Ekotip	Procjena stanja		
			Kemijsko stanje	Ekološko stanje	Ukupno stanje
JKR00005_029390	Krka	Znatno promijenjene tekućice s velikim promjenama protoka (HR-K_12)	nije postignuto dobro stanje	umjereno stanje	umjereno stanje
JKR00016_000000	Čikola	Prigorske male i srednje velike povremene tekućice (HR-R_16A)	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje
JKR00016_019689	Čikola	Prigorske male i srednje velike povremene tekućice (HR-R_16A)	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje
JKR00083_000000	Pištet	Nizinske male povremene tekućice (HR-R_16B)	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje
JKR00088_000000	Punčka draga	Nizinske male povremene tekućice (HR-R_16B)	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje
JKR00109_000000	Krka	Nizinske male povremene tekućice (HR-R_16B)	dobro stanje	vrlo dobro stanje	vrlo dobro stanje
JKR00114_000000	Potok	Prigorske male i srednje velike povremene tekućice (HR-R_16A)	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje
JKR00167_001011	Stara Voša	Nizinske male povremene tekućice (HR-R_16B)	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje
JKR00178_000000	Mijanovac	Prigorske male i srednje velike povremene tekućice (HR-R_16A)	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje
JKS002	Visovačko jezero	Nizinska, srednje duboka i srednje velika jezera na karbonatnoj podlozi (HR-J_5)	nije postignuto dobro stanje	dobro stanje	umjereno stanje

Iz prethodne tablice je vidljivo da se vodna tijela rijeke Krke (JKR00005_011637 i JKR00005_024600) svrstavaju u ekotip nizinskih velikih tekućica s baražnim ujezerenjem (HR-R_13A), pri čemu kemijsko stanje nije dobro, dok je ekološko stanje ocijenjeno kao dobro, što rezultira ukupnim umjerenim stanjem. Za Krka JKR00005_029390, koja pripada znatno promijenjenim tekućicama s velikim promjenama protoka (HR-K_12), utvrđeno je umjereno ekološko i ukupno stanje, uz nepostignuto dobro kemijsko stanje. Vodna tijela rijeke Čikole (JKR00016_000000 i JKR00016_019689), kao i vodotoci poput Potoka i Mijanovca, pripadaju ekotipovima prigorskih malih i srednje velikih povremenih tekućica (HR-R_16A) te su ocijenjena dobrim kemijskim, ekološkim i ukupnim stanjem. Slično tome, vodna tijela Pištet, Punčka draga i Krka (JKR00109_000000), koja pripadaju ekotipu nizinskih malih povremenih tekućica (HR-R_16B), ostvaruju dobro kemijsko te vrlo dobro ekološko i ukupno stanje. Visovačko jezero (JKS002), kao nizinsko srednje duboko i srednje veliko jezero na karbonatnoj podlozi (HR-J_5), ima dobro ekološko stanje, no zbog nepostignutog dobrog kemijskog stanja ukupno je ocijenjeno kao umjerenog stanja.

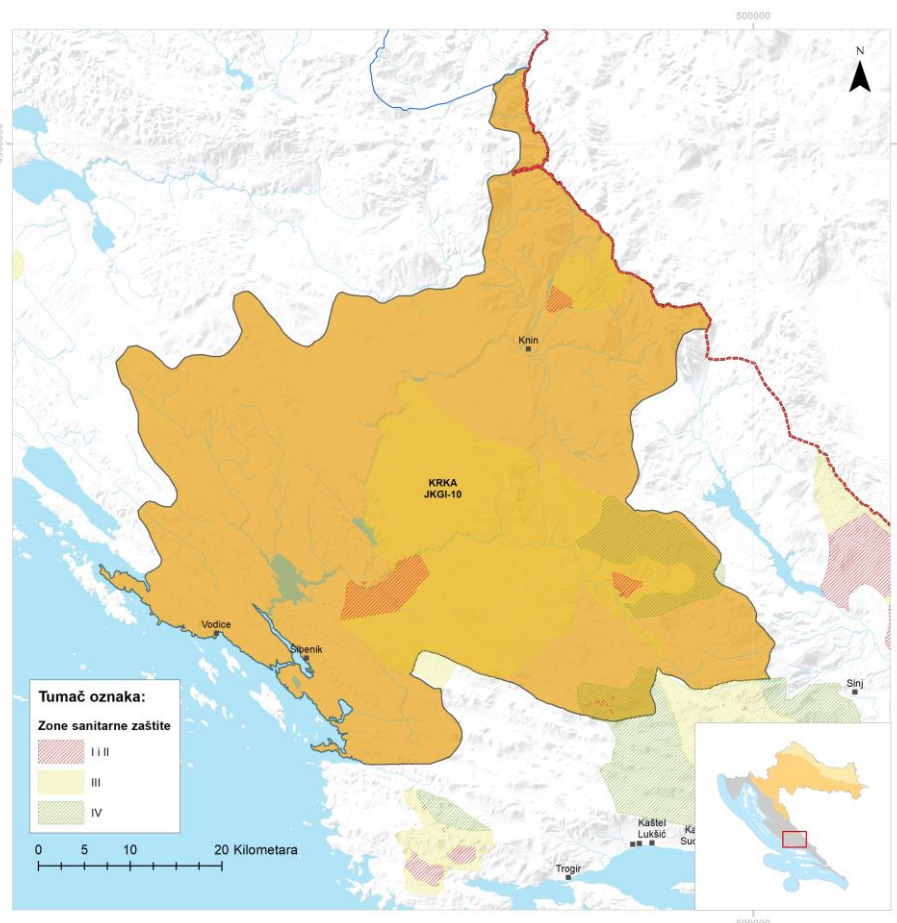
Općenito, tablica pokazuje da većina manjih tekućica na promatranom području postiže dobro ili vrlo dobro ukupno stanje, dok su problemi u postizanju dobrog ukupnog stanja izraženiji na većim vodnim tijelima, osobito na pojedinim dionicama rijeke Krke i Visovačkom jezeru.

5.7.2. Podzemne vode

Prema dostavljenim podacima Hrvatskih voda, Grad Drniš je na području grupiranog vodnog tijela podzemne vode JKGI-10, KRKA. U nastavku su dane karakteristike grupiranog podzemnog vodnog tijela prema PUVP 2027.

Tablica 5.7-2. Opći podaci o tijelu podzemnih voda

OPĆI PODACI O TIJELU PODZEMNIH VODA (TPV) - KRKA - JKGI-10	
Šifra tijela podzemnih voda	JKGI-10
Naziv tijela podzemnih voda	KRKA
Vodno područje i podsliv	Jadransko vodno područje
Poroznost	Pukotinsko-kavernozna, međuzrska
Omjer površine ekosustava ovisnih o podzemnim vodama (EOPV) i ukupne površine tijela podzemnih voda (%)	20
Prirodna ranjivost	55% područja srednje i 42% niske ranjivosti
Površina (km ²)	2704
Obnovljive zalihe podzemne vode (10 ⁶ m ³ /god)	1236
Države	HR/BiH
Obaveza izvješćivanja	Nacionalno,EU

Slika 5.7-2. Podzemne vode KRKA - JKGI-10

(Izvor: PUVP 2027., Izvadak iz Registra vodnih tijela, Hrvatske vode, 2025)

Procjena stanja grupiranog vodnog tijela podzemne vode dobiva se na temelju njihovog kemijskog i količinskog stanja koje se ocjenjuje kao dobro ili loše. Prema dobivenim podacima, kemijsko i količinsko stanje tijela podzemne vode KRKA - JKGI-10 procijenjeno je kao „dobro“ (Tablica 5.7-3. i Tablica 5.7-4.).

Tablica 5.7-3. Kemijsko stanje tijela podzemne vode KRKA - JKGI-10 (Izvor: PUV 2027., Izvadak iz Registra vodnih tijela, Hrvatske vode, 2025.)

KEMIJSKO STANJE						
Test opće kakvoće	Elementi testa	Krš	Da	Prosječna vrijednost kritičnih parametara 2014.-2019. (6 godina) godine gdje je prekoračena granična vrijednost testa		*
				Prosječna vrijednost kritičnog parametra u 2019. godini prelazi 75% granične vrijednosti testa		*
		Panon	Ne	Provedba agregacije	Kritični parametar	
					Ukupan broj kvartala	
	Broj kritičnih kvartala					
	Zadnje 3 godine kritični parametar prelazi graničnu vrijednost u više od 50% agregiranih kvartala					
	Rezultati testa			Stanje		*
Pouzdanost				*		
Test zasljanjenje i druge intruzije	Elementi testa		Analiza statistički značajnog trenda		Nema trenda	
			Negativan utjecaj crpljenja na crpilištu		ne	
	Rezultati testa		Stanje		*	
			Pouzdanost		*	
Test zone sanitarne	Elementi testa		Analiza statistički značajnog uzlaznog trenda na točki		Nema trenda	
			Analiza statistički značajnog trenda na vodnom tijelu		Nema trenda	
			Negativan utjecaj crpljenja na crpilištu		ne	
	Rezultati testa		Stanje		*	
Pouzdanost			visoka			
Test Površinska voda	Elementi testa		Prioritetne i ostale onečišćujuće tvari, te parametri za ekološko stanje za ocjenu stanja površinskih voda povezanih sa tijelom podzemne vode koje prelaze standard kakvoće vodenog okoliša i prema kojima je tijelo površinskih voda u lošem stanju		nema	
			Kritični parametri za podzemne vode prema granicama stadarda kakvoće vodenog okoliša, te prioritetne i ostale onečišćujuće tvari i parametri za ekološko stanje u podzemnim vodama povezane sa površinskim vodnim tijelom prema kojima je ocijenjeno loše stanje na mjernoj postaji u podzemnim vodama		nema	
			Značajan doprinos onečišćenju površinskog vodnog tijela iz tijela podzemne vode (>50%)		nema	
	Rezultati testa		Stanje		dobro	
			Pouzdanost		visoka	
	Test EOPV	Elementi testa		Postojanje ekosustava povezanih sa podzemnim vodama		da
Kemijsko stanje podzemnih voda prema kritičnim parametrima, prioritetnim tvarima, te parametrima za ekološko stanje u odnosu na standarde za površinske vode				dobro		
Rezultati testa		Stanje		dobro		
		Pouzdanost		niska		
UKUPNA OCJENA STANJA TPV			Stanje		dobro	
			Pouzdanost		visoka	
* test se ne provodi jer se radi o dobrom stanju na svim monitoring postajama						
** test se ne provodi jer se radi o neproduktivnim vodonosnicima						
*** test nije proveden radi nedostataka podataka						

Tablica 5.7-4. Količinsko stanje tijela podzemne vode KRKA - JKGI-10 (Izvor: PUVP 2027., Izvadak iz Registra vodnih tijela, Hrvatske vode, 2025.)

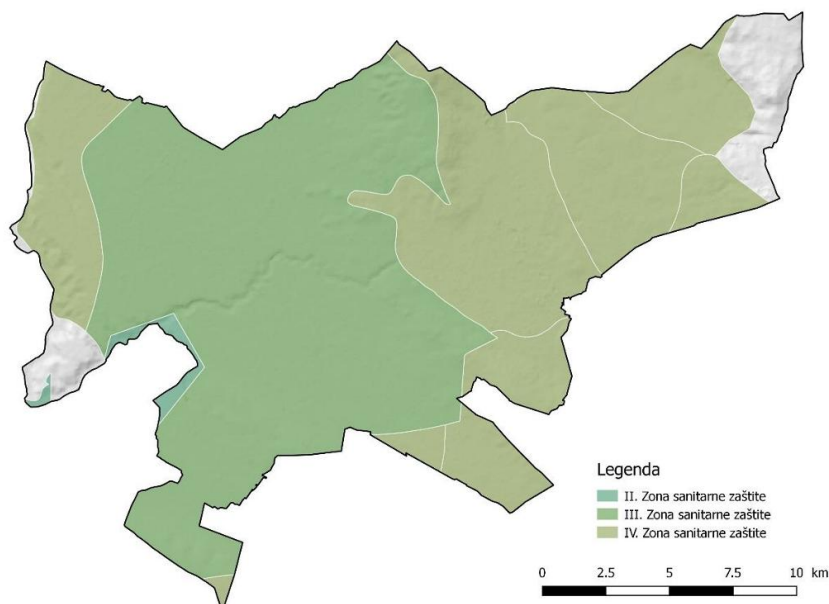
KOLIČINSKO STANJE			
Test Balance vode	Elementi testa	Zahvaćene količine kao postotak obnovljivih zaliha (%)	0,47
		Analiza trendova razina podzemne vode/protoka	Nema statistički značajnog trenda (protok)
	Rezultati testa	Stanje	dobro
		Pouzdanost	visoka
Test zaslanjenje i druge intruzije		Stanje	*
		Pouzdanost	*
Test Površinska voda		Stanje	dobro
		Pouzdanost	visoka
Test EOPV		Stanje	dobro
		Pouzdanost	niska
UKUPNA OCJENA STANJA TPV		Stanje	dobro
		Pouzdanost	visoka
* test se ne provodi jer se radi o dobrom stanju na svim monitoring postajama			
** test se ne provodi jer se radi o neproduktivnim vodonosnicima			
*** test nije provđen radi nedostataka podataka			

5.7.3. Zone sanitarne zaštite izvorišta

Zone sanitarne zaštite izvorišta uspostavljaju se radi zaštite izvorišta i drugih ležišta voda koje se koriste ili su rezervirane za javnu vodoopskrbu. Uvjeti za njihovo utvrđivanje, kao i ograničenja i mjere koje se u tim zonama provode, propisani su Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/11, 47/13). Zone sanitarne zaštite određuju se prema tipu vodonosnika, zasebno za podzemne i površinske vode. Izvorišta sa zahvaćanjem podzemne vode posebno se utvrđuju za vodonosnike s međuzrnskom poroznosti, a posebno za vodonosnike s pukotinskom i pukotinsko-kavernoznom poroznosti. Na području Grada Drniša prisutan je vodonosnik pukotinske i pukotinsko-kavernozne poroznosti, za koji se, sukladno važećim propisima, određuju četiri zone sanitarne zaštite (I–IV zona).

Za izvorišta Jaruga i Torak Odluka o zonama sanitarne zaštite donesena je 1997. godine (Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije 4/97), prema tada važećem Pravilniku o zaštitnim mjerama i uvjetima za određivanje zona sanitarne zaštite voda za piće (NN 22/86), kojim IV. zona sanitarne zaštite nije bila definirana. Naknadno je 2012. godine Zavod za hidrotehniku Geotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu izradio elaborat „Hidrogeološki istražni radovi za izradu prijedloga zona sanitarne zaštite izvorišta Jaruge i Toraka“, kojim su utvrđene nove granice zona sanitarne zaštite za navedena izvorišta. Odluka o zaštiti izvorišta rijeke Čikole donesena je 2013. godine (Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije 4/13), u skladu s važećim Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta. Za izvorište Miljacka je 2012. godine tvrtka GEO-CAD d.o.o. izradila je elaborat „Vodoistražni radovi za utvrđivanje prijedloga zona sanitarne zaštite izvora Miljacka – dopuna“, kojim su definirane granice zona sanitarne zaštite ovog izvorišta.

Položaj zona sanitarne zaštite na području Grada Drniša prikazan je na slici u nastavku.

Slika 5.7-3. Zone sanitarne zaštite na području Grada Drniša (Izvor: JU Zavod za prostorno uređenje ŠKŽ)

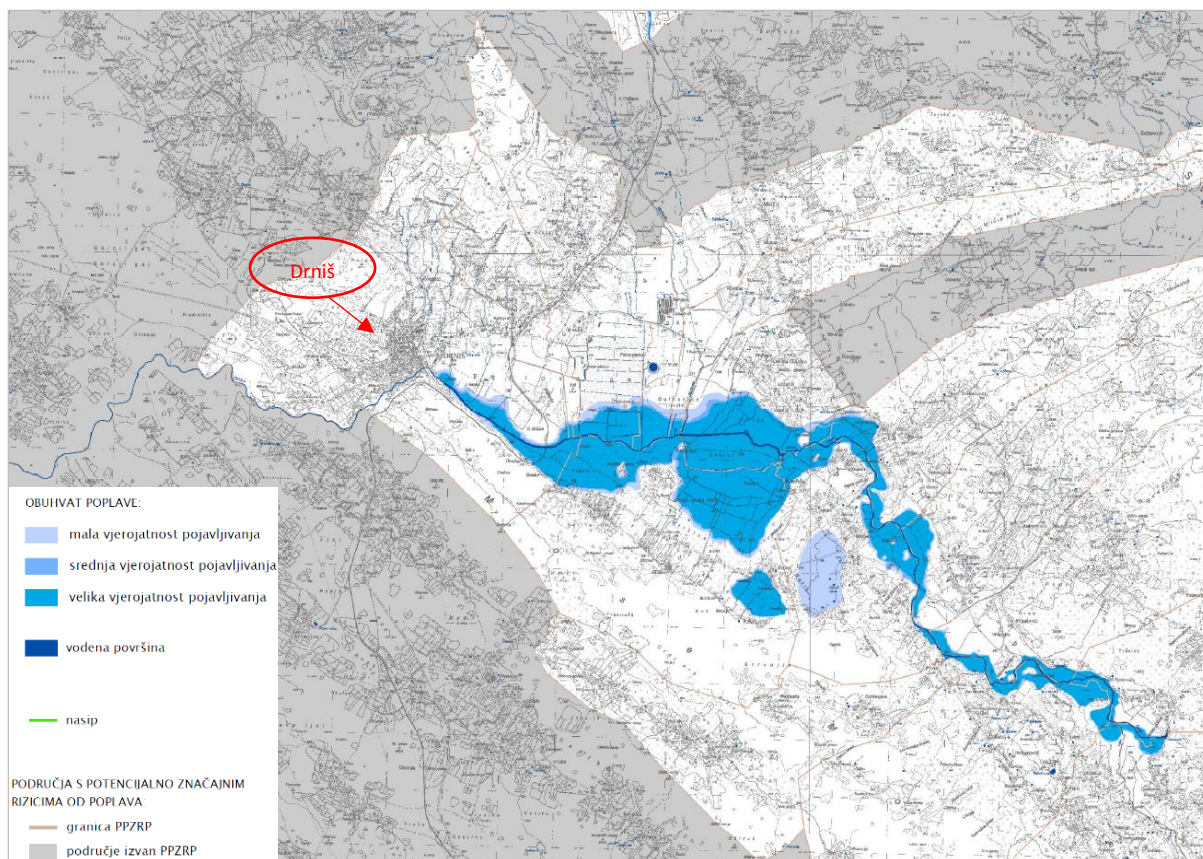
Na području Grada Drniša nalaze se II., III. i IV. zona sanitarne zaštite uspostavljene u svrhu zaštite izvorišta Jaruga i Torak, IV. zona sanitarne zaštite izvorišta Čikola i IV zona sanitarne zaštite izvorišta Miljacka.

5.7.4. Opasnost od pojavljivanja poplava

Karte opasnosti od poplava izrađene su za sva područja gdje postoje ili bi se vjerojatno mogli pojaviti potencijalno značajni rizici od poplava, odnosno za sva područja koja su, u fazi preliminarne procjene, identificirana kao područja s potencijalno značajnim rizicima od poplava. Analiza opasnosti od poplava obuhvaća tri scenarija plavljenja:

- velike vjerojatnosti (VV) pojavljivanja,
- srednje vjerojatnosti (SV) pojavljivanja (povratno razdoblje 100 godina),
- male vjerojatnosti (MV) pojavljivanja uključujući akcidentne poplave uzrokovane rušenjem nasipa na većim vodotocima ili rušenjem visokih brana (umjetne poplave).

Na području Grada Drniša, uz rijeku Čikolu postoji vjerojatnost pojavljivanja poplava (Slika 5.7-4). Rijeka Čikola u gornjem i srednjem toku, od izvora do grada Drniša teče Petrovim poljem. Neposredno nizvodno od Izvora Čikole u nju se ulijeva bujični vodotok Vrba, kojim se iz područja Svilaje i Moseća u Čikolu donose značajne količine nanosa, ali i plave plodne površine krške doline polja Tijesna Vrba, kojim protječe. Na dijelu toka kroz Petrovo polje Čikola prima brojne pritoke iz okolnih viših bujičnih područja, čije su vode, donoseći značajne količine nanosa, ugrožavale poljoprivredne površine u polju.

Slika 5.7-4. Karta opasnosti od pojave poplava na području grada Drniša (Izvor: PUVP 2027., Izvadak iz Registra vodnih tijela, Hrvatske vode, 2025.)

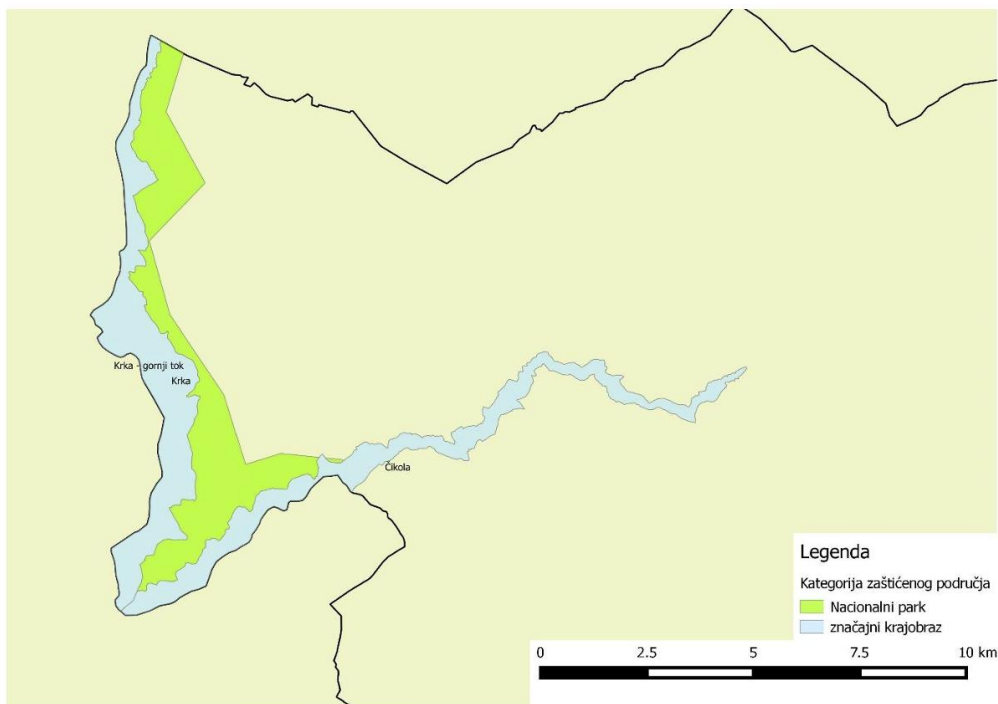
Pojavu poplava u Gradu Drnišu karakterizira relativno dug proces saturiranja tla, odnosno tek kod koncentriranih oborina u uvjetima potpunog saturiranja dolazi prvo do provala manjih bujičnih vodotoka što kasnije izaziva pojavu velikih voda u većim vodotocima. Područje Grada Drniša ima specifičnu problematiku obrane od poplava koja je prvenstveno karakterizirana velikim oscilacijama protoka unutar vodotoka kao i kratkoćom vremena širenja poplavnih valova.

Prema Provedbenom planu obrane od poplava branjenog područja SEKTOR F – JUŽNI JADRAN, BRANJENO PODRUČJE 27: PODRUČJE MALOG SLIVA KRKA - ŠIBENSKO PRIMORJE, korito rijeke Čikole je regulirano gotovo na cijeloj dionici njenog toka kroz Petrovo polje. Iznimku čini samo nekoliko kilometara najuzvodnijeg dijela toka nizvodno od Izvora Čikole koji nije reguliran zbog tada planirane izgradnje akumulacije na tom dijelu toka Čikole. Regulirano korito Čikole izvedeno je s prosječnom širinom dna korita od 15,0 m, nagibom pokosa obala 1:2,5, te prosječnim padom dna korita duž reguliranog toka od 1‰. Regulirano korito Čikole dimenzionirano je na protok od 120 m³/s koji je prema izvedbenom projektu regulacije rijeke Čikole usvojen kao protok 20-godišnjeg povratnog razdoblja.¹²

¹² Provedbeni plan obrane od poplava branjenog područja 27 Područje maloga sliva Krka – Šibensko primorje, Hrvatske vode, lipanj 2024.

5.8. Zaštićena područja prirode

Na području Grada Drniša nalaze se sljedeća područja zaštićena temeljem Zakona o zaštiti prirode: Nacionalni park „Krka“, Značajni krajobraz „Krka – gornji tok“ te Značajni krajobraz „Čikola“. Također, jedno područje predviđeno je za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode, a to je Značajni krajobraz „Promina“ (Slika 5.8-1.).

Slika 5.8-1. Zaštićena područja Grada Drniša (Izvor: SPUO Strategije razvoja Grada Drniša do 2020. godine)

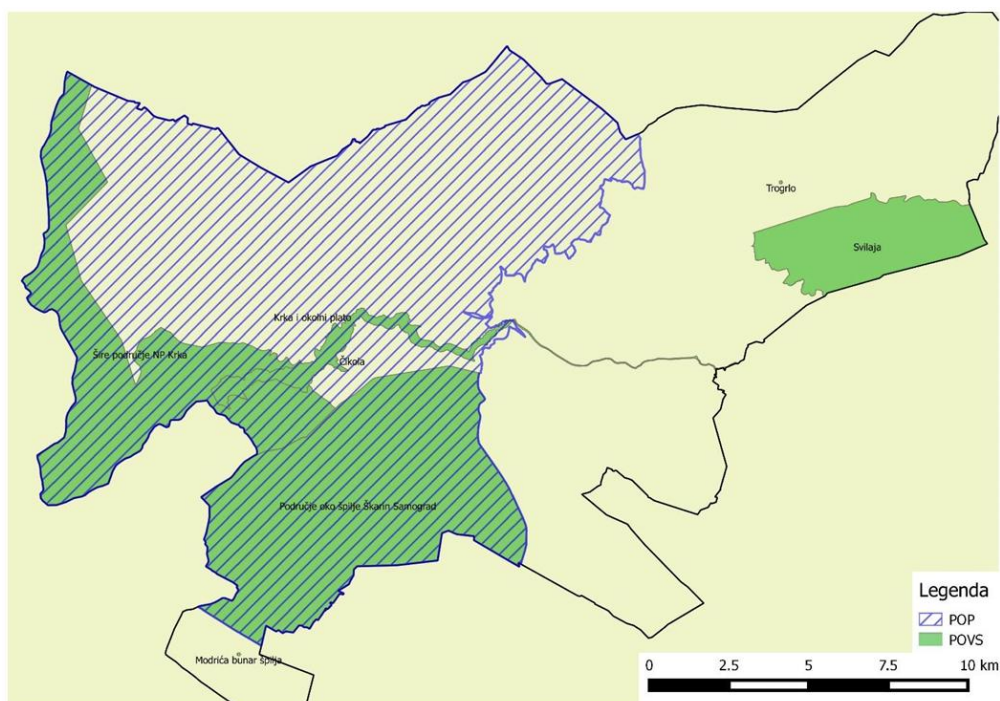
5.9. Ekološka mreža

Sukladno Direktivi o staništima (92/43/EEZ) te Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19, 119/23), na području Grada Drniša nalaze se dijelovi ekološke mreže Natura 2000, koji obuhvaćaju područja značajna za očuvanje divljih vrsta i staništa (POVS) te područja značajna za ptice (POP). U kategoriji POVS obuhvaćena su sljedeća područja:

- HR2000918 Šire područje NP „Krka“
- HR2000919 Čikola
- HR2000132 Područje oko špilje Škarin Samograd
- HR2000175 Trogrlo
- HR2000922 Svilaja

U kategoriji POP na području Grada Drniša obuhvaćeno je područje:

- HR1000026 Krka i okolni plato.

Slika 5.9-1. Ekološka mreža na području Grada Drniša (Izvor: SPUO Strategije razvoja Grada Drniša do 2020. godine)

5.10. Kulturno-povijesna obilježja

Prema Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske, na području Grada Drniša nalazi se ukupno 32 zaštićena kulturna dobra, od kojih su 3 arheološka nalazišta i lokaliteta, 27 pojedinačnih kulturnih dobara, 1 kulturnopovijesna cjelina i 1 nematerijalno zaštićeno kulturno dobro (Tablica 5.10-1). Od navedenih kulturnih dobara, 15 se nalazi na području naselja Drniš, dok ih je 5 evidentirano u naselju Bogatić.

Tablica 5.10-1. Zaštićena kulturna dobra na administrativnom području Grada Drniša (Izvor: Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, siječanj 2026.)

Rbr.	Registarski broj	Naziv kulturnog dobra	Naselje	Vrsta	Pravni status
1	Z-5347	Arheološko nalazište Copicinajive	Pokrovnik	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
2	Z-2831	Arheološko nalazište Crkvina u Trbounju	Trbounje	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
3	Z-3662	Crkva Bogorodičinog Pokrova	Kričke	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
4	Z-2047	Crkva Gospe od Ružarija	Drniš	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
5	Z-5619	Crkva i samostan Majke od Milosti na Visovcu	Brištani	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
6	Z-2051	Crkva sv. Ante	Drniš	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro

Rbr.	Registarski broj	Naziv kulturnog dobra	Naselje	Vrsta	Pravni status
7	Z-3394	Crkva sv. Luke	Štikovo	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
8	Z-4589	Crkva sv. Roka	Drniš	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
9	Z-3759	Crkva Uspenja Presvete Bogorodice	Drniš	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
10	Z-2048	Kuća Divnić	Drniš	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
11	Z-2050	Kuća Kulušić	Drniš	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
12	Z-6364	Kuća Skelin na Roškom slapu	Bogatić	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
13	Z-2609	Kulturno-povijesna cjelina Drniš	Drniš	Kulturno-povijesna cjelina	Zaštićeno kulturno dobro
14	Z-5545	Migalov most	Žitnić	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
15	Z-7838	Mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata sa spomen obilježjima na području Republike Hrvatske ¹³	Antin; Antunovac; Baćin; Badanj; Beli Manastir; Berak; Bilje; Bodegraj; Bogdanovci; Borojevići; Bunić; Cerić; Cerovljani; Čakovci; Čelije; Dalj; Donja Pastuša; Donje Biljane; Donje Jame; Donji Hrastovac; Drežnik Grad; Erdut; Ernestinovo; Glina; Glinska Poljana; Gornja Bučica; Gornje Taborište; Gornji Viduševac; Gređani; Homoljac; Hrvatska Kostajnica; Ilok; Irinovac; Koreničani; Kostrići; Krković; Lipovača; Lovas; Mala Solina; Marinci; Mečenčani; Mikluševci; Mohovo; Mratovo; Negoslavci; Novi Jankovci; Novo Selo Glinsko; Oklaj; Petrinja; Petrovci; Saborsko; Slakovci; Slunj; Smoljanac; Sonković; Sotin; Srednja Meminska; Stari Jankovci; Strmačka; Svinjarevci; Škabrnja; Taborište; Tompojevci; Tordinci; Tovarnik; Velika Solina; Vukovar	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
16	Z-5763	Mlinica Kulušić na Roškom slapu	Bogatić	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
17	Z-5691	Mlinica na Roškom slapu	Bogatić	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
18	Z-5838	Mlinica Skelin na Roškom slapu	Bogatić	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
19	Z-5665	Most kod Mrđenovih mlinica	Žitnić	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
20	Z-5021	Ostatak turskog minareta	Drniš	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro

¹³ Pojedina kulturna dobra u Registru evidentirana su kao zbirne (tematske) cjeline pod jednom registarskom oznakom te obuhvaćaju više prostorno odvojenih lokacija na području Republike Hrvatske.

Rbr.	Registarski broj	Naziv kulturnog dobra	Naselje	Vrsta	Pravni status
21	Z-2052	Ostatci tvrđave	Drniš	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
22	RST-1072-1980.	Portal i ostaci sklopa Nakić-Vojnović	Drniš	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
23	RST-1325	Sklop kuća Divnić	Drniš	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
24	RST-0840-1975.	Spomen-kosturnica NOB-a i žrtava fašističkog terora	Drniš	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
25	RST-0880-1976.	Starohrvatska nekropola	Drniš	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
26	Z-2062	Tvrđava Ključica	Ključ	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
27	Z-3809	Umijeće izrade šibenske kape		Nematerijalna	Zaštićeno kulturno dobro
28	Z-2608	Utvrdna Kamičak	Brištani	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
29	Z-7217	Vrelo pitke vode Pečina	Pokrovnik	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
30	Z-7467	Zgrada (bivše kino Biograd)	Drniš	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
31	Z-7468	Zgrada bivšeg Doma kulture	Siverić	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
32	Z-2049	Zgrada hotela "Danica"	Drniš	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro

U poglavlju 6.1.2. Prostornog plana uređenja Grada Drniša¹⁴ navedeni su osobito vrijedni dijelovi kulturne baštine, sukladno članku 155. Osobito vrijednu kulturnu baštinu čine različite kategorije, među kojima se posebno ističe:

A. Arheološka baština, koja uključuje:

1. Arheološka područja
2. Arheološki pojedinačni lokaliteti

Osim arheološke baštine, kulturna baština obuhvaća i:

B. Povijesne graditeljske cjeline – gradska i seoska naselja

C. Povijesni graditeljsko-krajobrazni sklopovi (gs)

¹⁴ Prostorni plan uređenja Grada Drniša, („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“ broj 01/00, 07/06, 02/08, 08/12, 08/13, 1/15, „Službeni glasnik Grada Drniša“ broj 06/15, 05/16, 7/16 – pročišćeni tekst, 04/18, 06/18 - pročišćeni tekst, 5/24, 2/25 – pročišćeni tekst)

D. Povijesne građevine – civilne (c), obrambene (o), gospodarske (g), sakralne (s) i grobne (gr)

E. Memorijalna baština – memorijalna područja i spomen-obilježja

F. Javna plastika

G. Kulturni krajolici ili njihovi dijelovi, koji svjedoče o dugotrajnoj prisutnosti čovjeka u prostoru

Mjere zaštite pojedinačnih nepokretnih kulturnih dobara regulirane su Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Zaštitni i drugi radovi mogu se provoditi samo uz prethodno odobrenje nadležnog tijela, a vlasnici i imatelji obvezni su provoditi sve mjere održavanja koje nadležno tijelo odredi. Predmetno kulturno dobro ili njegovi dijelovi mogu biti predmet kupoprodaje isključivo pod uvjetima zakona.

Posebne mjere zaštite odnose se na arheološke lokalitete, pri čemu se arheološka iskopavanja i istraživanja mogu provoditi samo na temelju odobrenja koje rješenjem izdaje nadležno tijelo, čime se osigurava planirano i kontrolirano očuvanje kulturne baštine Grada Drniša. U nastavku su opisana dva arheološka lokaliteta.

Arheološko nalazište Copića njive

Arheološko nalazište Copića njive (registarski broj Z-5347) predstavlja zaštićeno kulturno dobro smješteno u naselju Pokrovnik, na području Grada Drniša, Šibensko-kninske županije (ŠKŽ). Nalazište je klasificirano kao kopnena arheološka zona i pripada arheološkom kulturnom naslijeđu, no podaci o autoru istraživanja i točnoj dataciji još nisu dostupni. Zaštićeno je u skladu s važećim zakonodavstvom, a nadzor nad njegovom zaštitom i očuvanjem provodi Područna konzervatorska služba Šibenik. Nalazište trenutno nije uključeno na popis UNESCO-va svjetska baština, a njegova vrijednost prvenstveno leži u doprinosu razumijevanju arheološke i kulturne povijesti područja Grada Drniša.

*Slika 5.10-1. Arheološko nalazište Copića njive
(Izvor: Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, siječanj 2026.)*

Arheološko nalazište Crkvina u Trbounju

Arheološko nalazište Crkvina u Trbounju (registarski broj Z-2831) predstavlja zaštićeno kulturno dobro smješteno u naselju Trbounje, na području Grada Drniša, ŠKŽ. Nalazište je klasificirano kao kopnena arheološka zona i pripada arheološkom kulturnom naslijeđu, a datira u razdoblje od 4. do 6. stoljeća n.e. Podaci o autoru istraživanja nisu dostupni, a nalazište nije uključeno na popis UNESCO-va svjetska baština.

Kompleks Crkvina predstavlja ranokršćansku arhitekturu nastalu na rubu antičke građevine, vjerojatno vile rustike. Sastoji se od centralne lađe sa svetištem, krstionice koja ima oblik četvrtaste prostorije s apsidom, katekumeja, cisterne, nartekse, diakonikona te niza prostorija čija je namjena još nepoznata. Pretpostavlja se da je najstariji dio kompleksa oratorij s nartekсом, izgrađen u 4. ili 5. stoljeću, dok je ostatak kompleksa dovršen u 6. stoljeću.

Zaštita nalazišta provodi se putem Područne konzervatorske službe Šibenik za područje ŠKŽ. Nalazište predstavlja vrijedan doprinos razumijevanju ranokršćanske arhitekture te kontinuiranom očuvanju arheološke baštine Grada Drniša.

*Slika 5.10-2. Arheološko nalazište Crkvina u Trbounju
(Izvor: Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, siječanj 2026.)*

6. ANALIZA ULAZNIH PODATAKA POVEZANIH S TEMOM ZELENE URBANE OBNOVE

6.1. Analiza važećih prostorno-planskih dokumenata

Prostorno-planski okvir SZUOG Drniš čine sljedeći dokumenti prostornog uređenja:

- **Prostorni plan Šibensko-kninske županije**, („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj 11/02, 10/05 - uskl., 3/06, 5/08, 6/12 - pročišć. tekst, 8/13 - ispr., 2/14, 4/17),
- **Prostorni plan uređenja Grada Drniša**, („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“ broj 01/00, 07/06, 02/08, 08/12, 08/13, 1/15, „Službeni glasnik Grada Drniša“ broj 06/15, 05/16, 7/16 – pročišćeni tekst, 04/18, 06/18 - pročišćeni tekst, 5/24, 2/25 – pročišćeni tekst),
- **Urbanistički plan uređenja Grada Drniša**, („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj 12/02, 11/06, 6/09, 6/13, 14/13 i 8/14 i „Službeni glasnik Grada Drniša“, broj 1/17, 6/19, 2/20 – pročišćeni tekst, 9/20, 5/21, 2/22-pročišćeni tekst, 1/23, 2/24 i 4/24 – pročišćeni tekst),
- **Urbanistički plan uređenja gospodarske zone Radonić**, („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj 14/09),
- **Urbanistički plan uređenja gospodarske zone Brištane**, („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj 01/12),
- **Urbanistički plan uređenja dijela ugostiteljsko turističke zone "Recepcijski i informacijski punkt Roški slap"**, („Službeni glasnik Grada Drniša“, broj 23/16, 12/22).

Prema zakonodavnom okviru, Prostorni plan uređenja Grada Drniša (PPUG) mora biti usklađen s planom više razine, odnosno Prostornim planom Šibensko-kninske županije (PP ŠKŽ). S druge strane, planovi nižeg reda, odnosno Urbanistički planovi uređenja (UPU), moraju biti usklađeni s PPUG-om, čime se osigurava dosljednost prostornog planiranja od regionalne do lokalne razine. Administrativna površina Grada Drniša uređuje se temeljem PPUG Drniša. Urbani/gradski dio tog teritorija dodatno je uređen UPU-om Grada Drniša, dok su pojedini manji dijelovi gospodarskih i ugostiteljsko-turističkih zona u Gradu Drnišu detaljnije uređeni urbanističkim planovima uređenja.

Navedenom prostorno-planskom dokumentacijom se na području cjelokupne ŠKŽ te unutar administrativnih granica Grada Drniša, štite prepoznate prirodne i kulturne krajobrazne vrijednosti. Propisan sustav mjera zaštite treba osigurati prisutnost onih kvaliteta po kojima su ovi vrijedni krajobrazi prepoznati, kao i zaštitu od promjene istih.

Analizom planova na snazi nastoji se utvrditi na koji način je zelena infrastruktura implementirana u postojeću prostorno-plansku dokumentaciju te na koji način su definirane odredbe vezane uz javne zelene i ostale javne otvorene površine.

6.1.1. Prostorni plan Šibensko-kninske županije

Prostorni plan Šibensko-kninske županije, („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj 11/02, 10/05 - uskl., 3/06, 5/08, 6/12 - pročišć. tekst, 8/13 - ispr., 2/14, 4/17),

Čl. 31. PP ŠKŽ navodi; Površine naselja su područja u kojima postoji ili se planira gradnja naselja ili proširenje postojećeg naselja. U području naselja osiguravaju se površine za:

- stanovanje,
- središnje funkcije naselja, prateće i druge sadržaje,
- javnu i društvenu namjenu,
- gospodarsku namjenu,
- komunalnu i prometnu infrastrukturu,
- šport i rekreaciju,
- javne i zaštitne zelene površine, šume, vodne površine i sl.

Članak 32. propisuje uvjete koje gospodarske zone unutar naselja moraju zadovoljiti za smještaj proizvodnih i drugih poslovnih sadržaja, uključujući: primjerene veličine građevnih čestica, izgrađenost zone između 10% i 50% (uz usklađenje s člankom 100.), **uređenje najmanje 20% površine kao parkovnog zelenila, osiguranje tampon zelenila prema susjednim zonama (stambenim, turističko-ugostiteljskim i zonama društvenih/javnih sadržaja)**, pristup s javne prometnice kolnikom minimalne širine 5,5 m te zadovoljenje potreba za parkiranjem unutar zone.

Prema čl. 95. odredba za zelene i parkovne površine jasno ističe da postojeće površine javne namjene, parkovne i ostale zelene površine u gradovima Drnišu i Kninu nije moguće smanjivati niti prenamijeniti. To znači da se te površine moraju sačuvati u izvornom obliku, čime se osigurava zaštita i dostupnost zelenih zona za građane, ujedno osiguravajući ekološku i društvenu funkciju tih prostora.

U općinskim središtima Drniške i Kninske zagore, minimalno 20% površina potrebno je osigurati za smještaj javnih i društvenih sadržaja, što uključuje zelene i parkovne površine unutar planiranog građevinskog područja.

Odredbe čl. 98. navode:

(1) Unutar građevinskog područja naselja (izgrađeni i neizgrađeni dio) određene su slijedeće površine:

- a. površine za gradnju,*
- b. negradive površine,*
- c. površine infrastrukturnih sustava,*
- d. ostale površine.*

Negradive površine u naselju su javne zelene površine, zaštitne zelene površine, rekreacijske površine, vodotoci s pripadajućim zaštitnim koridorom u kojima se ne planira izgradnja osim pratećih sadržaja koji omogućuju korištenje ovih površina. U cilju zaštite prostora i unaprjeđenja kvalitete života prostornim planovima gradova i općina u građevinskim područjima središnjih naselja moraju se razgraničiti postojeće javne zelene površine i, ukoliko takve površine ne postoje ili su nedostatne, moraju se odrediti površine nužne za smještaj navedenih površina sukladno položaju naselja u sustavu središnjih naselja.

Planom se određuje uređenje negradivih površina u naselju (javne zelene površine, zaštitne zelene površine, rekreacijske površine, vodotoci s pripadajućim zaštitnim koridorom) i opremanje pratećim sadržajima koji omogućuju korištenje ovih površina u njihovoj osnovnoj namjeni (čl. 102.).

7. MJERE OČUVANJA KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI

Odredbe čl. 129. propisuju:

(1) Radi očuvanja krajobraznih vrijednosti područja Županije potrebna je uspostava sustavne zaštite karakterističnih elemenata krajobraza. S obzirom da cijelo područje pripada kraškom području, posebno se naglašava zaštita kraških fenomena i podzemnih voda.

(2) Svi zahvati na području Županije kojima se mijenja prirodno stanje moraju se pridržavati načela nenarušavanja temeljnih krajobraznih vrijednosti.

Čl. 130.

(1) Građevinsko zauzimanje neposredne obale potrebno je prostorno-planskim mjerama strogo ograničiti i nadzirati, posebno na krajobrazno osjetljivim lokacijama.

Čl. 131.

(1) U krajobraznom vrednovanju se vodotoci s pripadajućim vegetacijskim pojasom i dolinom odnosno kanjonom kroz koji protječu, smatraju jednom prostornom i strukturnom cjelinom. Stoga je u takvim prostorima potrebno namjeravane zahvate usklađivati i provoditi uvažavanjem krajobraznih vrijednosti i obilježja.

(2) Prirodne vodne krajolike i vodne ekosustave potrebno je sačuvati u najvećoj mogućoj mjeri kao iznimno vrijedne i kao nositelje prepoznatljivosti i identiteta Županije, pri čemu treba izbjegavati geometrijsko reguliranje vodotoka.

(3) Potrebno je sprječavati degradaciju krajolika kod energetskeg korištenja vodotoka (niski vodostaj), odnosno uspostaviti kompromis između energetskeg i pejzažnih, a time i turističko-rekreacijskih argumenata.

Čl. 132.

(1) Šume su od posebnog značaja i vrijednosti za krajolik, te ih je, u najvećoj mogućoj mjeri potrebno sačuvati kao jedan od najbitnijih i vizualno dominantnih dijelova krajobraza.

Postojeće šume treba maksimalno zaštititi i očuvati pa nije dopuštena njihova prenamjena i krčenje.

(2) Potrebno je poticati regeneraciju šuma, a na pojedinim lokacijama obogatiti krajolik podizanjem novih šuma sukladno prirodnim uvjetima i osobitostima. Poželjno je pošumljivati nekvalitetno poljoprivredno zemljište unutar zaštitnih zona vodocrpilišta.

(3) Predlaže se odgovarajućim mjerama, u prvom redu prevencijom, sprječavati šumske požare. U tom smislu potrebno je izbjegavati borove monokulture, jer su podložnije požarima.

...

Čl. 136.

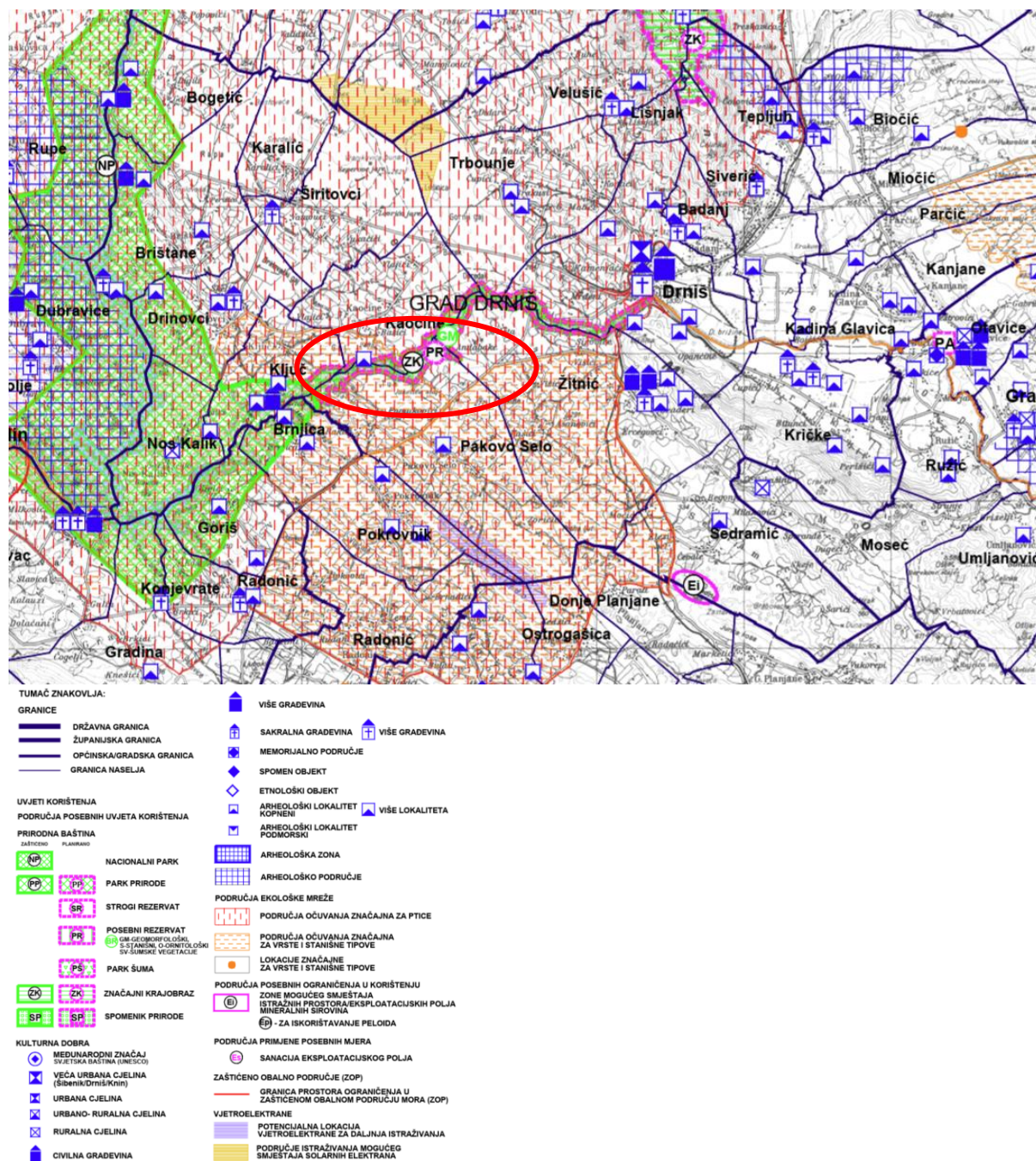
(1) Uz naglašenu pažnju prema prirodnim vrijednostima posebnu pažnju treba pridavati graditeljskom nasljeđu, tradicijskim oblicima gospodarstva i zaštiti ruralnog krajolika.

(2) Prostorno-planskim mjerama potrebno je očuvati mediteransku fizionomiju starih naselja, kako pažljivim smještanjem novih objekata, tako i poštivanjem lokalne tradicijske arhitekture.

(3) Identitet ruralnog krajolika potrebno je očuvati na način da se zadrži prepoznatljiva slika sela i zaselaka koji se prepleću i stapaju s prirodnom pozadinom. Izgradnja u ruralnim predjelima ne smije se vršiti na vizualno vrijednim, značajnim ili eksponiranim lokacijama i na kontaktu sa šumom i vodom. Nove intervencije u prostoru moraju biti odmjerene i ne smiju odudarati od ambijentalnih obilježja u

kojim nastaju. U tom je smislu potrebno oblikovati naselja i građevine tako da se lokacijom i arhitekturom usklade s tradicionalnim graditeljstvom.

Prema čl. 137. potrebno je stimulirati ozelenjivanje gradskih i rubnih dijelova naselja i kapitalnih objekata infrastrukture.

Slika 6.1-1. Karta 3.0. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora (PP ŠKŽ)

6.1.2. Prostorni plan uređenja Grada Drniša

Prostorni plan uređenja Grada Drniša, („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“ broj 01/00, 07/06, 02/08, 08/12, 08/13, 1/15, „Službeni glasnik Grada Drniša“ broj 06/15, 05/16, 7/16 – pročišćeni tekst, 04/18, 06/18 - pročišćeni tekst, 5/24, 2/25 – pročišćeni tekst)

1.1. Površine za razvoj i uređenje naselja

Odredbe čl. 6. st. 1. definiraju površine za razvoj i uređenje naselja su građevinska područja naselja (oznaka GP), koja su namijenjena smještaju i uređenju:

- stanovanja s pratećim i pomoćnim funkcijama,
- javnih i društvenih djelatnosti (upravna, socijalna, zdravstvena, predškolska, školska, kulturna, vjerska),
- poslovnih i proizvodnih djelatnosti bez štetnih utjecaja na okoliš,
- ugostiteljsko-turističkih djelatnosti (smještajne građevine i prateći sadržaji, ugostiteljski i zabavni sadržaji),
- sportskih i rekreacijskih djelatnosti,
- groblja
- prometne i komunalne infrastrukture,
- zelenih površina (javni parkovi, zaštitne zelene površine),
- i drugih građevina i površina koje služe za normalno funkcioniranje naselja, a u svrhu uređenja i zaštite okoliša.

1.2.1. Građevinska područja izdvojenih namjena

Unutar građevinskih područja izdvojenih namjena omogućuje se smještaj prometne i komunalne infrastrukture, te uređenje parkovnih i zaštitnih zelenih površina.

2.3. Građevinska područja naselja

Čl. 30. Prema namjeni i korištenju uvjeti uređenja građevinskog područja naselja utvrđuju se za:

- smještaj stambenih građevina,
- smještaj građevina gospodarskih djelatnosti,
- smještaj građevina društvenih i javnih djelatnosti
- smještaj infrastrukturnih građevina i
- uređenje zelenih površina.

2.3.2. Smještaj gospodarskih djelatnosti

Čl. 49.: Gospodarske zone u naselju za smještaj proizvodnih i ostalih poslovnih sadržaja moraju zadovoljavati slijedeće uvjete:

- građevne čestice primjerene veličine ne veće od 2500 m²,
- najmanje 20% površine zone treba biti uređeno kao parkovno zelenilo,
- osigurati tampon zelenila prema zonama stambene namjene, turističko ugostiteljske namjene i zonama društvenih i javnih sadržaja,
- osiguran pristup na javnu prometnu površinu,
- parkirališne potrebe trebaju biti zadovoljene u zoni.

2.3.2.1. Proizvodno-poslovne djelatnosti

Smještaj proizvodne ili poslovne građevine na zasebnoj građevnoj čestici treba zadovoljavati sljedeće uvjete, a između ostalog: uz granicu s građevinskom česticom na kojoj se nalazi postojeća stambena

ili pretežito stambena izgradnja obvezatno osigurati tampon visokog zelenila najmanje širine 5,0 m (čl. 53).

2.3.3.1. Javne djelatnosti

Čl. 65. navodi da na jednoj građevnoj čestici moguće smjestiti jednu građevinu javnih djelatnosti, a uz nju pomoćne građevine ako je zadovoljeno najmanje 25% od ukupne površine građevne čestice namijenjene izgradnji građevinama odgojne i obrazovne te zdravstvene i socijalne djelatnosti mora biti uređeno kao parkovno zelenilo.

2.3.4. Uređenje zelenih površina

Čl. 69. određuje koje se površine unutar građevinskog područja smatraju zelenima, njihovu javnu i zaštitnu namjenu te uvjete očuvanja kulturnog krajolika Grada Drniša uz strogu zabranu gradnje i očuvanje tradicionalnog poljoprivrednog korištenja.

(1) Pod zelenim površinama unutar građevinskog područja naselja podrazumijevaju se slijedeće "negrađive" površine javne namjene:

- *javni parkovi (hortikulturno uređene površine),*
- *park-šume i - zaštitne zelene površine.*

(2) Zelene površine namijenjene su prvenstveno odmoru i rekreaciji stanovništva, odnosno zaštitu okoliša kao tampon zone kako između pojedinih dijelova građevinskog područja naselja, tako i između građevinskog područja naselja i površina drugih namjena u kojima se obavljaju djelatnosti potencijalno opasne po okoliš i ljudsko zdravlje (zaštita od buke i sl.).

(3) Planom je unutar građevinskog područja grada Drniša određeno područje kulturnog krajolika unutar kojeg je korištenje površina omogućeno isključivo u svrhu poljoprivrednih djelatnosti koje treba održavati u okvirima i načinu tradicionalnog korištenja i organizacije prostora (ili njima kompatibilnih), bez provođenja onih tehničko-tehnoloških i infrastrukturnih zahvata kojima bi se narušile prirodne i prostorne vrijednosti te koji bi mogli izazvati znatne promjene strukture, prostornih odnosa i oblika. Potrebno je čuvati postojeću strukturu i parcelaciju kulturnog krajolika, koja predstavlja izuzetnu prirodnu, kulturnu i ekološku vrijednost. Treba nastojati sačuvati tradicionalne oblikovne karakteristike poljoprivrednih površina i komunikacija, što se može postići jedino održavanjem funkcije poljoprivrede. Unutar ovih površina nije dozvoljena gradnja građevina u funkciji poljoprivrednih djelatnosti iz članaka 83., 89. i 101.

Prema čl. 70. u sklopu zelenih površina omogućuje se smještaj:

- *infrastrukturnih objekata,*
- *javnih parkirališnih površina,*
- *pješačkih i biciklističkih staza,*
- *dječjih igrališta,*
- *višenamjenskih parkovnih objekata (paviljoni),*
- *građevina javnih sanitarija, - objekata za potrebe zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti (zakloni i skloništa), te*
- *manjih ugostiteljskih, trgovačkih, uslužnih i drugih sličnih montažnih građevina - kioska.*

(2) Izuzetno od prethodnog stavka, unutar javnog parka i park-šume nije dozvoljen smještaj objekata i građevina iz alineja 2. i 8. prethodnog stavka.

(3) BRP objekata i građevina ne smije prelaziti 10% površine javne parkovne površine, odnosno ukupna BRP građevina (paviljoni, javne sanitarije) može iznositi najviše 100 m².

2.4.1. Gospodarska namjena

Čl. 74. st. 3. Smještaj građevina unutar zone ugostiteljsko turističke namjene na lokalitetu Kružine treba zadovoljiti slijedeće uvjete: parkirališta trebaju biti izvedena ozelenjena na način da se u uzduž parkirališta smještavaju drvoredi te pri hortikulturnom uređivanju koristiti autohtone vrste.

2.4.2. Sportsko rekreacijska namjena

Prema čl. 79. unutar građevinskih područja izdvojene sportsko rekreacijske namjene podrazumijevaju se različite građevine, otvorena i zatvorena igrališta i površine te prateće sadržaje a planiraju se na način da:

- ukupna tlocrtna bruto površina zatvorenih i natkrivenih građevina može iznositi najviše 10% površine sportskih terena i sadržaja,
- najmanje 60% površine tog građevinskog područja bude uređeno kao parkovni nasadi i prirodno zelenilo.

5.1.1.2. Javne prometne površine - ulice

Odredbama čl. 121. definirano je:

(1) U koridoru ulice ili ceste moguća je gradnja i uređivanje biciklističkih staza sukladno odredbama posebnih propisa i normativa.

(2) Gradnju i uređivanje biciklističkih traka moguće je izvesti u koridoru prometnice:

- odvojeno od kolnika u drugoj razini,
- kao fizički odvojeni dio kolnika i
- prometnim znakom odvojeni dio kolnika, kao i izvan koridora prometnice.

(3) U koridoru cesta i ulica korištenje kojih se predviđa za javni gradski prijevoz potrebno je na odgovarajućim mjestima predvidjeti proširenja za stajališta sa nadstrešnicama za putnike.

6.1.1. Zaštita prirode

Članak 153. *(1) Na području Grada Drniša nalaze se sljedeća područja zaštićena temeljem Zakona o zaštiti prirode:*

- Nacionalni park Krka (1985., 1997.)
- Značajni krajobraz Krka – gornji tok (1948., 1962.)
- Značajni krajobraz Čikola (1967.).

Na području Grada Drniša evidentirana područja odnosno područja predviđena za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode je Značajni krajobraz Promina.

Odredbe čl. 153. cjelovito usmjeravaju prostorno planiranje i zahvate prema očuvanju prirodnih, krajobraznih i kulturnih vrijednosti, uz stroga ograničenja aktivnosti koje mogu narušiti staništa, ekosustave i vizure prostora. Poseban naglasak stavljen je na očuvanje krajobrazne raznolikosti, kontrolu izgradnje, primjenu tradicionalnih arhitektonskih rješenja i autohtonih materijala, kao i na plansko ozelenjivanje korištenjem autohtonih biljnih vrsta radi očuvanja ekološke stabilnosti, identiteta prostora i ukupne kvalitete okoliša.

...

(3) Za zaštitu i očuvanje temeljnih vrijednosti područja nacionalnog parka, najvažnija je provedba njegovog prostornog plana područja posebnih obilježja i plana upravljanja.

(4) Na području i u neposrednoj okolini područja proglašanih i predviđenih značajnih krajobraza nisu prihvatljivi zahvati i radnje koji mogu negativno utjecati na očuvanje povoljnih uvjeta staništa i očuvanje stabilnosti biljnih i/ili životinjskih populacija, a to su: intenzivniji zahvati sječe; izgradnja elektrana (uključujući i one na obnovljive izvore energije); eksploatacija mineralnih sirovina; hidrotehnički zahvati i melioracija zemljišta; prenamjena zemljišta; izgradnja golf igrališta; postavljanje antenskih stupova; onečišćenje nadzemlja i podzemlja; unošenje stranih (alohtonih) vrsta.

(5) Elemente krajobraza u zaštićenim područjima ali i ostalim krajobrazno vrijednim područjima treba štiti u cijelosti, pri čemu posebno mjesto zauzimaju raznovrsni ekološki sustavi i stanišni tipovi, u kombinaciji s elementima ruralnog krajobraza, formiranim u uvjetima lokalnih tradicija korištenja prostora u različitim gospodarskim i povijesnim okolnostima (kao posljedica uravnoteženog korištenja poljoprivrednog zemljišta za biljnu proizvodnju i stočarstvo).

(6) Uređenje građevinskih područja planirati na način da se očuvaju postojeće krajobrazne vrijednosti, da se zadrži krajobrazna raznolikost i prirodna kvaliteta prostora uz uvažavanje i poticanje lokalnih metoda gradnje i graditeljske tradicije. Treba poticati uporabu autohtonih materijala (npr. drvo, kamen) i poštivanja tradicionalnih arhitektonskih smjernica prilikom gradnje objekata specifične namjene.

(7) U planiranju vodnogospodarskih zahvata treba voditi računa o krajobrazu i vodama kao krajobraznom elementu.

(8) U krajobrazno vrijednim područjima potrebno je očuvati karakteristične prirodne značajke te je u tom cilju potrebno:

- sačuvati ih od prenamjene te unaprjeđivati njihove prirodne vrijednosti i posebnosti u skladu s okolnim prirodnim uvjetima i osobitostima da se ne bi narušila prirodna krajobrazna slika,
- odgovarajućim mjerama sprječavati šumske požare,
- uskladiti i prostorno organizirati različite interese,
- izbjegavati raspršenu izgradnju po istaknutim reljefnim uzvisinama, obrisima, i uzvišenjima te vrhovima,
- izgradnju izvan granica građevinskog područja kontrolirati u veličini gabarita i izbjegavati postavu takve izgradnje uz zaštićene ili vrijedne krajobrazne pojedinačne elemente,
- štiti značajnije vizure od zaklanjanja većom izgradnjom,
- planirane koridore infrastrukture (prometna, elektrovodovi i sl.) izvoditi duž prirodne reljefne morfologije.

(9) Prilikom planiranja i uređenja građevinskih područja, izdvojenih građevinskih područja kao i zahvate izvan građevinskih područja planirati na način da njihova izgradnja ne uzrokuje gubitak rijetkih i ugroženih stanišnih tipova, gubitak staništa strogo zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta te ciljeva očuvanja ekološke mreže.

(10) Uređenje postojećih i širenje novih građevinskih područja a posebice zahvate izvan građevinskih područja planirati na način da se u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju postojeće krajobrazne vrijednosti korištenjem materijala i boja prilagođenim prirodnim obilježjima okolnog prostora i tradicionalnoj arhitekturi.

(11) Prilikom ozelenjivanja područja koristiti autohtone biljne vrste, a eventualne postojeće elemente autohtone flore sačuvati u najvećoj mogućoj mjeri te integrirati u krajobrazno uređenje.

(12) Očuvati područja prekrivena autohtonom vegetacijom, postojeće šumske površine, šumske čistine i šumske rubove te živice koje se nalaze između obradivih površina.

(13) Obavezno planirati pročišćavanje svih otpadnih voda.

Odredbe čl. 154. navode:

(1) Uz navedene zaštićene prirodne vrijednosti, Planom se na području Grada za zaštitu se predlažu slijedeće prirodne vrijednosti:

- *Vrh planine Promina koja se uzdiže iz zaravni sjevernog dijela grada Drniš (1148 m) u kategoriji značajnog krajobrazu (ZK),*
- *posebni rezervat šumske vegetacije (PR).*

(2) U posebnom rezervatu nisu dopuštene radnje i djelatnosti koje mogu narušiti svojstva zbog kojih je područje proglašeno (branje i uništavanje biljaka, uznemiravanje i ubijanje životinja, uvođenje novih bioloških svojti, melioracijski zahvati, razni oblici gospodarskog korištenja i sl.).

(3) U cilju očuvanja prirodne raznolikosti treba očuvati postojeće šumske površine, šumske rubove, živice koje se nalaze između obradivih površina te zabraniti njihovo pretvaranje u obradive površine. Potrebno je osobito štititi područja prirodnih vodotoka od neprimjerenih zahvata i radnji, revitalizirati ekstenzivno stočarstvo, te poticati obnovu zapuštenih vinograda i maslinika na tradicionalni način.

(4) U cilju očuvanja krajobraznih vrijednosti mora se izvršiti analiza krajobrazu obzirom na prostornu, biofizičku i antropogenu strukturu područja, istaknuti posebnosti krajobrazu, utvrditi problemska područja i trendove koji ugrožavaju krajobrazne vrijednosti.

(5) Prirodne vrijednosti predložene za zaštitu do proglašenja zaštite temeljem posebnog propisa navedenih u ovom članku, za uvjete korištenja i uređenja na njihovom području, te u cilju njihove zaštite, primjenjuju se smjernice i preporuke za njihovo očuvanje i zaštitu propisane u ovom poglavlju.

6.2.1. Krajobraz

Čl. 163. propisuje:

Mjere sanacije, očuvanja i unaprjeđenja okoliša i njegovih ugroženih dijelova provodit će se u skladu s važećim zakonima, odlukama i propisima koji su relevantni za ovu problematiku.

Odredbe čl. 164. navode:

Planom se utvrđuju osobito vrijedni predjeli prirodnog i kultiviranog krajobrazu, te propisuju slijedeća ograničenja u korištenju i to za:

1. *prirodni krajobraz (šume Promine i Kaluna, područja uz vodotoke Čikole i Trzbalićevca):*
 - *očuvanje prirodnog integriteta i specifičnih obilježja cjeline*
 - *očuvanje ravnoteže ekoloških sustava, naročito režima voda, kako bi se održale karakteristike biotopa,*
 - *vođenje trasa infrastrukturnih građevina unutar zajedničkih koridora*
 - *zabranu izgradnja izvan građevinskih područja, osim za potrebe infrastrukturnih građevina, rekreacijske građevine iz članka 108. te građevina MORH-a i Ministarstva pravosuđa.*
2. *kultivirani krajobraz:*
 - *očuvanje i obnova tradicijskog graditeljstva, naročito tradicijskih kuća i gospodarskih građevina, kao nositelja povijesnog identiteta prostora,*
 - *očuvanje povijesne slike prostora koju čine volumen naselja, njegovi obrisi i završna obrada građevina, te vrijednosti krajobrazu kojim je okruženo,*
 - *očuvanje i njegovanje izvornih i tradicijskih sadržaja, poljodjelskih kultura i tradicijskog (ekološkog) načina obrade zemlje,*
 - *očuvanje i zadržavanje karakterističnih toponima, naziva sela, zaselaka i polja od kojih neka imaju znakovita i povijesna značenja,*

- očuvanje prirodnih značajki kontaktnih područja uz povijesne građevine i sklopove, budući da pripadaju integralnoj (prirodnoj i kulturnoj) baštini.

9.2. Primjena posebnih razvojnih i drugih mjera

9.2.1. Uređenje zemljišta

Odredbe čl. 183. definiraju mjere unapređenja poljoprivrednih i okolišnih vrijednosti kroz hidromelioracijske zahvate, pošumljavanje i plansko ozelenjivanje, uz zaštitu od suše, erozije i degradacije prostora. Naglašava se uređenje zemljišta u funkciji zaštite okoliša, krajobraznog oblikovanja i sigurnosti infrastrukturnih zahvata, dok se komasacija potiče kao alat za poboljšanje poljoprivredne proizvodnje, uz iznimke radi očuvanja krajobraznih i bioloških vrijednosti.

6.1.3. Urbanistički plan uređenja Grada Drniša

Urbanistički plan uređenja Grada Drniša, („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj 12/02, 11/06, 6/09, 6/13, 14/13 i 8/14 i „Službeni glasnik Grada Drniša“, broj 1/17, 6/19, 2/20 – pročišćeni tekst, 9/20, 5/21, 2/22-pročišćeni tekst, 1/23, 2/24 i 4/24 – pročišćeni tekst)

Urbanističkim planom uređenja grada Drniša (u daljnjem tekstu Plan) obuhvaćeno je građevinsko područje naselja Drniš unutar granice obuhvata određene u PPUG Drniš.

MJEŠOVITA NAMJENA

Prema odredbama čl. 6. površine mješovite pretežito - stambene namjene (oznaka M1) namijenjene su za smještaj stambenih građevina, postojećih i planiranih, a mogući su poslovni sadržaji koji ne ometaju stanovanje. Na tim se površinama mogu graditi i jednonamjenske građevine (stambene, iznimno poslovne). Na zasebnim građevinskim česticama veličine do 1,0 ha mogu se graditi građevine javne i društvene namjene (predškolske ustanove i škole, socijalne ustanove, vjerske građevine), uredski prostori, ugostiteljsko turističke namjene, trgovačke namjene, hoteli, javne garaže, športsko-rekreacijske površine i igrališta, te javne i zaštitne zelene površine.

Čl. 7. Na površinama mješovite - pretežito poslovne namjene, mogu se graditi i uređivati i prostori za:

- prateće sadržaje;
- javnu i društvenu namjenu;
- tržnice, manje robne kuće, hotele;
- rad;
- šport i rekreaciju;
- parkove i dječja igrališta;
- javne garaže;
- zelene i parkovne površine;
- građevine prometne i komunalne infrastrukture.

ZELENE POVRŠINE

Čl. 13. navodi:

Javne zelene površine (oznaka Z1) su hortikulturno uređene parkovne površine unutar kojih nije moguća izgradnja izuzev građevina za potrebe zaštite od ratnih opasnosti i elementarnih nepogoda (skloništa), te dječjih igrališta, šetnica, odmorišta, parkirališta i sl. Izuzetno je na lokaciji Gradina moguća i gradnja otvorene pozornice s pratećim sadržajima.

Zaštitne zelene površine (oznaka Z, ZK i ŽŠ) su negradive površine. Sastavni dio zaštitnih zelenih površina su i vodna dobra potoka.

Na zaštitnim zelenim površinama moguće je uređivanje putova, staza, manjih pomoćnih građevina što su u funkciji korištenja određenih površina, manjih komunalnih građevina i trafostanica, parkirališta te izuzetno na šumskim površinama i zaštitnim površinama vodotoka manjih rekreacijskih sadržaja.

POSLOVNE GRAĐEVINE

Odredbe čl. 22. navode da izgradnja građevina u sklopu površina gospodarske proizvodne namjene (oznaka I) treba biti koncipirana tako da, između ostalog, najmanje 20% od ukupne površine građevne čestice mora biti uređeno kao parkovno zelenilo.

Čl. 28. navodi da se pod rekreacijskim sadržajima podrazumijevaju uređene zelene površine u svrhu rekreacijskih aktivnosti (trim, biciklističke i pješačke staze, manja športska igrališta – stolni tenis, bočalište, viseća kuglana, minigolf i sl.).

6. UVJETI UREĐENJA JAVNIH ZELENIH POVRŠINA

Odredbe čl. 86. navode:

Javne zelene površine (Z1) su hortikulturno uređene parkovne površine unutar kojih nije omogućena nikakva izgradnja izuzev građevina za potrebe zaštite od ratnih opasnosti i elementarnih nepogoda (skloništa), te dječjih igrališta, šetnica, odmorišta, parkirališta i sl.

Izuzetno se na prostoru parka na lokalitetu „Gradina“ omogućuje gradnja otvorene pozornice i pratećih sadržaja (suvvenirnica, ugostiteljski sadržaj, sanitarije i sl.) na kč. br. 285/1. Obzirom na smještaj tvrđave Gradina (upisana na Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem 2 -2052) a koja se sastoji od srednjovjekovne tvrđave s okruglom kulom i pripadajućim objektima na jugoistočnom dijelu te bastionskog ojačanja vjerojatno s početka 18. stoljeća koje se trokutasto širi prema sjeverozapadu.

...

Gradski park dio je prostora grada s kojim čini jedinstvenu cjelinu. Arhitektonsko urbanistički projekt s razradom hortikulturnog uređenja treba biti temelj za cjelovitu obnovu parka (uređivanje pješačkih staza, urbane opreme, rasvjete i slično).

Prema čl. 87.:

Zaštitne zelene površine (Z) su negradive površine koje tvore izvorni prirodni krajolik, zaštitne šumske površine (ŽŠ) ili kulturni krajolik (ZK). Unutar zona zaštitnog zelenila moguća je izgradnja linijskih infrastrukturnih građevina te onih sadržaja koji su u funkciji korištenja ovih površina.

Zaštitne šumske površine zauzimaju padina Kaluna obrasle šumom i zaštićene bez mogućnosti prenamjene prostora. Zaštita i održavanje treba dovesti na višu razinu, a primjerenim uređenjem staza, vidikovaca i odmorišta učiniti ovaj prostor pristupačniji i dostupniji potencijalnim korisnicima kao rekreacijsko područje.

Kulturni krajolik zauzima prostor ispod naselja Badanj te rubne dijelove Petrova polja. Ovi prostori formirani su djelovanjem čovjeka te se i dalje zadržavaju za poljoprivrednu proizvodnju.

Na zelenim i zaštitnim zelenim površinama moguće je uređivanje putova, staza, manjih pomoćnih građevina što su u funkciji korištenja određenih površina, parkirališta, manjih komunalnih građevina i trafostanica, te iznimno na šumskim površinama i zaštitnim površinama vodotoka manjih rekreacijskih sadržaja.

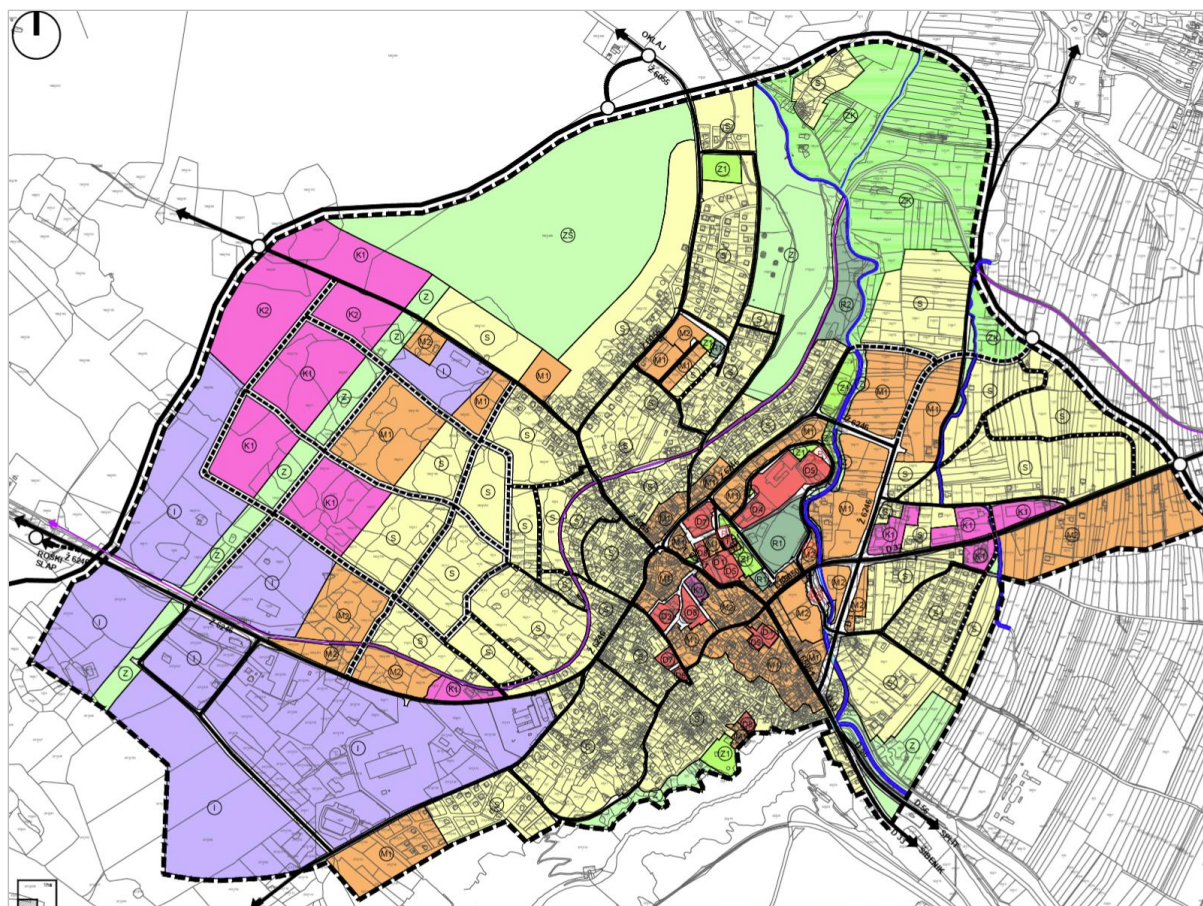
U zaštitnim površinama vodotoka dozvoljava se uz uređenje vodotoka u cilju zaštite vodotoka i okolnog prostora i pejsažno uređenje površina, te staza i putova.

Čl. 88. navodi:

Obuhvat Plana graniči s površinom zaštićenog krajbraza (kanjon Čikole) – područjem kanjonskog dijela rijeke Čikole koji se odlikuje posebnom ljepotom te je i zbog svojih prirodnih posebnosti zaštićen kao objekt prirode. U kontaktnom području u zaštitnim zelenim površinama nisu planirane nikakve intervencije u prirodnom pejzažu osim onih kojima se prostor dovodi u prirodno stanje kakvo je bilo prije neprimjerenog djelovanja čovjeka, te uređenje staza za pristup do prostora kanjona kako bi ovo iznimno vrijedno područje, koje nije podobno za masovno korištenje, postalo ipak dostupno stanovnicima.

Članak 100. propisuje uvjete zaštite i korištenja prirodnog, parkovnog i kultiviranog krajobraza s ciljem očuvanja prirodnih, ekoloških i kulturnih vrijednosti prostora. Naglasak je na očuvanju prirodnog integriteta i ekološke ravnoteže, uređenju zelenih i parkovnih površina temeljem cjelovitih krajobraznih projekata te zadržavanju tradicionalne poljoprivredne strukture i načina korištenja zemljišta. Gradnja je strogo ograničena i dopuštena samo u funkciji infrastrukture, rekreacije i poljoprivrede, uz jasno definirane prostorne, oblikovne i prometne uvjete.

Prema čl. 109.a neizgrađeni dijelovi naselja planiraju se za popunjavanje i novu izgradnju uz rekonstrukciju postojećih te formiranje novih ulica i trgova s pješačkim i biciklističkim stazama te zaštitnim zelenilom. Nova gradnja obuhvaća pretežito stambene i stambeno-poslovne građevine, kao i druge namjene unutar određenih zona, uz obveznu prethodnu izgradnju prometne i komunalne infrastrukture. Na rubnim dijelovima naselja predviđa se rjeđa izgradnja s većim građevnim česticama i većim udjelom zelenih površina.

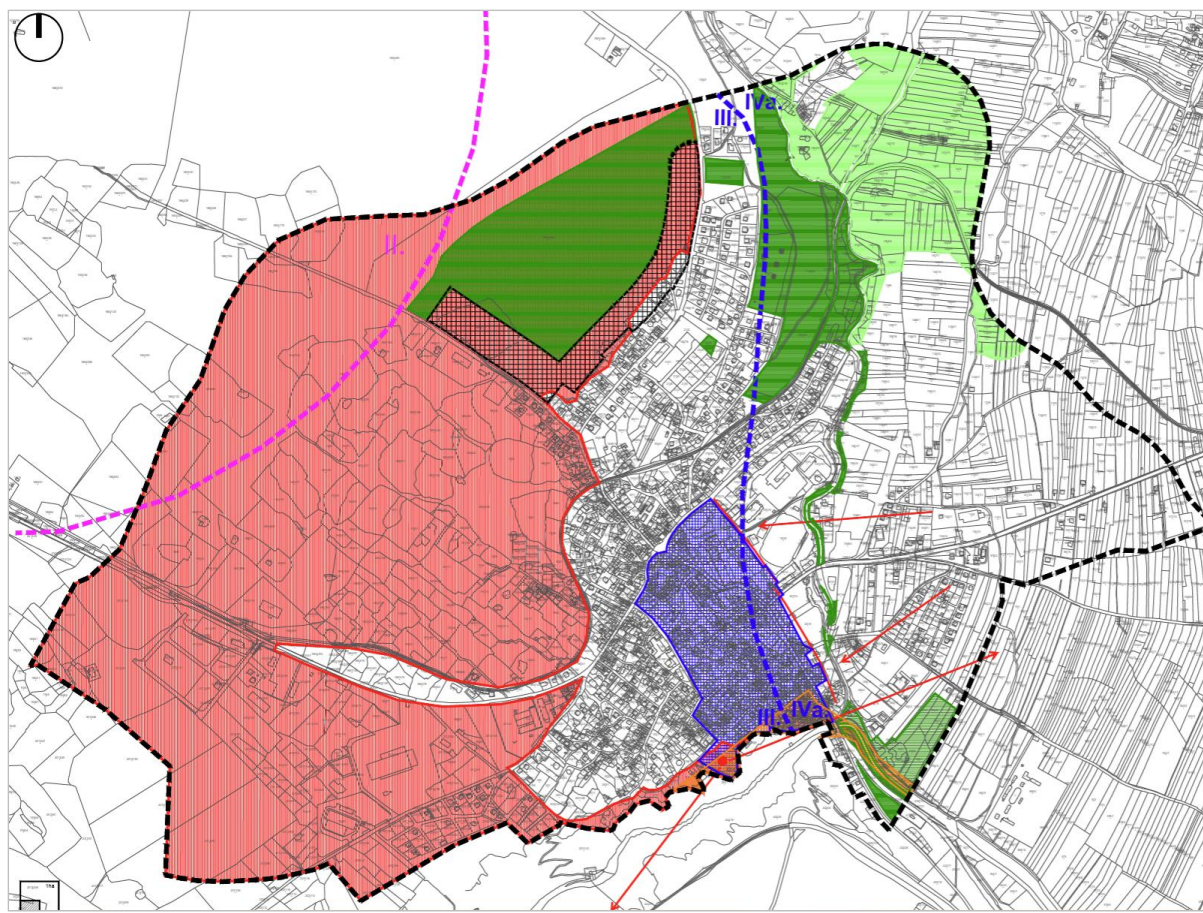

1.

KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA

TUMAČ:	
	GRANICA OBUHVATA
POVRŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE NASELJA	
	STAMBENA NAMJENA
	MJEŠOVITA NAMJENA M1 - pretežno stambena, M2 - pretežno poslovna
	JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA D1 - sportska, D2 - sportska D4 - predškolska, D5 - školska, D7 - kultura, D8 - vjerska
	PROIZVODNA
	POSLOVNA K1 - poslovna, trgovačka, komunalno-servisna K2 - trgovački centar
	UGOSTITELJSKO-TURISTIČKA NAMJENA T1 - hotel
	SPORTSKO-REKREACIJSKA NAMJENA R1 - sport, R2 - rekreacija
	JAVNE ZELENE POVRŠINE Z1 - javni park
	ZASTITNE ZELENE POVRŠINE Z2 - zaštitne površine
	KULTURNI KRAJOLIK
	VODOTOCI
CESTOVNI PROMET	
CESTE, ULICE I JAVNE PROMETNE POVRŠINE	
	OBLAZNICA
	GLAVNA GRADSKA ULICA
	SABIRNA ULICA
	STAMBENA ULICA
	ULICE U GOSPODARSKOJ ZONI
	OSTALE ULICE
	PRIKLJUČCI NA OBLAZNICU
	AUTOBUSNI KOLODVOR
	JAVNO PARKIRALIŠTE
ŽELJEZNIČKI PROMET	
	ŽELJEZNIČKA PRUGA ZA POSEBAN PROMET

Slika 6.1-2. Karta 1. Korištenje i namjena površina (UPU Grada Drniša)

3. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE POVRŠINA

TUMAČ:

GRANICA OBUHVATA

VODOTOK

PODRUČJA POSEBNIH UVJETA KORIŠTENJA

GRADITELJSKA BAŠTINA

POVIJESNA GRADITELJSKA CJELINA

- gradsko naselje

PODRUČJA POSEBNIH OGRANIČENJA U KORIŠTENJU

KRAJOLIK - OSOBITO VRJEDAN PREDJEL

- prirodni krajolik

KULTURNI KRAJOLIK

VRJEDNI DIJELOVI NASELJA

- točke i potezi kompozicijskih, panoramskih i vizurnih vrijednosti

ZONA SANITARNE ZAŠTITE (granica III./IVa. zone sanitarne zaštite)

PODRUČJA PRIMJENE POSEBNIH MJERA UREĐENJA I ZAŠTITE

PODRUČJA I DIJELOVI PRIMJENE PLANSKIH MJERA ZAŠTITE

OBUHVAT DPU KALUN

PODRUČJA I DIJELOVI PRIMJENE POSEBNIH MJERA

PODRUČJE POSEBNE NAMJENE - ZONA OGRANIČENE IZGRADNJE II ZA POTREBE OBRANE

PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE

PODRUČJA OČUVANJA ZNAČAJNA ZA PTICE

PODRUČJA OČUVANJA ZNAČAJNA ZA VRSTE I STANIŠNE TIPOVE

Slika 6.1-3. Karta 3. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina (UPU Grada Drniša)

6.1.4. Urbanistički planovi uređenja

Urbanistički planovi uređenja (UPU) izrađuju se za definirana područja i detaljno razrađuju namjene unutar obuhvata predmetnog plana, uključujući prostorne, infrastrukturne i funkcionalne odredbe. U daljnjoj analizi razmatraju se sljedeći planovi:

- Urbanistički plan uređenja gospodarske zone Radonić („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, br. 14/09),
- Urbanistički plan uređenja gospodarske zone Brištane („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, br. 01/12) i
- Urbanistički plan uređenja dijela ugostiteljsko-turističke zone „Recepcijski i informacijski punkt Roški slap“ („Službeni glasnik Grada Drniša“, br. 23/16 i 12/22).

Svi planovi usklađeni su sa smjernicama Prostornog plana uređenja Grada Drniša i važećim propisima te definiraju uvjete gradnje, uređenja javnih zelenih površina i smještaja pratećih sadržaja u skladu s funkcijom zone.

Urbanistički plan uređenja gospodarske zone Radonić, („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj 14/09)

4. Uvjeti uređenja javnih zelenih površina

Odredbe čl. 22. navode:

Unutar površina za proizvodno-poslovnu namjenu namjenu (oznaka I) mogu se planirati javne zelene površine - javni parkovi u svrhu uređenja prostora i zaštite okoliša

Unutar površine javnog parka omogućava se smještaj: pješačkih staza i šetnica, biciklističkih staza, dječjih igrališta i odmorišta, športskih otvorenih igrališta do 200 m² površine (mini golf, stolni tenis, bočalište, viseća kuglana, badminton, odbojka, odbojka na pijesku i slično), višenamjenskih parkovnih objekata; paviljoni, zakloni i slično te drugih elementa urbane i parkovne opreme, tako da njihova ukupna površina ne prelazi 20% površine zahvata odnosno cjelovito uređene zelene površine.

Unutar površine javnog parka omogućava se i smještaj: građevina sanitarno-higijenskog standarda, objekata za potrebe zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti (zakloni i skloništa), građevina u funkciji održavanja parka (spremišta, garderobe i slično), manjih ugostiteljskih sadržaja, kioska, komunalnih i infrastrukturnih građevina, tako da ukupna građevinska bruto površina (GBP) građevina i objekata ne prelazi 10% zelene površine odnosno da GBP iznosi maksimalno 100m² (najveća etažna visina građevina je $E = Po/Su + Pr + Ptk$ odnosno do maksimalno $V = 5,5$ m), a oblikovanjem trebaju biti u skladu s uređenjem prostora u kome se grade.

Urbanistički plan uređenja gospodarske zone Brištane, („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj 01/12)

3.1. Uvjeti gradnje prometne mreže

Prema čl. 11. *Način uređenja prometnih površina predviđa i uređenje zaštitnog zelenila (visokog i niskog; drvored, zeleni pojas niske vegetacije, travnjak, cvjetnjak) te postavljanje odgovarajuće urbane opreme. Način uređenja prometnih površina omogućava i postav privremenih građevina (kioska, zaklona, informativnih i reklamnih punktova, skulptura i slično).*

4. Uvjeti uređenja javnih zelenih površina

Odredbe čl. 24. navode:

U sklopu površina proizvodno prehrambene namjene (IP) mogu se kao osnovna namjena (na zasebnim česticama) u svrhu uređenja prostora i zaštite okoliša planirati i javne parkovne i zaštitne zelene površine u funkciji zone.

U sklopu javne parkovne površine omogućava se smještaj: pješačkih staza i šetnica, biciklističkih staza, dječjih igrališta i odmorišta, sportskih otvorenih igrališta do 200 m² površine (mini golf, stolni tenis, bočalište, viseća kuglana, badminton, odbojka i slično), višenamjenskih parkovnih objekata; paviljoni, zakloni i slično, te drugih elementa parkovne i urbane opreme, skulptura, fontana i slično, tako da njihova ukupna površina ne prelazi 20% površine zahvata odnosno cjelovito uređene parkovne površine.

Način uređenja javnog parka uključuje i izgradnju manjih građevina (najveće etažne visine $E = Pr$, najveće visina $V = 3,5$ m, najvećeg GBP 100m²) i to građevina sanitarno higijenskog standarda, objekata za potrebe zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti (zakloni i skloništa), građevina u funkciji održavanja parka (spremišta, garderobe i slično), ugostiteljskih sadržaja, kioska, komunalnih i infrastrukturnih građevina, tako da ukupna građevinska bruto površina (GBP) građevina i objekata ne prelazi 10% zelene površine, a oblikovanjem trebaju biti u skladu s uređenjem prostora u kome se grade.

U sklopu javnih zaštitnih zelenih površina omogućava se smještaj kolnih i pješačkih putova, biciklističkih staza, odmorišta, rekreacijskih površina i igrališta, objekata za potrebe zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti (zakloni i skloništa), komunalnih infrastrukturnih građevina i javnih parkirališnih površina.

Urbanistički plan uređenja dijela ugostiteljsko turističke zone "Recepcijski i informacijski punkt Roški slap", („Službeni glasnik Grada Drniša“, broj 23/16, 12/22)

2. UVJETI SMJEŠTAJA GRAĐEVINA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI

2.1. Ugostiteljsko-turističke građevine

Čl. 5. navodi da se izvan građevine opisane u stavku (1) mogu graditi i smještati dječji parkovi, igrališta i ostale zelene površine, pri čemu stavak (1) definira građevinu recepcijsko-informacijskog punkta NP Krka s pripadajućim sadržajima kao što su multimedijски i izložbeni prostori, trgovački sadržaji, ugostiteljski prostori, sanitarni prostori te prateći prostori za zaposlenike i održavanje.

Prema čl. 7. parkirališta trebaju biti izvedena ozelenjena na način da se u uzduž parkirališta smještavaju drvoređi.

Radi potrebe očuvanja ovim Planom propisuju se posebni uvjeti zaštite prirode:

- koristiti materijale i boje prilagođene prirodnim obilježjima okolnog prostora i tradicionalnoj arhitekturi,
- građevinske intervencije ne smiju uzrokovati gubitak rijetkih i ugroženih stanišnih tipova ili gubitak staništa strogo zaštićenih biljnih i životinjskih svojti,
- pri odabiru trasa infrastrukturnih koridora voditi računa o prisutnosti ugroženih i rijetkih staništa i zaštićenih i/ili ugroženih vrsta flore i faune,
- prilikom ozelenjivanja područja koristiti autohtone biljne vrste a eventualne postojeće elemente autohtone flore sačuvati u najvećoj mogućoj mjeri te integrirati u krajobrazno uređenje,
- očuvati u najvećoj mogućoj mjeri postojeće krajobrazne vrijednosti,
- osigurati pročišćavanje svih otpadnih voda.

6.1.5. Zaključak

Analizom prirodnih i kulturnih krajobraznih vrijednosti prema važećoj prostorno-planskoj dokumentaciji se nastoji utvrditi do koje mjere je zelena infrastruktura implementirana u postojeću prostorno-plansku dokumentaciju te što sve obuhvaćaju odredbe vezane za javne zelene i ostale javne otvorene površine. Poseban fokus stavljen je na analizu mogućnosti uspostava zelenih koridora kojima bi se povezivanjem budućih i postojećih zelenih urbanih točaka stvarale veće i manje (urbane) zelene mreže.

Temeljem provedene analize **Prostornog plana Šibensko-kninske županije (PP ŠKŽ)**, postojeće javne, parkovne i zelene površine ne smiju se smanjivati niti prenamijeniti, dok u gospodarskim zonama unutar naselja najmanje 20% površine mora biti uređeno kao parkovno zelenilo, uključujući tampon pojaseve prema susjednim zonama i rekreacijske sadržaje.

Negradive površine obuhvaćaju javne i zaštitne zelene površine, rekreacijske površine te vodotoke s pripadajućim zaštitnim koridorom, pri čemu se planira samo prateća infrastruktura koja omogućuje njihovo korištenje. Svi zahvati moraju očuvati krajobrazne vrijednosti, šume, vodotoke i prirodne ekosustave, sprječavati degradaciju i očuvati identitet ruralnog krajolika, a građevinske intervencije moraju poštovati mediteransku fizionomiju naselja, tradicijsku arhitekturu i vizualno vrijedne lokacije.

Potrebno je stimulirati ozelenjivanje gradskih i rubnih dijelova naselja te kapitalnih infrastrukturnih objekata, uključujući pošumljavanje nekvalitetnog poljoprivrednog zemljišta unutar zaštitnih zona vodocrpilišta. Vodotoci se smatraju prostornom i strukturnom cjelinom, pa se njihova regulacija i zahvati moraju provoditi u skladu s krajobraznim i ekološkim vrijednostima, dok je građevinsko zauzimanje neposredne obale strogo ograničeno i nadzirano.

Dodatno, analiza PP ŠKŽ pokazuje da se ne koriste termini zelena infrastruktura (ZI) ni kružno gospodarenje prostorom i zgradama (KG), što je razumljivo s obzirom na to da su zadnje izmjene i dopune donesene 2017. godine, prije nego su ti pojmovi postali dio aktualnih nacionalnih politika. Očekuje se da će ZI i KG biti prepoznati kao prioriteti u sljedećim izmjenama i dopunama te da će se definirati konkretne mjere za njihov razvoj i primjenu.

U nastavku slijede zaključci analize navedenih planova niže (lokalne) razine:

Temeljem **Prostornog plana uređenja Grada Drniša (PPUG Drniš)**, građevinska područja naselja određena su za smještaj stambenih, javnih, gospodarskih, ugostiteljsko-turističkih, sportskih i rekreacijskih sadržaja, prometne i komunalne infrastrukture, groblja te zelenih površina, pri čemu se posebno naglašava očuvanje i uređenje javnih parkova i zaštitnih zelenih površina. Gospodarske zone unutar naselja moraju osigurati najmanje 20% površine kao parkovno zelenilo i tampon pojaseve prema stambenim, turističko-ugostiteljskim te društvenim i javnim zonama, dok se proizvodno-poslovne i javne djelatnosti planiraju uz propisane pojaseve zelenila i uvjete izgradnje.

Zelene površine u naselju obuhvaćaju javne parkove, park-šume i zaštitne zelene površine, prvenstveno u funkciji odmora, rekreacije i zaštite okoliša, uključujući infrastrukturu, parkirališta, pješačke i biciklističke staze, dječja igrališta i višenamjenske parkovne objekte, pri čemu bruto građevinska površina objekata ne smije prelaziti 10% površine javne parkovne površine. Unutar građevinskog područja predviđena su i kulturno-krajobrazna područja u kojima je dopušteno poljoprivredno korištenje uz očuvanje tradicionalnih struktura i oblikovnih karakteristika prostora.

Zaštićene prirodne vrijednosti, uključujući Nacionalni park Krka, značajne krajobrazne i posebne rezervate šumske vegetacije, predmet su stroge zaštite, pri čemu su zabranjene aktivnosti koje narušavaju staništa, ekosustave ili vizure prostora. Krajobrazne vrijednosti moraju se očuvati,

uključujući šume, vodotoke, tradicionalne građevine i ruralni identitet, dok se ozelenjivanje potiče korištenjem autohtonih biljnih vrsta. Gospodarsko i infrastrukturno uređenje, kao i komasacija poljoprivrednog zemljišta, provodi se uz zaštitu okoliša, krajobraza i bioraznolikosti, sprječavanje erozije i požara te očuvanje vizualnih i ekoloških vrijednosti područja.

Urbanističkim planom uređenja Grada Drniša (UPUG Drniš) obuhvaćeno je građevinsko područje naselja unutar granica određenih Prostornim planom uređenja Grada Drniša. Površine mješovite pretežito stambene namjene (M1) predviđene su za smještaj stambenih građevina uz moguće prateće poslovne sadržaje, dok se na odvojenim građevnim česticama mogu graditi građevine javne i društvene namjene, ugostiteljsko-turistički objekti, trgovački sadržaji, sportsko-rekreacijske površine i javne zelene površine. Površine mješovite pretežito poslovne namjene omogućuju smještaj pratećih sadržaja, javnih i društvenih funkcija, tržnica, hotela, parkova, dječjih igrališta, garaža te zelenih i parkovnih površina.

Javne zelene površine (Z1) su hortikulturno uređeni parkovi unutar kojih nije dopuštena izgradnja, osim objekata za zaštitu od ratnih opasnosti i elementarnih nepogoda, dječjih igrališta, šetnica, odmorišta, parkirališta te izuzetno otvorene pozornice s pratećim sadržajima na lokalitetu Gradina. Zaštitne zelene površine (Z, ZK i ZŠ) čine negradive površine koje uključuju šumske površine, kulturni krajolik i vodna dobra, a dopuštena je izgradnja linijskih infrastrukturnih objekata i manjih pomoćnih građevina u funkciji korištenja tih površina.

U sklopu površina gospodarske proizvodne namjene najmanje 20% čestice mora biti uređeno kao parkovno zelenilo, a rekreacijske površine uključuju pješačke i biciklističke staze te manja sportska igrališta. Obuhvat Plana uključuje i kontaktna područja s kanjonom Čikole i drugim zaštićenim krajobrazima, gdje je izgradnja strogo ograničena, a intervencije dozvoljene su isključivo za očuvanje i uređenje prostora. Planom su definirani uvjeti zaštite i korištenja prirodnog, parkovnog i kultiviranog krajobraza, s naglaskom na očuvanje ekološke ravnoteže, tradicionalne poljoprivredne strukture, uređenje zelenih površina i kontrolu gradnje unutar naselja, uključujući popunjavanje i novu izgradnju uz rekonstrukciju postojećih objekata, prometnu i komunalnu infrastrukturu te zaštitno zelenilo.

Urbanistički planovi uređenja gospodarskih i ugostiteljsko-turističkih zona u Gradu Drnišu definiraju prostorne, infrastrukturne i funkcionalne uvjete unutar svojih obuhvata, usklađene s Prostornim planom uređenja Grada Drniša i važećim propisima. U planovima Radonić i Brištane predviđeno je uređenje javnih zelenih površina unutar proizvodno-poslovnih zona, uključujući parkove, šetnice, biciklističke staze, dječja igrališta, sportske površine do 200 m², paviljone i druge višenamjenske objekte, pri čemu ukupna građevinska bruto površina objekata ne smije prelaziti 10% površine parka. U planu Brištane dodatno se propisuje uređenje prometne mreže s integracijom zaštitnog zelenila i urbane opreme.

U okviru ugostiteljsko-turističke zone „Recepcijski i informacijski punkt Roški slap“ predviđeni su dječji parkovi, igrališta, ozelenjena parkirališta s drvodredima te zaštita prirodnih vrijednosti kroz očuvanje autohtone flore, minimalno narušavanje staništa ugroženih vrsta i integraciju građevinskih i infrastrukturnih zahvata u postojeći krajobraz. Svi planovi propisuju da se izgradnja i uređenje zelenih površina provodi uz poštivanje tradicionalne arhitekture, očuvanje krajobraznih vrijednosti i zaštitu okoliša, uključujući pročišćavanje otpadnih voda.

6.2. Analiza strateških dokumenata

Strateški planovi definiraju razvojne ciljeve, mjere i strategije djelovanja te usmjeravaju raspodjelu sredstava prema utvrđenim prioritetima. SZUOG Drniša izrađena je u skladu sa sljedećom strateškom dokumentacijom:

- Strategija upravljanja imovinom u vlasništvu Grada Drniša za razdoblje 2021. – 2027. godine („Službeni glasnik Grada Drniša“, broj 14/23)
- Plan razvoja Grada Drniša do 2030. („Službeni glasnik Grada Drniša“, broj 17/23)
- Akcijski plan energetske održivosti energetskog razvoja i prilagodbe klimatskim promjenama (SECAP Grada Drniša) („Službeni glasnik Grada Drniša“, broj 20/24)
- Provedbeni program Grada Drniša za razdoblje 2025. - 2029. godine, rujan 2025.

Pojam zelene infrastrukture, u strateškim dokumentima Grada Drniša pojavljuje se prvenstveno u segmentima vezanim uz zelenu i klimatsku tranziciju, prilagodbu klimatskim promjenama, održivo upravljanje prostorom i imovinom, zaštitu prirodnih resursa i jačanje otpornosti grada. Dokumenti su usmjereni na integrirani pristup razvoju, pri čemu se zelena infrastruktura promatra kao poveznica između prostora, infrastrukture, okoliša i kvalitete života građana. U nastavku su detaljnije analizirani strateški dokumenti, s posebnim naglaskom na mjere, ciljeve i aktivnosti povezane s razvojem zelene infrastrukture i održivim razvojem Grada Drniša.

Strategija upravljanja imovinom u vlasništvu Grada Drniša za razdoblje 2021. – 2027. godine

Strategija upravljanja imovinom u vlasništvu Grada Drniša za razdoblje 2021. – 2027. godine je obvezujući dokument u funkciji učinkovitog, djelotvornog i transparentnog upravljanja imovinom u vlasništvu Grada Drniša te se donosi na razdoblje od sedam godina. Usmjerena je na uspostavu koordiniranog, učinkovitog i zakonitog postupanja s gradskom imovinom, uzimajući u obzir složenost i multidisciplinarnu narav ovog područja. Upravljanje imovinom obuhvaća niz stručnih i radnih procesa, uključujući evidentiranje, raspolaganje, korištenje i održavanje nepokretne imovine, koji zahtijevaju aktivan angažman službenika različitih stručnih profila te povremenu koordinaciju s predstavničkim i izvršnim tijelima Grada.

Strategija prepoznaje ključne izazove u upravljanju imovinom, među kojima su neusklađenost postojećih propisa, pravna nesigurnost i statičnost unutarnjih pravilnika, što otežava dosljedno i racionalno provođenje poslovnih procesa. Kao odgovor na te izazove, dokument postavlja srednjoročne ciljeve upravljanja i raspolaganja imovinom te definira okvir za njihovu operativnu provedbu kroz godišnje planove, osiguravajući mogućnost razumnog korištenja administrativnih i financijskih resursa Grada. U okviru Strategije definirani su sljedeći ciljevi:

- Strateški cilj 1. Cjelovito i sveobuhvatno evidentiranje gradske nefinancijske imovine
- Strateški cilj 2. Procjena vrijednosti imovine i povezivanje internih imovinskih evidencija
- Strateški cilj 3. Unapređenje organizacije i nadležnosti gradskih upravnih tijela/menadžersko upravljanje

Strategija naglašava potrebu za sustavnim evidentiranjem gradske imovine, poticanjem koordinacije između različitih upravnih i stručnih područja, te aktivnom podrškom donositelja odluka. Kroz takav pristup, dokument služi kao temelj za dosljedno ostvarivanje strateških i posebnih ciljeva, omogućujući racionalno, transparentno i održivo upravljanje imovinom Grada Drniša.

U Strategiji upravljanja imovinom u vlasništvu Grada Drniša 2021. – 2027., zelena infrastruktura se implicitno pojavljuje u kontekstu održivog, racionalnog i dugoročno odgovornog upravljanja gradskom

nepokretnom imovinom. Posebno je prisutna kroz naglasak na evidentiranje, korištenje i održavanje gradske imovine, što uključuje i zelene površine, javne prostore te imovinu koja ima ekološku i društvenu funkciju. Održivo upravljanje imovinom postavlja osnovu za planiranje i razvoj elemenata zelene infrastrukture kao dijela gradske imovine.

Plan razvoja Grada Drniša do 2030.

Plan razvoja Grada Drniša izrađen je prema Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske te predstavlja srednjoročni akt strateškog planiranja kojim se definiraju ciljevi, prioriteti i mjere razvoja Grada. Dokument služi kao temeljni razvojni okvir za jedinicu lokalne samouprave, pružajući smjernice za donošenje odluka, usmjeravanje javnih ulaganja te informiranje potencijalnih investitora i tijela koja odlučuju o dodjeli bespovratnih sredstava.

Cilj Plana razvoja je postizanje sveobuhvatnog i održivog razvoja zajednice, optimalno korištenje dostupnih resursa te unaprjeđenje kvalitete života stanovnika. Plan se sastoji od analize stanja, SWOT analize, definiranja ciljeva, prioriteta, mjera i projekata te plana provedbe s jasno utvrđenim vremenskim i financijskim okvirom, pokazateljima ishoda te sustavom praćenja i vrednovanja. Proces izrade Plana razvoja bio je participativan i interaktivan, uz aktivno uključivanje ključnih dionika kroz rad Radne skupine i radionice strateškog planiranja. Dokument je usklađen s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske i ostalim relevantnim strateškim dokumentima više i jednake hijerarhijske razine, čime se osigurava njegova dosljedna i učinkovita provedba u razdoblju do 2030. godine.

Plan razvoja Grada Drniša usklađen je s ciljevima razvojne politike EU za financijsko razdoblje 2021. – 2027., koje se temelje na novom Višegodišnjem financijskom okviru. Razvojni fokus EU usmjeren je na pet ključnih ciljeva: pametniju, zeleniju, povezaniju i socijalniju Europu te Europu bližu građanima, s naglaskom na održivi i uključivi razvoj vođen na lokalnoj razini. U skladu s navedenim, Grad Drniš definirao je pet strateških ciljeva razvoja do 2030. godine:

- Cilj 1. Pаметan Grad kroz suvremeno i pametno gospodarsko i investicijsko okruženje,
- Cilj 2. Zeleniji grad kroz realizaciju ekološki vrijednih investicija i prilagodbom klimatskim izazovima
- Cilj 3. Povezani Grad kroz napredne i razvojne prometne i digitalne mreže
- Cilj 4. Socijalno osvješteniji Grad kroz nove mogućnosti zapošljavanja, obrazovanja i socijalne uključenosti
- Cilj 5. Grad Drniš bliži čovjeku promicanjem održivog i integriranog razvoja i novih sadržaja.

Navedeni strateški ciljevi proizlaze iz definirane vizije i misije razvoja te predstavljaju odgovor na ključna pitanja o smjeru i sadržaju budućeg razvoja Grada. Njima se utvrđuju prioritetna strateška područja koja je potrebno sustavno razvijati i unapređivati kako bi se osigurala uspješna realizacija postavljene vizije do 2030. godine.

U Planu razvoja Grada Drniša do 2030. godine, pojam zelene infrastrukture sadržajno je prisutan ponajprije u okviru strateškog cilja „Zeleniji grad“, koji se odnosi na realizaciju ekološki vrijednih investicija i prilagodbu klimatskim izazovima. Nadalje, pojavljuje se u segmentima koji se odnose na zaštitu okoliša, očuvanje prirodne baštine, održivo korištenje prostora te unaprjeđenje kvalitete života stanovnika. Zelena infrastruktura povezuje se i s prioritetima održivog i integriranog razvoja grada, zdravog i aktivnog načina života te valorizacije prirodnih resursa, pri čemu se naglašava potreba za usklađenim razvojem urbanih i prigradskih prostora.

Akcijski plan energetske održivog energetskog razvoja i prilagodbe klimatskim promjenama (SECAP Grada Drniša)

Sporazum gradonačelnika za klimu i energiju predstavlja vodeću europsku inicijativu usmjerenu na aktivnu ulogu lokalnih vlasti u ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjenama, s ciljem smanjenja emisija stakleničkih plinova, jačanja otpornosti lokalnih zajednica i postizanja klimatske neutralnosti do 2050. godine. Njegovim razvojem i objedinjavanjem inicijativa Sporazum gradonačelnika i Prilagodba gradonačelnika, uvedena je obveza izrade Akcijskog plana energetske i klimatske održivog razvoja (SECAP), kojim se definiraju konkretne mjere energetske učinkovitosti, korištenja obnovljivih izvora energije, prilagodbe klimatskim promjenama i suzbijanja energetskog siromaštva.

SECAP Grada Drniša predstavlja strateški i operativni dokument kojim se utvrđuju ciljevi i mjere za smanjenje emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. godine u odnosu na referentnu 2015. godinu, uz istodobno jačanje otpornosti grada na klimatske rizike i osiguravanje pravedne energetske tranzicije. Ciljevi Grada Drniša u sklopu SECAP-a:

- smanjenje emisija CO₂ za najmanje 55 % do 2030. godine u usporedbi s inventarom emisija referentne 2015. godine,
- postizanje klimatske neutralnosti do 2050. godine,
- povećati otpornost na klimatske promjene uslijed primjene principa prilagodbe klimatskim promjenama,
- djelovati u smjeru suzbijanja energetske siromašnosti stanovnika.

Plan obuhvaća mjere u sektorima zgradarstva, prometa i javne rasvjete, mjere prilagodbe temeljene na Analizi ranjivosti i rizika te mjere usmjerene na smanjenje energetskog siromaštva i promjenu ponašanja građana kroz edukaciju i informiranje. Provedba SECAP-a u razdoblju od 2024. do 2030. godine omogućit će dugoročno održiv, ekološki odgovoran i društveno uravnotežen razvoj Grada Drniša, uz aktivnu ulogu gradske uprave i suradnju s građanima i ostalim dionicima.

U Akcijskom planu energetske i klimatske održivog razvoja (SECAP) Grada Drniša, zelena infrastruktura pojavljuje se u segmentima prilagodbe klimatskim promjenama i jačanja otpornosti lokalne zajednice. Sadržajno je povezana s mjerama koje doprinose smanjenju negativnih učinaka klimatskih promjena, upravljanju rizicima, povećanju otpornosti urbanog prostora te očuvanju ekosustava. Posebno se veže uz mjere temeljene na prirodi, zaštitu bioraznolikosti i planiranje prostora na način koji doprinosi klimatskoj otpornosti grada.

Provedbeni program Grada Drniša za razdoblje 2025. - 2029. godine

Provedbeni program Grada Drniša za razdoblje 2025. – 2029. godine (rujan 2025.) predstavlja operativni okvir za ostvarivanje strateških ciljeva Grada, usmjerenih na unaprjeđenje kvalitete života građana i održivi razvoj lokalne zajednice. Program je izrađen u skladu s Planom razvoja Grada Drniša do 2030. godine te nacionalnim i europskim strateškim dokumentima, a temelji se na načelima transparentnosti, učinkovitosti i uključenosti.

Program prepoznaje ključne izazove, poput strukturne slabosti gospodarstva, nedostatne poduzetničke i turističke infrastrukture, nepovoljnih demografskih trendova te potrebe za jačanjem društvenih i komunalnih kapaciteta. Istovremeno ističe potencijale Grada – kulturnu i prirodnu baštinu, tradiciju poljoprivrede i prerađivačke industrije, geostrateški položaj te mogućnosti razvoja održivog turizma, zelenih tehnologija i digitalne tranzicije. Provedbeni program definira pet strateških ciljeva:

- Strateški cilj 1. Pametan Grad kroz suvremeno i pametno gospodarsko i investicijsko okruženje
- Strateški cilj 2. Zeleniji Grad kroz realizaciju ekološki vrijednih investicija i prilagodbu klimatskim izazovima
- Strateški cilj 3. Povezaniji Grad kroz napredne i razvojne prometne i digitalne mreže
- Strateški cilj 4. Socijalno osvješteniji Grad kroz nove mogućnosti zapošljavanja, obrazovanja i socijalne uključenosti
- Strateški cilj 5. Grad Drniš bliži čovjeku — promicanjem održivog i integriranog razvoja i novih sadržaja

Svaki cilj razrađen je kroz konkretne mjere, aktivnosti, pokazatelje rezultata i rokove provedbe, čime se osigurava dosljedna i operativna provedba strateških prioriteta Grada Drniša. Provedbeni program, među ostalim, obuhvaća mjere usmjerene na poticanje održivog razvoja i jačanje ekološke odgovornosti, uključujući energetska obnova javnih i stambenih objekata, promicanje korištenja obnovljivih izvora energije i primjenu pametnih energetskih sustava, ulaganja u održivo gospodarstvo otpadom i vodnim resursima, zaštitu prirodne baštine i bioraznolikosti te jačanje kapaciteta za civilnu zaštitu i učinkovito upravljanje rizicima.

U Provedbenom programu Grada Drniša za razdoblje 2025. – 2029. godine, zelena infrastruktura je prisutna kroz operativne mjere usmjerene na održivi razvoj i ekološku odgovornost. To se očituje u ulaganjima u zaštitu prirodne baštine i bioraznolikosti, održivo gospodarstvo vodnim resursima i otpadom, energetska obnova objekata te jačanje otpornosti na rizike i izvanredne situacije. Program potiče integrirani pristup razvoju prostora, infrastrukture i sadržaja, čime se stvaraju preduvjeti za razvoj funkcionalnih i kvalitetnih urbanih cjelina u kojima zelena infrastruktura ima važnu ulogu.

6.3. Analiza postojećih javnih zelenih površina i koridora

Analiza postojećih elemenata zelene infrastrukture (ZI) unutar administrativnih granica Grada Drniša obuhvatila je analizu površina Z1 (javni park), Z (zaštitne zelene površine), ZK (kulturni krajobraz) i R (sportsko-rekreacijska) namjene definiranih važećom prostorno-planskom dokumentacijom (UPU Grada Drniša, Elaborat pročišćenog teksta Odredbi za provedbu i grafičkog dijela Plana nakon X. Izmjena i dopuna). S obzirom na obuhvat navedene prostorno-planske dokumentacije (šira zona glavnog naselja Drniš) analiza postojeće ZI obuhvaćala je i terenski obilazak i kartiranje javnih zelenih površina u svim gradskim naseljima.

Tablica 6.3-1. Pregled javnih sadržaja i infrastrukture po naseljima Grada Drniša

NASELJE	TRG	PARK	DJEČJE IGRALIŠTE	SPORTSKI TERENI	GROBLJE	ŠKOLA	DJEČJI VRTIĆ	VODOTOCI, LOKVE, BUNARI I SL.
Badanj				+ ¹⁵	+			
Biočić			+	+	+	+		+
Bogatić			+	+				
Brištane								
Drinovci			+	+	+	+	+	+
Drniš	+	+	+ (2 kom)	+ (6 kom)	+	+	+	+
Kadina Glavica				+	+ (2 kom)			

¹⁵ Sportski teren (nogometno igralište) uređen je na samom rubu granice naselja Drniš te je primarno vezan za naselje Badanj

NASELJE	TRG	PARK	DJEČJE IGRALIŠTE	SPORTSKI TERENI	GROBLJE	ŠKOLA	DJEČJI VRTIĆ	VODOTOCI, LOKVE, BUNARI I SL.
Kanjane								
Kaočine				+ (2 kom)				
Karalić			+	+				
Ključ								
Kričke					+			
Lišnjak								
Miočić					+			
Nos Kalik								
Pakovo Selo				+ (2 kom)	+			
Parčić					+			
Pokrovnik			+	+	+	+		+
Radonić								+
Sedramić					+			
Siverić				+	+	+		
Širitovci					+			
Štikovo					+ (2 kom)			
Tepljuh								
Trbounje					+			
Velušić					+			
Žitnić					+ (2 kom)			

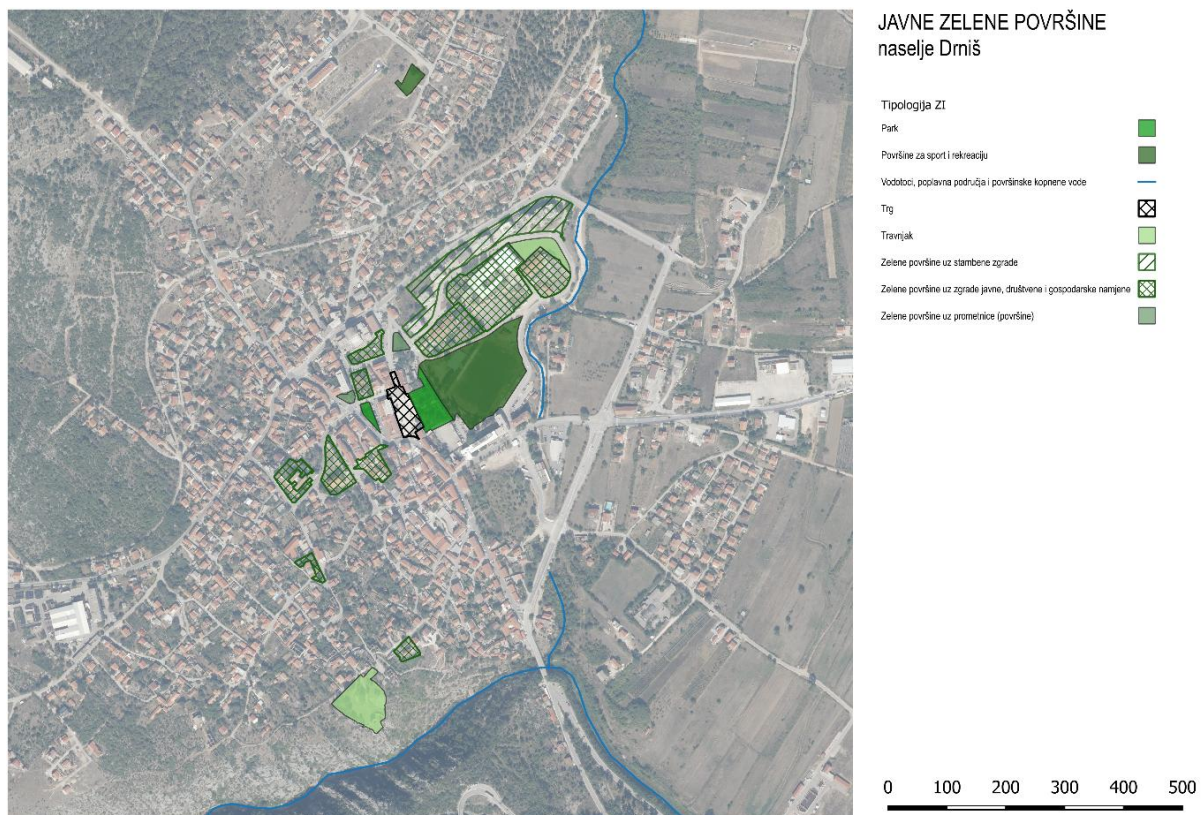
Uz naselje Drniš, koje se ističe najvećim brojem javnih zelenih površina i raznolikim tipovima zelene infrastrukture, veći broj javnih zelenih površina zabilježen je i u naseljima Bogatić, Drinovci, Kadina Glavica, Kaočine, Karalić, Pakovo Selo, Pokrovnik i Siverić. U navedenim naseljima zelene površine su u većini slučajeva uređene uz objekte javne i društvene namjene ili čine sastavni dio sportsko-rekreacijskih površina.

Posebnost ovog prostora očituje se u činjenici da se u 17 od ukupno 27 naselja pojavljuje karakterističan tip zelene infrastrukture - groblje. Iako nije riječ o krajobrazno uređenim grobljima njihova POVIJESNA, ambijentalna, a u nekim primjerima i biološka (velika količina vegetacije) vrijednost daje važan doprinos stvaranju prepoznatljivog prostornog karaktera naselju u kojem se nalaze.

Analiza postojećih javnih zelenih površina uključivala je i analizu vodotoka s ciljem istraživanja mogućnosti razvoja plavo zelene infrastrukture. Uočeno je da na području Grada nema mnogo stalnih vodotoka te se prvenstveno ističu rijeka Čikola i Krka te potok Trzbalićevac (poznatiji pod nazivom Perin potok), no zamjetan je veći broj lokvi i bunara. Unutar administrativne granice Grada Drniša nalaze se krajobrazno vrlo vrijedni dijelovi toka rijeke Krke: Roški slap i Visovačko jezero dok se uz obalu rijeke Čikole, prije njena ulijevanja u rijeku Krku, nalazi prirodni fenomen - vrelo slatke vode poznato pod imenom jezero Torak.

Naselje Drniš

Središte glavnog naselja Drniš čini sklop gusto raspoređenih objekata društvene, vjerske, obrazovne i rekreacijske namjene, među kojima se ističu sljedeće zgrade: zgrada gradske uprave, Crkva Uspenja Presvete Bogorodice, Srednja škola Ivana Meštrovića, Osnovna škola Antuna Mihanovića Petropoljskog, Dječji vrtić Drniš, prostorije NK DOŠK, zgrada Doma zdravlja, župna crkva Gospe od Rožarija te brojni drugi javni sadržaji. Uz navedene objekte uređene su manje i veće javne zelene površine, obogaćene brojnima visokom vegetacijom.

Slika 6.3-1. Kartografski prikaz urbane zelene matrice naselja Drniš

Među prepoznatljivim oblicima zelene infrastrukture u ovom prostoru nalaze se i veće javne zelene i otvorene površine, poput Trga dr. Franje Tuđmana, Trga Poljana, gradskog parka s fontanom 'Vrelo života' (djelo Ivana Meštrovića) te sportsko-rekreacijske zone uz stadion Podvornica. Sastavni dio sklopa je i prepoznatljiv uzorak zelenih površina uz manju zonu višestambenih zgrada te potok Trzbalićevac poznat pod nazivom Perin potok koji prolazi rubom središta, uz OŠ i sportsko-rekreacijsku zonu.

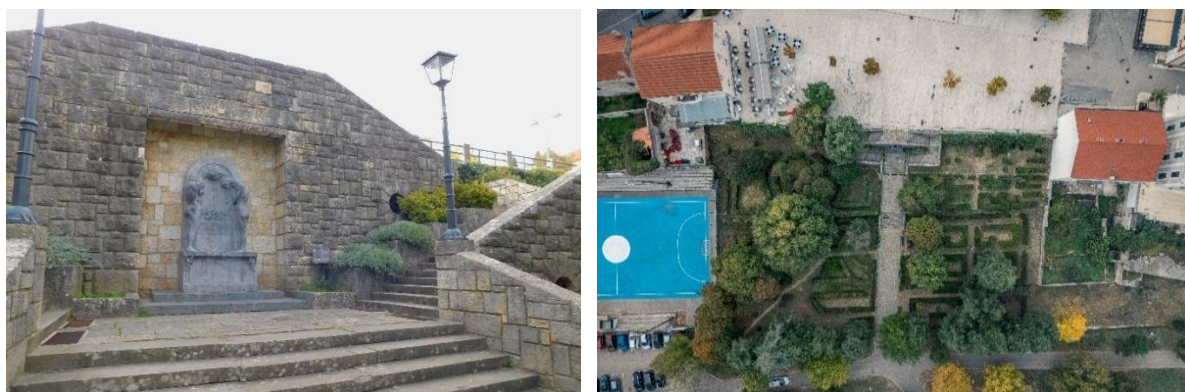
Posebna vrijednost ovog prostora očituje se u skladnom i funkcionalnom ispreplitanju zelenila i izgrađenog urbanog tkiva, čime se postiže visoka prostorna kvaliteta, ugodnost boravka i prepoznatljiv identitet središta grada. Ovaj gust i prostorno dinamičan sklop, obilježen izraženim visinskim razlikama, predstavlja značajnu urbanu zelenu matricu Drniša.

Zračne fotografije ove urbane točke prikazuju značajnu količinu visoke vegetacije unutar gusto izgrađenog sklopa. Također su uočene i pojedinačne slobodne travnate površine koje ostavljaju mogućnost dodatnog ozelenjivanja ili uspostave upotrebnih i ukrasnih travnjaka.

Slika 6.3-2. Zračna fotografija centralnog dijela naselja Drniš, pogled prema Petrovom polju i naselju Badanj, listopad 2025.

Najzelenija točka u gradu je gradski park koji je ujedno i glavna pješačka poveznica između Trga Poljane i sportsko-rekreacijske zone. Glavni, ujedno i najvrjedniji, element parka je fontana 'Vrelo života' hrvatskog kipara Ivana Meštrovića smještena u središtu monumentalnog stubišta kojim se prilazi parku s više razine trga.

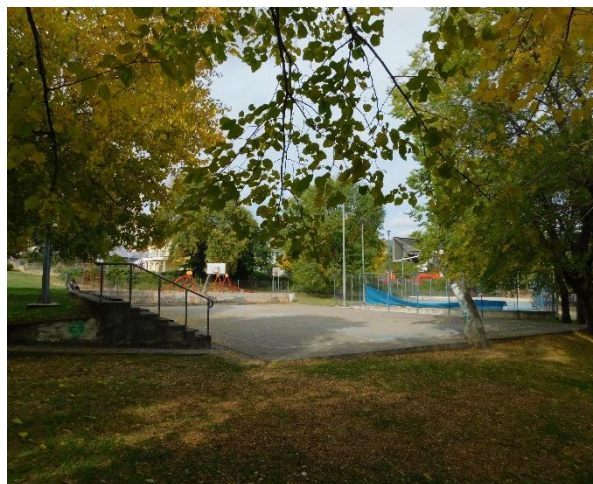
Slika 6.3-3. LIJEVO: Meštrovićeva fontana 'Vrelo života', listopad 2025. (autor: Srna Krtak), DESNO: Zračna fotografija gradskog parka, listopad 2025.

'Vrelo života' jedno je od najvrjednijih Meštrovićevih djela postavljenih u njegovu rodnom kraju. Prostor parka nakon stubišta kaskadno se spušta prema stadionu Podvornica, a na kaskadama/terasama uređeni su segmenti labirinta od srednje visokih uredno održavanih živica.

Slika 6.3-4. Gradski park u naselju Drniš, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)

Izlaskom iz parka ulazi se u sportsko-rekreacijsku zonu koja uključuje stadion Podvornica (travnato nogometno igralište s tribinama i prostorijama NK DOŠK Drniš), betonsko košarkaško igralište, tenisko igralište, outdoor gym, dječje igralište te izdvojenije dodatno nogometno igralište južno od gradskog parka. Dijelovi zona s manjim igralištima ispunjeni su visokom vegetacijom koja osigurava višu kvalitetu boravka tokom ljetnih mjeseci. U ovom dijelu javlja se i linijski tip drvoreda koji prati rub nogometnog igrališta i tribina.

Slika 6.3-5. LIJEVO: Zračna fotografija sportsko-rekreacijske zone, DESNO: košarkaško igralište s tribinom okruženo brojnom visokom vegetacijom – visoka ambijentalna vrijednost prostora (autor: Srna Krtak)

Sportsko-rekreacijsku zonu vizualno dopunjuju i sportski tereni uz OŠ Antuna Mihanovića Petropoljskog kao i dječje igralište u sklopu površina dječjeg vrtića Drniš. U odnosu na travnate površine (s tek nekolicinom solitera) koje okružuju zgradu OŠ, kao i igralište u sklopu škole, površine uz zgrade dječjeg igrališta znatno su ispunjenije visokom vegetacijom te imaju višu ambijentalno-boravišnu vrijednost.

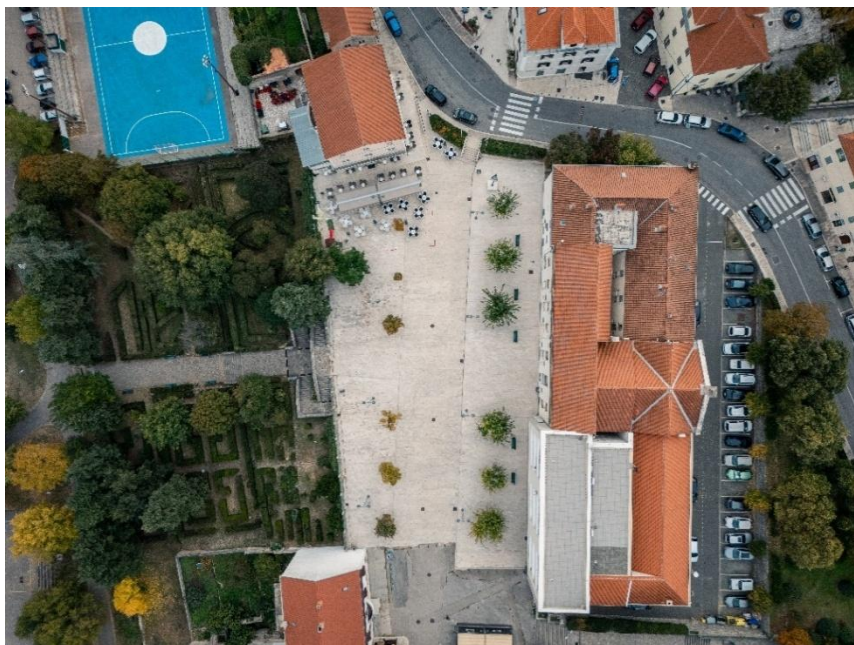
Slika 6.3-6. LIJEVO: Zelene površine u sklopu DV Drniš, listopad 2025. (autor: Srna Krtak), DESNO: Zračna fotografija površina oko OŠ Antuna Mihanovića Petropoljskog, listopad 2025.

Dvije površine trgova, Trg Dr. Franje Tuđmana i Trg Poljana, u potpunosti su različitog ambijentalnog karaktera. Trg dr. Franje Tuđmana u suštini se odnosi na istoimenu jednim dijelom jednosmjernu ulicu koju definiraju parkirališna mjesta s obje strane prometnice. Ovaj prostor nema boravišnu vrijednost, no s obzirom na veće uređene zelene površine uz zgradu koja dominira ovim trgom, a u kojoj su smještene gradske i ispostave županijskih institucija dojam izgrađenosti je smanjen, a ambijentalna vrijednost je povećana.

Slika 6.3-7. Zračna fotografija Trga Dr. Franje Tuđmana, listopad 2025.

U potpunoj suprotnosti je tipičnija površina trga - Trg Poljane kojeg karakterizira veća popločena površina razvijena uz zgradu gradske uprave i SŠ Drniš. Ova je površina znatno veće boravišne i ambijentalne vrijednosti kojoj posebno doprinose rubno postavljeni drvoored i pojedinačna soliterna stabla.

Slika 6.3-8. Zračna fotografija površine trga Poljana, listopad 2025.

Sagledavajući cjelokupnu mrežu zelene infrastrukture centralnog dijela naselja Drniš poveznica između spomenute dvije površine trgova je prostor Crkve Uspenja Presvete Bogorodice koju okružuje vrlo gusta visoka vegetacija među kojom se ističu čempresi.

Slika 6.3-9. Zračna fotografija površina trgova s označenom poveznicom (zelene površine uz Crkvu Uspenja Presvete Bogorodice), listopad 2025.

U neposrednoj blizini smještena je župna crkva Gospe od Rožarija, koja je s ostalim javnim zelenim površinama središnjeg dijela grada povezana prostorom gradske tržnice. U sklopu tržnice uređene su i manje zelene površine koje doprinose kvaliteti javnog prostora. U odnosu na Crkvu Uspenja Presvete Bogorodice, župna crkva raspolaže znatno većim boravišnim prostorom, kojem poseban identitet daje rubno formiran drvoređ s klupama. Neposredno uz crkvu nalazi se i zgrada Doma zdravlja, okružena ekološki i biološki iznimno vrijednim zelenim površinama s gustom zasađenom visokom vegetacijom. Na udaljenosti od približno stotinu metara smještena je i crkva sv. Ante Padovanskog.

Slika 6.3-10. Zračna fotografija gradske tržnice, župne crkve Gospe od Rožarija s okolnim prostorom i zgrade Doma zdravlja s okolnim zelenilom, listopad 2025.

Prostorno gledano dio zelene infrastrukture ove velike urbane zelene točke je i potez zelenila uz višestambene zgrade koje kao javan i polujavan prostor spadaju u javne zelene površine. Zona višestambenih zgrada nalazi se sjeverozapadno od OŠ, a sastoji se od sedam višestambenih zgrada iste visine. Površinom oko zgrada dominiraju neuređena parkirališta koje bi u budućnosti s ciljem podizanja biološke i ambijentalne vrijednosti prostora bilo poželjno dodatno ozeleniti. U neposrednoj blizini je i potok Trzbalićevac poznat pod nazivom Perin potok koji iako trenutno bez boravišne vrijednosti ima ogroman potencijal za uspostavu zeleno-plavog koridora.

Slika 6.3-11. Zračna fotografija istočnog ruba urbane zelene točke Drniš koji prati potok Trzbalićevac, listopad 2025.

Slika 6.3-12. Zračna fotografija zone višestambenih zgrada, listopad 2025.

Prostorno izdvojene od gustog sklopa zelenih površina veće zelene urbane točke su manje javne zelene površine uz autobusni kolodvor, zatim uz crkvu sv. Roka u čijoj je neposrednoj blizini i utvrda Gradina (uz kanjon rijeke Čikole) te uz crkvu sv. Ante Padovanskog.

Slika 6.3-13. Zračna fotografija utvrde Gradina uz kanjon rijeke Čikole (Izvor: Grad Drniš - <https://arhiva.drnis.hr/o-drnisu/srednjovjekovne-utvrde>)

Slika 6.3-14. Zelene površine uz crkvu sv. Roka (Izvor: VIJERA I DJELA – <https://www.vjerajdiela.com/>)

U široj zoni središta naselja nalazi se i biološki vrlo vrijedna površina (k.č. 1793/18, k.o. Drniš) na kojoj je prostorno-planskom dokumentacijom planiran javni park (Z1).

Naselje Drinovci

Uz naselje Drniš jedno od naselja s prepoznatljivim gušćim središtem koje okuplja više građevina i površina javne i društvene namjene uz koje su uređene javne zelene površine je naselje Drinovci.

Središte ovog naselja sačinjava OŠ Drinovci uz koju se nalaze i sportsko-rekreacijski tereni (nogometno igralište s tribinama, dječje igralište), nova moderna građevina dječjeg vrtića, zatim zgrada društvenog doma, zgrada Doma zdravlja (nije u upotrebi), površina groblja u sklopu kojeg se nalazi župna crkva Presvetog Imena Isusova te veća otvorena površina uz spomenik Slavoluk pobjednicima operacije 'Miljevci', površina veće gusterne i bistu dr. Franje Tuđmana.

Slika 6.3-15. Kartografski prikaz urbane zelene točke naselja Drinovci

Središtem naselja prolazi glavna lokalna prometnica uz koju je uspostavljan kraći drvored zeleni koridor kao zaštitna barijera između prometnice i pješačke staze koja prati rub školske sportsko-rekreacijske zone (dječje igralište). Drvored prati rub pješačke staze i nakon njena skretanja u ulicu Trg Stjepana Radića (uz tribine nogometnog igrališta). U istom potezu neposredno uz križanje Ul. dr. Franje Tuđmana i Trga Stjepana Radića uređene su dvije manje parkirališne zone. Sastavni dio središta je i manja stambena zgrada u zaleđu dječjeg vrtića i osnovne škole.

Slika 6.3-16. Slavoluk pobjednicima operacije 'Miljevci' i drvoređ uz površine PŠ Drinovci, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)

Površinom ispred ulaza u groblje dominira par solitera i spomenik Slavoluk pobjednicima operacije 'Miljevci'. S obzirom na veličinu i vidljivo korištenje dijela površine za povremeno parkiranje ova površina ima značajan potencijal za uspostavu zelenog parkirališta i dodatno ozelenjivanje oko prostora spomenika s ciljem uređenja manje zelene boravišne zone. Zelene i sportsko-rekreacijske površine uz OŠ Drinovci su održavane, no ostavljaju mogućnost dodatnog ozelenjivanja (osobito u zoni dječjeg igrališta).

Slika 6.3-17. Zračna fotografija naselja Drinovci, listopad 2025.

Slika 6.3-18. Sportsko-rekreacijska zona (nogometno igralište i dječje igralište) uz PŠ Drinovci, listopad 2025.
(autor: Srna Krtak)

Sveobuhvatno gledano uočen je nedostatak visoke vegetacije no uzevši u obzir šire okruženje u kojem dominiraju šumske površine te stambeno zelenilo privatnih okućnica biološka vrijednost ove zone nije narušena. Ipak postoji **potencijal za podizanje ambijentalne (boravišne vrijednosti) – primjerice uređenje zelenog parkirališta i manje parkovne površine s dodatnim sadržajima.**

Naselje Siverić

Nekadašnji važan rudarski značaj naselja Siverić vidljiv je i u njegovu prostornom razvoju. Iako su danas u ovom naselju prepoznate tri veće i nekolicina manjih javnih zelenih površina ono vrvi brojnim brownfield površinama – zapuštenim zgradama i površinama društvene i nekadašnje industrijske namjene čijim bi se uređenjem u kombinaciji s jačanjem zelenila uz prometnice povezano spomenute zelene površine u jednu ambijentalno, povijesno i krajobrazno prepoznatljiviju urbanu zelenu matricu.

Slika 6.3-19. Kartografski prikaz urbane zelene točke naselja Siverić

Na području Siverića izdvajaju se sljedeće postojeće javne zelene površine: površina oko područne škole Siverić, prostor groblja Siverić u sklopu kojeg se nalazi župna crkva sv. Petra, a na koje se naslanjaju uređene ulazne zelene površine s drvodredima i zgradom mrtvačnice, površina uz župni dvor, manja parkovna površina na križanju ulica Put vile i Rudarska ulica te sportsko-rekreacijska zona NK Rudar Siverić.

Slika 6.3-20. Zelene površine uz PŠ Siverić u sklopu koje se nalazio i dječji vrtić (stare dječje sprave), listopad 2025. (autor: Srna Krtak)

Prepoznate brownfield površine obuhvaćaju zgradu stare škole, zgradu Doma kulture, zgradu ambulanu te prostor nekadašnjeg rudnika.

Slika 6.3-21. Zračna fotografija sportsko-rekreacijske zone (NK Rudar Siverić), listopad 2025.

Zgrada stare škole (Put vile 8) te zgrada nekadašnjeg Doma kulture na k.č. 970/2, k.o. Siverić kao i građevina s javnim sadržajima poput Hrvatske pošte (k.č. 311. k.o. Siverić) u neposrednoj su blizini jedna druge te su ostaci prepoznatljivog urbanog longitudinalnog poteza zgrada javne i društvene namjene. Površine oko navedenih zgrada nemaju uređene zelene površine, no primjetan je veći broj starijih stabala kao i zapušteno dječje igralište.

Slika 6.3-22. Zračna fotografija zgrada javne namjene u naselju Siverić (desna zgrada je zapuštena zgrada nekadašnjeg Doma kulture), listopad 2025.

Na prostoru naselja Siverić nalazi se i groblje Siverić koje je s obzirom na mnogobrojna crnogorična stabla među kojima dominiraju tradicionalni čempresi prostorno vrlo uočljivo. U sklopu groblja nalazi se crkva sv. Petra dok je ispred groblja smještena zgrada mrtvačnice i župni dvor koje okružuju travnate površine s par solitera i nekoliko drvoređa. Cijela ova urbana zelena točka je na uzvišenoj poziciji te je svojevrstan vidikovac s kojeg se otvaraju vizure prema okolnom prostoru.

Slika 6.3-23. Zračna fotografija groblja u naselju Siverić, listopad 2025.

Naselje Pakovo Selo

Ulaz u naselje Pakovo Selo definiran je dužim potezom drvoreda koji prati desnu stranu ulice Kod škole. Drvored se nalazi na državnim česticama te završava približno 250m prije glavnog središta naselja, koje je prepoznato kao značajnija zelena urbana točka ovog naselja.

Slika 6.3-24. Drvored na ulazu u naselje Pakovo Selo, listopad 2025.

Slika 6.3-25. Kartografski prikaz zelene urbane točke naselja Pakovo Selo

Središte naselja definirano je zgradom nekadašnje područne škole koja je prestala s radom 2024. godine, zatim grobljem Pakovo Selo s crkvom sv. Franje Asiškog i pripadajućom mrtvačnicom. U središtu naselja nalazi se i vizualno skrivena veća lokva (južno od crkve). Manja zelena urbana točka sportsko-

rekreacijskog karaktera nalazi se cca 700m dalje od središta naselja, a definirana je betonskim nogometnim igralištem s tribinama i manjom boravišnom zonom (nasuprot igrališta).

Slika 6.3-26. LIJEVO: Nogometno igralište s tribinama, listopad 2025., DESNO: Manja boravišna zona s ugostiteljskim kioskom (preko puta nogometnog igrališta), listopad 2025. (autor: Srna Krtak)

Sveukupnom analizom prostora uočava se manjak visoke vegetacije na zelenim i javnim površinama naselja, dok su istodobno prostorni potencijali i mogućnosti za razvoj dodatnih tipova zelenih infrastruktura značajni. Neuređene parkirališne površine uz glavnu prometnicu naselja, u blizini groblja, pružaju priliku za formiranje zelenog parkirališta. Nadalje, vegetacijski rub oko lokve moguće je unaprijediti uvođenjem dodatnih turističkih i boravišnih sadržaja, dok je prostor sportsko-rekreacijske zone preporučljivo dodatno ozeleniti.

Slika 6.3-27. Lokva u naselju Pakovo Selo, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)

Veliki potencijal za razvoj određenog tipa ZI (primjerice parkovno uređena zelena površina) krije slobodna površina na k.č. 654/1 i 654/2 (državno vlasništvo). Na rubnom dijelu spomenute površine izgrađena je mrtvačnica međutim veći dio površine je slobodna travnata površina.

Naselje Pokrovnik

U naselju Pokrovnik prepoznate su tri manje urbane zelene točke: vanjski prostor PŠ Pokrovnik (k.č. dio k.č. 250/1, k.o. Pokrovnik), manja sportsko-rekreacijska zona (dio k.č. 601, k.o. Pokrovnik) i groblje Podvodnik u sklopu kojeg se nalazi Crkva sv. Mihovila Arhanđela. Spomenute zone povezane su Ul. sv. Mihovila i Ulicom Put Gradine u sklopu kojih, zbog širine katastarske čestice prometnice, nije moguća uspostava zelenog koridora.

Pokrovnik je primjer klasičnog manjeg naselja u kojem se kao prevladavajući tip zelene infrastrukture ističu zelene površine uz stambene objekte (okućnice). Upravo one doprinose jačanju bioraznolikosti i podizanju ekološke vrijednosti prostora te ih je u tom smjeru poželjno dodatno poticati njihov razvoj.

Slika 6.3-28. Kartografski prikaz urbane zelene točke naselja Pokrovnik

Slika 6.3-29. LIJEVO: Zelene površine uz područnu školu Pokrovnik, listopad 2025. (autor: Srna Krtak), DESNO: Košarkaško igralište uz PŠ, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)

Prostor oko PŠ Pokrovnik okarakteriziran je zelenim (travnjaci) i sportskim površinama (betonsko košarkaško igralište). Visoka vegetacija javlja se u obliku solitara i manjih grupacija. Manja sportsko-rekreacijska zona u naselju Pokrovnik definirana je površinom manjeg dječjeg igrališta i površinom bočališta na kojima je zamjetan nedostatak visoke vegetacije zbog čega je korištenje ove zone ograničeno (osobito u ljetnim mjesecima).

Slika 6.3-30. Manja sportsko-rekreacijska zona u naselju Pokrovnik, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)

Groblje Pokrovnik zbog svoje uzvišene pozicije svojevrsan je vidikovac na okolni prirodni i kulturni krajobraz kao i na samo naselje. Riječ je o starom groblju koje nije krajobrazno planirano te samim time nema klasične elemente krajobrazno uređenog groblja. Ipak prostoru groblja ambijentalnu vrijednost daju soliteri i manje grupacije crnogornih stabala. U sklopu groblja se nalazi crkva sv. Mihovila Arhanđela koja je jedan od primjeraka bogate kulturne baštine grada.

Slika 6.3-31. Zračna fotografija na groblje Pokrovnik i okolni kulturni krajobraz, listopad 2025.

Na području naselja nalazi se i arheološko nalazište Copicá njiive (zaštićeno kulturno dobro Z-5347) i u njegovoj neposrednoj blizini Vrelo pitke vode Pećina (zaštićeno kulturno dobro Z-7217).

Naselje Biočić

U naselju Biočić sklop javnih zelenih površina nalazi se prostorno izdvojenije, udaljen od stambenih objekata. Ovo središte naselja je definirano zgradom nekadašnje škole uz koju je sa sjeveroistočne strane uređeno asfaltirano sportsko igralište i boćalište. Na ulazni dio škole naslanja se slobodna travnata površina u sklopu koje je uređeno manje dječje igralište i još jedno boćalište te čiji je sastavni element i javni bunar. Zadnja zgrada ovog središta je pravoslavna crkva sv. Petra i Pavla uz koju se nalazi groblje.

Slika 6.3-32. Kartografski prikaz urbane zelene točke naselja Biočić

Prostor je relativno ozelenjen, a potencijal za stvaranje manje parkovne površine ima površina s javnim bunarom na kojoj su zasađena mlada stabla

Slika 6.3-33. Sportsko-rekreacijska zona koja se sastoji od boćališta, dječjeg igrališta i travnjaka s mladim stablima, naselje Biočić, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)

Javne zelene i otvorene površine ostalih naselja

U naselju Radonić, na prostoru oko nekadašnje područne škole, nalazi se betonsko nogometno igralište s tribinama, dječje igralište i spomenik NOB, okružen zelenilom.

Slika 6.3-34. Prostor oko područne škole u naselju Radonić, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)

U tri naselja, Badnju (k.č. 1152/2, k.o. Drniš), Karaliću (k.č. 450/27, k.o. Karalić) i Kadinoj Glavici (k.č. 541/2, k.o. Kadina Glavica) javljaju se manje sportsko-rekreacijske zone definirane jednim do dva sportska igrališta i eventualno nadstrešnicom. Prostor oko igrališta nije dodatno uređen te je na svim lokacijama vidljiv nedostatak visoke vegetacije i boravišnih elemenata.

Slika 6.3-35. Površine sportsko-rekreacijske zone (sportsko-rekreacijski centar Jokinca) u naselju Karalić – nadstrešnica, boćalište, košarkaško igralište s tribinom, listopad 2025.

Slika 6.3-36. LIJEVO: Zračna fotografija košarkaškog igrališta u naselju Kadina Glavica, listopad 2025., DESNO: Zračna fotografija košarkaškog igrališta na rubu naselja Badanj, listopad 2025.

U naselju Kaočine javljaju se čak dvije sportsko-rekreacijske zone. Jedna uključuje betonsko nogometno igralište, zgradu područne škole (zatvorena) i površinu bočališta dok se druga, kilometar dalje, sastoji od betonskog multifunkcionalnog igrališta. U obje zone također je primijećen nedostatak visoke vegetacije i ostalih boravišnih elemenata čime je ambijentalna vrijednost prostora značajno smanjena.

Specifična zona turističkog karaktera koja uključuje hostel i manje turističko naselje nalazi se u naselju Bogatić. Uz hostel uređen u prostorijama nekadašnje škole nalazi se još jedna manja sportsko-rekreacijska zona (betonsko igralište).

Slika 6.3-37. Sportsko-rekreacijske zone u naselju Kaočine (uz zatvorenu školu), listopad 2025. (autor: Srna Krtak)

Slika 6.3-38. Manje turističko naselje s kamp kućicama, Bogatić, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)

Slika 6.3-39. Prostor uz nekadašnju školu danas preuređenu u hostel, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)

Groblja

Uz već spomenuta groblja, koja su sastavni dio pojedinih središta naselja ili mreže manjih urbanih zelenih točaka (npr. naselje Pakovo Selo i Pokrovnik), na području Grada Drniša nalaze se i sljedeća samostalna groblja i crkve:

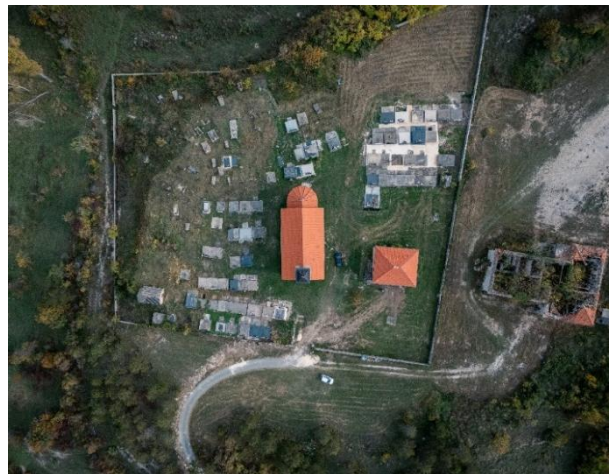
- crkva sv. Ivana Krstitelja s gradskim grobljem i mrtvačnicom u naselju Badnju
- crkva sv. Josipa radnika i groblje u naselju Kadina Glavica
- crkva sv. Petka (pravoslavna) u naselju Kanjane (administrativno crkva se nalazi unutar granica naselja Kadina Glavica)
- crkva Kraljice Mira, crkva Bogorodičinog Pokrova (grkokatolička) i crkva sv. Đurađa (pravoslavna) s grobljem u naselju Kričkama
- crkva sv. Jurja (pravoslavna) s grobljem u naselju Žitnić
- crkva sv. Trojstva u naselju Sedramić
- crkva sv. Petra i Pavla u naselju Širitovci
- crkva sv. Ilije u naselju Lišnjak
- crkva sv. Đurađa (pravoslavna) u naselju Velušić
- crkva sv. Frane i groblje u naselju Trbounje
- crkva sv. Luke s grobljem u naselju Štikovo

U većini slučajeva radi se o starim grobljima koja nisu planski razvijana te se vegetacija na njima javlja ponajprije u obliku travnatih površina. Visoka vegetacija zastupljena je rubno, u vidu manjih skupina stabala ili pojedinačnih solitera, a javlja se i sporadično između grobnih mjesta.

Na prostoru Grada Drniša nema primjeraka krajobrazno uređenih groblja već su sva groblje primjeri održavanih groblja s neplanski postavljenom vegetacijom. Važno je istaknuti da se sagledavajući visoku vegetaciju unutar groblja posebno ističe stari dio groblja uz crkvu sv. Ivana Krstitelja u naselju Badanj, koji je gotovo u cijelosti uronjen u šumsku vegetaciju. Taj dio predstavlja izrazit kontrast novijem dijelu groblja, koji je lišen visoke vegetacije i u kojem dominira suvremena zgrada mrtvačnice, uz pravilnije i planski organizirana grobna mjesta.

Slika 6.3-40. Zračni snimak starog i novog groblja uz crkvu Sv. Ivana Krstitelja u Badnju, listopad 2025.

Slika 6.3-41. Zračni snimak crkva Sv. Petka (pravoslavna) i groblja u naselju Kanjane, listopad 2025.

Slika 6.3-42. Zračni snimak crkve sv. Josipa radnika i groblja u naselju Kadina Glavica, listopad 2025.

Gusterne, lokve i bunari

Tijekom terenskog obilaska uočene su brojne lokve te nekoliko gusterni i bunara. Riječ je o karakterističnim elementima krškog kulturnog krajobraza, obilježenog oskudicom površinskih voda, čija je primarna svrha bila funkcionalna i egzistencijalna. U povijesnom kontekstu predstavljali su ključnu infrastrukturu za opskrbu vodom stanovništva i stoke.

Iako danas opskrba vodom više ne predstavlja izazov, njihov značaj u pogledu očuvanja bioraznolikosti i tradicionalnog kulturnog krajobraza ostaje neupitan. U kontekstu klimatskih promjena potrebno je dodatno razmotriti i njihovu opstalu ulogu u poljoprivrednim procesima, osobito u svrhu navodnjavanja. Uzevši navedeno u obzir, ove je elemente potrebno očuvati i revitalizirati obnovom na tradicijski način.

Prema podacima iz katastra, na gradskim i državnim česticama na području Grada Drniša evidentirano je ukupno 25 lokvi, 19 bunara te 2 vrela (izvora pitke vode). U većini slučajeva riječ je o česticama smještenima unutar manjih naselja ili o izdvojenim česticama usred poljoprivrednih površina, izvan prometnih koridora i gušće izgrađenih područja. Pojedini primjerci čine sastavne elemente manjih urbanih zelenih točaka, poput gusterne u naselju Drinovci ili lokve u naselju Pakovo Selo, koje je kao takve poželjno urediti i valorizirati u turističke ili boravišne svrhe.

Lokve i bunari smješteni uz prometnice predstavljaju dodatni potencijal za razvoj tematskih biciklističkih ruta, čime se njihova krajobrazna i kulturna vrijednost može povezati s održivim oblicima rekreacije i turizma.

ZAKLJUČAK

Na području Grada Drniša postojeća zelena infrastruktura pojavljuje se u nekoliko prostornih oblika. Najznačajnija je veća urbana zelena matrica unutar naselja Drniš, dok se u ostalim naseljima javljaju sklopovi većih urbanih zelenih točaka koje se sastoje od više međusobno povezanih, najčešće susjednih, specifičnih tipova zelene infrastrukture primjerice u Drinovcima, Pakovom Selu i Biočiću. Osim toga, zabilježeni su i primjeri pojedinačnih urbanih točaka koje se samostalno pojavljuju unutar pojedinih naselja, poput Karalića, Kaočina, Radonića i Kadine Glavice, kao i slučajevi nekoliko nepovezanih urbanih točaka unutar istog naselja, primjerice u Pokrovniku i Siveriću.

Veće urbane zelene točke u vanjskim naseljima poželjno je razvijati kao samostalne cjeline, kroz dopunu sadržaja i dodatno ozelenjivanje. Njihovo potencijalno međusobno povezivanje moguće je ostvariti prvenstveno uređenjem biciklističke infrastrukture uz postojeće prometnice. Pri tome treba uzeti u obzir da bi zbog ograničene širine katastarskih čestica uspostava kontinuiranih zelenih koridora unutar naseljenih dijelova mogla biti otežana.

Iako na promatranom području nisu uočeni cjeloviti pješački zeleni koridori (pješačke staze s drvoredima) koji bi povezivali urbanu zonu s centralnim površinama vanjskih naselja, s obzirom na topografiju, postojeći pokrov terena te stvarne potrebe stanovnika, opravdanost njihove uspostave ostaje upitna.

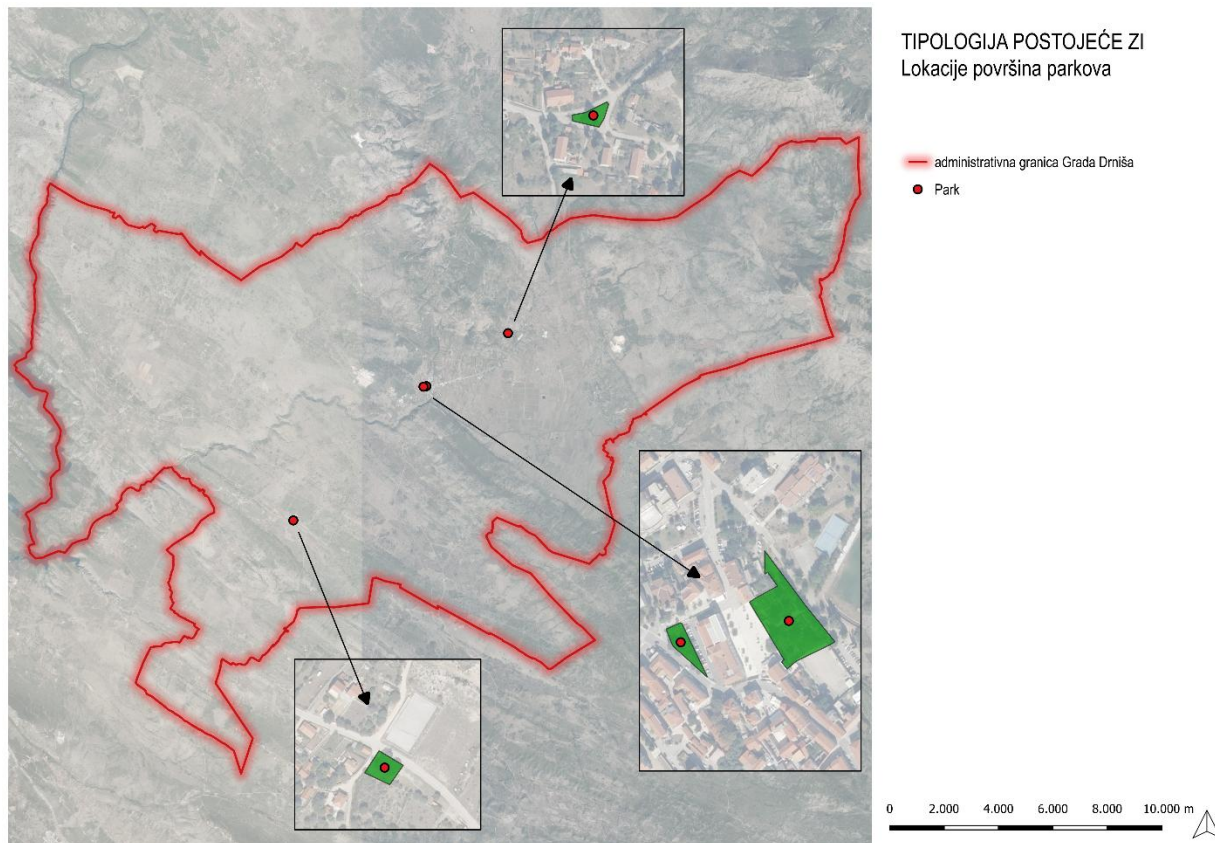
6.3.1. Tipologija postojeće zelene infrastrukture (ZI)

Navedene javne zelene površine na području Grada Drniša sukladno tipologiji ZI definiranoj u Priručniku o primjeni zelene infrastrukture svrstane su u sljedeće tipove ZI:

- 01 Park
- 02 Površine za sport i rekreaciju
- 03 *Brownfield* područja
- 04 Vodotoci, poplavna područja i površinske kopnene vode
- 05 Trg
- 06 Travnjak
- 07 Zone za turizam
- 08 Zelene površine uz stambene zgrade
- 09 Zelene površine uz zgrade javne, društvene i gospodarske namjene
- 10 Zelene površine uz prometnice

01 Park

Najveća parkovno uređena površina nalazi se u naselju Drniš. Gusto zasađen park, u kojem dominiraju uredno orezivane živice, dvostranim ulaznim stubištem i središnje postavljenom stazom, povezuje prostor trga Poljana sa sportskim parkom. Riječ je o gradskom parku u čijem se središnjem dijelu, podno dvostranog stubišta, nalazi fontana **Vrelo života**, djelo istaknutog hrvatskog kipara Ivana Meštrovića. Manja parkovno uređena površina na koju je smješтана bista Ivana Meštrovića.

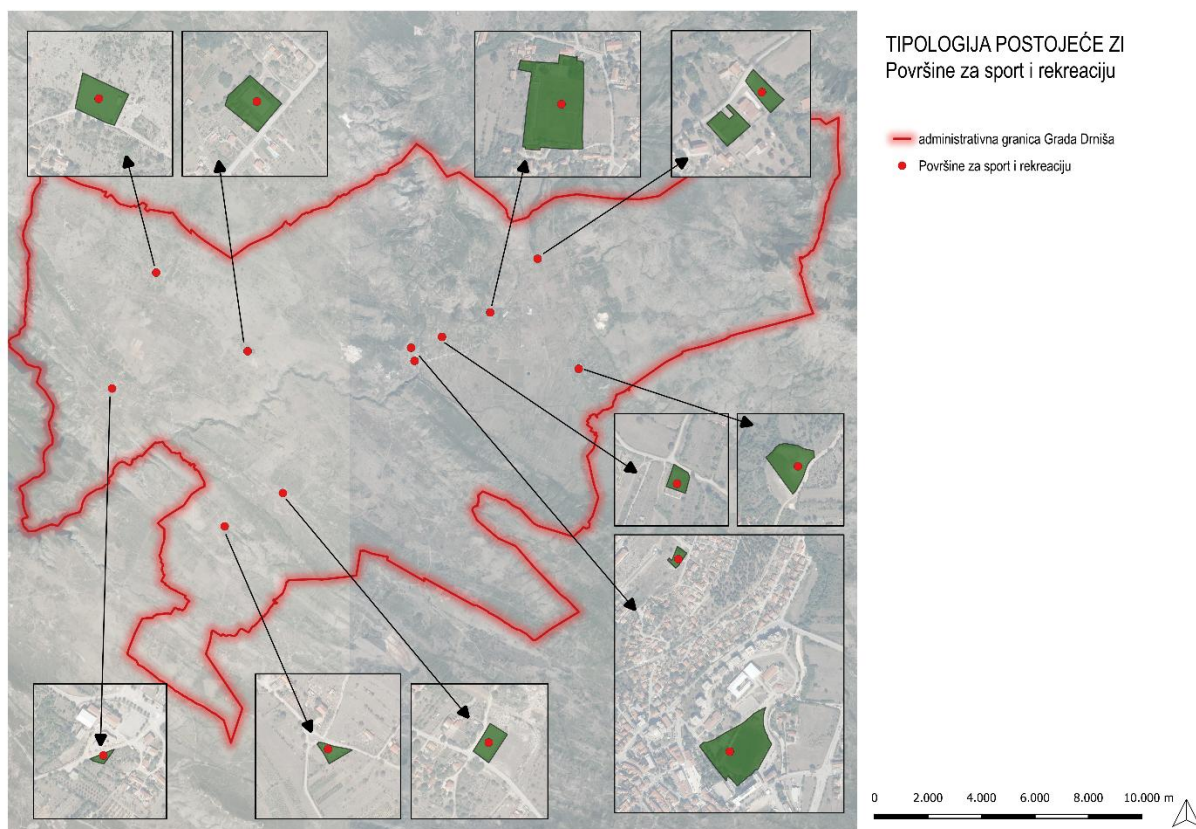
Slika 6.3-43. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: PARK

U isti tip ubrajaju se i dvije manje zelene površine u naseljima Siverić i Pakovo Selo. U Pakovu Selu manja parkovna površina smještena je u neposrednoj blizini nogometnog igrališta. Sastoji se od nekoliko gušće zasađenih stabala čije krošnje stvaraju hlad, koji se koristi kao prostor okupljanja, ponajprije korisnika nogometnog igrališta. Unutar obuhvata nalaze se i javna slavina te kiosk koji se povremeno koristi u ugostiteljske svrhe. Postoji mogućnost dodatnog ozelenjivanja ove površine, čime bi se ona mogla prostorno proširiti duž ceste prema istoku.

Druga manja parkovno uređena površina nalazi se u naselju Siverić. Kao i u slučaju u Pakovu Selu riječ je o manjoj parkovno uređenoj površini boravišnog karaktera (mogućnost sjedenja). U hladu razvijenih krošnji stabala smješten je i turistički element – kolica za ugljen (asocijacija na rudnik).

02 Površine za sport i rekreaciju

Ovaj tip ZI obuhvaća sportsko-rekreacijske površine Sportskog parka Podvornica u naselju Drniš, uključujući nogometna igrališta, stadion NK DOŠK, košarkaško igralište i dječje igralište. Nadalje, u ovaj tip ubrajaju se i sportsko-rekreacijske površine NK Rudar Siverić u naselju Siverić, kao i devet manjih, samostalnih sportsko-rekreacijskih površina smještenih u naseljima Badanj (nogometno igralište), Drinovci (bočalište), Drniš (košarkaško igralište), Kadina Glavica (košarkaško igralište), Kaočine (multifunkcionalno betonsko igralište), Karalić (betonsko nogometno igralište s tribinom i bočalište), Pakovo Selo (nogometno igralište s tribinom) te Pokrovnik (dječje igralište i bočalište).

Slika 6.3-44. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: POVRŠINE ZA SPORT I REKREACIJU

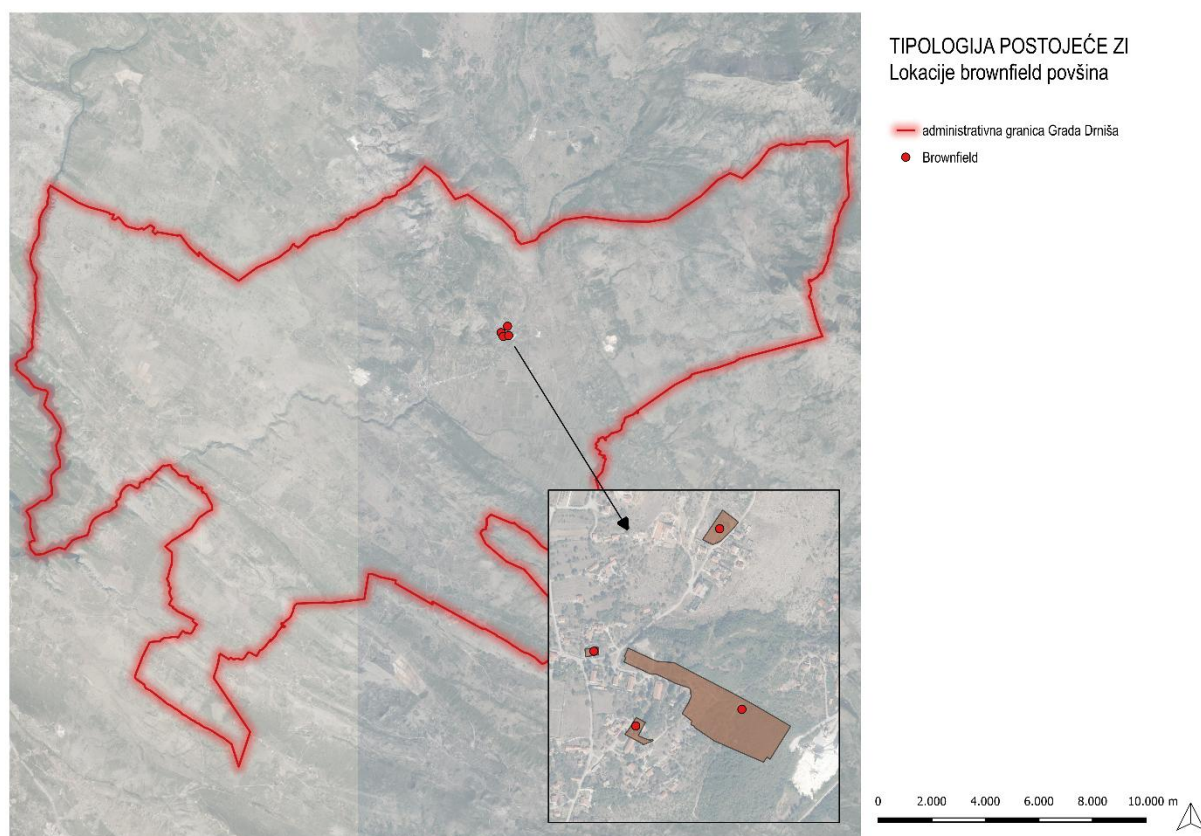
U većini navedenih primjera uočava se izražen nedostatak visoke vegetacije u boravišnim zonama, osobito uz tribine, nadstrešnice i parkirališne površine, ali i na ostalim slobodnim travnatim površinama u neposrednoj blizini igrališta.

Dječja i sportska igrališta koja se nalaze u sklopu površina javne i društvene namjene, poput društvenih domova i područnih škola, nisu svrstana u ovaj tip ZI, već u tip *Zelene površine uz zgrade javne, društvene i gospodarske namjene*.

03 Brownfield područja

Pod ovim tipom ZI prepoznate su zelene površine uz dvije zapuštene građevine:

- zapuštena građevina nekadašnje škole u naselju Siverić, k.č.br. 317, k.o. Siverić
- zapuštena građevina nekadašnjeg Doma kulture u naselju Siverić, k.č.br. 692/2, k.o. Siverić te
- površina starog rudnika ugljena u naselju Siverić (k.č. 954/6, k.o. Siverić).

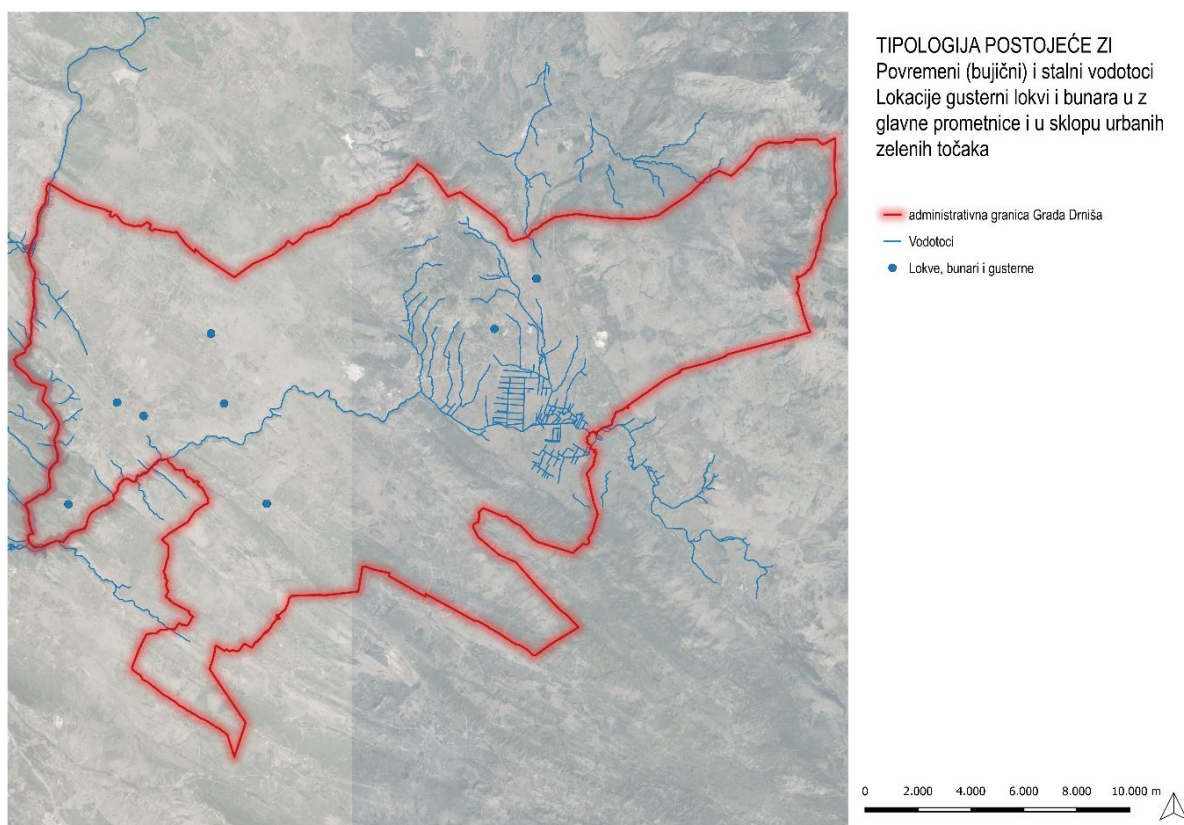
Slika 6.3-45. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: BROWNFIELD POVRŠINE

04 Vodotoci, poplavna područja i površinske kopnene vode

Kartografski prikaz u nastavku prikazuje sve privremene (bujični tokovi, kanali za navodnjavanje) i stalne vodotoke na području Grada Drniša. U kontekstu potencijalnog razvoja zeleno-plavog koridora, osobitu vrijednost ima bujični potok Trzbalićevac (Perin potok), koji se spušta sa sjevernih gora preko središnjeg naselja Drniš te se ulijeva u rijeku Čikolu. Tok potoka Trzbalićevac prati rub najveće urbane zelene točke u naselju Drniš, prolazeći uz OŠ Antuna Mihanovića Petropoljskog i šire područje Sportskog centra Podvornica. Zelene površine uz potok prostorno-planskom dokumentacijom definirane su kao područja posebnih ograničenja u korištenju, odnosno kao krajobrazno osobito vrijedan predjel, unutar kojeg je planirana uspostava javnog parka. Takva namjena dodatno podupire mogućnost uređenja zeleno-plavog koridora.

Visokom krajobraznom, prirodnom i ambijentalnom vrijednošću ističe se i rijeka Čikola, koja protječe Petrovim poljem, a kod naselja Drniš ulazi u kanjon kojim se spušta prema rijeci Krki. Najveći potencijal za uređenje kraćeg plavo-zelenog turističkog koridora prepoznaje se na potezu od mosta Čikola do utvrde Gradina, koji je već djelomično uređen. Istodobno se ostavlja mogućnost uspostave zeleno-plavog koridora i uz dio toka rijeke Čikole kroz Petrovo polje, koje predstavlja vrijedan kulturni krajobraz u kojem se javljaju i karakteristični pravilni krajobrazni uzorci kanala za navodnjavanje

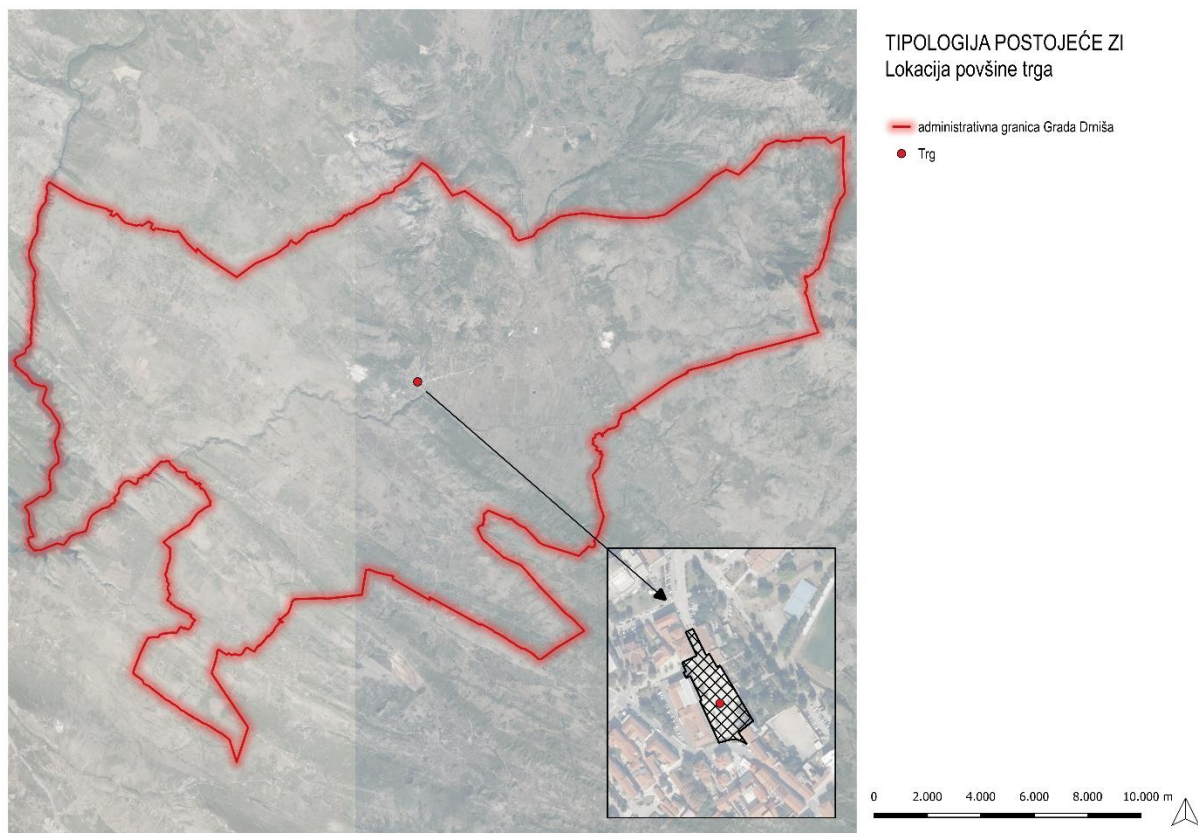
U sklopu ovog tipa obuhvaćen je dio toka rijeke Krke unutar Nacionalnog parka Krka, koji se proteže zapadnim rubom administrativne granice Grada Drniša. Na tom se području posebno ističu Roški slap i Visovačko jezero, koji, uz iznimnu prirodnu vrijednost, imaju značajnu ulogu u razvoju turizma i oblikovanju turističkih ruta ovog prostora. Poseban prostorni, ekološki i gospodarski značaj, bilo kao samostalni elementi ili kao sastavni dijelovi većih urbanih cjelina, imaju bunari, gusterne i lokve, koji predstavljaju tradicijske i identitetske elemente ovoga područja

Slika 6.3-46. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: VODOTOCI, POPLAVNA PODRUČJA I POVRŠINSKE KOPNENE VODE

05 Trg

Iako se u naselju Drniš nalaze dvije površine s nazivom trg: Trg dr. Franje Tuđmana i Trg kralja Tomislava u ovaj tip ZI ulazi samo površina trga pod nazivom Poljana budući da je riječ o namjenski gledano klasičnom primjeru površine trga – (popločena) slobodna površina za veća javna okupljanja. Rub ove površine naglašen je kraćim drvoredima, a s obzirom na visinsku razliku riječ je o prostoru s kojeg se otvaraju vizure na gl. gradski park i sportsko-rekreacijsku zonu.

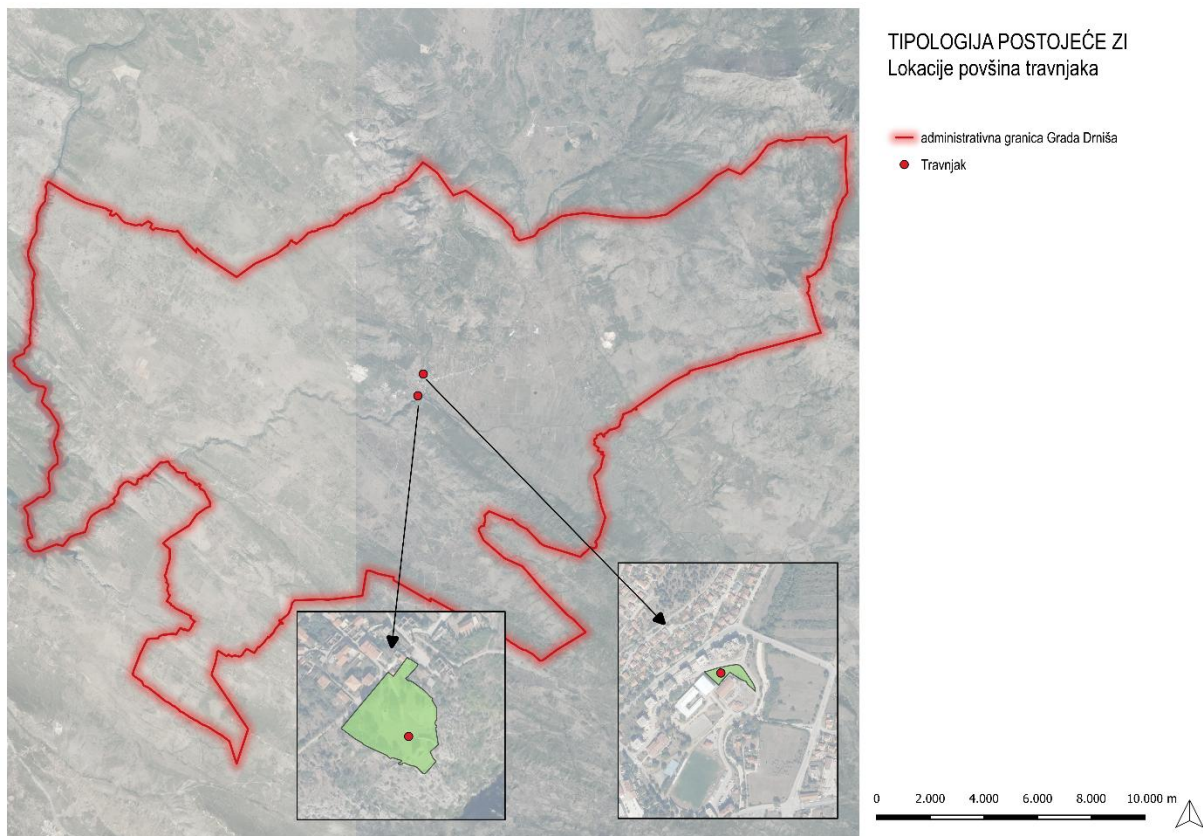

Slika 6.3-47. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: TRG

S druge strane površina Trga dr. Franje Tuđmana se u suštini odnosi na prometnicu s parkirališnim mjestima uz čiji se rub nalazi zgrada javne i društvene namjene s održanim i kvalitetnim zelenim površinama dok najveći dio površine Trga kralja Tomislava zauzima istoimena prometnica, veliko parkiralište uz zgradu gradske uprave i dvije veće zelene površine bogate visokom vegetacijom. S obzirom na prostorna obilježja zelene površine oba navedena trga svrstane su u kategoriju *Zelene površine uz prometnice*.

06 Travnjak

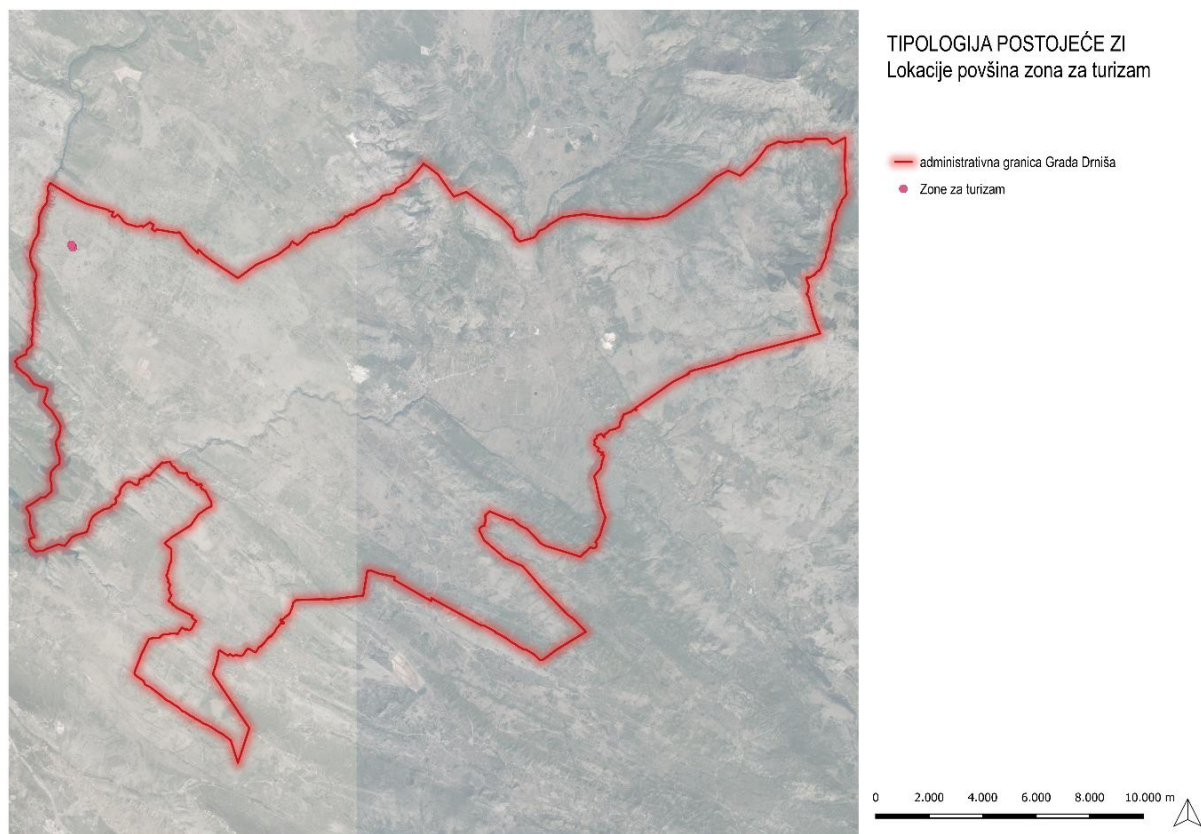
Travnate površine s manjim brojem, najčešće soliternih stabala javljaju se nerijetko uz sklopu zelenih površina uz zgrade javne, društvene i gospodarske namjene. Samostalni primjerci uočeni su na jednoj čestici u sklopu urbane matrice naselja Drniš (k.č. 1810/27, k.o. Drniš) te uz povijesnu utvrdu Gradina.

Slika 6.3-48. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: TRAVNJAK

07 Zone za turizam

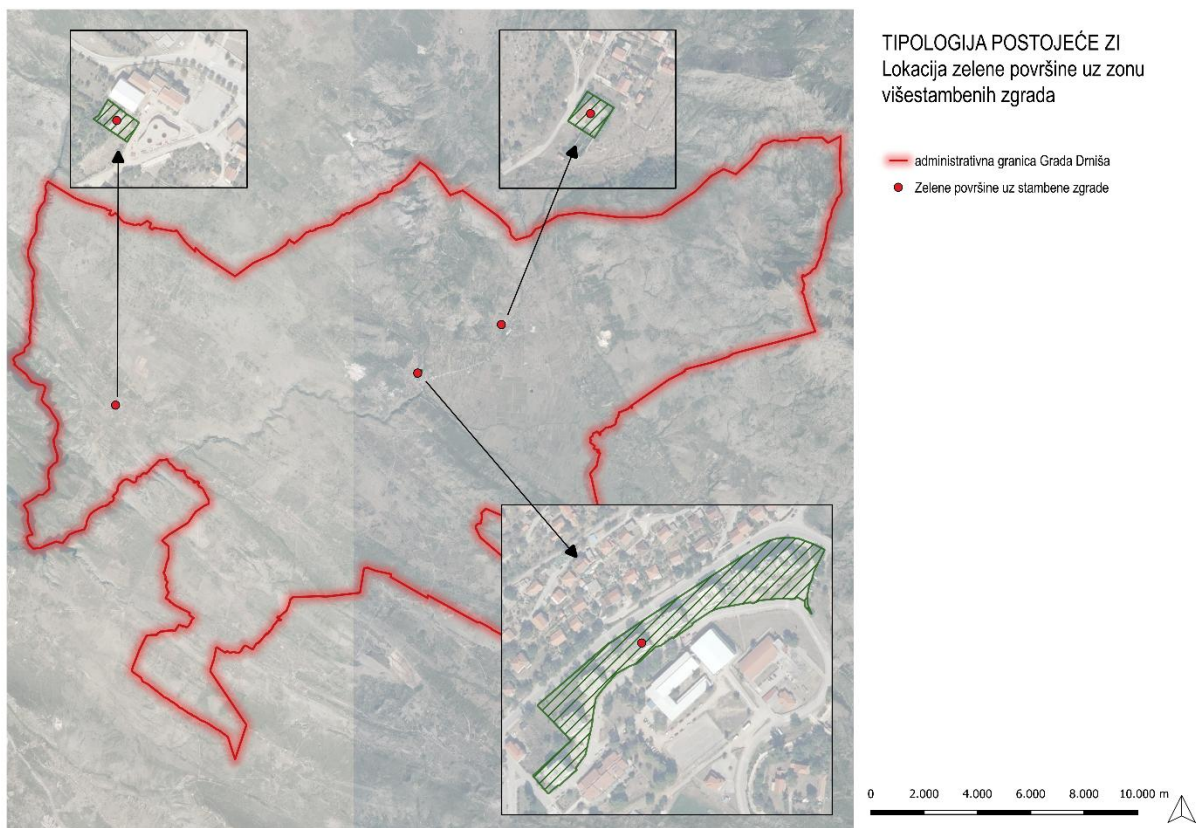
Sukladno prostorno-planskoj dokumentaciji na području grada Drniša planirano je 5 građevinskih područja turističke namjene međutim riječ je o površinama koje trenutno nisu uređene za tu namjenu. Terenskim obilaskom uočene su dvije zone za turizam u naselju Bogatić: hostel u vlasništvu Grada i manje, privatno kamp naselje. Obje površine traže dodatno ozelenjivanje.

Slika 6.3-49. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: ZONE ZA TURIZAM

08 Zelene površine uz stambene zgrade

U sklopu ovog tipa ZI smještene su polujavne zelene i otvorene površine uz višestambene zgrade u Ul. Antuna Mihanovića. Prostor ispred zgrada (gledano od strane Ul. Antuna Mihanovića) najvećim dijelom zauzimaju parkirališne površine bez vegetacije i garaže dok se u prostoru ispred zgrada (gledano od strane Ul. kralja Tomislava) nalazi nekolicina zelenih površina s visokim potencijalom za dodatno uređenje.

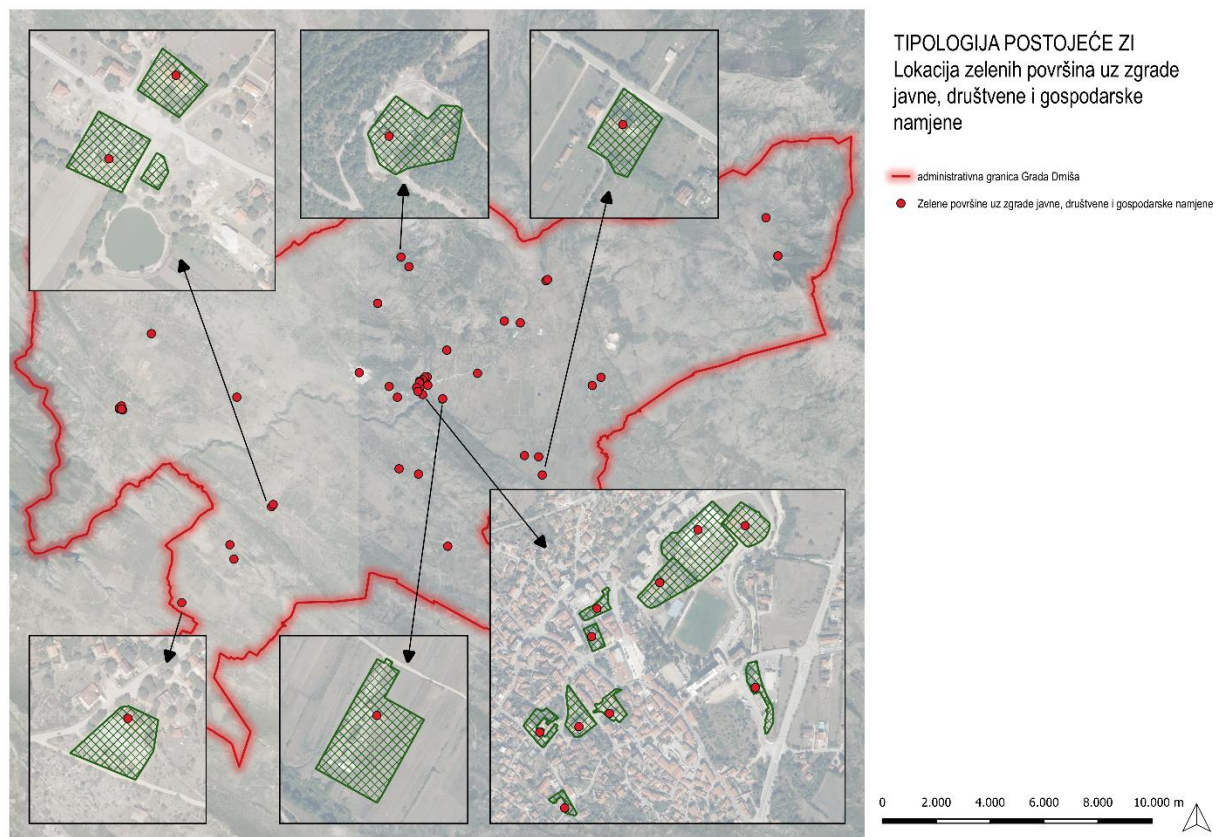
Slika 6.3-50. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: ZELENE POVRŠINE UZ STAMBENE ZGRADE

Slika 6.3-51. Zračni snimak zelenih i otvorenih površina uz zonu višestambenih zgrada, listopad 2025.

09 Zelene površine uz zgrade javne, društvene i gospodarske namjene

Ovaj tip ZI, kao i u većini JLS-ova, najzastupljeniji je tip zelene infrastrukture budući da se javne zelene površine u okolnim naseljima najčešće uređuju uz zgrade javne i društvene namjene. U Gradu Drnišu, u sklopu ovog tipa obuhvaćene su zelene i otvorene površine uz osnovne škole (matičnu i područne), srednju školu, crkve (uključuje i groblja), zgrade Doma zdravlja, zgradu u kojoj se nalazi Pučko otvoreno učilište te ispostave županijskih i državnih institucija, zgrade komunalne infrastrukture (autobusni kolodvor, željezničke stanice) kao i uz zgrade gospodarskih zona i gospodarske namjene.

Slika 6.3-52. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: ZELENE POVRŠINE UZ ZGRADE JAVNE, DRUŠTVENE I GOSPODARSKE NAMJENE

U sklopu ovih površina nerijetko se, uz najčešće travnjake sa soliternim stablima ili grupacijama stabala, javljaju i parkirališna mjesta, dječja igrališta te sportski tereni (nogometna igrališta, košarkaška igrališta, boćališta i sl.).

Slika 6.3-53. Zelene površine (travnjaci) uz nekadašnju školu u naselju Kaočine, listopad 2025. (autor: Srna Krtak)

Zelene površine uz gospodarske zgrade su relativno malene – zadovoljava se uvjet da min. 20% površine gospodarske zone mora biti uređeno kao parkovno zelenilo. Najčešće se radi o rascjepkanim manjim travnatim površinama s eventualnim drvoredom te je na svim zonama uočena potreba za dodatnim ozelenjivanjem.

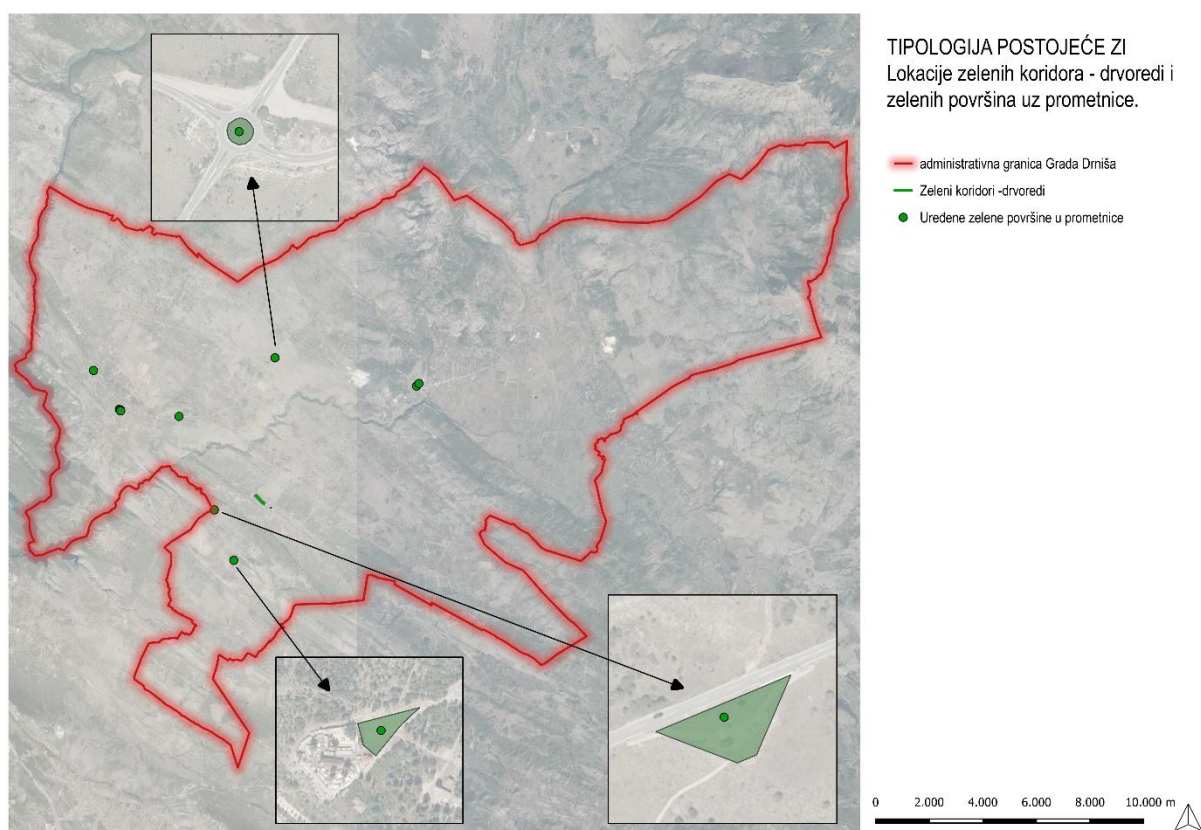
Slika 6.3-54. Zračna fotografija zelenila jedne od gospodarskih zona, listopad 2025.

10 Zelene površine uz prometnice

Na području Grada Drniša nema klasičnih zelenih koridora – zelenih površina s drvoredom uz pješačke i biciklističke staze. Kao jedan od konkretnijih drvoreda ističe se drvored na ulazu u naselje Pakovo Selo, dužine cca 250 m. Kraći potezi drvoreda prisutni su u sklopu središta pojedinih naselja poput primjerice drvoreda u centru naselja Drinovci ili u sklopu zelenih površina pojedinih zgrada javne i društvene namjene, primjerice drvoreda uz župne crkve Gospe od Rožarija ili drvoreda uz stadion Podravnica.

U centru glavnog naselja, Drniša, imamo nekoliko primjera većih, vegetacijom ispunjenih, površina uz glavne prometnice. Ovakvi se primjeri nalaze u naselju Drniš na Trgu kralja Tomislava i Trgu dr. Franje Tuđmana. Uz navedene, na prostoru cijelog grada, javljaju se i kružni zeleni otoci primjerice na lokalnoj cesti Drniš-Širitovci, zatim na cesti Drinovci-Kaočine ili na križanju prometnica Gverići, Put Visovca i Bačići u naselju Brištani.

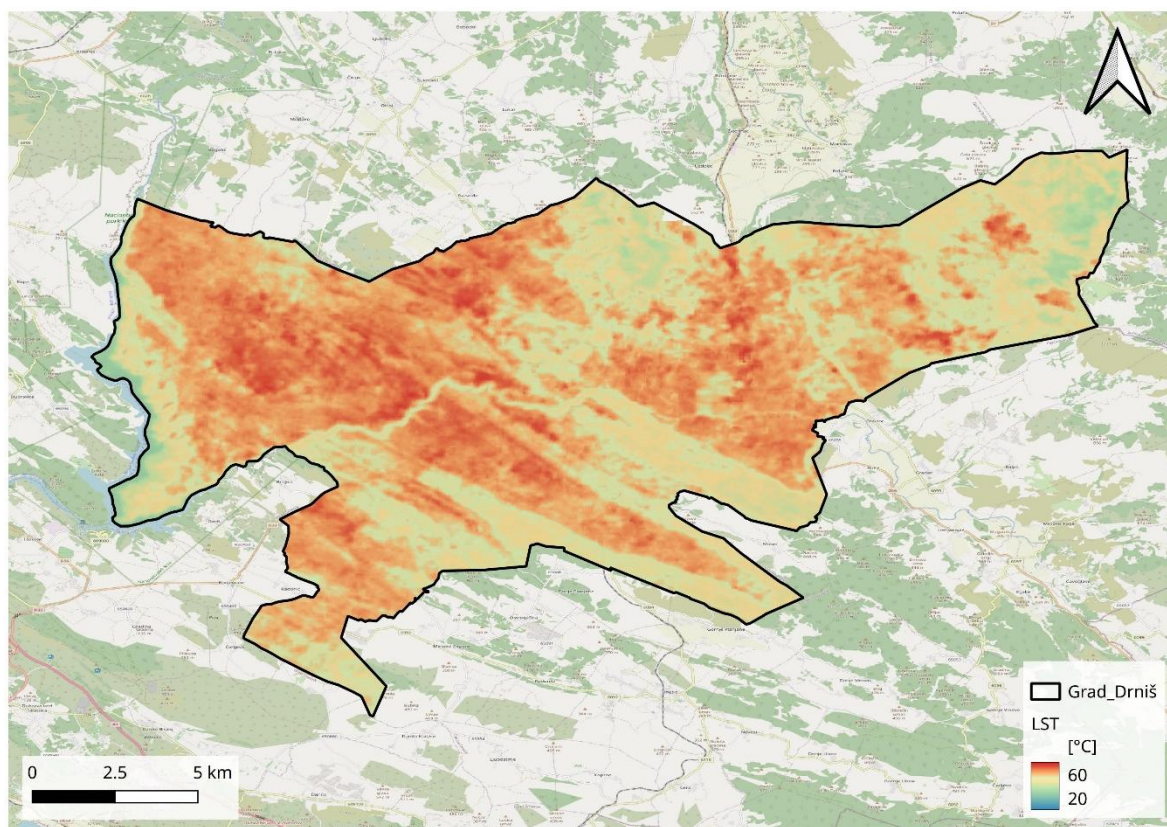
Pod ovaj tip zbog svoje pozicije i uređenja smješten je i Spomen park Pakovačka bitka.

Slika 6.3-55. Kartografski prikaz – Tipologija zelene infrastrukture: ZELENE POVRŠINE UZ PROMETNICE

6.4. Analiza toplinskih otoka

Za potrebe prepoznavanja i analize urbanog toplinskog (UTO, engl. *Urban Heat Island* – UHI), korišteni su satelitski podaci snimljeni putem senzora Thermal Infrared Sensor (TIRS) s misije Landsat 8 na prostornoj rezoluciji od 30 m uz korekciju emisivnosti temeljenu na NDVI indeksu (engl. *Normalized Difference Vegetation Index*), Slika 6.4-1. Analiziran je kolovoz 2024. godine, karakterističan ljetni mjesec tijekom kojeg je izmjerena najviša dnevna temperatura zraka na meteorološkoj postaji Drniš (10.8.2017., 41°C). Najviše površinske temperature (LST), iznad 50 °C, uočene su u područjima veće gustoće izgrađenosti, područjima smanjene vegetacije, krškim predjelima, na prometnoj infrastrukturi te urbanim odnosno betonskim i asfaltiranim površinama grada. S druge strane, najniže vrijednosti LST-a zabilježene su u područjima vegetacije te izrazito u kanjonima rijeka (Čikola i Krka) gdje je zbog vlage omogućen prirodni sustav hlađenja putem evapotranspiracije (Slika 6.4-1).

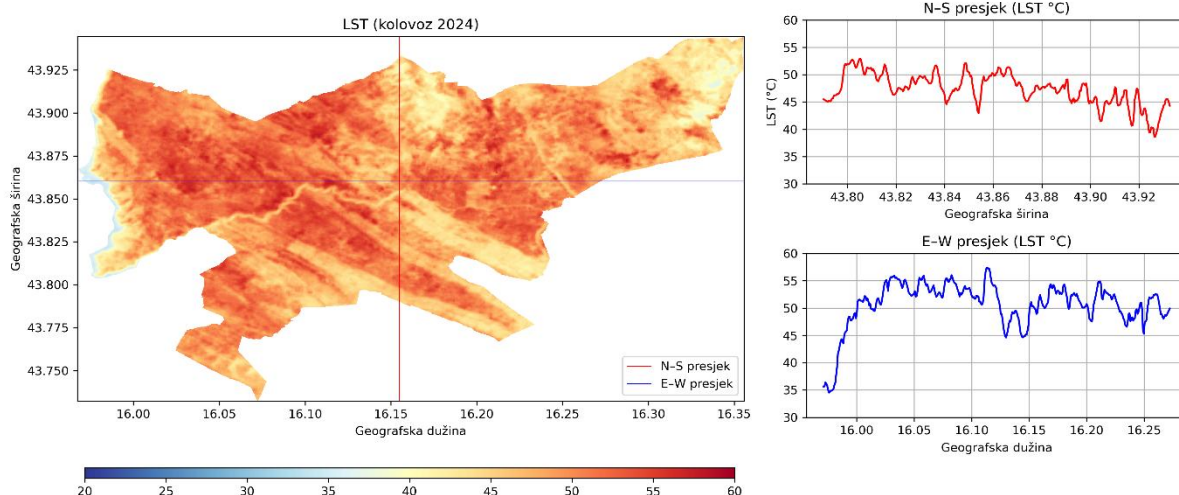

Slika 6.4-1. Temperatura površine tla na području administrativne površine grada Drniša u kolovozu 2024.

Dodatno su izrađeni vertikalni (N–S) i horizontalni (E–W) presjeci kroz raster LST-a radi vizualizacije prostorne raspodjele temperaturnih anomalija. Vertikalni presjek prolazi kroz os sjever–jug, dok horizontalni pokriva smjer istok–zapad (Slika 6.4-2). Na oba presjeka uočena je slaba varijabilnost ~ do 5°C, osim u dijelu E-W presjeka gdje je identificiran visok utjecaj rijeke Krke na smanjenje LST (~ prosječno do 20 °C).

Općenito, urbani toplinski otoci nastaju zbog više faktora, primjerice (i) zamjene prirodne vegetacije mineralnim površinama (beton, asfalt); (ii) smanjene evapotranspiracije zbog nedostatka zelenila i vode; (iii) toplinske inercije građevinskih materijala koji zadržavaju i otpuštaju toplinu; (iv) antropogenih izvora topline (vozila, industrija, klimatizacija). U uvjetima klimatskih promjena, ovi efekti se dodatno pojačavaju. Zdravstveni rizici uključuju povećanu učestalost toplinskih udara, kardiovaskularnih problema, respiratornih tegoba, a posebno su ugroženi stariji, djeca i kronični

bolesnici. Problem dodatno pogoršava tzv. noćni UHI efekt, kad urbana područja ostaju topla i tijekom noći, onemogućujući hlađenje organizma i prostora.

Slika 6.4-2. Temperatura površine tla na području administrativne površine grada Drniša u kolovozu 2024. godine uz naznačeni horizontalni (plava linija) i vertikalni presjek (crvena linija), lijevo; temperatura površine tla kroz vertikalni presjek, gore lijevo; temperatura površine tla kroz horizontalni presjek (dolje desno).

S obzirom na klimatska i geomorfološka obilježja grada Drniša, koji se nalazi u mediteranskom području s izraženim krškim reljefom, mjere ublažavanja učinka urbanih toplinskih otoka (UHI) treba prilagoditi lokalnim uvjetima, posebice ograničenoj dostupnosti površinskih voda, plitkom tlu i visokoj insolaciji tijekom toplog dijela godine. Prema smjernicama iz Priručnika „Obnova prirode u gradovima: Metodologija, primjeri i preporuke“, predlaže se implementacija sljedećih mjera:

- Zeleni krovovi i zidovi, kao i drvoredi uz prometnice, mogu pridonijeti smanjenju lokalnih temperatura, osobito u gusto izgrađenim dijelovima grada s većim udjelom nepropusnih površina.
- Manji parkovi i vegetacijski koridori, prilagođeni krškim uvjetima i autohtonim biljnim vrstama, mogu doprinijeti stvaranju lokalnih hladnijih zona i povoljnijim mikroklimatskim uvjetima.
- Primjena reflektivnih i svjetlijih materijala pri izgradnji i obnovi objekata može smanjiti apsorpciju sunčeve energije i površinsko zagrijavanje.
- Očuvanje postojećih prirodnih hladnih zona, uključujući šumske površine i neizgrađene zelene prostore, kao i ozelenjivanje industrijskih i prometnih područja, može imati pozitivan učinak na lokalnu mikroklimu.
- Revitalizacija zapuštenih urbanih prostora u hladne zone, u skladu s navedenim smjernicama, može rezultirati smanjenjem lokalne površinske temperature (LST) do 2 °C, dok se osjećaj temperature može smanjiti i do 6 °C.

6.5. Dosadašnja javna ulaganja kroz gradski proračun u pojedinačne zahvate na temu zelene urbane obnove

U Proračunu Grada Drniša planirana su značajna sredstva za projekte koji su, izravno ili posredno, doprinosili ciljevima zelene urbane obnove, održivog razvoja i poboljšanja kvalitete života građana. Iako nisu svi projekti opisani kao projekti "zelene obnove", mnogi od njih uključivali su elemente energetske učinkovitosti, očuvanja okoliša, unapređenja javnih prostora te revitalizacije urbanih i društvenih sadržaja.

Grad kontinuirano ulaže u obrazovanje i razvoj mladih. Tako su tijekom 2025. i početkom 2026. godine financirani edukativni izleti učenika i maturanata u ekološke centre i edukativne zajednice, omogućujući stjecanje novih znanja o održivom razvoju i osobnoj odgovornosti. Osim toga, provedena je Mala škola plivanja koja je uključila više od 70 djece predškolske i osnovnoškolske dobi, pri čemu je posebna pažnja posvećena inkluziji djece s teškoćama.

Ulaganja u sportsku infrastrukturu također su značajna. Tijekom 2025. godine započela je rekonstrukcija košarkaškog igrališta Podvornica s vrijednošću projekta većom od 200.000 eura, koja je uključivala obnovu podloge, novu sportsku opremu, sanaciju tribina i prilagodbu pristupa za osobe s invaliditetom. U istoj godini, Grad je postavio nadstrešnice nad tribinama nogometnog igrališta NK DOŠK u iznosu od 19.512,50 eura, a 2026. godine započelo je uređenje i opremanje dječjeg igrališta Podvornica s ukupnom vrijednošću radova od 98.820 eura, čime se osiguravaju kvalitetni i sigurni uvjeti za igru djece i boravak mladih obitelji.

Energetska obnova zgrade Doma kulture, za koju je tijekom 2025. godine osigurano sufinanciranje od 12.265 eura, uključivala je zamjenu vanjske stolarije, poboljšanje toplinske izolacije i modernizaciju sustava grijanja i hlađenja, čime se povećala energetska učinkovitost objekta. Kulturna revitalizacija uključuje i unutarnju obnovu Stare mlinice u kanjonu Čikole u okviru projekta SUSTOUR, čija je vrijednost radova oko 180.000 eura i koji je započeo početkom 2026. godine. Nakon građevinskih radova prostor će biti multimedijalno opremljen i postat će atraktivna edukativna i turistička destinacija.

Grad Drniš ulaže i u prometnu i komunalnu infrastrukturu. Tijekom 2025. godine potpisan je ugovor o izgradnji II. i III. faze obilaznice koja će rasteretiti promet kroz središte grada, a u istoj godini započeli su radovi na uređenju nerazvrstanih cesta u naseljima Biočić, Parčić, Pakovo Selo i Kričke uz sufinanciranje od 24.500 eura.

Značajna su i ulaganja u zaštitu okoliša. Krajem 2025. godine Grad je podnio prijavu za uklanjanje otpada na sedam onečišćenih lokacija unutar zaštićenih područja i Natura 2000 zone, s procijenjenom vrijednošću projekta od 468.125 eura. Također je pokrenut postupak komasacije poljoprivrednog zemljišta na površini od 313,7 ha s ukupnim troškovima od 812.000 eura, čime se unapređuje gospodarsko i održivo iskorištavanje prostora. Grad je 2024. i 2025. godine uložio u pametnu infrastrukturu, uključujući pametni pješački prijelaz, web GIS sustav te senzore za praćenje kvalitete zraka i buke, u vrijednosti od 79.197,80 eura, od čega je 63.358,24 eura osigurano bespovratnim sredstvima Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost.

Kroz sve ove projekte Grad Drniš kontinuirano doprinosi stvaranju sigurnog, funkcionalnog i održivog urbanog i ruralnog okruženja, potiče demografsku revitalizaciju, promiče obrazovanje i zdrav život te unapređuje kvalitetu javnih prostora i infrastrukture za sve građane. Prema dostupnom analiziranom obrazloženju proračuna i provedbenom programu, zasebne mjere za zelenu urbanu obnovu nisu bile eksplicitno izdvojene, no mnogi od predviđenih projekata pridonosili su općim ciljevima održivog urbanog razvoja.

6.6. Analiza anketnog upitnika

U svrhu izrade SZUOG Drniš provedeno je istraživanje pomoću anketnog upitnika u razdoblju 6. studenog do 5. prosinca 2025. godine, koje je imalo za cilj ukazati na stavove građana o otvorenim prostorima Grada Drniša. Istraživanje je provedeno putem online pisanog anketnog upitnika na servisu Google Forms, a kojem je pristupilo 144 ispitanika.

Analizom općih podataka prikupljenih putem ankete može se zaključiti da je među sudionicima nešto veći udio žena (58,3%) u odnosu na muškarce (41,7%). Što se tiče dobne strukture ispitanika, najveći udio čine osobe srednje dobi, u dobnoj skupini od 31 do 45 godina (39%), dok su ispitanici u dobnim skupinama 19–30 godina i 46–60 godina zastupljeni s 26%, odnosno 28%. Najmanje zastupljeni su ispitanici mlađi od 19 godina (1%) i stariji od 60 godina (7%). Ovi rezultati ukazuju da istraživanje prvenstveno odražava mišljenja i potrebe srednje odrasle populacije.

Većina ispitanika (91,7%) živi na administrativnom području Grada Drniša, a tek manji dio (8,3%) dolazi iz drugih razloga, poput zaposlenja, školovanja, turizma ili tranzita. Kada se razmotri njihovo prebivalište, najveći broj ispitanika dolazi iz samog Drniša (~70%), dok manji udio čine naselja Badanj (~10%), Siverić (~6%), Pakovo Selo (~5%), Trbounje (~4%) i okolna manja naselja (po ~1–3%). Ovi podaci pokazuju da su rezultati ankete u najvećoj mjeri reprezentativni za stanovnike naselja Drniš, s dominantnim uvidom u svakodnevni život i potrebe lokalne zajednice, dok manji udio ispitanika iz okolnih naselja omogućuje i širu perspektivu ruralnih i prigradskih zajednica.

Dobivene informacije korištene su prilikom donošenja strateškog okvira za zelenu urbanu obnovu na razini Grada Drniša uključujući pripadajuća naselja. U sklopu analize, obrađen je upitnik dan u prilogu, s ciljem prikupljanja stavova i prijedloga građana Grada Drniša o kvaliteti, uređenju i upravljanju javnim prostorima te prilagodbi klimatskim promjenama. Rezultati ispitivanja prezentirani su kroz tri tematska područja:

- Analiza odgovora na pitanja vezana uz zelenu infrastrukturu,
- Analiza odgovora na pitanja vezana uz korištenje, gospodarenje prostorom i zgradama (KG prostorom i zgradama),
- Analiza odgovora na pitanja vezana uz sudjelovanje u planiranju i upravljanju javnim, zelenim i vodenim površinama.

U nastavku su prikazani ključni zaključci po navedenim temama.

6.6.1. Analiza odgovora na pitanja vezana uz zelenu infrastrukturu

Analiza odgovora građana Grada Drniša pokazuje da su javni zeleni i otvoreni prostori ključni za svakodnevni boravak, rekreaciju i društvene aktivnosti. Najčešće korišteni prostori su Gradski park, središnje zelene površine, šetnice uz rijeku Čikolu te planinarske i poučno-pješačke staze. Posebnu vrijednost građani pridaju lokacijama poput tvrđave Gradine, kulturno-povijesnih lokaliteta i prirodnih prostora, prepoznajući ih zbog prirodnog okoliša, bioraznolikosti, rekreacijskih mogućnosti, kulturne i povijesne važnosti, kao i estetske i društvene funkcije. Većina ispitanika smatra da su vrijedne lokacije uglavnom pristupačne, iako se ističu infrastrukturni problemi poput nedostatka pješačkih i biciklističkih staza, lošeg održavanja, sigurnosnih nedostataka i slabe povezanosti javnim prijevozom. Vizualno neprivlačnim dijelovima smatraju se zapuštene i neuređene površine, derutne građevine te industrijske i prometne zone.

Iako većina građana ocjenjuje količinu zelenih i otvorenih prostora kao djelomično zadovoljavajuću, gotovo 30% smatra da prostora nedostaje. Pojedini prostori zahtijevaju redovito održavanje, sanaciju i

poboljšanje opremljenosti, uključujući dječja igrališta, pješačke staze, parkovnu opremu i drvorede. Posebno je istaknuta potreba za uređenjem plave infrastrukture, uključujući rijeku Čikolu i okolne potoke te integraciju kulturnih i turističkih sadržaja u prirodne i šumske prostore. Najveći problemi u zelenoj urbanoj obnovi odnose se na:

- nedostatak zelenih površina i parkova,
- loše održavanje postojećih javnih prostora,
- manjak urbane bioraznolikosti,
- lošu povezanost biciklističkih i pješačkih staza,
- nedostatak prostora za rekreaciju i sport.

Građani naglašavaju prioritet povećanja i kvalitetnog uređenja zelenih površina, uvođenje bioraznolikosti, povezivanje javnih prostora te sustavno održavanje i sanaciju zapuštenih objekata i prostora. Implementacija ovih mjera doprinijela bi zdravijem, estetski privlačnijem i funkcionalnijem urbanom okolišu te povećanju kvalitete života stanovnika Drniša.

6.6.2. Analiza odgovora na pitanja vezana uz KG prostorom i zgradama

Analiza pokazuje da građani Grada Drniša prepoznaju dostupne javne prostore, dječja i sportska igrališta te infrastrukturu za kretanje, ali ističu brojne nedostatke u njihovoj funkcionalnosti, opremljenosti i održavanju. Većina ispitanika izražava djelomično zadovoljstvo količinom i uređenjem dječjih igrališta, dok sportska igrališta u većini slučajeva zadovoljavaju količinom, ali zahtijevaju poboljšanja u opremi, održavanju i sigurnosti.

Pješačka i biciklistička infrastruktura ocijenjena je djelomično funkcionalnom, pri čemu nedostatak povezanih staza i sigurnih ruta ograničava svakodnevno korištenje. Posebno su istaknute rute prema okolnim naseljima, prirodnim i turističkim lokacijama, gdje je potrebno dodatno ulaganje u biciklističke i pješačke staze, signalizaciju, pristupne putove i sigurnost korisnika.

Vanjska urbana oprema (uključujući klupe, koševе, nadstrešnice, rasvjetu i informativne panele) ocijenjena je kao nedovoljna ili neujednačena, što pokazuje potrebu za obnovom, povećanjem broja elemenata i boljim održavanjem. Sigurnost, pristupačnost osobama s invaliditetom i inkluzivnost prostora prepoznati su kao prioriteti, osobito u dječjim i sportskim zonama.

Građani također ukazuju na nedostatak sadržaja za slobodno vrijeme, uključujući bazene, moderne dječje i sportske površine, pump track staze, prostore za mlade i kulturne aktivnosti te parkove s uređenim stazama i rasvjetom. Sve navedeno sugerira da postoji značajan prostor za ulaganja u kvalitetu, opremu, održavanje i planiranje javnih prostora, kako bi oni postali sigurni, pristupačni i funkcionalni za sve dobne skupine i aktivnosti.

Zaključno, rezultati ukazuju na potrebu za sustavnim planiranjem, modernizacijom i proširenjem sportsko-rekreativne i urbane infrastrukture te za jačim uključivanjem lokalne zajednice u očuvanje i razvoj javnih prostora.

6.6.3. Analiza odgovora na pitanja vezana uz sudjelovanje u planiranju i upravljanju javnim, zelenim i vodenim površinama

Analiza pokazuje da građani Grada Drniša prepoznaju značajan razvojni potencijal u brojnim javnim, zelenim i vodenim površinama te su spremni aktivno sudjelovati u njihovom uređenju i održavanju. Tvrđava Gradina i Gradski park, dječja i sportska igrališta te zelene površine uz kanjon rijeke Čikole identificirani su kao prioritetne lokacije za unaprjeđenje, dok se manji lokaliteti i prostori oko škola također prepoznaju kao relevantni za uređenje i integraciju u funkcionalnu mrežu javnih prostora.

Građani ističu potrebu za boljim povezivanjem prostora pješačkim i biciklističkim stazama, hortikulturnim uređenjem, postavljanjem klupa, rasvjete i opreme za rekreaciju te kulturne i edukativne sadržaje. Poseban naglasak stavljen je na sigurnost i pristupačnost, uključujući djecu, osobe s invaliditetom i starije osobe, kao i na redovito održavanje i čišćenje prostora, uključujući plave površine poput rijeke Čikole.

Odgovori pokazuju da građani prepoznaju važnost obnove derutnih zgrada, fasada, školskih i sportskih objekata te kulturnih i turističkih prostora, a izražena je i podrška inicijativama koje povećavaju kvalitetu života i valorizaciju lokalne baštine. Ukupno gledano, rezultati ukazuju na visoku motivaciju građana za uključivanje u planiranje i upravljanje prostorom, što naglašava potrebu za sustavnim participativnim pristupom u razvoju i održavanju javnih, zelenih i vodenih površina u Drnišu.

7. MODEL KRUŽNOG GOSPODARENJA PROSTOROM I ZGRADAMA

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 23. prosinca 2021. donijela Odluku o donošenju Programa razvoja kružnog gospodarstva prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine (143/21). Program razvoja kružnog gospodarstva prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine izrađen je u cilju razvoja održivih, uključivih, sigurnih i otpornih gradova kroz poticanje mjera kružnosti kod planiranja novih zgrada i definiranja smjernica gradnje po načelima kružne ekonomije, poticanje ponovnog korištenja zgrada i prostora i produljenje trajnosti postojećih prostora i zgrada, poticanje mjera smanjenja količine građevnog otpada te povećanja energetske učinkovitosti i korištenja OIE te ponovnog korištenja postojećih građevnih proizvoda i materijala.

Svrha Programa razvoja kružnog gospodarstva je pružiti svim dionicima okvir za provedbu kružnog gospodarstva prostorom i zgradama. Programom će se nastojati potaknuti obnova postojećeg nacionalnog fonda zgrada prema načelima kružnog gospodarstva u svrhu produljenja cjeloživotnog vijeka zgrada te će se poticati ponovna upotreba te postupci uporabe građevnog otpada koji je nastao tijekom obnove. Suočeni s izazovima neodrživog prostornog razvoja, velikog broja napuštenih i nedovoljno iskorištenih građevina i prostora te potrebe za prilagodbom klimatskim promjenama, sve veći značaj dobivaju pristupi kružnog gospodarstva prostorom i zgradama i mjere urbane sanacije i preobrazbe koji su ključni alati za regeneraciju urbanih područja, optimizaciju resursa i povećanje otpornosti gradova.

Kružno gospodarstvo prostorom i zgradama usmjereno je na stvaranje učinkovitijeg modela korištenja postojećih građevina i zemljišta. To uključuje prenamjenu i rekonstrukciju napuštenih ili neadekvatno korištenih prostora, njihovo vraćanje u funkciju te primjenu načela kružne ekonomije u građevinskom sektoru. Time se ne smanjuje samo potrošnja novih resursa, već se i revitaliziraju urbana područja, čime se poboljšava kvaliteta života građana. Integracija zelene infrastrukture u procese obnove dodatno doprinosi klimatskoj otpornosti, dok sustavno planiranje omogućava bolje upravljanje prostornim potencijalima. Model kružnog gospodarstva prostorom i zgradama predstavlja sveobuhvatan pristup održivom urbanom razvoju, integrirajući sustavno upravljanje urbanim prostorima i građevinama kako bi se postigla maksimalna održivost. Cilj ovog modela je smanjenje ekološkog otiska tijekom cijelog životnog ciklusa zgrada i urbanih prostora – od planiranja i izgradnje, preko svakodnevnog korištenja, održavanja, obnove, pa sve do njihove konačne demontaže.

Model povezuje ekološke, ekonomske i socijalne aspekte kako bi stvorio zgrade i prostore koji su dugoročno održivi, otporni na promjene i maksimalno iskorištavaju resurse uz minimalan utjecaj na okoliš. Ovaj pristup ima potencijal transformirati način na koji gradimo i koristimo urbane prostore, vodeći nas prema budućnosti u kojoj naši gradovi nisu samo održivi, već i regenerativni.

Provedba modela kružnog gospodarstva prostorom i zgradama odvija se kroz različite faze:

- **Planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom** obuhvaća projektiranje i izgradnju novih građevina prema načelima zelene gradnje, čime se postiže dulji vijek trajanja, fleksibilnost korištenja, smanjenje građevinskog otpada i povećanje energetske učinkovitosti.
- **Revitalizacija i obnova nekorištenih prostora i zgrada** fokusira se na napuštene industrijske i poslovne zone, nekorištene građevine u urbanim sredinama i povijesne prostore s potencijalom za regeneraciju kroz održivu obnovu.

- **Kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada** podrazumijeva ponovnu upotrebu i prilagodbu postojećih prostora prema promijenjenim potrebama, kao što su energetska obnova ili fleksibilna namjena prostora za više korisnika kroz vremensku podjelu korištenja.

Koncept kružnog gospodarenja prostorom i zgradama kao takav prepoznat je na nacionalnoj razini te u EU projektima, međutim analiza službenih izvora i dokumenata Grada Drniša pokazuje da nema javno objavljenih informacija Grada koji eksplicitno definiraju model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, u smislu planiranja i gradnje novih zgrada prema kružnim načelima, revitalizacije napuštenih prostora te kružne obnove i reprogramiranja postojećih površina i objekata, onako kako je to formulirano u općem konceptu kružnog gospodarenja. Također, PPUG Drniša definira korištenje prostora, zaštitu okoliša i racionalno korištenje dobara, ali ne navodi specifične mjere ili nazive strategija usmjerenih baš na kružno gospodarenje zgradama i prostorom u smislu zelenih ili cirkularnih načela (kao što su produljenje trajnosti zgrada, fleksibilnost prostora, smanjenje građevinskog otpada ili integrirane zelene gradnje). U prostornim dokumentima Grada Drniša ne nalazimo izričite formulacije koje bi se direktno podudarale s navedenim elementima kružnog gospodarenja, iako prostorno planiranje i programi razvoja (npr. Plan razvoja Grada Drniša do 2030.) obuhvaćaju mjere za energetska učinkovitost, obnovu infrastrukture i zaštitu okoliša koje su komplementarne konceptu kružnog gospodarenja.

Važno je istaknuti da **Provedbeni program Grada Drniša 2025.–2029.** definira **Strateški cilj 2: Zeleniji Grad kroz realizaciju ekološki vrijednih investicija i prilagodbu klimatskim izazovima**. Provedbeni program postavlja prioritete usmjerene na kružno gospodarenje zgradama i prostorom, uključujući:

- poticanje ekoloških i klimatski prilagođenih investicija,
- unapređenje energetske učinkovitosti i obnove infrastrukture,
- razvoj obnovljivih izvora energije i energetskih projekata,
- upravljanje vodnim resursima i otpadom na održiv način,
- zaštitu i obnovu prirode i bioraznolikosti,
- jačanje protupožarne i civilne zaštite.

Doprinos provedbenog programa u području kružnog gospodarenja zgradama i prostorom uključuje:

- energetska obnovu javnih i stambenih objekata,
- uvođenje pametnih energetskih sustava i poticanje OIE,
- modernizaciju sustava odvodnje i vodne infrastrukture,
- unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i edukaciju građana,
- zaštitu područja Natura 2000 i očuvanje bioraznolikosti.

Ključne mjere vezane uz zgrade i infrastrukturu u okviru Provedbenog programa Grada Drniša odnose se na poticanje energetske učinkovitosti i obnove infrastrukture te na promicanje obnovljivih izvora energije i energetskih projekata. Program obnove i povećanja energetske učinkovitosti javne infrastrukture uključuje i razvoj energetski učinkovite javne rasvjete, s ukupnim procijenjenim troškom od 2.300.000 EUR, a rok provedbe je do 2028. godine. Pokazatelji uspješnosti mjere uključuju broj obnovljenih objekata, smanjenje potrošnje energije i broj moderniziranih rasvjetnih tijela.

Mjera poticanja ulaganja u projekte obnovljivih izvora energije potiče ulaganja u izgradnju fotonaponskih elektrana, vjetroelektrana te širenje mreže punionica za električna vozila, s procijenjenim troškom od 2.000.000 EUR i rokom provedbe do 2030. godine. Pokazatelji uspješnosti uključuju broj realiziranih energetskih projekata, kapacitete obnovljivih izvora, broj pametnih sustava i razinu energetske učinkovitosti. Program tako povezuje obnovu i energetska unapređenje zgrada s održivim korištenjem prostora, vodnih resursa, otpada i energije, čime se ostvaruje koncept kružnog gospodarenja na lokalnoj razini.

S obzirom na starost građevinskog fonda, veći dio postojećih zgrada u gradu i okolici (posebno stambene i društvene namjene) prikladan je za provođenje mjera kružnosti kroz energetske obnovu, povećanje funkcionalnosti prostora i produženje životnog vijeka objekata. Grad Drniš suočava se s izazovima sličnim ostatku RH, velikim brojem starih i dotrajalih objekata te prisutnošću napuštenih i neiskorištenih prostora.

7.1. Provedeni projekti kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Na području Grada Drniša provedeni su pojedini projekti koji promiču kružno gospodarenje prostorom i zgradama i zelenu urbanu obnovu. Ovi projekti značajno su doprinijeli poboljšanju kvalitete života građana i očuvanju kulturne baštine.

Energetska obnova zgrade Dječjeg vrtića Drniš

Projekt energetske obnove zgrade Dječjeg vrtića Drniš na adresi Antuna Mihanovića 2 proveo se s ciljem povećanja energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije, među ostalim je obuhvatio sanaciju fasade, sanaciju krova, zamjenu vanjske stolarije i ostalo. Nositelj projekta je Dječji vrtić Drniš, a projekt se financirao sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija, kroz prioritetnu os usmjerenu na promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije.

Energetska obnova stambenih i društvenih zgrada

Trenutno se u Drnišu provodi energetska obnova na četiri zgrade, a u planu je i obnova dodatnih objekata. U pripremi su projektne dokumentacije za nekoliko zgrada u središtu grada, uključujući poslovne i stambene objekte te zgrade koje se nalaze u neposrednoj blizini kulturnih i upravnih sadržaja. Posebnu pažnju zahtijeva zgrada koja obuhvaća četiri ulaza, pri čemu pojedini ulazi nemaju predstavnike stanara niti upravitelja, što predstavlja izazov u organizaciji cjelovite obnove.

U području stambenog zbrinjavanja, završena je izgradnja jedne zgrade, dok je druga u fazi početka gradnje. Primjenjuju se različiti modeli stambenog zbrinjavanja, a detaljnije informacije dostupne su na mrežnim stranicama nadležnog ministarstva.

Slika 7.1-1. Energetska obnova dvije zgrade u ulici 142. brigade

Grad također aktivno sudjeluje u osiguravanju zemljišta za izgradnju novih stambenih objekata i surađuje s regionalnim tijelima radi otvaranja stambenih zona u naseljima izvan centra grada. Osim energetske obnove, planira se izrada modela sanacije zgrada u središtu Drniša koje su pretrpjele oštećenja tijekom Domovinskog rata.

Također, mnoge postojeće stambene i društvene zgrade, prikladne su za provođenje mjera energetske obnove. Mnoge od ovih zgrada već imaju značajan potencijal za poboljšanje energetske učinkovitosti, povećanje funkcionalnosti prostora i produljenje njihovog životnog vijeka. Kružna obnova ovih stambenih zgrada može uključivati različite mjere energetske učinkovitosti, kao što su:

- Izolacija vanjskih zidova i krovova kako bi se smanjili gubici energije i poboljšala energetska učinkovitost objekata.
- Zamjena stolarije (prozora i vrata) s energetski učinkovitijim modelima koji će dodatno smanjiti potrošnju energije za grijanje i hlađenje prostora.
- Instalacija energetski učinkovitih sustava grijanja i hlađenja, poput toplinskih pumpi, solarnih panela ili sustava za povrat topline, koji će smanjiti troškove energije.
- Poboljšanje sustava ventilacije kako bi se osigurao bolji protok zraka i energetska učinkovitost zgrada.
- Restauracija fasada i očuvanje kulturne baštine kroz održivo upravljanje starim zgradama, čime se zaštićuje njihov estetski i povijesni značaj, ali i poboljšava njihova energetska svojstva.

Ovaj pristup energetske obnove ne samo da će poboljšati funkcionalnost zgrada, već će i doprinijeti očuvanju okoliša i smanjenju potrošnje energije. Time se ostvaruju višestruke okolišne koristi:

- Očuvanje prirodnih resursa korištenjem postojećih građevinskih materijala i smanjenje potrebe za novom gradnjom.
- Smanjenje emisija CO₂ kroz uvođenje energetski učinkovitih sustava i korištenje obnovljivih izvora energije.
- Smanjenje količine otpada kroz obnovu postojećih objekata umjesto njihova rušenja, te smanjenje potrošnje energije kroz energetske mjere.

Također, dovodi do smanjenja troškova održavanja zgrada dugoročno, kroz investicije u obnovu koja će smanjiti energetske troškove i troškove popravaka.

Za provedbu ove energetske obnove, projekt može biti prijavljen na EU fondove i nacionalne izvore financiranja koji podržavaju projekte energetske učinkovitosti, obnovu kulturne baštine i održivi urbanizam. Konkretno, moguće su prijave na Fond za obnovu zgrada u sklopu nacionalnih i regionalnih programa, kao i na fondove EU za energetske projekte, poput programa Horizon Europe ili Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR).

7.2. Kružna obnova i revitalizacija povijesnih i zapuštenih građevina

U okviru primjene modela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, Grad Drniš planira i provodi projekte usmjerene na obnovu, revitalizaciju i ponovnu aktivaciju zapuštenih i povijesno vrijednih građevina, uz očuvanje kulturne baštine i održivo korištenje prostora.

Obnova i ponovno stavljanje u funkciju povijesne mlinice na rijeci Čikoli

Jedan od planiranih zahvata odnosi se na završnu fazu obnove povijesne mlinice u kanjonu rijeke Čikole, smještene nizvodno od drniškog mosta. Riječ je o jednoj od najstarijih građevina tog tipa na tom području, koja je desetljećima bila u ruševnom stanju i bez krova. Projektom se planira sanacija

podnožja i poda mlinice te ugradnja mlinova i pripadajućih postrojenja, čime će se objekt ponovno staviti u funkciju u skladu s njegovom izvornom namjenom. Time se osigurava očuvanje povijesne građevine, produljuje njezin vijek trajanja i omogućuje nova, održiva uporaba prostora bez potrebe za novom gradnjom.

Slika 7.2-1. Povijesna mlinica na rijeci Čikoli (Izvor: <https://www.sibenik.in/drnis/>)

Projekt postavljanja mlinova u Staroj mlinici predstavlja završni korak u obnovi i ponovnoj aktivaciji povijesnog objekta kroz projekt SUSTOUR. Ugovaranjem izvođenja radova, definiranim rokovima i tehničkom organizacijom stvoreni su preduvjeti za realizaciju zahvata, čime se osigurava očuvanje i održiva ponovna uporaba mlinice. Nakon dovršetka građevinskih radova i multimedijalnog opremanja, objekt će biti stavljen u funkciju kulturno-edukativnog sadržaja, doprinoseći očuvanju baštine i razvoju održivog turizma na području Drniša.

Revitalizacija utvrde Gradina kroz održivu kulturno-turističku namjenu

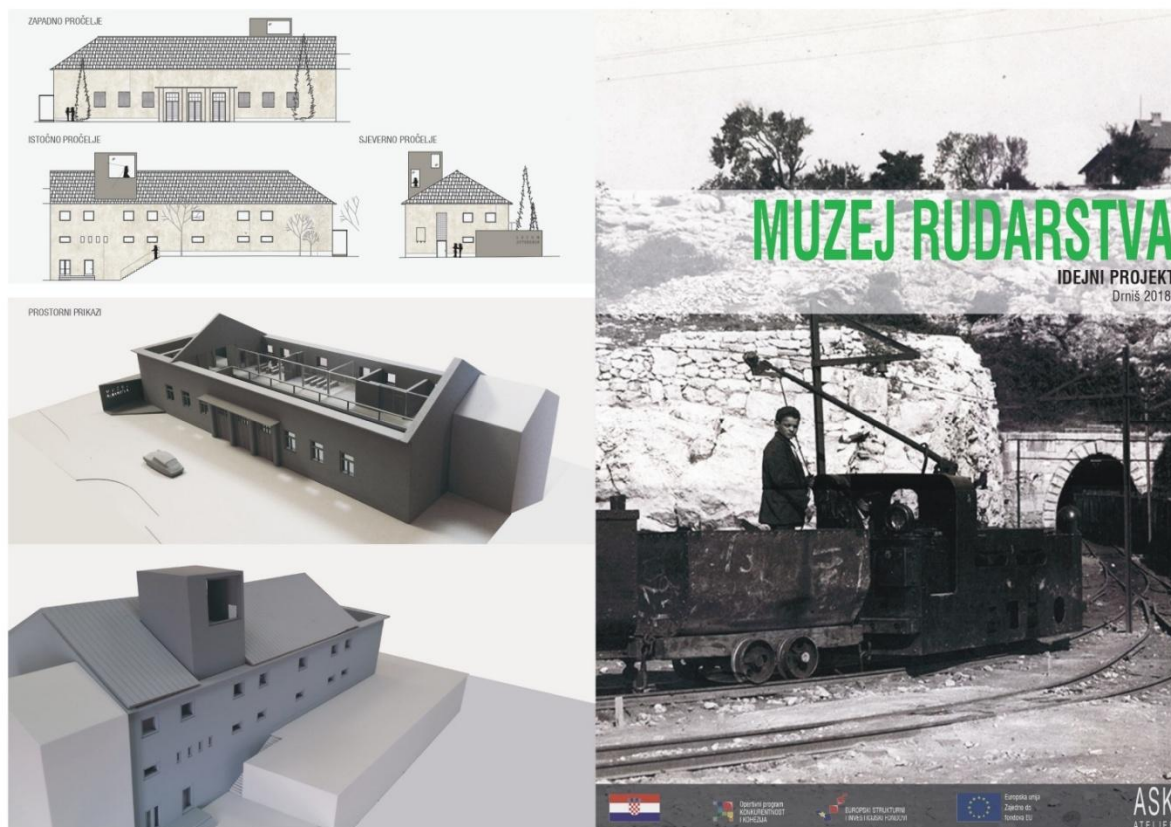
U području kulturne baštine planiran je i projekt obnove i revitalizacije utvrde Gradina, prijavljen u okviru Integriranog programa obnove kulturne baštine Grada Drniša. Projekt obuhvaća građevinsku obnovu i opremanje sadržaja na utvrdi, razvoj multimedijalnih i interpretacijskih sadržaja, nabavu električnih vozila te provedbu promotivnih aktivnosti. Cilj zahvata je ponovna aktivacija zapuštenog povijesnog lokaliteta i njegovo uključivanje u održivu turističku i kulturnu ponudu, uz očuvanje materijalne kulturne baštine i racionalno korištenje prostora.

Slika 7.2-2. LIJEVO: Trenutno stanje utvrde Gradina, DESNO: Planirano stanje (Izvor: <https://www.drnis.hr/>)

Kružna prenamjena postojeće građevine u Muzej rudarstva u Siveriću

Projekt rekonstrukcije nekadašnjeg Doma kulture u Siveriću u Muzej rudarstva predstavlja primjer kružne obnove postojećeg građevinskog fonda. Sama zgrada bivšeg Doma kulture sagrađena je sredinom 20. stoljeća kao javna građevina namijenjena održavanju različitih društvenih i kulturnih događanja. Građevina, smještena u središtu rudarskog naselja, tijekom vremena je izgubila svoju funkciju te je znatno oštećena. Planiranom obnovom i prenamjenom omogućit će se nova javna, kulturna i edukativna namjena prostora, uz očuvanje identiteta i povijesne vrijednosti objekta. Time se izbjegava nova gradnja i doprinosi društvenoj i gospodarskoj revitalizaciji lokalne zajednice.

Slika 7.2-3. Muzeja rudarstva u Siveriću (Izvor: <https://www.drnis.hr/projekti/integrirani-program-obnove-kulturne-bastine-grada-drnisa>)

Navedeni projekti predstavljaju primjere revitalizacije i kružne obnove prostora i zgrada kroz ponovnu uporabu postojećih građevina, prilagodbu novim funkcijama i dugoročno očuvanje izgrađenog okoliša. Njihovom provedbom ostvaruju se temeljna načela kružnog gospodarenja, uključujući produljenje životnog vijeka zgrada, očuvanje prostora i kulturne baštine, smanjenje potrebe za novom izgradnjom te održivo i odgovorno upravljanje prostornim resursima.

8. PODRUČJA POGODNA ZA URBANU PREOBRAZBU I/ILI URBANU SANACIJU

Zakonom o prostornom uređenju (NN 155/25), čl. 19., st. 1., točkama 60. i 61. utvrđeni su pojmovi urbane preobrazbe i urbane sanacije:

- **urbana preobrazba** je skup planskih mjera i uvjeta kojima se bitno mijenjaju obilježja izgrađenog dijela građevinskog područja promjenom urbane mreže javnih površina, namjene i oblikovanja građevina, i/ili rasporeda, oblika i veličine građevnih čestica. Urbana preobrazba obuhvaća postupke promjene i intervencije unutar izgrađenog dijela građevinskog područja grada, kao što su novi projekti i nova gradnja na mjestu oštećenih i devastiranih površina prijašnje gradnje te novi projekti i nova gradnja na tim površinama određeni urbanističkim planom uređenja ili urbanističkim projektom
- **urbana sanacija** je skup planskih mjera i uvjeta kojima se stanje prostornog nereda dovodi u funkcionalno i planski uređeno stanje odnosno poboljšava karakter izgrađenih područja unutar i izvan granica građevinskog područja devastiranih nezakonitim građenjem ili na drugi način.

Ovim Zakonom definirano je načelo očuvanja prostora i obnove prirode (čl. 12.): *Prostor je potrebno planirati takvim planskim rješenjima koja osiguravaju da u urbanim ekosustavima **ne dođe do gubitka urbanih zelenih površina i prekrivenosti gradova krošnjama stabala** i koja osiguravaju porast površine urbanih ekosustava, na cijelom području Republike Hrvatske.*

Projektima urbane obnove nastoji se:

- podići kvaliteta života i stanovanja
- povećati infrastrukturna opremljenost susjedstva
- dovesti ili osnažiti rekreacijske, kulturne i socijalne sadržaje.

Prostorni plan uređenja Grada (PPUG) i Urbanistički planovi uređenja ključni su dokumenti koji usmjeravaju prostorni razvoj grada, definirajući namjenu površina, uvjete gradnje te smjernice za urbanu preobrazbu i sanaciju. Prostorno-planski dokumenti ne koriste eksplicitnu terminologiju “urbana preobrazba” ili “urbana sanacija” kao zasebne kategorije, ali sadržajno pokrivaju prostor i građevine koje se mogu tretirati kao takvi zahvati kada se sagledaju kroz definicije iz Zakona o prostornom uređenju (NN 155/25).

Urbanistički plan uređenja Grada Drniša obuhvaća građevinsko područje naselja Drniš unutar granica utvrđenih PPUG Drniša. Plan predstavlja temeljni provedbeni dokument kojim se definiraju uvjeti izgradnje, korištenja i uređenja prostora, s posebnim naglaskom na uravnotežen urbani razvoj, očuvanje zelenih površina i zaštitu krajobraza. Planom su definirane površine mješovite pretežito stambene namjene (M1) koje omogućuju smještaj postojećih i planiranih stambenih građevina, uz integraciju poslovnih sadržaja koji ne narušavaju kvalitetu stanovanja. Unutar ovih zona mogu se graditi i javne i društvene građevine (vrtići, škole, socijalne i vjerske ustanove), ugostiteljsko-turistički i trgovački sadržaji, sportsko-rekreacijske površine te javne i zaštitne zelene površine.

Plan prepoznaje zelene površine kao ključni element urbanog identiteta i kvalitete života:

- Javne zelene površine (Z1) definirane su kao hortikulturno uređeni parkovni prostori namijenjeni odmoru, rekreaciji i boravku na otvorenom, uz strogo ograničenu izgradnju. Iznimno, na lokalitetu Gradina omogućena je izgradnja otvorene pozornice i pratećih sadržaja, uz poštivanje uvjeta zaštite kulturne baštine.
- Zaštitne zelene površine (Z, ZŠ, ZK) obuhvaćaju prirodni, šumski i kulturni krajolik, uključujući vodotoke, i u pravilu su negradive. U njima su dopušteni samo zahvati u funkciji osnovnog korištenja prostora, infrastrukture, rekreacije i krajobraznog uređenja.

Posebna se pažnja posvećuje očuvanju padina Kaluna kao zaštitnih šumskih površina te kulturnog krajolika Petrova polja i područja ispod naselja Badanj.

U zonama gospodarske proizvodne namjene (I) Plan propisuje obvezno uređenje najmanje 20 % površine građevne čestice kao parkovno zelenilo, čime se osigurava ekološka ravnoteža i kvaliteta radnog okruženja. Rekreacijski sadržaji definirani su kao uređene zelene površine s pješačkim, biciklističkim i trim stazama te manjim sportskim igralištima, čime se dodatno podupire multifunkcionalno korištenje prostora.

Neizgrađeni dijelovi naselja planirani su za kontrolirano popunjavanje i novu izgradnju, uz rekonstrukciju postojećih struktura, formiranje novih ulica i trgova te razvoj pješačke i biciklističke infrastrukture sa zaštitnim zelenilom. Na rubnim dijelovima naselja predviđena je rjeđa izgradnja s većim udjelom zelenih površina, čime se osigurava prijelaz prema krajobrazno osjetljivim područjima.

Urbanistički planovi uređenja gospodarskih zona i dijela ugostiteljsko-turističke zone detaljno razrađuju namjenu prostora, uvjete gradnje, infrastrukturna rješenja, krajobrazno uređenje i smještaj pratećih sadržaja, te predstavljaju temeljni instrument provedbe urbane sanacije i planske transformacije prostora. U tom kontekstu analizirani su sljedeći važeći UPU-ovi:

- Urbanistički plan uređenja gospodarske zone Radonić,
- Urbanistički plan uređenja gospodarske zone Brištane,
- Urbanistički plan uređenja dijela ugostiteljsko-turističke zone „Recepcijski i informacijski punkt Roški slap“.

Svi navedeni planovi usklađeni su s PPUG Drniša i važećim zakonodavnim okvirom te jasno definiraju uvjete urbane izgradnje, uređenja javnih i zelenih površina te integracije infrastrukturnih i pratećih sadržaja u skladu s funkcijom pojedine zone.

UPU gospodarske zone Radonić – urbana sanacija i zelena infrastruktura

Urbanistički plan uređenja gospodarske zone Radonić predviđa mogućnost uređenja javnih zelenih površina i parkova unutar proizvodno-poslovne namjene, s ciljem zaštite okoliša i poboljšanja kvalitete prostora. Plan omogućava razvoj raznovrsnih javnih sadržaja (šetnice, igrališta, rekreacijske površine, manji ugostiteljski i servisni objekti), uz jasno definirana ograničenja izgrađenosti i visine građevina. Time se zona planski transformira u funkcionalno i krajobrazno uređen prostor, što predstavlja oblik urbane preobrazbe kroz plansku regulaciju.

UPU gospodarske zone Brištane – integracija zelene i prometne infrastrukture

UPU gospodarske zone Brištane naglasak stavlja na uređenje zaštitnog i parkovnog zelenila, osobito u sklopu prometnih površina i proizvodno-prehrambene namjene. Plan omogućava formiranje javnih parkovnih i zaštitnih zelenih površina kao osnovne namjene na pojedinim česticama, uz smještaj rekreacijskih, krajobraznih i pratećih sadržaja. Time se osigurava planska sanacija i unapređenje prostora gospodarske zone, uz očuvanje okolišnih i krajobraznih vrijednosti.

UPU ugostiteljsko-turističke zone „Recepcijski i informacijski punkt Roški slap“ – održiva urbana transformacija

Urbanistički plan uređenja recepcijsko-informacijskog punkta Roški slap predstavlja primjer ciljane urbane preobrazbe u osjetljivom prirodnom području. Planom se, uz izgradnju osnovne građevine turističke namjene, predviđa uređenje zelenih površina, dječjih parkova i igrališta, kao i krajobrazno oblikovana parkirališta s drvoredima. Posebni uvjeti zaštite prirode dodatno osiguravaju očuvanje postojećih krajobraznih vrijednosti, korištenje autohtonih biljnih vrsta i minimalan utjecaj zahvata na okoliš.

9. SWOT ANALIZA

SWOT analiza (engl. *Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats*) je strateški alat koji omogućuje cjelovit pregled unutarnjih i vanjskih čimbenika koji utječu na razvoj određenog područja, u ovom slučaju Grada Drniša. Ovaj alat koristi se za identifikaciju i analizu snaga, slabosti, prilika i prijetnji s ciljem donošenja informiranih strateških odluka koje će omogućiti održivi razvoj i poboljšanje kvalitete života.

- Snage (*Strengths*) predstavljaju unutarnje resurse i prednosti koje područje ima, kao što su prirodni resursi, kulturna baština i postojeći potencijali za razvoj.
- Slabosti (*Weaknesses*) označavaju unutarnje čimbenike koji mogu ograničiti razvoj, poput zastarjele infrastrukture ili nedostatka zelenih površina.
- Prilike (*Opportunities*) su vanjski čimbenici koji mogu pružiti prednost i doprinijeti daljnjem razvoju, kao što su financijska sredstva iz EU fondova ili rastuća ekološka svijest.
- Prijetnje (*Threats*) predstavljaju vanjske izazove koji mogu ugroziti razvoj, poput klimatskih promjena, povećanja prometa ili invazivnih vrsta.

SWOT analiza pomaže prepoznati strateške čimbenike koji oblikuju mogućnosti i prijetnje te omogućava gradovima i općinama da planiraju održivi razvoj, u ovom slučaju zelenu urbanu obnovu, usmjerenu na poboljšanje okoliša i kvalitete života svojih građana.

Tablica 9-1. SWOT analiza

SNAGE	SLABOSTI
• Bogata prirodna i krajobrazna osnova (rijeka Čikola, Petrovo polje, reljefna raznolikost). Ove prirodne značajke pružaju temelj za razvoj zelene infrastrukture i ekološki održivih rješenja. • Grad smješten u prirodnom okruženju s bogatstvom zelenih površina i rijeka. • Bogata kulturno-povijesna baština i identitet grada kao osnova za održivu regeneraciju javnih prostora. Prepoznatljivost po kulturnoj baštini, uključujući arheološka nalazišta i utvrde, što daje dodatni potencijal za razvoj zelenih prostora u sklopu kulturnog i ekološkog turizma. • Visoka stopa priključenosti na javnu vodoopskrbu i relativno razvijen sustav odvodnje s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda trećeg stupnja. • Iskustvo Grada i komunalnih poduzeća u provedbi EU projekata i upravljanju infrastrukturnim sustavima. • Visok potencijal obnovljivih izvora energije (sunce, biomasa, vjetar) te prostorno definirane zone za OIE. • Aktivne lokalne udruge, kulturne i sportske organizacije kao nositelji društvene komponente zelene obnove. • Relativno dobra prometna povezanost: povoljan geografski položaj, uz dobru prometnu	• Zastarjela i djelomično dotrajala komunalna, prometna i energetska infrastruktura, osobito izvan užeg gradskog područja. Ove slabosti usporavaju provedbu zelene obnove i održivih građevinskih praksi. • Nedovoljna energetska učinkovitost javnih i stambenih zgrada. • Nedostatna implementacija <i>smart city</i> rješenja i digitalnih alata u upravljanju gradom. • Nedovoljno razvijena zelena infrastruktura (parkovi, drvoredi, zelene površine, urbani vrtovi). • Slaba prometna povezanost javnim prijevozom, nedostatak biciklističke i pješačke infrastrukture. • Neiskorišteni i zapušteni prostori u urbanom tkivu (<i>brownfield</i> lokacije). • Slaba svijest dijela stanovništva o važnosti zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i kružnog gospodarstva. • Depopulacija, starenje stanovništva i odlazak mladih, što smanjuje kapacitete za dugoročnu urbanu transformaciju. • Nedostatak stručnog kadra za zelenu gradnju, energetska obnovu i upravljanje okolišem. • Ograničeni financijski kapaciteti lokalnog proračuna za veće investicije bez vanjskih izvora.

povezanost s okolnim područjima. Ovo omogućava lakšu integraciju zelenih koridora i održivog prijevoza u širem urbanom području.	
PRILIKE	PRIJETNJE
• Dostupnost sredstava iz EU fondova i nacionalnih programa za financiranje projekata zelene urbane obnove, uključujući projekte za obnovu zgrada u skladu s niskougličnim i održivim standardima (nZEB), projekte energetske učinkovitosti, OIE i prilagodbu klimatskim promjenama. • Nacionalne i EU politike usmjerene na dekarbonizaciju, kružno gospodarstvo i obnovu gradova. • Mogućnost prenamjene zapuštenih objekata u zelene javne, društvene i poduzetničke prostore. • Razvoj energetske učinkovitog i dostupnog stanovanja, uključujući obnovu postojećeg stambenog fonda. • Uvođenje rješenja temeljenih na prirodi (NBS) za upravljanje oborinama, smanjenje toplinskih otoka i povećanje kvalitete života. • Razvoj održive mobilnosti (biciklističke staze, pješačke zone, javni prijevoz niskih emisija). • Povezivanje zelene urbane obnove s razvojem održivog turizma, kulturne baštine i lokalne poljoprivrede. • Jačanje društvene kohezije kroz participativno planiranje i uključivanje građana u procese obnove. • Razvoj novih zelenih radnih mjesta i jačanje lokalnog gospodarstva kroz energetske projekte. • Digitalizacija i pametna rješenja za učinkovitije upravljanje resursima.	• Klimatske promjene (suše, poplave, ekstremni vremenski uvjeti) koje povećavaju pritisak na infrastrukturu i okoliš. Ekstremni vremenski uvjeti mogu ugroziti ekološku ravnotežu i kvalitetu života u gradu. • Nastavak depopulacije i starenje stanovništva, što smanjuje potražnju i društvenu dinamiku. • Gospodarske i energetske krize koje mogu ograničiti javna i privatna ulaganja. • Rizik nedovoljne provedbe strateških dokumenata i fragmentiranog upravljanja razvojem. • Moguće smanjenje dostupnosti EU i nacionalnih fondova u budućem razdoblju. Iako postoje EU fondovi, ovisnost o vanjskim izvorima financiranja može biti prijetnja u slučaju smanjenja tih sredstava ili kašnjenja u njihovoj alokaciji, što može usporiti ili onemogućiti provedbu planiranih zelene infrastrukturnih projekata. • Otpor dijela javnosti prema promjenama, energetske zahvatima ili novim prostornim rješenjima. • Neusklađenost razvojnih investicija s načelima održivosti i zaštite okoliša. • Povećani troškovi gradnje i energetske obnove zbog rasta cijena materijala i rada. Brza urbanizacija i neadekvatno planiranje mogu dovesti do uništavanja prirodnih resursa, smanjenja bioraznolikosti i povećanja emisije CO₂. Bez odgovarajuće zaštite okoliša, održivi razvoj može biti ugrožen. • Invazivne vrste i degradacija ekosustava: Prisutnost invazivnih biljnih i životinjskih vrsta može narušiti ekološku ravnotežu grada, ugrožavajući prirodne resurse i smanjujući učinkovitost planiranih zelenih inicijativa.

SWOT analiza Grada Drniša ukazuje na značajan potencijal temeljen na bogatim prirodnim resursima, vrijednoj kulturnoj baštini i dostupnim razvojnim prostornim kapacitetima, koji predstavljaju snažnu osnovu za provedbu zelene urbane obnove. Istodobno su identificirani ključni izazovi, među kojima se ističu nedostatak kvalitetno uređenih zelenih površina, nedovoljno razvijena prometna infrastruktura te rastući utjecaji klimatskih promjena, što zahtijeva integriran, planski i dugoročno održiv pristup razvoju.

10. STRATEŠKI OKVIR

Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, 151/22) utvrđeno je da strateški okvir sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske počiva na jasno definiranim načelima te obuhvaća: akte strateškog planiranja od nacionalnog značaja, akte strateškog planiranja od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S), akte strateškog planiranja povezane s okvirom za gospodarsko upravljanje EU, akte strateškog planiranja povezane s korištenjem fondova EU.

Ovisno o roku važenja, akti strateškog planiranja dijele se na dugoročne, srednjoročne i kratkoročne akte, a svi oni povezani su s jasno definiranim ciljevima i pokazateljima uspješnosti. Akti strateškog planiranja izrađuju se i provode u skladu s temeljnim načelima: točnosti i cjelovitosti, učinkovitosti i djelotvornosti, odgovornosti i usmjerenosti na rezultat, održivosti, partnerstva, transparentnosti.

Strategija zelene urbane obnove Grada Drniša predstavlja srednjoročni akt strateškog planiranja, kojim se definiraju posebni ciljevi, mjere i aktivnosti, uz jasno određene pokazatelje ishoda i uspješnosti. Cilj strateškog okvira je doprinijeti ostvarivanju dugoročnih razvojnih smjerova Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine.

Prilikom definiranja strateškog okvira važno je jasno razlučiti ključne pojmove:

- Strateški cilj je dugoročni cilj kojim se izravno podupire ostvarenje razvojnog smjera. On usmjerava donošenje strateških odluka, daje okvir za aktivnosti i mjere uspješnosti te se mjeri pokazateljima učinka.
- Posebni cilj je srednjoročni cilj koji proizlazi iz strateških ciljeva te se definira u nacionalnim planovima i planovima razvoja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- Mjera predstavlja skup međusobno povezanih aktivnosti i projekata u određenom upravnom području kojom se izravno ostvaruje posebni cilj, a neizravno strateški cilj.
- Aktivnost je niz specifičnih, međusobno povezanih radnji unutar projekta ili drugog provedbenog mehanizma koje izravno vode ostvarenju mjere.

Na temelju provedene analize postojećeg stanja, dostupnih podataka i rezultata javne ankete, definirani su strateški ciljevi koji odražavaju zajedničku viziju održivog razvoja Grada Drniša. Svaki cilj formuliran je na način da odgovara specifičnim izazovima i prilikama u području zelene urbane obnove, uz jasne pokazatelje ishoda koji omogućuju sustavno praćenje provedbe i postignutih rezultata.

Struktura strateškog okvira organizirana je na sljedeći način:

- Strateški ciljevi postavljeni su kao srednjoročni ciljevi koji direktno podupiru razvojne smjerove zelene urbane obnove.
- Posebni ciljevi proizlaze iz strateških ciljeva i usklađeni su s Nacionalnom razvojnom strategijom i relevantnim sektorskim planovima.
- Mjere predstavljaju konkretne skupove povezanih aktivnosti i projekata za ostvarenje posebnih ciljeva.
- Aktivnosti su specifične radnje unutar mjera koje omogućuju njihovu realizaciju i doprinose ostvarenju postavljenih ciljeva.

Strateški ciljevi Strategije zelene urbane obnove Grada Drniša su:

Strateški cilj 1 (S.C.1.): Unaprjeđenje postojeće i izgradnja nove zelene infrastrukture

Strateški cilj 2 (S.C.2.): Očuvanje i unaprjeđenje prirodnih područja te bioraznolikosti

Strateški cilj 3 (S.C.3.): Kružno gospodarenje prostorom i zgradama

Strateški cilj 4 (S.C.4.): Poboljšanje uvjeta za učinkovito planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom

U okviru SZUO utvrđena su 4 strateška cilja, koja se razrađuju kroz 9 posebnih ciljeva, a za njihovo ostvarenje propisano je ukupno 15 mjera. Svaka mjera dodatno se razrađuje kroz konkretne aktivnosti, kojih je ukupno 22. U nastavku SZUO detaljno su razrađeni posebni ciljevi, pripadajuće mjere i aktivnosti za provedbu svakog od strateških ciljeva, uz pripadajuće pokazatelje ishoda i uspješnosti.

Tablica 10-1. Strateški cilj 1 - Unaprjeđenje postojeće i izgradnja nove zelene infrastrukture

Strateški cilj (SC)	Posebni cilj (PC)	Mjera (M)	Aktivnost (A)
S.C.1. Unaprjeđenje postojeće i izgradnja nove zelene infrastrukture	P.C.1.1. Unaprijediti javne zelene površine i povećati broj parkova i šetnica	M.1.1.1. Uređenje i razvoj zelenih javnih površina	A.1.1.1.1. Uspostava drvoreda i ozelenjivanje cestovnih prometnica
			A.1.1.1.2. Ozelenjivanje javnih dječjih i sportskih igrališta
			A.1.1.1.3. Unaprjeđenje boravišnih elemenata prostora oko višestambenih objekata
	P.C.1.2. Povećati kvalitetu zelene infrastrukture u gospodarskim i urbanim zonama	M.1.2.1. Zelena infrastruktura u gospodarskim zonama	A.1.2.1.1. Zelena parkirališta, prvenstveno kod autobusnog i željezničkog kolodvora
	P.C.1.3. Unaprijediti prometnu povezanost s naglaskom na zelene oblike prijevoza	M.1.3.1. Razvoj pješačko-biciklističke infrastrukture	A.1.3.1.1. Analiza pješačko-biciklističkog prometa u široj urbanoj zoni grada Drniša
		M.1.3.2. Razvoj biciklističke infrastrukture	A.1.3.2.1. Razvoj i izgradnja cikloturizma i biciklističke infrastrukture u Drnišu i okolici
	P.C.1.4. Integracija kulturne baštine u zelenu i pješačku infrastrukturu	M.1.4.1. Razvoj i uređenje kulturno-povijesnih lokaliteta s elementima zelene infrastrukture	A.1.4.1.1. Razvoj kulturno-povijesnog tematskog parka 'Priče u kamenu' i promocija lokalne kulturne baštine

Tablica 10-2. Strateški cilj 2 - Očuvanje i unaprjeđenje prirodnih područja te bioraznolikosti

Strateški cilj (SC)	Posebni cilj (PC)	Mjera (M)	Aktivnost (A)
S.C.2. Očuvanje i unaprjeđenje prirodnih područja te bioraznolikosti	P.C.2.1. Očuvanje prirodnih staništa obilježja krajobraza na poljoprivrednim površinama te revitalizirani vodotoci na području Grada	M.2.1.1 Provedba aktivnosti za očuvanje krajobraznih obilježja	A.2.1.1.1. Tematska povijesno-prirodna šetnica Čikola – Stara mlinica – Gradina
			A.2.1.1.2. Očuvanje i unaprjeđenje javnih zelenih površina u Pakovu Selu (k.č. 1662/1, 2120/6 i 2139 (k.k. Pakovo Selo)
		M.2.1.2. Očuvanje prirodnih staništa i vodotoka	A.2.1.2.1. Uspostava zeleno-plavog koridora (šetnice) uz Perin potok (Trzablićevac)
			A.2.1.2.2. Krajobrazno uređenje sportsko-rekreacijske zone na k.č. br. 2123, 2124, 2138/4, 2142/4 i zelenim površinama na k.č. br. 2164 (sve k.o. Drniš)
	P.C.2.2. Očuvana bioraznolikost šumskih ekosustava te povećana vrijednost njihovih funkcija	M.2.2.1. Gospodarenje šumama sukladno ekološkim zahtjevima vrsta	A.2.2.1.1. Uspostava urbane šume na k.č. 1793/18, k.o. Drniš
		M.2.2.2. Edukacija i osvješćivanje	A.2.2.2.1. Uređenje i opremanje zelenih i otvorenih površina urbanom opremom

Tablica 10-3. Strateški cilj 3. - Kružno gospodarenje prostorom i zgradama

Strateški cilj (SC)	Posebni cilj (PC)	Mjera (M)	Aktivnost (A)
S.C.3. Kružno gospodarenje prostorom i zgradama	P.C.3.1. Promicati održivo i energetske učinkovitu izgradnju i obnavljanje objekata	M.3.1.1. Energetska obnova	A.3.1.1.1. Poticanje energetske obnove obiteljskih kuća u privatnom vlasništvu
			A.3.1.1.2. Obnova odgojno-obrazovnih ustanova
		M.3.1.2. Revitalizacija <i>brownfield</i> područja u urbanim zonama	A.3.1.2.1. Obnova i ponovno stavljanje u funkciju povijesne mlinice na rijeci Čikoli (<i>brownfield</i>)
			A.3.1.2.2. Rekonstrukcija nekadašnjeg Doma kulture u Siveriću u Muzej rudarstva
		M.3.1.3. Revitalizacija utvrde Gradina	A.3.1.3.1. Revitalizacija utvrde Gradina – održiva kulturno-turistička namjena

Tablica 10-4. Strateški cilj 4. - Poboljšanje uvjeta za učinkovito planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom

Strateški cilj (SC)	Posebni cilj (PC)	Mjera (M)	Aktivnost (A)
S.C.4. Poboljšanje uvjeta za učinkovito planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom	P.C.4.1. Implementirana zelena infrastruktura i kružnog gospodarenje u sektorske alate upravljanja Gradom	M.4.1.1. Uključivanje zelene urbane obnove u prostorne planove	A.4.1.1.1. Implementacija ZI i KG u prostorno-plansku dokumentaciju (zeleni koridori, urbana šum i sl.)
			A.4.1.1.2. Uspostava ZI i KG kod izrade novih i izmjene postojećih studija, provedbenih planova, strategija, akcijskih planova te drugih dokumenata
	P.C.4.2. Povećana svijest o održivom razvoju Grada kroz ZI i KG	M.4.2.1. Jačanje kapaciteta predstavnika Grada na temu zelene urbane obnove	A.4.2.1.1. Edukacija zaposlenika Grada o planiranju i upravljanju ZI i KG
		M.4.2.2. Informiranje javnosti o temama zelene urbane obnove	A.4.2.2.1 Osvještavanje lokalne zajednice o krajobraznim vrijednostima i potencijalima, mogućnostima i prednostima ZI i KG kroz edukacije i kampanje

11. HORIZONTALNA NAČELA

Načelo jednakih mogućnosti i nediskriminacije u kontekstu zelene urbane obnove temelji se na osiguravanju prava svima da koriste javno dostupne resurse te aktivno sudjeluju u javnom i društvenom životu. SZUO Drniš se temelji na sveobuhvatnom pristupu koji integrira horizontalna načela, čime se osigurava održivost, pristupačnost i ravnopravnost za sve društvene skupine. Ova načela obuhvaćaju ključne vrijednosti poput demokracije, jednakosti, održivosti i socijalne odgovornosti, s naglaskom na omogućavanje jednakog pristupa javnim resursima i aktivno sudjelovanje građana u društvenim i kulturnim procesima. Cilj ove SZUO je stvaranje urbanog okruženja koje ne samo da zadovoljava ekološke standarde, nego i potiče uključivost, socijalnu koheziju i kvalitetu života svih građana.

Fizička pristupačnost predstavlja osnovu ove strategije, jer je cilj omogućiti da svi prostori unutar grada budu dostupni svima, uključujući osobe s invaliditetom, starije osobe i one s ograničenom pokretljivošću. Projektiranje prostora s ovim načelom podrazumijeva razvijanje i prilagodbu pješačkih staza, biciklističkih traka, javnog prijevoza te objekata (uključujući javne zgrade) kako bi svi korisnici imali nesmetan pristup. Na taj način, grad će biti inkluzivan, jer neće postojati fizičke prepreke za kretanje i korištenje javnih usluga i prostora.

Informacijska pristupačnost također ima ključnu ulogu u ovoj strategiji. Osiguranje da svi građani mogu pristupiti informacijama koje se odnose na prostor, projekte i događanja, od vitalne je važnosti za uključivanje svih skupina u javni život. To uključuje prilagodbu informativnih kanala, kao što su javne ploče, upute i oznake, kako bi bile dostupne svim građanima, uključujući osobe s oštećenjem vida i one s niskim stupnjem pismenosti. Na ovaj način se osigurava da se svi mogu jednostavno orijentirati i koristiti gradsku infrastrukturu, čime se povećava samostalnost građana i smanjuje socijalna isključenost.

Jedan od ključnih ciljeva strategije je i participativno planiranje. To znači da će svi građani, bez obzira na dob, spol, socijalni status, etničku pripadnost ili fizičke mogućnosti, imati priliku aktivno sudjelovati u procesu donošenja odluka koje oblikuju njihovo urbano okruženje. Sudjelovanjem u fazama planiranja, projektiranja i implementacije, građani mogu izraziti svoje potrebe i želje, što doprinosi stvaranju prostora koji je funkcionalan, siguran i prihvatljiv za sve. Na ovaj način, urbanizam postaje proces koji uključuje sve, čime se doprinosi stvaranju socijalno pravednog društva. Osim toga, posebna pažnja bit će posvećena rodnoj ravnopravnosti, osiguravajući da su žene i muškarci ravnopravno uključeni u procese donošenja odluka. SZUO Drniš također naglašava značaj suzbijanja diskriminacije, bez obzira na spol, etničku pripadnost, seksualnu orijentaciju, dob ili invaliditet. Prema Zakonu o ravnopravnosti spolova, kao i Zakonu o suzbijanju diskriminacije, osiguravat će se jednakost svih građana u pristupu prostorima, informacijama i prilikama unutar grada.

Provedbom ove SZUO stvaraju se temelji za dugoročne promjene koje će omogućiti razvoj urbane infrastrukture koja je ne samo ekološki održiva, nego i socijalno inkluzivna i pristupačna svim društvenim skupinama. Sve mjere usmjerene su na ostvarenje dugoročnih ciljeva održivog urbanog razvoja, s naglaskom na očuvanje bioraznolikosti, smanjenje emisije CO₂ i prilagodbu na klimatske promjene. Svaka aktivnost unutar strategije ima za cilj podizanje kvalitete života, poboljšanje uvjeta za rekreaciju, slobodno vrijeme te aktivno sudjelovanje građana u društvenom životu, uz maksimalnu iskorištenost zelenih i javnih površina.

12. POKAZATELJI, INDIKATIVNI FINACIJSKI PLAN I TERMINSKI PLAN PROVEDBE

Radi postizanja jasno definiranih ciljeva, učinkovitog praćenja napretka i osiguravanja uspješne provedbe SZUOG Drniš, bilo je potrebno definirati pokazatelje ishoda, indikativni financijski plan te terminski plan provedbe. Praćenje provedbe predstavlja sustavan proces prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja, s ciljem praćenja učinkovitosti u ostvarivanju postavljenih ciljeva i mjera strateških dokumenata.

Pokazatelji su ključni alati za procjenu uspješnosti provedbe jer oni mogu biti kvantitativni ili kvalitativni, i obuhvaćaju različite aspekte projekta poput izvedbe, kvalitete, troškova, vremenskih rokova i upravljanja rizicima. Njihova primjena omogućuje pravodobno prepoznavanje odstupanja i prilagodbu aktivnosti radi postizanja željenih rezultata. Pokazatelj ishoda predstavlja mjerljiv podatak (kvantitativni ili kvalitativni) koji omogućuje praćenje, izvještavanje i vrednovanje postignuća određenog posebnog cilja.

Za potrebe SZUOG Drniša, pokazatelji ishoda usklađeni su s nacionalnim strateškim dokumentima, prvenstveno s Programom razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. – 2030. (Program ZI) i Programom razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. – 2030. (Program KGZ). Program ZI, u okviru Posebnog cilja 2. "Unaprijeđena, raširena, povezana i lako dostupna zelena infrastruktura u urbanim područjima", predviđa pokazatelj ishoda vezan uz izgrađenu i uređenu zelenu infrastrukturu u urbanim sredinama. Strategija je dodatno usklađena s Programom KGZ, u sklopu Posebnog cilja 1. "Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama" i Posebnog cilja 2. "Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada", gdje se kao pokazatelj ishoda prati broj kružno obnovljenih zgrada kroz provedbu pilot projekata i javnih poziva.

Definirani pokazatelji omogućuju sustavno praćenje implementacije mjera Strategije, evaluaciju postignutih rezultata i pravovremeno usmjeravanje daljnjih aktivnosti prema ciljevima održivog i otpornog razvoja Grada Drniša.

Strateški cilj 1 - Unaprjeđenje postojeće i izgradnja nove zelene infrastrukture	
A.1.1.1.1. Uspostava drvoreda i ozelenjivanje cestovnih prometnica	
Status aktivnosti	Definiranje projektnog zadatka, priprema projektne dokumentacije te realizacija prema projektnoj dokumentaciji.
Opis aktivnosti	Projekt uspostave drvoreda i ozelenjivanje cestovnih prometnica u Gradu Drnišu usmjeren je na povećanje kvalitete javnih prostora kroz sadnju autohtonih stabala, grmlja i pratećih zelenih elemenata duž glavnih gradskih prometnica i ulaza u naselja. Ovaj zahvat ima za cilj poboljšanje mikroklimatskih uvjeta, smanjenje emisija CO ₂ , zaštitu od prašine i buke te unaprjeđenje estetskog doživljaja prostora za građane i posjetitelje. U konačnici, ozelenjivanje doprinosi i sigurnijem kretanju pješaka i biciklista, potiče aktivnu mobilnost te jača identitet Grada kao zdravog i održivog urbanog okruženja.
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje lokalne zajednice / Održivi razvoj i zaštita okoliša
Glavne aktivnosti	Glavne aktivnosti projekta uključuju izradu studije ozelenjivanja i odabir autohtonih vrsta drveća i grmlja prikladnih za gradske prometnice, definiranje lokacija drvoreda uz glavne gradske prometnice i pristupne rute prema naseljima, izvođenje sadnje stabiliziranih sadnica i prateće vegetacije te opremanje drvoreda informativnim tablama. Uspostavlja se sustav navodnjavanja za nove zelene površine i plan održavanja, a lokalne udruge, škole i volonteri uključuju se u edukativne aktivnosti i brigu o drvoredu, dok se provode i promotivne kampanje za podizanje svijesti o važnosti zelenih površina u urbanoj sredini.
Dionici	Grad Drniš, TZ Grada Drniša
Procijenjena ukupna vrijednost	500.000,00 EUR
Potencijalni izvori financiranja	EU fondovi i programi, gradski proračun,
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.
A.1.1.1.2. Ozelenjivanje javnih dječjih i sportskih igrališta	
Status aktivnosti	U planu
Opis aktivnosti	Aktivnost ozelenjivanja javnih dječjih i sportskih igrališta usmjeren je na unaprjeđenje javnih prostora namijenjenih djeci i sportskim aktivnostima, s ciljem povećanja njihove ekološke i estetske vrijednosti. Aktivnosti će obuhvatiti sadnju biljnih vrsta, drveća, grmlja i cvjetnih gredica, čime će se poboljšati mikroklima, smanjiti onečišćenje te stvoriti ugodniji prostor za igru i rekreaciju. Osim estetske funkcije, ozelenjivanje će pridonijeti i sigurnosti djece, jer će pružiti prirodnu zaštitu od sunca i popraviti kvalitetu okoliša u urbanim područjima.
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja
Glavne aktivnosti	Aktivnosti uključuju izradu detaljnog plana ozelenjivanja i odabir biljnih vrsta prilagođenih lokalnim uvjetima, pripremu terena, sadnju drveća, grmlja i cvjetnih gredica, postavljanje sjenovitih zona i prateće urbane opreme, implementaciju sustava navodnjavanja i održavanja, uključivanje lokalnih udruga, škola i volontera u aktivnosti sadnje i edukacije, te provedbu promotivnih kampanja i programa za građane.
Dionici	Grad Drniš, stanovnici, škole i dječji vrtići, komunalno poduzeće,
Procijenjena ukupna vrijednost	250.000,00 EUR
Potencijalni izvori financiranja	EU fondovi, gradski proračun, državni proračun,
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.
A.1.1.1.3. Unaprjeđenje boravišnih elemenata prostora oko višestambenih objekata	
Status aktivnosti	U planu
Opis aktivnosti	Aktivnost unaprjeđenja boravišnih elemenata prostora oko višestambenih objekata u Gradu Drnišu usmjerena je na poboljšanje kvalitete životnog prostora za stanare kroz modernizaciju i revitalizaciju zajedničkih dvorišta,

Strateški cilj 1 - Unaprjeđenje postojeće i izgradnja nove zelene infrastrukture	
	zelenih površina, dječjih igrališta i prostora za rekreaciju. Projekt uključuje sadnju drveća, uređenje travnjaka i cvjetnih gredica, ugradnju klupa, sjenila, rasvjete i rekreativne opreme, kao i primjenu održivih i ekološki prihvatljivih materijala. Cilj je poticanje socijalne interakcije, sigurnosti i udobnosti stanara, uz unaprjeđenje mikroklima i vizualnog identiteta naselja.
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja
Glavne aktivnosti	Aktivnosti obuhvaćaju izradu plana revitalizacije i odabir prikladnih biljnih vrsta, pripremu i uređenje terena, sadnju drveća i grmlja, postavljanje klupa, sjenila i rasvjete, instalaciju rekreativne opreme za različite dobne skupine, uspostavu sustava navodnjavanja i održavanja, organizaciju edukativnih i volonterskih aktivnosti s lokalnom zajednicom, te promotivne kampanje o korištenju i očuvanju boravišnih prostora.
Dionici	Grad Drniš, stanari višestambenih zgrada, izvođači
Procijenjena ukupna vrijednost	300.000,00 EUR
Potencijalni izvori financiranja	EU fondovi za urbanu obnovu i održivu gradsku infrastrukturu, nacionalni fondovi za revitalizaciju stambenih područja, lokalni proračun,
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.
A.1.1.2.1. Izgradnja dječjih i sportskih igrališta	
Status aktivnosti	U planu
Opis aktivnosti	Cilj je stvaranje novih prostornih kapaciteta za djecu i mlade, kao i pružanje rekreativnih sadržaja za sve uzraste. Aktivnosti uključuju izgradnju modernih i sigurnih igrališta, sportskih terena i rekreativnih zona u urbanim i prigradskim područjima. Navedeno će omogućiti djeci, mladima i odraslima sigurno i motivirajuće okruženje za igru, sport, rekreaciju i socijalizaciju, čime se doprinosi kvaliteti života u zajednici.
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja
Glavne aktivnosti	Glavne aktivnosti uključuju identifikaciju i odabir lokacija, pripremu i uređenje terena, nabavu i instalaciju dječjih i sportskih sprava, postavljanje sigurnosne opreme i podloga, uređenje okoliša, instalaciju rasvjete i sjenila, te organizaciju edukativnih i promotivnih aktivnosti za lokalnu zajednicu.
Dionici	Grad Drniš, stanovnici
Procijenjena ukupna vrijednost	400.000,00 EUR
Potencijalni izvori financiranja	EU fondovi, gradski proračun, državni proračun
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.
A.1.3.1.1. Analiza pješačko-biciklističkog prometa u široj urbanoj zoni Grada Drniša	
Status aktivnosti	U planu
Opis aktivnosti	Projekt uključuje sustavnu analizu kretanja pješaka i biciklista unutar urbane zone Grada Drniša, uključujući naselja. Cilj je identificirati postojeće rute, kritične točke, potencijalne konflikte s motoriziranim prometom i mogućnosti za povezivanje s turističkim i rekreativnim itinererima. Analiza će služiti kao osnova za planiranje sigurnih, funkcionalnih i održivih pješačko-biciklističkih staza i njihovu integraciju u šire strategije održivog urbanog mobiliteta.
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Socijalna uključenost
Glavne aktivnosti	Analiza postojećeg pješačko-biciklističkog prometa uključuje terenska mjerenja, ankete korisnika, GIS mapiranje ruta, identifikaciju kritičnih mjesta i prijedlog novih staza. Izrada studije kretanja s prijedlozima za sigurnost, održivost i povezivanje s turističkim itinererima. Organizacija radionica i javnih konzultacija s lokalnom zajednicom.
Dionici	Grad Drniš, Turistička zajednica Grada Drniša, ŠKŽ
Procijenjena ukupna vrijednost	100.000,00 EUR

Strateški cilj 1 - Unaprjeđenje postojeće i izgradnja nove zelene infrastrukture	
Potencijalni izvori financiranja	EU fondovi za održivu mobilnost i urbani razvoj (npr. Cohesion Fund, Interreg, Europski fond za regionalni razvoj), nacionalni i županijski programi za prometnu infrastrukturu i urbani razvoj
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.
A.1.3.2.1. Razvoj i izgradnja cikloturizma i biciklističke infrastrukture u Drnišu i okolici	
Status aktivnosti	U fazi planiranja i početnih pripremnih radova, uz postojeće lokalne biciklističke rute i inicijative za njihovo unaprjeđenje.
Opis aktivnosti	Projekt obuhvaća jačanje i razvoj biciklističke infrastrukture na području Grada Drniša i okolnih područja s ciljem omogućavanja lakšeg pristupa atrakcijama, diversifikacije turističke ponude i poboljšanja lokalnih prometnih mogućnosti za stanovnike i posjetitelje. Uključuje unaprjeđenje postojećih staza, razvoj novih itinerera i tematskih staza, stvaranje mreže servisnih usluga te povezivanje biciklističkih ruta s lokalnim atrakcijama, primjenjujući načela održivog i aktivnog turizma. Dio aktivnosti može se razvijati u suradnji s regionalnim okvirima cikloturizma koji se povezuju i s većim mrežama poput EuroVelo.
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja
Glavne aktivnosti	Projekt obuhvaća rad na unaprjeđenju i obnavljanju postojećih biciklističkih staza, kreiranje novih itinerera i tematskih ruta, razvoj servisnih sadržaja kao što su bike servisi i najam bicikala, uvođenje pristupačnih pješačko-biciklističkih veza do ključnih atrakcija te povezivanje s regionalnim cikloturističkim projektima i standardima. Također uključuje promociju i edukaciju za sigurnu vožnju i održivi turizam.
Dionici	Grad Drniš, TZ Grada Drniša, TZ ŠKŽ, Stanovnici
Procijenjena ukupna vrijednost	1.200.000,00 EUR
Potencijalni izvori financiranja	EU fondovi i programi kao što su Interreg (npr. projekti povezani s EuroVelo inicijativama), Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.
A.1.4.1.1. Razvoj kulturno-povijesnog tematskog parka 'Priče u kamenu' i promocija lokalne kulturne baštine	
Status aktivnosti	U fazi planiranja / konceptualnog razvoja.
Opis aktivnosti	Projekt „Priče u kamenu“ predviđa stvaranje kulturno-povijesnog tematskog parka u gradu Drnišu koji objedinjuje lokalitete poput utvrda, mlinova, Gradine, crkava i kamenih obiteljskih kuća. Cilj je revitalizacija postojećih povijesnih i kulturnih objekata kroz interpretacijske sadržaje, edukativne i turističke rute, tematske priče, pješačke i biciklističke staze te interaktivne instalacije. Projekt promiče kulturnu baštinu, povezuje lokalne zajednice i povećava atraktivnost Drniša kao destinacije tijekom cijele godine.
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja/ Održivi razvoj i zaštita okoliša
Glavne aktivnosti	Glavne aktivnosti projekta uključuju inventarizaciju i procjenu postojećih lokaliteta te razvoj konceptualnog i idejnog rješenja tematskog parka. Također obuhvaćaju izradu interpretacijskih, edukativnih i digitalnih sadržaja, planiranje turističkih ruta uključujući pješačke, biciklističke i kulturno-tematske staze, te aktivno uključivanje lokalnih udruga i zajednice u program i aktivnosti. Projekt predviđa i provedbu promotivnih aktivnosti s ciljem stvaranja atraktivnog i održivog turističkog proizvoda.
Dionici	Grad Drniš, TZ Grada Drniša
Procijenjena ukupna vrijednost	1.700.000,00 EUR
Potencijalni izvori financiranja	EU fondovi (Program Intervencija za kulturnu baštinu, Kreativna Europa, Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)), Nacionalni i županijski programi kulturne i turističke valorizacije
Terminski plan izvedbe	2025.-2030.

Strateški cilj 2 - Očuvanje i unaprjeđenje prirodnih područja te bioraznolikosti	
A.2.1.1.1. Tematska povijesno-prirodna šetnica Čikola – Stara mlinica – Gradina	
Status aktivnosti	U planu
Opis aktivnosti	Projekt obuhvaća uređenje i unaprjeđenje pješačke staze koja povezuje most na rijeci Čikoli, Staru mlinicu i srednjovjekovnu utvrdu Gradina. Cilj je valorizacija kulturno-povijesne i prirodne baštine Drniša kroz uspostavu sigurne i atraktivne rute za pješčenje i lagani trekking. Aktivnosti uključuju označavanje i uređenje staze, interpretacijske table, informativne i edukativne sadržaje o povijesti, prirodi i lokalnoj kulturi te povezivanje s lokalnim turističkim itinererima. Projekt doprinosi razvoju održivog turizma, promicanju kulturne baštine i aktivnom provođenju slobodnog vremena za građane i posjetitelje.
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja / Održivost i zaštita okoliša
Glavne aktivnosti	Obuhvaća inventarizaciju i čišćenje postojeće trase, označavanje staze i uređenje pješačkih površina, postavljanje interpretacijskih i edukativnih tabli, izradu promotivnog materijala i digitalnih sadržaja, povezivanje rute s kulturno-turističkim točkama (Stara mlinica i Gradina), organizaciju edukativnih i volonterskih aktivnosti lokalnih škola i udruga, monitoring i održavanje staze te evaluaciju posjećenosti i turističkog učinka.
Dionici	Grad Drniš, TZ Grada Drniša
Procijenjena ukupna vrijednost	550.000,00 EUR
Potencijalni izvori financiranja	EU fondovi, gradski proračun, državni proračun,
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.
A.2.1.1.2. Očuvanje i unaprjeđenje javnih zelenih površina u Pakovu Selu (k.č. 1662/1, 2120/6 i 2139 (k.k. Pakovo Selo))	
Status aktivnosti	U planu
Opis aktivnosti	Projekt se odnosi na očuvanje, revitalizaciju i unaprjeđenje javnih zelenih površina smještenih na k.č. 1662/1, 2120/6 i 2139 u k.o. Pakovo Selo. Aktivnost uključuje povećanje kvalitete boravišnih i rekreativnih prostora, uređenje hortikulturnih elemenata, postavljanje javne rasvjete, izgradnju pješačkih staza, klupa i odmorišta te integraciju edukativnih i interpretacijskih sadržaja. Projekt ima za cilj unaprijediti ekološku, društvenu i rekreativnu funkciju ovih prostora, potaknuti aktivno korištenje od strane lokalnog stanovništva i turista te očuvati identitet i prirodne vrijednosti područja.
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja
Glavne aktivnosti	Obuhvaća izradu projektne dokumentacije, pripremu i čišćenje terena, sadnju drveća, grmlja i cvjetnih površina, uređenje travnjaka i postojećih zelenih površina, postavljanje pješačkih staza, klupa i odmorišta, instalaciju rasvjete, edukativnih i interpretacijskih oznaka, te praćenje i održavanje uređene površine.
Dionici	Grad Drniš, lokalne zajednice i mjesni odbori Pakovo Selo, građani, konzultanti i projektanti krajobrazne arhitekture
Procijenjena ukupna vrijednost	120.000,00 EUR
Potencijalni izvori financiranja	EU fondovi, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, županijski i gradski proračun
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.
A.2.1.2.1. Uspostava zeleno-plavog koridora (šetnice) uz Perin potok (Trzablićevac)	
Status aktivnosti	U planu
Opis aktivnosti	Aktivnost uspostave zeleno-plavog koridora (šetnice) uz Perin potok (Trzablićevac), usmjeren je na revitalizaciju i unaprjeđenje okoliša kroz uspostavu zeleno-plavog koridora koji će povezivati prirodne, ekološke i urbane površine. Cilj je očuvanje biološke raznolikosti, poboljšanje

Strateški cilj 2 - Očuvanje i unaprjeđenje prirodnih područja te bioraznolikosti	
	ekoloških funkcija potoka te unaprjeđenje pristupa potoku za lokalnu zajednicu i posjetitelje. Obuhvaćena je sadnja autohtonih biljnih vrsta, oblikovanje pješačkih staza i šetnica uz Perin potok te razvoj infrastrukture koja će omogućiti bolje korištenje ovog područja za rekreaciju, turizam i ekološke aktivnosti.
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja
Glavne aktivnosti	Glavne aktivnosti uključuju revitalizaciju Perin potok (Trzabličevac) kroz sadnju autohtonih biljnih vrsta, razvoj zelenih površina i uspostavu pješačkih staza uz rijeku. Također, postavljanje potrebne infrastrukture za rekreaciju, uključujući odmorišta i informativne ploče, te poboljšanje ekološke povezanosti između različitih prirodnih i urbanih područja uz potok. Aktivnosti će obuhvatiti i očuvanje bioraznolikosti, zaštitu okoliša te omogućavanje lakšeg pristupa Perinom potoku za lokalnu zajednicu i posjetitelje.
Dionici	Grad Drniš
Procijenjena ukupna vrijednost	50.000,00 EUR
Potencijalni izvori financiranja	Gradski proračun, državni proračun, EU fondovi
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.
A.2.1.2.2. Krajobrazno uređenje sportsko-rekreacijske zone na k.č. br. 2123, 2124, 2138/4, 2142/4 i zelenim površinama na k.č. br. 2164 (sve k.o. Drniš)	
Status aktivnosti	U planu
Opis aktivnosti	Projekt krajobraznog uređenja sportsko-rekreacijske zone usmjeren je na unaprjeđenje vanjskih prostora centra s ciljem poboljšanja kvalitete okoliša, pristupačnosti i funkcionalnosti. Planira se oblikovanje zelenih površina, uređenje staza te postavljanje infrastrukturnih elemenata koji omogućuju bolje korištenje prostora za sport, rekreaciju i odmor. Projekt će se temeljiti na primjeni horizontalnih načela koja uključuju fizičku i informacijsku pristupačnost te aktivno uključivanje korisnika i lokalne zajednice u proces planiranja i donošenja odluka.
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja
Glavne aktivnosti	Obuhvaća izradu projektne dokumentacije i idejnog uređenja, pripremu i niveliranje terena, uređenje zelenih površina, sadnju stabala i grmlja, postavljanje travnjaka, hortikulturno oblikovanje prostora, izgradnju pješačkih i biciklističkih staza, postavljanje rekvizita i opreme za sport i rekreaciju, uređenje odmorišta, rasvjete i edukativnih/interpretacijskih sadržaja, te monitoring i održavanje novih površina.
Dionici	Grad Drniš
Procijenjena ukupna vrijednost	300.000,00 EUR
Potencijalni izvori financiranja	EU fondovi, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, županijski i gradski proračun
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.
A.2.2.1.1. Uspostava urbane šume na k.č. 1793/18, k.o. Drniš	
Status aktivnosti	U planu
Opis aktivnosti	Projekt uspostave urbane šume na katastarskoj čestici 1793/18 u k.o. Drniš uključuje pošumljavanje i uređenje zelenih površina unutar urbanog područja s ciljem povećanja biološke raznolikosti, smanjenja utjecaja klimatskih promjena te stvaranja prostora za rekreaciju i edukaciju. Aktivnosti uključuju sadnju autohtonih stabala i grmlja, formiranje pješačkih staza i odmorišta, postavljanje klupa i edukativnih oznaka o biljnom svijetu te održavanje i monitoring nove urbane šume. Projekt doprinosi povećanju kvalitete života stanovnika, stvaranju zelenih krovova i hladovinskih zona te integraciji prirodnih elemenata u urbano planiranje.

Strateški cilj 2 - Očuvanje i unaprjeđenje prirodnih područja te bioraznolikosti	
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja
Glavne aktivnosti	Obuhvaća izradu projektne dokumentacije i planova, inventarizaciju postojećih zelenih površina i tla, pripremu zemljišta za pošumljavanje, izbor i nabavu sadnica autohtonih vrsta, sadnju stabala i grmlja, izgradnju pješačkih staza i odmorišta, postavljanje edukativnih oznaka i informativnih tabli, uključivanje lokalnih škola i udruga u edukativne i volonterske aktivnosti, te monitoring i održavanje novog zelenog prostora.
Dionici	Grad Drniš, stanovnici, tvrtke za hortikulturu i uređenje okoliša,
Procijenjena ukupna vrijednost	150.000,00 EUR
Potencijalni izvori financiranja	Nacionalni fondovi, EU fondovi, gradski proračun
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.
A.2.2.2.1. Uređenje i opremanje zelenih i otvorenih površina urbanom opremom	
Status aktivnosti	U fazi planiranja
Opis aktivnosti	Projekt obuhvaća cjelovito uređenje i opremanje postojećih i novih zelenih površina u urbanom području Grada Drniša suvremenom i multifunkcionalnom urbanom opremom, s ciljem poticanja boravka i aktivnosti različitih skupina korisnika. Planirano je postavljanje urbane opreme prilagođene klimatskim izazovima, uključujući solarne klupe, pametne kante za otpad, modularne sustave za sjedenje, pitke fontane te informativno-edukativne ploče o značaju zelene infrastrukture, bioraznolikosti i klimatskim promjenama. Uređenje se provodi s naglaskom na korištenje održivih materijala, niskog ugljičnog otiska i otpornosti na atmosferske utjecaje, uključujući posolicu u okolišu.
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja
Glavne aktivnosti	Obuhvaća analizu i mapiranje lokacija javnih zelenih površina, definiranje funkcionalnosti i tipova urbane opreme za svaku lokaciju, nabavu opreme, izvedbu uređenja, postavljanje edukativnih i informativnih ploča te integraciju urbanih elemenata u postojeće šetnice, parkove i javne prostore. Projekt uključuje i monitoring korištenja i održavanje postavljene opreme.
Dionici	Grad, vanjski suradnici
Procijenjena ukupna vrijednost	400.000,00 EUR
Potencijalni izvori financiranja	EU fondovi, Ministarstvo prostornog uređenja i graditeljstva, gradski proračun, državni proračun
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.

Strateški cilj 3. - Kružno gospodarenje prostorom i zgradama	
A.3.1.1.1 Poticanje energetske obnove obiteljskih kuća u privatnom vlasništvu	
Status aktivnosti	U planu
Opis aktivnosti	Projekt se odnosi na poticanje energetske obnove kuća u privatnom vlasništvu s ciljem smanjenja potrošnje energije, povećanja energetske učinkovitosti i poboljšanja komfora stanovanja. Informirati i educirati mještane o mogućnostima energetske obnove obiteljskih kuća, potaknuti korištenje dostupnih subvencija te povećati svijest o dugoročnim koristima energetske učinkovitih rješenja. Energetska obnova doprinosi smanjenju potrošnje energije, smanjenju troškova grijanja i hlađenja te povećanju kvalitete stanovanja.
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja
Glavne aktivnosti	Organizacija edukativnih radionica za mještane, na kojima će stručnjaci iz područja energetske učinkovitosti i graditeljstva prezentirati prednosti energetske obnove te predstaviti različite mogućnosti financiranja putem državnih potpora.
Dionici	Grad Drniš, vlasnici kuća, izvođači radova, stručnjaci za energetske obnovu.
Procijenjena ukupna vrijednost	50.000,00 EUR
Potencijalni izvori financiranja	EU fondovi, gradski proračun
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.
A.3.1.1.2. Obnova odgojno-obrazovnih ustanova	
Status aktivnosti	U planu
Opis aktivnosti	Aktivnost obnove odgojno-obrazovnih ustanova u Gradu Drnišu obuhvaća provedbu mjera energetske učinkovitosti s ciljem smanjenja potrošnje energije, smanjenja emisija CO ₂ te povećanja komfora i sigurnosti za korisnike objekata. Planirane mjere uključuju izolaciju vanjskih zidova, zamjenu dotrajale vanjske stolarije, modernizaciju sustava grijanja i hlađenja, uvođenje energetske učinkovite LED rasvjete te druge prilagodbe zgrada nZEB standardima. U Gradu Drnišu je već provedena energetska obnova Dječjeg vrtića Drniš, čija je energetska obnova procijenjena na 86.681,96 EUR, uz sufinanciranje Ministarstva graditeljstva, Ministarstva regionalnog razvoja i EU fondova te vlastitog udjela Grada Drniša, čime je zgrada podignuta na značajno viši energetski razred i osigurano ugodnije okruženje za djecu i osoblje. Također je u prošlosti provedena energetska obnova Srednje škole Ivana Meštrovića u Drnišu, uz potpisani ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava u iznosu 312.351,61 EUR, što je rezultiralo većim energetske uštedama i boljim uvjetima za obrazovne aktivnosti. U sklopu planirane aktivnosti dodatno se planira uključiti i druge lokalne odgojno-obrazovne ustanove u Drnišu, a obnova će se uskladiti s dostupnim programima sufinanciranja iz nacionalnih i EU fondova, kao što su programi energetske obnove zgrada javnog sektora te fondovi za obnovljive izvore energije i zelenu tranziciju. Realizacijom ove aktivnosti unaprijedit će se uvjeti rada i boravka djece i učenika te smanjiti operativni troškovi ustanova.
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja
Glavne aktivnosti	Izrada projektne dokumentacije za energetske obnovu, provedba mjera toplinske izolacije (zidovi, krov), zamjena postojeće stolarije energetske učinkovitim, modernizacija sustava grijanja i hlađenja
Dionici	Grad, odgojno-obrazovne ustanove
Procijenjena ukupna vrijednost	Ovisno o projektnoj dokumentaciji
Potencijalni izvori financiranja	Gradski proračun, državni proračun, EU fondovi, FZOEU, program ZI
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.

Strateški cilj 3. - Kružno gospodarenje prostorom i zgradama	
A.3.1.2.1. Obnova i ponovno stavljanje u funkciju povijesne mlinice na rijeci Čikoli (<i>brownfield</i>)	
Status aktivnosti	U provedbi
Opis aktivnosti	Planirana je završna faza obnove povijesne mlinice u kanjonu rijeke Čikole, smještene nizvodno od drniškog mosta. Riječ je o jednoj od najstarijih građevina tog tipa na tom području, koja je desetljećima bila u ruševnom stanju i bez krova. Projektom se planira sanacija podnožja i poda mlinice te ugradnja mlinova i pripadajućih postrojenja, čime će se objekt ponovno staviti u funkciju u skladu s njegovom izvornom namjenom. Time se osigurava očuvanje povijesne građevine, produljuje njezin vijek trajanja i omogućuje nova, održiva uporaba prostora bez potrebe za novom gradnjom. Projekt postavljanja mlinova u Staroj mlinici predstavlja završni korak u obnovi i ponovnoj aktivaciji povijesnog objekta kroz projekt SUSTOUR. Ugovaranjem izvođenja radova, definiranim rokovima i tehničkom organizacijom stvoreni su preduvjeti za realizaciju zahvata, čime se osigurava očuvanje i održiva ponovna uporaba mlinice. Nakon dovršetka građevinskih radova i multimedijalnog opremanja, objekt će biti stavljen u funkciju kulturno-edukativnog sadržaja, doprinoseći očuvanju baštine i razvoju održivog turizma na području Drniša. <i>Mlinica na rijeci Čikoli</i>
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja
Glavne aktivnosti	Renovacija i adaptacija objekta, postavljanje informativnih i edukativnih sadržaja
Dionici	Grad Drniš
Procijenjena ukupna vrijednost	180.000 EUR (Vrijednost radova na instalaciji mlinskih sustava)
Potencijalni izvori financiranja	Gradski proračun, EU sredstva
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.
A.3.1.2.2. Rekonstrukcija nekadašnjeg Doma kulture u Siveriću u Muzej rudarstva	
Status aktivnosti	U fazi pripreme
Opis aktivnosti	Ovaj projekt rekonstrukcije i prenamjene nekadašnjeg Doma kulture u Siveriću u Muzej rudarstva, planiran je s ciljem očuvanja i valorizacije bogate rudarske baštine drniškog kraja. Siverić je povijesno jedno od najvažnijih rudarskih središta u Dalmaciji, a projektom se planira revitalizirati postojeći objekt te ga prenamijeniti u suvremeni interpretacijski i izložbeni prostor koji će prezentirati povijest eksploatacije ugljena, razvoj rudarske zajednice i njezin doprinos gospodarskom razvoju šireg područja. Sama zgrada bivšeg Doma kulture sagrađena je sredinom 20. stoljeća kao javna građevina namijenjena održavanju različitih društvenih i kulturnih događanja. Građevina, smještena u središtu rudarskog naselja, tijekom

Strateški cilj 3. - Kružno gospodarenje prostorom i zgradama

vremena je izgubila svoju funkciju te je znatno oštećena. Planiranom obnovom i prenamjenom omogućit će se nova javna, kulturna i edukativna namjena prostora, uz očuvanje identiteta i povijesne vrijednosti objekta. Time se izbjegava nova gradnja, racionalno se koristi postojeći prostorni resurs te se doprinosi društvenoj i gospodarskoj revitalizaciji lokalne zajednice.

Rekonstrukcija obuhvaća građevinsku sanaciju i energetska obnovu objekta, prilagodbu unutarnjih prostora muzejskoj namjeni, opremanje stalnog i povremenog postava te uvođenje multimedijalnih i interaktivnih sadržaja. Muzej će uključivati izložbeni prostor, edukativnu dvoranu za radionice i predavanja, prostor za privremene izložbe te prateće sadržaje za posjetitelje. Projekt će doprinijeti razvoju kulturnog i održivog turizma, diversifikaciji turističke ponude Grada Drniša te jačanju lokalnog identiteta. Također će potaknuti gospodarsku aktivnost kroz otvaranje novih radnih mjesta, razvoj pratećih usluga i povezivanje s drugim kulturnim i prirodnim atrakcijama u okruženju.

Planirano Muzej rudarstva

Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja i oblikovanja muzejskog postava
Glavne aktivnosti	Za Muzej rudarstva u Siveriću izdana je pravomoćna građevinska dozvola, potvrđujući da je tehnička dokumentacija spremna za realizaciju.
Dionici	Grad Drniš, RH
Procijenjena ukupna vrijednost	3.500.000,00 EUR
Potencijalni izvori financiranja	EU sredstva
Terminski plan izvedbe	2025.-2030.
A.3.1.3.1. Revitalizacija utvrde Gradina – održiva kulturno-turistička namjena	
Status aktivnosti	U planu
Opis aktivnosti	Projekt obuhvaća građevinsku obnovu i opremanje sadržaja utvrde Gradina s ciljem ponovne aktivacije zapuštenog povijesnog lokaliteta i uključivanja u održivu kulturno-turističku ponudu. Planirane aktivnosti uključuju sanaciju zidova i podova, uređenje pristupnih i sigurnosnih putova, razvoj multimedijalnih i interpretacijskih sadržaja, nabavu električnih vozila za posjetitelje, te provedbu promotivnih i edukativnih aktivnosti. Cilj je očuvanje materijalne kulturne baštine, racionalno korištenje prostora i stvaranje atraktivnog prostora za lokalne posjetitelje i turiste, uz integraciju održivih i energetska učinkovitih rješenja.

Strateški cilj 3. - Kružno gospodarenje prostorom i zgradama

	 <i>Utvrda Gradina</i>
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja
Glavne aktivnosti	Provedena su strukturna arheološka istraživanja utvrde Gradina, a izrađeno je stručno arheološko izvješće koje predstavlja temelj za daljnje projektne faze obnove i opremanja lokaliteta. U sklopu Integriranog programa obnove kulturne baštine izrađen je konzervatorski elaborat koji određuje pristup restauraciji, zaštiti i valorizaciji materijalne kulturne baštine utvrde. Također je izrađeno idejno arhitektonsko rješenje koje obuhvaća sanaciju zidova, uređenje interpretacijskih zona, gledališta/amfiteatra, suvenirnice i popratnih sadržaja u skladu s kulturnim i turističkim ciljevima projekta. Na temelju arheoloških istraživanja i idejnog rješenja trenutno se izrađuje daljnja projektno-tehnička dokumentacija za samu obnovu i opremanje utvrde, čime se osigurava planirana revitalizacija i uključivanje lokaliteta u održivu kulturno-turističku ponudu.
Dionici	Grad Drniš, ŠKŽ
Procijenjena ukupna vrijednost	486.000 EUR (Projektna dokumentacija) 5.300.000,00 EUR (Procjena obnove revitalizacije)
Potencijalni izvori financiranja	EU fondovi, gradski proračun
Terminski plan izvedbe	2025.-2030.

Strateški cilj 4. - Poboljšanje uvjeta za učinkovito planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom

A.4.1.1.1. Implementacija ZI i KG u prostorno-plansku dokumentaciju (zeleni koridori, urbana šum i sl.)

Status aktivnosti	U planu
Opis aktivnosti	Projekt obuhvaća integraciju elemenata zelene infrastrukture i principa kružnog gospodarenja u postojeće i buduće prostorno-planske dokumente Grada Drniša. Aktivnost uključuje mapiranje zelenih koridora, urbanih šuma, parkova, vodnih tokova i drugih ključnih zelenih i otvorenih prostora, te njihovu formalnu zaštitu i uključivanje u prostorne planove. Cilj je osigurati trajnu povezanost ekoloških sustava, unaprjeđenje kvalitete života, otpornost na klimatske promjene i održivo korištenje urbanih i ruralnih prostora.
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja
Glavne aktivnosti	Obuhvaća prikupljanje i analizu podataka o postojećim zelenim površinama i ekološkim koridorima, izradu GIS karata i prostorne analize, razvoj smjernica za integraciju zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja u prostorno-plansku dokumentaciju, izradu prijedloga izmjena i dopuna prostornog plana, te organizaciju radionica i konzultacija s lokalnom zajednicom i stručnjacima.
Dionici	Grad, vanjski suradnici, stručnjaci za prostorno planiranje, krajobraznu arhitekturu
Procijenjena ukupna vrijednost	100.000,00 EUR
Potencijalni izvori financiranja	Europski fondovi za regionalni razvoj i kohezijsku politiku (ESIF), gradski proračun, državni proračun
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.

A.4.1.1.2. Uspostava ZI i KG kod izrade novih i izmjene postojećih studija, provedbenih planova, strategija, akcijskih planova te drugih dokumenata

Status aktivnosti	U planu
Opis aktivnosti	Ovisno o sektoru, implementacija SZUOG Drniš je moguća kroz ugradnju sljedećih dijelova: - ugradnja odgovarajućih analiza ulaznih podataka (analiza tipova otvorenih površina, analiza prirodnih elemenata, analiza zelenih koridora, analiza toplinskih otoka i sl.) - ugradnja posebnih ciljeva iz strateškog okvira - odabir aktivnosti/projekata za određene sektore i njihova potencijalna razrada.
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja
Glavne aktivnosti	U suradnji s urbanistima i stručnjacima za kružno gospodarstvo, razviti će se smjernice za uključivanje kružnih praksi u nove urbanističke planove. To uključuje planiranje sustava za reciklažu, obnovljive izvore energije, održivu gradnju i korištenje ekološki prihvatljivih materijala. Također će se razviti edukativni materijali za mještane i investitore kako bi se osigurao što veći stupanj implementacije kružnih praksi u novim projektima.
Dionici	Grad, vanjski suradnici
Procijenjena ukupna vrijednost	50.000,00 EUR
Potencijalni izvori financiranja	Europski fondovi za regionalni razvoj i kohezijsku politiku (ESIF), gradski proračun, državni proračun
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.

A.4.2.1.1. Edukacija zaposlenika Grada o planiranju i upravljanju ZI i KG

Status aktivnosti	U planu
Opis aktivnosti	Aktivnost zagovara povećanje razine znanja predstavnika Grada o važnosti uspostave zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja

Strateški cilj 4. - Poboljšanje uvjeta za učinkovito planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom	
	prostorom i zgradama. Navedeno će se ostvariti kroz organizirane radionice, stručne skupove, konferencije i druge slične aktivnosti koje će obuhvatiti strateško i prostorno planiranje te upravljanje kroz različite sektore.
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja
Glavne aktivnosti	Organizacija seminara, radionica i treninga za predstavnike Grada, u suradnji s ekspertima iz područja zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva. Fokus će biti na integraciji tih praksi u svakodnevno upravljanje Gradom, ali i u planiranje novih infrastrukturnih projekata. Također, razviti će se smjernice za provedbu tih mjera na razini gradske administracije i lokalnih institucija.
Dionici	Zaposlenici Grada Drniša, stručnjaci za prostorno planiranje, okoliš i održivi razvoj, lokalne udruge, akademska i istraživačka zajednica,
Procijenjena ukupna vrijednost	50.000,00 EUR
Potencijalni izvori financiranja	EU sredstva, gradski proračun, državni proračun
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.
A.4.2.2.1 Osvještavanje lokalne zajednice o krajobraznim vrijednostima i potencijalima, mogućnostima i prednostima ZI i KG kroz edukacije i kampanje	
Status aktivnosti	U planu
Opis aktivnosti	Projekt uključuje provedbu aktivnosti za podizanje svijesti građana Grada Drniša i okolnih naselja o značaju krajobraznih vrijednosti, zelene infrastrukture (ZI) i kružnog gospodarenja (KG). Aktivnosti obuhvaćaju edukacije, radionice, kampanje, informativne materijale i događanja usmjerena na razumijevanje prednosti održivog upravljanja prostorom i zgradama, očuvanja bioraznolikosti te uključivanja zajednice u zelene i kulturno-turističke projekte. Projekt potiče aktivno sudjelovanje građana u održivim praksama i promišljenom korištenju javnih prostora.
Primjena horizontalnih načela	Fizička pristupačnost / Informacijska pristupačnost / Uključivanje u proces planiranja
Glavne aktivnosti	Organizacija javnih edukativnih radionica, seminara i predavanja za mještane. Pružanje informacija o zelenoj infrastrukturi, energetske učinkovitosti, obnovljivim izvorima energije i kružnom gospodarenju. Također, planira se tiskanje edukativnih brošura i distribucija putem lokalnih medija i internetskih kanala.
Dionici	Grad Drniš, TZ Grada Drniša, vanjski suradnici
Procijenjena ukupna vrijednost	40.000,00 EUR
Potencijalni izvori financiranja	EU sredstva, gradski proračun, državni proračun,
Terminski plan izvedbe	2025.–2030.

13. IZVORI PODATAKA I LITERATURA

Prostorni planovi

- Prostorni plan Šibensko-kninske županije, („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj 11/02, 10/05 - uskl., 3/06, 5/08, 6/12 - pročišć. tekst, 8/13 - ispr., 2/14, 4/17)
- Prostorni plan uređenja Grada Drniša, („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“ broj 01/00, 07/06, 02/08, 08/12, 08/13, 1/15, „Službeni glasnik Grada Drniša“ broj 06/15, 05/16, 7/16 – pročišćeni tekst, 04/18, 06/18 - pročišćeni tekst, 5/24, 2/25 – pročišćeni tekst)
- Urbanistički plan uređenja Grada Drniša, („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj 12/02, 11/06, 6/09, 6/13, 14/13 i 8/14 i „Službeni glasnik Grada Drniša“, broj 1/17, 6/19, 2/20 – pročišćeni tekst, 9/20, 5/21, 2/22-pročišćeni tekst, 1/23, 2/24 i 4/24 – pročišćeni tekst)
- Urbanistički plan uređenja gospodarske zone Radonić, („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj 14/09)
- Urbanistički plan uređenja gospodarske zone Brištane, („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj 01/12)
- Urbanistički plan uređenja dijela ugostiteljsko turističke zone "Recepcijski i informacijski punkt Roški slap", („Službeni glasnik Grada Drniša“, broj 23/16, 12/22)

Zakonski i strateški okvir

- Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine (NN 13/21)
- Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18)
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, 155/23)
- Zakon o zaštiti zraka (NN 127/19, 57/22, 136/24)
- Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 67/25)
- Zakon o gradnji (NN 155/25)
- Zakon o prostornom uređenju (NN 155/25)
- Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, 151/22)
- Zakon o vodama (NN 66/19, 84/21, 47/23)
- Zakon o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17)
- Zakon o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12)
- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 145/24, 151/25)
- Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13, 110/15)
- Uredba o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 77/20)
- Uredba o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske (NN 1/14)
- Odluka o određivanju osjetljivih područja (NN 79/22)
- Odluka o donošenju Programa razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje od 2021. do 2030. godine (NN 147/21)
- Odluka o donošenju Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje od 2021. do 2030. godine (NN 143/21)
- Odluka o donošenju Plana upravljanja vodnim područjima do 2027. (NN 84/23)
- Pravilnik o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora (NN 121/25)
- Nacionalna klasifikacija statističkih regija 2021. (HR_NUTS 2021.) (NN 125/19)

- Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20)
- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/17)
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. (NPOO)

Strateški, planski i programski dokumenti

- Strategija upravljanja imovinom u vlasništvu Grada Drniša za razdoblje 2021. – 2027. godine („Službeni glasnik Grada Drniša“, broj 14/23)
- Plan razvoja Grada Drniša do 2030. („Službeni glasnik Grada Drniša“, broj 17/23)
- Akcijski plan energetske održivosti energetskog razvoja i prilagodbe klimatskim promjenama (SECAP Grada Drniša) („Službeni glasnik Grada Drniša“, broj 20/24)
- Provedbeni program Grada Drniša za razdoblje 2025. - 2029. godine, rujan 2025.
- Smjernice 3.0 za izradu Strategija zelene urbane obnove, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, 2025.
- Provedbeni plan obrane od poplava branjenog područja 27 Područje maloga sliva Krka – Šibensko primorje, Hrvatske vode, lipanj 2024.
- Priručnik o primjeni zelene infrastrukture, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Zagreb, listopad 2023.
- Priručnik „Obnova prirode u gradovima: Metodologija, primjeri i preporuke“, 2024
- Osmo nacionalno izvješće i Peto dvogodišnje izvješće Republike Hrvatske prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC), Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zagreb 2024.
- Rezultati klimatskog modeliranja na sustavu HPC Velebit za potrebe izrade nacrtu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske do 2040. s pogledom na 2070.; Dodatak rezultatima klimatskog modeliranja na sustavu HPC VELEbit: Osnovni rezultati integracija na prostornoj rezoluciji od 12,5 km. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (2023).

Literatura

- Zaninović, K., Gajić-Čapka, M., Perčec Tadić, M. et al, 2008: Klimatski atlas Hrvatske / Climate atlas of Croatia 1961–1990., 1971–2000. Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb, 200 str.
- Herak, M. et al. (2011): Karta potresnih područja Republike Hrvatske za povratno razdoblje od 95 godina, PMF, Zagreb
- Herak, M. et al. (2011): Karta potresnih područja Republike Hrvatske za povratno razdoblje od 475 godina, PMF, Zagreb
- Aničić, B. i Juriša, M. (1984): Osnovna geološka karta SFRJ, M 1:100 000, List Drniš

Internetski izvori

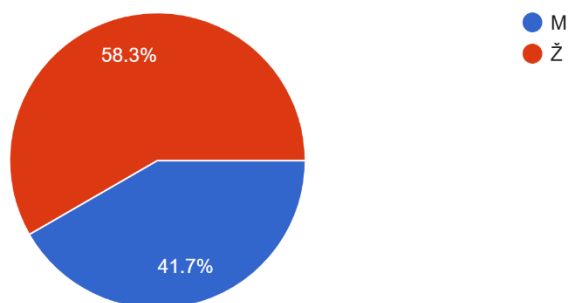
- Bioportal (2025): Internet portal informacijskog sustava zaštite prirode Zavoda za zaštitu okoliša i prirode; uključuje WMS/WFS servise, dostupno na: <http://www.bioportal.hr>
- Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske (Popis stanovništva 2011., Popis stanovništva 2021.), <http://www.dzs.hr>
- Baza podataka o kvaliteti zraka u Republici Hrvatskoj <https://iszz.azo.hr/iskzl/godizvrpt.htm?pid=0&t=1>
- Vjera i djela – <https://www.vjeraidjela.com/>
- Grad Drniš - <https://arhiva.drnis.hr/o-drnisu/srednjovjekovne-utvrde>

14. PRILOZI

14.1. Prilog: Rezultati anketnog istraživanja

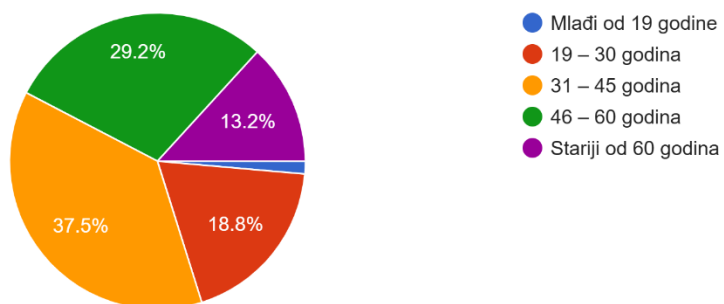
Označite spol:

144 responses

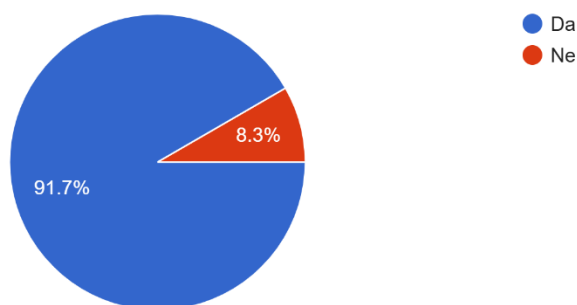
Odaberite Vašu dob:

144 responses

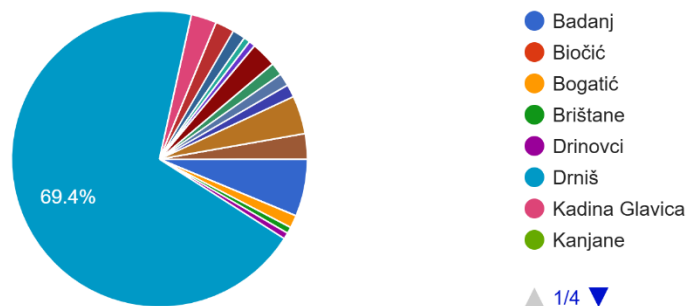
Živate li na administrativnom području Grada Drniša (dalje u tekstu: Grad Drniš)?

144 responses

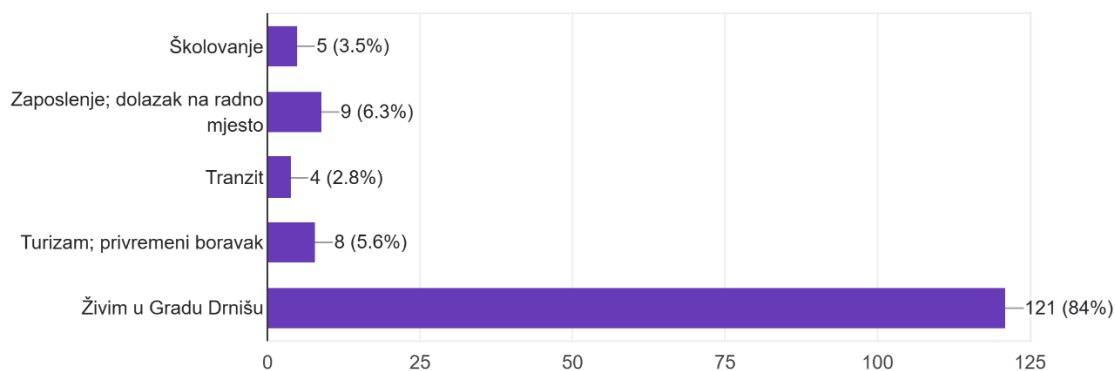
Odaberite naselje u kojem živite:

144 responses

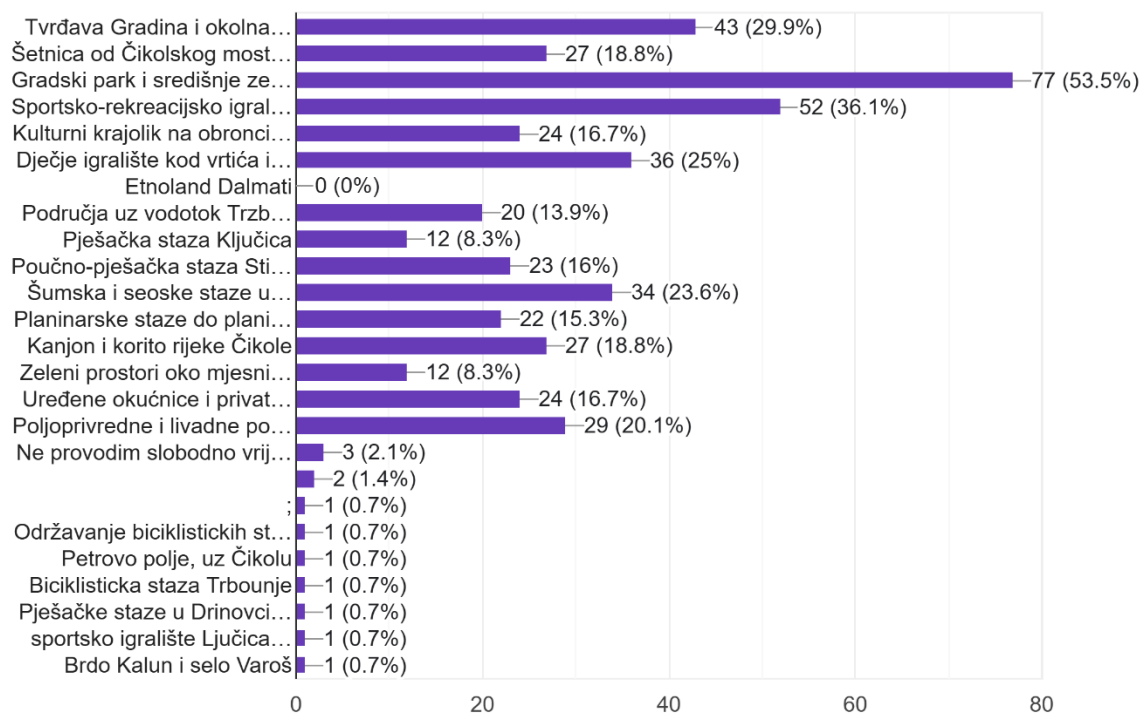
Ako ne živite u Gradu Drnišu, koji je razlog Vašeg dolaska na područje Grada?

144 responses

1. U kojim javnim zelenim i otvorenim prostorima u Gradu Drnišu najčešće provodite slobodno vrijeme?

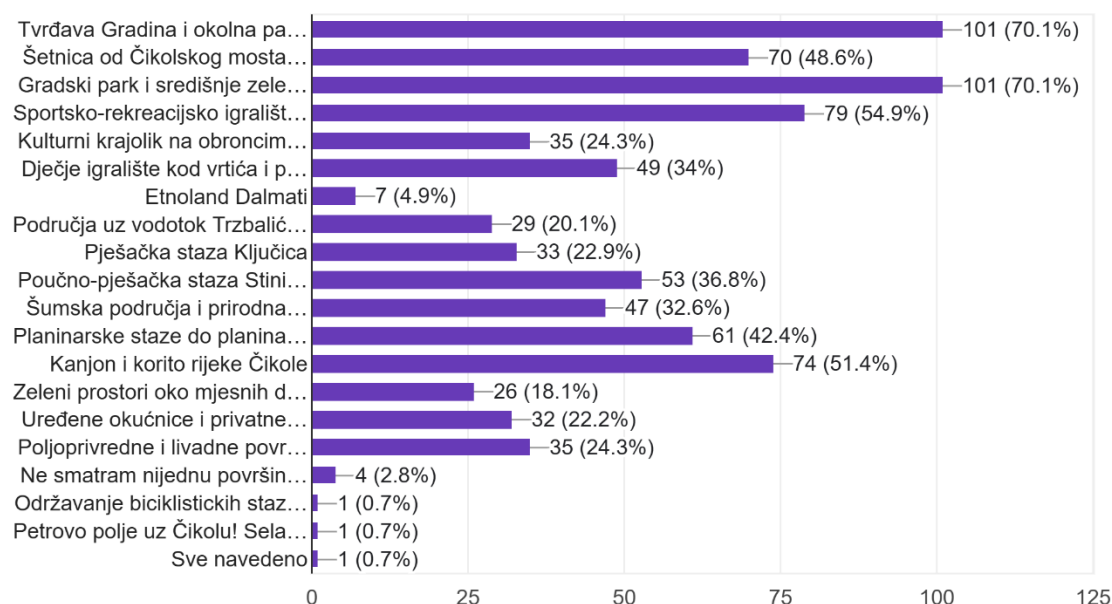
144 responses

Iz odgovora građana vidljivo je da građani slobodno vrijeme najčešće provode u Gradskom parku i središnjim zelenim površinama, koje predstavljaju ključni javni prostor svakodnevnog boravka i rekreacije. Često se koriste i sportsko-rekreacijski sadržaji, dječja igrališta te šetnice, osobito uz Čikolu i prema Gradini. Značajnu ulogu imaju i prirodni prostori poput kanjona rijeke Čikole, planinarskih i poučno-pješačkih staza te šumskih i seoskih putova.

2. Koje javne zelene i otvorene površine u Gradu Drnišu smatrate posebno vrijednima?

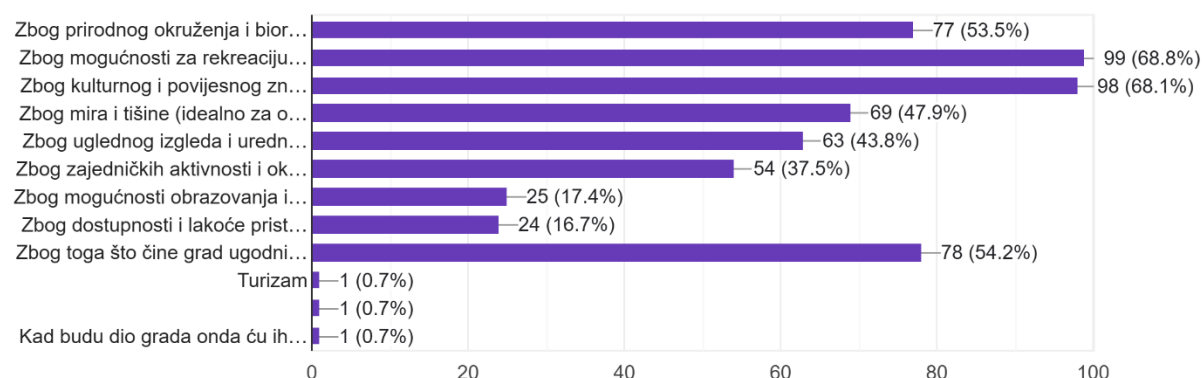
144 responses

Na temelju odgovora ispitanika može se zaključiti da stanovnici Grada Drniša kao posebno vrijedne javne zelene i otvorene površine najčešće prepoznaju Tvrđavu Gradinu s okolnom parkovnom zonom, Gradski park i središnje zelene površine, šetnicu uz Čikolu te kanjon i korito rijeke Čikole. Uz urbane zelene prostore, značajnu vrijednost pridaje se i prirodnim i krajobraznim cjelinama, poput planinarskih i poučno-pješačkih staza, šumskih područja, kulturnog krajolika na obroncima Promine te otvorenih poljoprivrednih i livadnih površina koje oblikuju identitet prostora.

3. Zašto smatrate da su ove javne zelene i otvorene površine u Gradu Drnišu posebno vrijedne?

144 responses

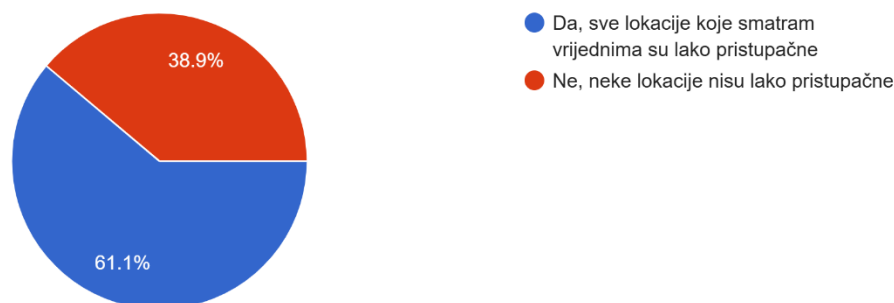

Na temelju zaprimljenih odgovora može se zaključiti da stanovnici Grada Drniša javne zelene i otvorene površine smatraju posebno vrijednima ponajprije zbog prirodnog okruženja i bioraznolikosti,

moгуćnosti za rekreaciju i sportske aktivnosti te kulturnog i povijesnog značaja prostora. Izdvajaju se i razlozi povezani s mirom i tišinom, koji omogućuju opuštanje i bijeg od svakodnevice, kao i uređenost i estetska kvaliteta prostora. Značajan dio ispitanika naglašava i ulogu tih površina kao mjesta društvenih okupljanja i zajedničkih aktivnosti, kao i njihov doprinos kvaliteti života, dostupnosti i ugodnosti gradskog okruženja. Pojedinačni kritički osvrti upućuju na potrebu daljnjeg razvoja i bolje integracije zelenih površina u urbanu strukturu grada.

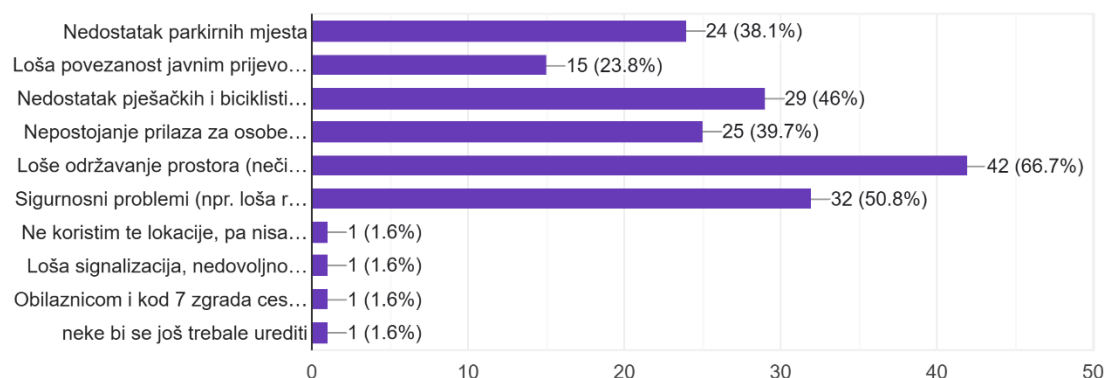
4. Jesu li Vam lokacije u Gradu Drnišu koje smatrate vrijednima lako pristupačne?

144 responses

Ako ste odgovorili "Ne" na prethodno pitanje, zbog čega nisu pristupačne?

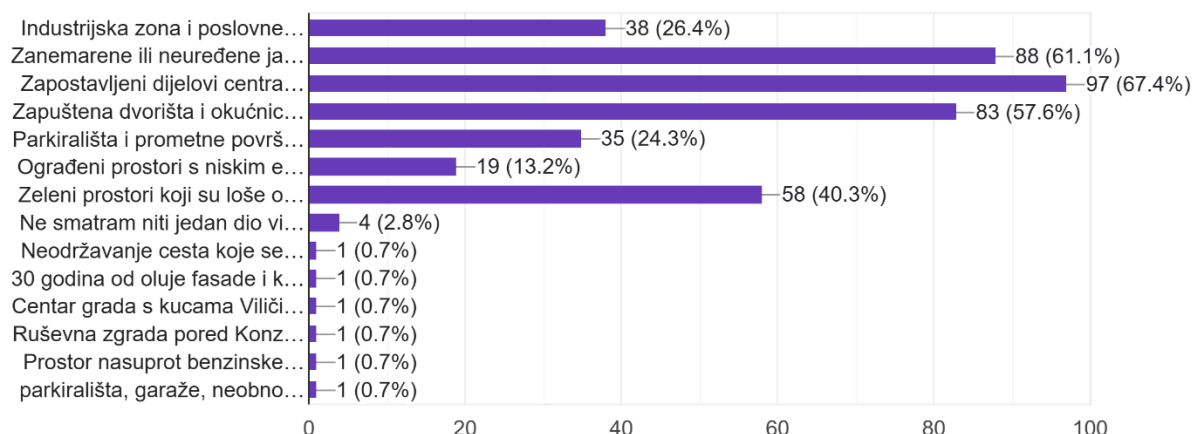
63 responses

Na temelju odgovora ispitanika koji su naveli da pojedine lokacije nisu lako pristupačne, može se zaključiti da su najčešći razlozi nepristupačnosti vezani uz infrastrukturne i organizacijske nedostatke. Najviše se ističu nedostatak pješačkih i biciklističkih staza, nepostojanje prilaza za osobe s invaliditetom, kao i loše održavanje prostora, uključujući nečistoću i oštećenja. Također su često navedeni sigurnosni problemi, ponajprije neadekvatna rasvjeta, te nedostatak parkirnih mjesta i slaba povezanost javnim prijevozom. Manji broj ispitanika naveo je i razloge poput nedovoljne signalizacije, nedovoljne informiranosti o važnosti lokacija ili činjenice da lokacije rijetko koriste.

6. Koje dijelove Grada Drniša smatrate vizualno neprivlačnima?

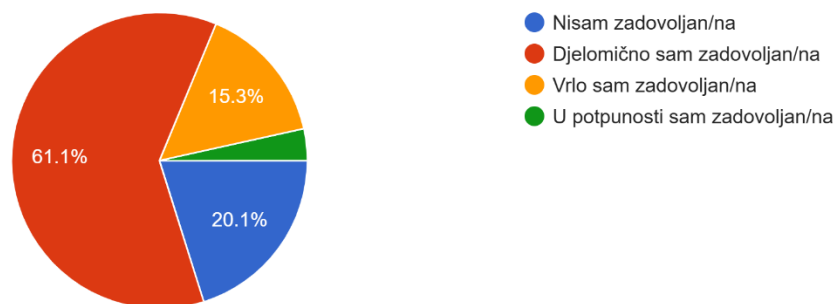
144 responses

Na temelju odgovora ispitanika može se zaključiti da se kao vizualno najneprivlačniji dijelovi Grada Drniša najčešće ističu zapostavljeni dijelovi centra naselja, kao i zanemarene ili neuređene javne zelene površine. U velikom broju odgovora navode se i zapuštena dvorišta i okućnice uz glavne prometnice, što posebno negativno utječe na ukupnu sliku grada i dojam pri ulasku u naselje. Također su često istaknuti industrijska zona i poslovne zgrade, parkirališta i prometne površine, kao i ograđeni prostori niskih estetskih standarda.

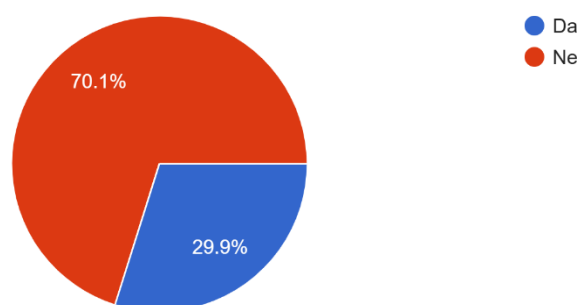
7. Koliko ste zadovoljni količinom javnih zelenih i otvorenih prostora na području Grada Drniša?

144 responses

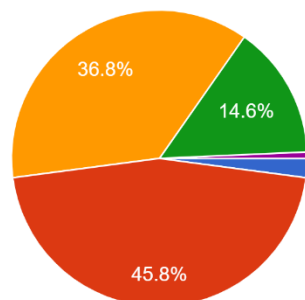
8. Imaju li naselja Grada Drniša, po Vašem mišljenju, dovoljno uređenih otvorenih prostora za rekreaciju, druženje, boravak i sl.?

144 responses

9. Kako biste ocijenili trenutno stanje navedenih javnih zelenih i otvorenih prostora u Gradu Drnišu?

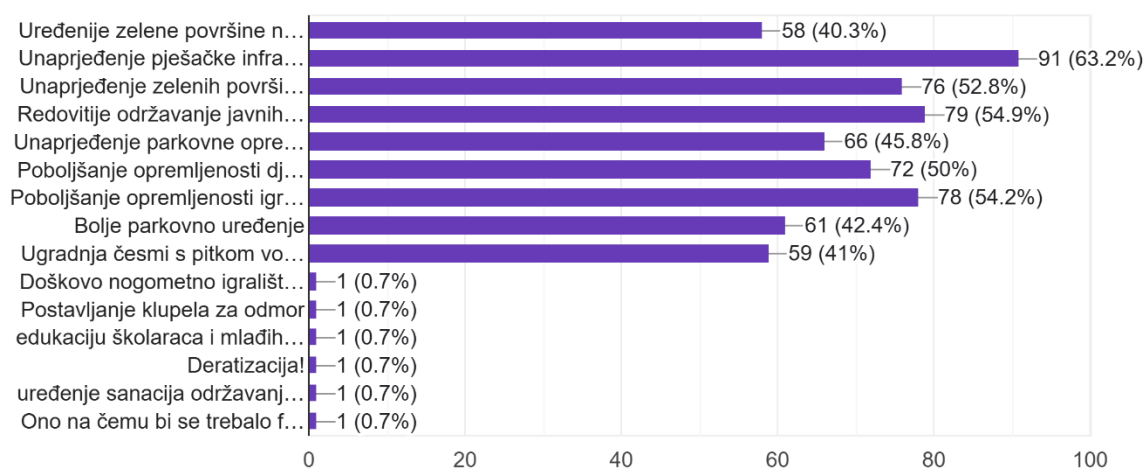
144 responses

- Vrlo dobro (prostor je uredan, dobro održavan, estetski privlačan i funkcion...)
- Dobro (prostor je uglavnom u dobrom stanju, ali s povremenim potrebama z...)
- Loše (prostor zahtijeva poboljšanja, ali postoje neki elementi u dobrom stanju)
- Jako loše (prostor je zapušten, s velikim problemima u održavanju, neuredno,...)
- Nemam stav (nisam dovoljno upoznat/a s tim prostorima)

10. Koje promjene bi htjeli vidjeti u načinu uređenja i održavanja postojećih zelenih javnih površina?

144 responses

11. Postoji li neki zapušteni, napušteni i/ili zarasli lokalitet ili objekt na području Grada Drniša koji bi se mogao urediti tako da izgleda vizualno privlačnije ili da bude od veće koristi za lokalnu zajednicu.

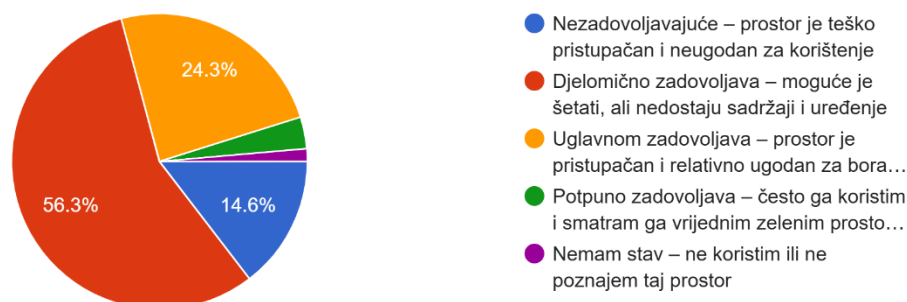
Lokalitet / Tip objekta	Broj spominjanja	Napomene / prijedlozi
Gradina	18+	Uređenje šetnica, arheoloških lokaliteta, info-centar, mjesto za kulturne manifestacije i okupljanja. Sanacija rupa od arheoloških istraživanja.
Gradski park / Podvornica	10+	Poboljšanje estetike, uređenje livada i živica, više sadržaja za djecu, prostor za događanja, smanjenje gustog raslinja.
Šetnice uz Čikolu / Mlinicu / Petrovo polje	8+	Čišćenje i uređenje, staze za šetače i bicikliste, postavljanje klupa, interpretacijske table za kulturno-povijesne sadržaje.
Fenčevina (naselje i okoliš)	6+	Zapuštene parcele, loša infrastruktura, neasfaltirana parkirališta, potrebe za zelenilom i uređenjem okoliša.
Centar grada (fasade, kuće, zgrade)	15+	Uređenje pročelja, obnovu napuštenih ili derutnih zgrada, uklanjanje ružnih i neurednih sadržaja (stolovi, skladišta, kafići).
Igrališta i školski okoliš	8+	Osnovna škola, dječja igrališta – kritike na loše održavanje i sigurnost; prijedlozi za opremanje i revitalizaciju.
Rudnik u Siveriću	2	Turistički i poslovni potencijal.
Arheološki / kulturni lokaliteti	4+	Crkvine u Trbounju, tvrđava Gradina, rimski put i spomenici – valorizacija za turizam.
Zapuštene kuće i privatni posjedi	15+	Ruševne i neobnovljene kuće u centru i okolici; problem privatnog vlasništva, prijedlozi za revitalizaciju ili preuzimanje u javnu funkciju.
Kanjon Čikole, potoci (Trzbalićevac poznatiji kao Perin potok)	5	Čišćenje, šetnice, očuvanje okoliša, rekreacija i turizam.
Ostalo	–	Bivši kafići, klaonice, garaže, semafori, javne površine u selima, cestovno zelenilo, problem smeća i invazivnog raslinja.

Glavni problemi identificirani u odgovorima odnose se na zapuštene i neuređene javne površine, uključujući parkove, šetnice, okoliš škola, sportske centre i dječja igrališta, koja zbog lošeg održavanja, gustog rasta vegetacije i neadekvatne infrastrukture nisu u potpunosti upotrebljiva. Derutne i napuštene zgrade, posebno u centru i naseljima poput Gradine i Fenčevine, predstavljaju sigurnosni rizik i narušavaju vizualni dojam grada, dok privatno vlasništvo često komplicira njihovu obnovu. Neiskorišteni potencijali postoje na kulturnim i arheološkim lokalitetima kao što su Gradina, Crkvine, rimski put i Rudnik u Siveriću, ali zbog nedostatka interpretacije i uređenja nisu valorizirani za turizam. Estetski identitet grada narušavaju zapostavljene fasade, neuređeni drvoredi i divlja infrastruktura poput kioska i skladišta, dok neasfaltirane ceste, loše osvjjetljenje, oštećena dječja igrališta i zarasle staze ograničavaju pristupačnost i sigurnost. Dodatni problem predstavljaju domaći i sezonski odlagatelji otpada, invazivne biljke poput paulownije te nelegalne deponije, što narušava okoliš i smanjuje turističku vrijednost grada.

Prijedlozi za rješavanje ovih problema uključuju uređenje Gradine i tvrđava radi kulturne i turističke valorizacije, revitalizaciju parkova i zelenih površina postavljanjem klupa, igrala i interpretacijskih tabli te redovitim održavanjem vegetacije, sanaciju i obnovu derutnih zgrada u centru radi poboljšanja sigurnosti i vizualnog dojma, čišćenje i označavanje šetnica i biciklističkih staza uz uključivanje povijesnih i turističkih informacija, razvoj Rudnika i arheoloških lokaliteta u turističko-edukativnu funkciju, poboljšanje javne infrastrukture kroz osvjjetljenje i asfaltiranje pristupnih putova, upravljanje otpadom i invazivnim biljem, te obnovu i opremanje igrališta i školskog okoliša kako bi prostor bio siguran i funkcionalan za djecu i sportaše.

12. Kako ocjenjujete prostor uz pješačke staze u kontekstu pogodnosti za šetnju i boravak na otvorenom?

144 responses

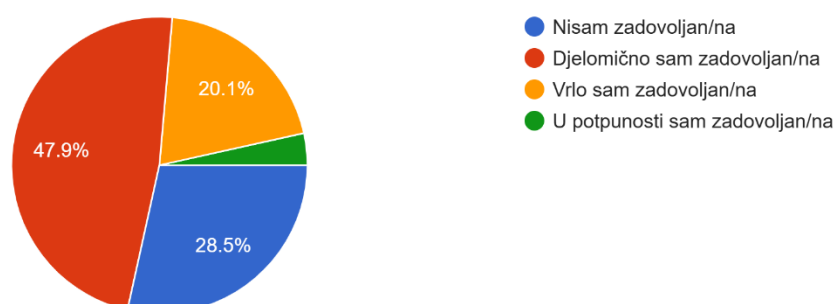

13. Ukoliko imate dodatan komentar vezan uz stanje i/ili poboljšanje navedene i ostale plave infrastrukture (rijeke, potoci i ostale vodene površine) na području Grada Drniša molimo Vas da ga napišete.

Komentari građana ukazuju na ozbiljno zapušteno stanje plave infrastrukture u Drnišu i okolici, posebno rijeka, potoka i šetnica uz njih. Rijeka Čikola i prateći kanali su zarasli, neodržavani i zatrpani smećem, a potoci poput Trzbalićevca ili poznatije Perinog potoka često su zapušteni i neprohodni. Postojeći mostovi i pješačke staze su neadekvatni, neosvijetljeni, s lošim povezivanjem na prometnice i problematičnim parkiranjem. Građani predlažu čišćenje i redovno održavanje korita rijeka i kanala, uređenje šetnica i biciklističkih staza uz vodotok, obrezivanje stabala i uređenje okoliša, postavljanje kanti za smeće, te očuvanje izvora i prirodnog okoliša. Neki predlažu i veće intervencije poput proširenja korita Čikole i stvaranja akumulacije vode za kupalište, dok drugi naglašavaju važnost kulturne i turističke valorizacije kanjona rijeka i potoka. Također se ističe potreba za dugoročnim planiranjem i uključivanjem lokalne zajednice kako bi uređenje bilo održivo, s naglaskom na edukaciju građana o čistoći i očuvanju okoliša.

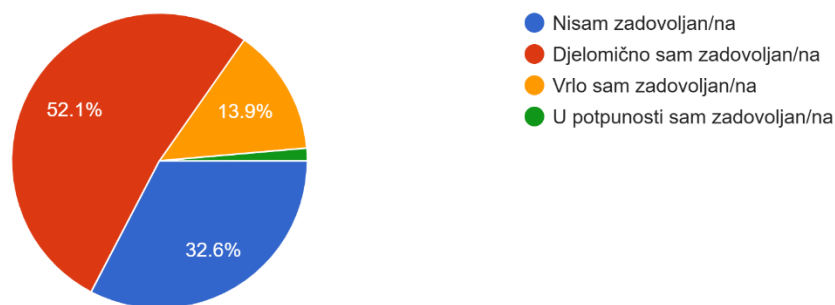
14. Koliko ste zadovoljni količinom dječjih igrališta na području Grada Drniša?

144 responses

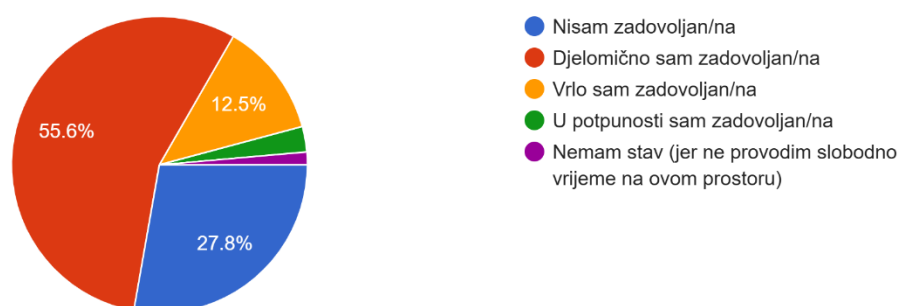
15. Koliko ste zadovoljni uređenjem i opremljenošću dječjih igrališta na području Grada Drniša?

144 responses

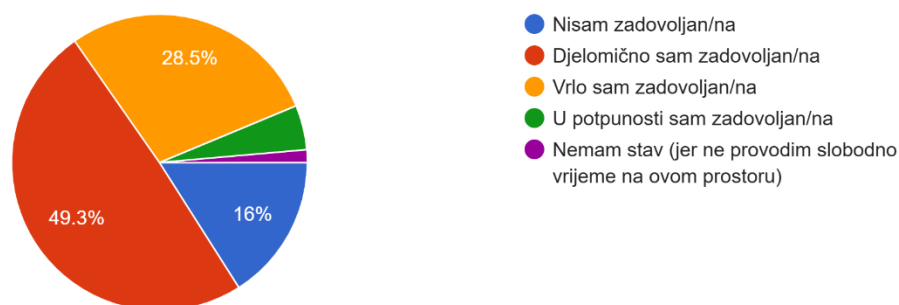
16. Koliko ste zadovoljni uređenjem i opremljenošću sportskih igrališta na području Grada Drniša?

144 responses

17. Koliko ste zadovoljni količinom sportskih terena na području Grada Drniša?

144 responses

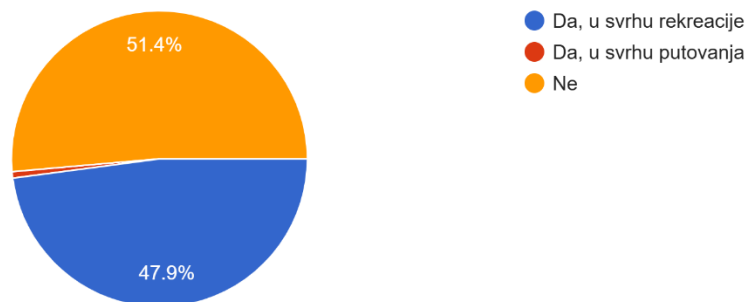

18. Ukoliko imate dodatan komentar vezan uz stanje i/ili poboljšanje dječjih igrališta i sportskih terena, molimo Vas da ga upišete.

Odgovori građana jasno ukazuju na ozbiljno zapušteno stanje dječjih igrališta i sportskih terena u Drnišu i okolici. Igrališta su često oštećena, opasna za korištenje, pretrpana smećem i staklom, a mnoge sprave su zastarjele ili nefunkcionalne. Nedostatak redovnog održavanja, nadzora i kontrole dovodi do devastacije, posebno u popodnevnim i noćnim satima, što ugrožava sigurnost djece. Građani ističu potrebu za modernizacijom, uključujući postavljanje sigurnosnih antistres podloga, video nadzora, novih sprava i većeg broja klackalica, ljuljački i tobogana. Također se traži izgradnja novih sportskih sadržaja, poput bazena, kuglane, zatvorenih terena, trim staza, teniskih i malonogometnih terena, kao i igrališta za tinejdžere i multisenzorna igrališta za najmlađe. Povećanje broja sadržaja, bolje održavanje, zaštita i nadzor igrališta te uređenje okoliša škola i sportskih centara smatra se nužnim za sigurnost, rekreaciju i kvalitetu života djece i mladih u Drnišu.

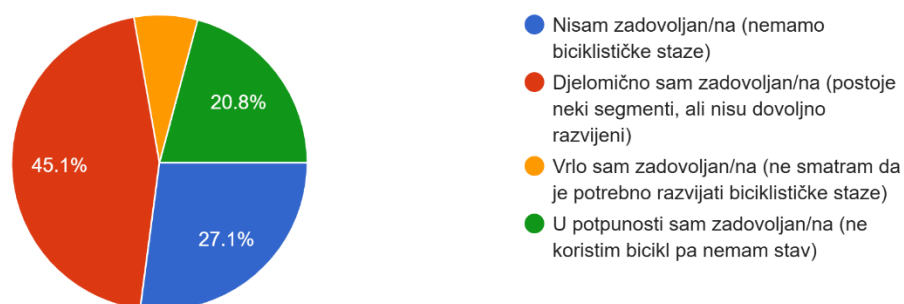
19. Koristite li bicikl u svrhu rekreacije i / ili putovanja?

144 responses

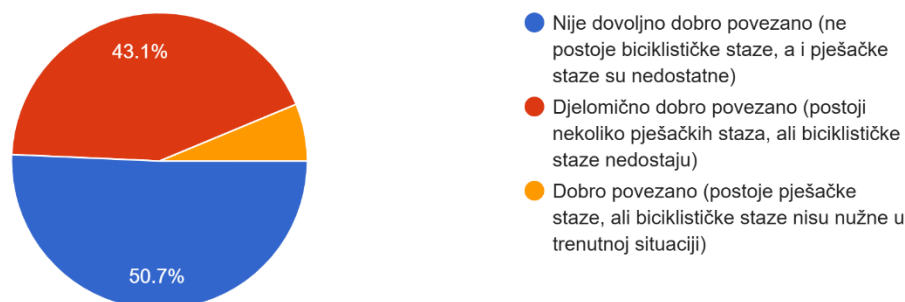
20. Koliko ste zadovoljni stanjem biciklističke infrastrukture na području Grada Drniša?

144 responses

21. Kako ocjenjujete pješačko-biciklističku povezanost između gradskog središta i naselja?

144 responses

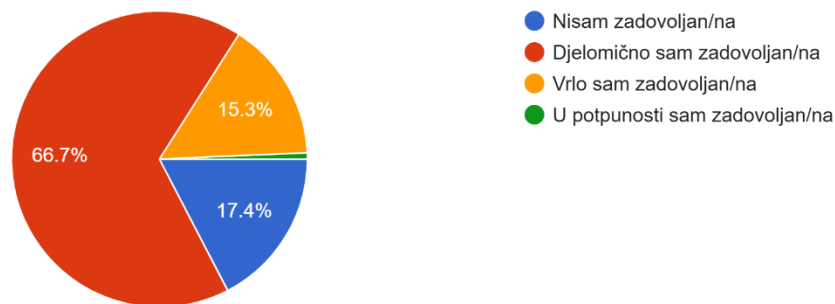

22. Molimo navedite lokacije koje smatrate potrebnim za razvoj biciklističke infrastrukture?

Najčešće spominjane rute uključuju cestu od Drniša prema Miljevcima i Otavicama, Petrovo polje, Miljevački plato, planinu Prominu te područja Badnja, Siverića, Kadine Glavice i Varoša. Predlaže se i povezivanje s Nacionalnim parkom Krka, lokalnim vinarijama i pršutanama, kao i šetnicama i stazama uz rijeku Čikolu. Mnogi ističu potrebu za kružnim stazama, uređenim putokazima i signalizacijom te sigurnim biciklističkim stazama unutar grada i prema okolnim selima. Naglašena je i važnost održavanja postojećih staza, posebno onih koje su već financirane iz europskih fondova, kao i izgradnja novih staza za brdski biciklizam i rekreaciju, uključujući sportske i turističke sadržaje. Pojedini građani upozoravaju na nedostatak nogostupa, opasne prometnice i potrebu regulacije parkiranja radi sigurnosti biciklista.

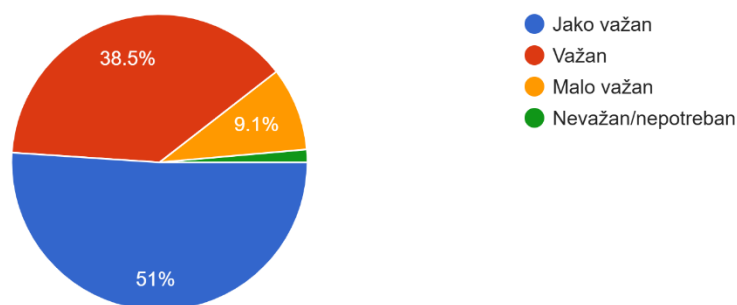
23. Koliko ste zadovoljni stanjem pješačke infrastrukture na području Grada Drniša?

144 responses

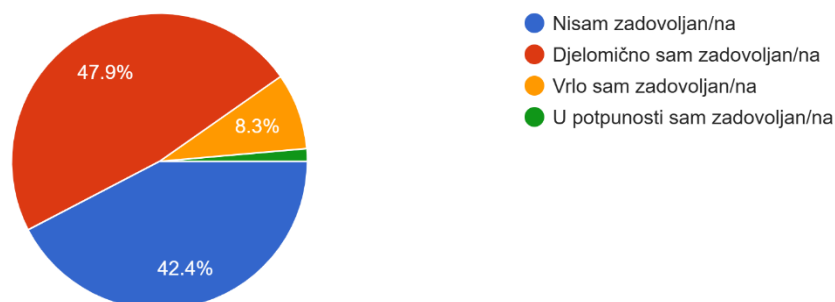
24. Koliko Vam je važan drvoređ uz pješačke i biciklističke staze?

143 responses

25. Koliko ste zadovoljni s količinom drvoređa uz postojeće pješačke i pješačko-biciklističke staze na području Grada Drniša?

144 responses

26. Postoji li pješačka staza na kojoj Vam nedostaje drvoređ? Ako da navedite naziv ulice ili ulica u kojima nedostaje drvoređ.

Građani su u odgovorima jasno istaknuli da u Drnišu nedostaje drvoređ na više ključnih lokacija, posebice uz glavne prometnice i pješačke staze. Najčešće spominjane lokacije uključuju:

- Zaobilaznica grada Drniša – gotovo svi komentatori ističu da je ovo prioritet za sadnju drvoređa, uključujući područja oko Fenčevine, industrijske zone i manjih obilaznica.
- Ulice unutar grada – Vukovarska, Ulica kralja Petra Krešimira IV, Petra Svačića, Antuna Mihanovića, Ivana Meštrovića, Stjepana Radića, semaforska raskrižja, centar grada i Pazar.

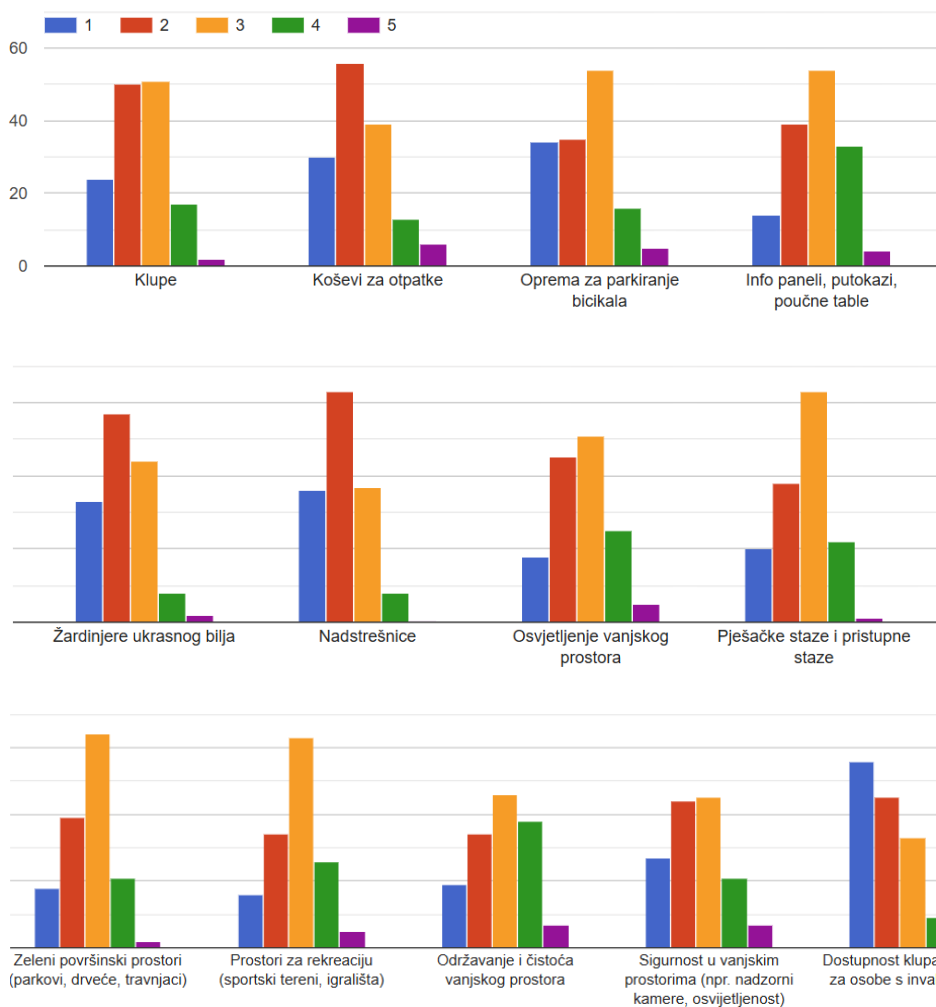
- Pristupi gradu – ulazi iz pravca Knina, Tommy/Fenčevina/Konzum, put od kružnog toka Sv. Ana do vidikovca Visovac i spomenika Kralju.
- Uz prirodne površine i korita rijeka – uz Perin potok, Trzbalićevac, pješačke staze uz Čikolu i šetnice prema groblju.
- Specifične lokacije – oko škole (istočna strana Osnovne škole), DOŠK-ovog igrališta, oko autobusnog kolodvora i prostora gdje se grade Plodine.

Građani ističu da je potrebno posaditi drvodred duž pješačkih i prometnih ruta kako bi se osigurala hladovina i ugodnije šetnje, uz bolju koordinaciju i planiranje jer mnoge staze nemaju adekvatnu infrastrukturu i održavanje, dok uklanjanje ili loše održavanje stabala narušava estetiku i ugodnost boravka u gradu.

27. Koliko ste zadovoljni stanjem i funkcionalnošću opreme vanjskog prostora na području Grada Drniša na skali ocjena od 1 do 5?

Molimo vas da ocijenite svaku kategoriju na skali od 1 do 5, gdje:

- 1 = Vrlo nezadovoljan/na
 2 = Nezadovoljan/na
 3 = Neutralno (ni zadovoljno ni nezadovoljno)
 4 = Zadovoljan/na
 5 = Vrlo zadovoljan/na

28. Ako imate dodatni komentar vezan uz stanje opreme vanjskog prostora na području Grada Drniša, molimo Vas da ga upišete.

Građani naglašavaju da je u gradu i prigradskim naseljima potrebno znatno povećati broj i kvalitetu klupa i koševa za otpatke, obnoviti dotrajale ili razbijene elemente, osigurati nadstrešnice i javnu rasvjetu koja ne gasi prostor po noći, te uvesti video nadzor kako bi se spriječilo uništavanje opreme i povećala sigurnost i ugodnost javnih prostora. Također ističu potrebu za uređenjem parkova, šetnica i igrališta te uključivanjem zelenila i informativnih panela kako bi se poboljšala funkcionalnost, estetika i korištenje vanjskog prostora za sve generacije.

29. Koje probleme ili nedostatke najčešće primjećujete u javnim zelenim i otvorenim prostorima na području Grada Drniša?

Građani ističu da su mnogi zeleni prostori zapušteni, neuredni i nedovoljno održavani, s neadekvatnom čistoćom, premalo koševa za otpad i nedostatkom sustava nadzora. Često nedostaju klupe, sjenice, hortikulturni sadržaji, rasvjeta i pristup stazama, a dječja igrališta su dotrajala, blatna i nesigurna. Također se ističe nedostatak drvoreda i sjenovitih površina, loše uređenje parkirališta i prometnih zona te vandalizam i neodgovornost korisnika. Pojedini prostori nisu povezani u funkcionalnu mrežu, a postojeći parkovi i površine često nisu inkluzivni niti prilagođeni svim dobnim skupinama i osobama s invaliditetom.

30. Koji javni sadržaji za slobodno vrijeme u Gradu Drnišu Vam nedostaju?

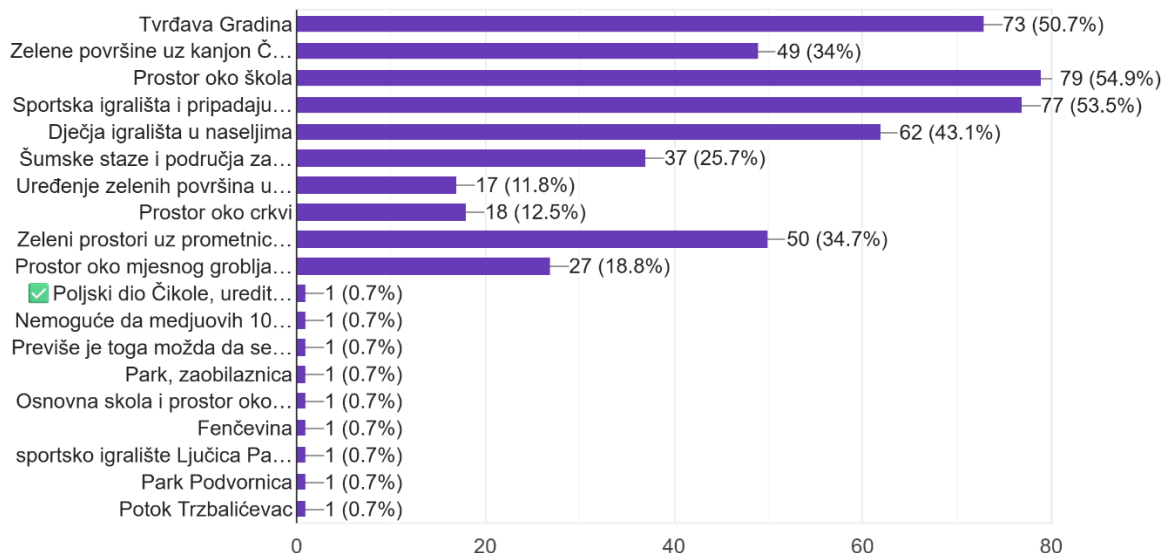
Građani ističu potrebu za bazenom, modernim dječjim igralištima, sportsko-rekreativnim sadržajima (zatvoreni i otvoreni tereni, vježbališta, biciklističke staze, pump track), gradskim i manjim parkovima sa stazama, klupama i rasvjetom te prostorima za društvene i kulturne aktivnosti poput kina, kazališta, koncertnih prostora i radionica za djecu i odrasle. Posebno se naglašava potreba za sadržajima koji funkcioniraju i izvan ljetne sezone, uključujući prostore za mlade, starije osobe i obitelji.

31. Koje javne zelene i otvorene prostore smatrate neiskorištenim potencijalom Grada Drniša? Navedite lokacije koje bi se mogle bolje urediti ili koristiti, kao i prijedloge za njihovo poboljšanje.

Građani najčešće ističu Gradinu kao ključni prostor s velikim potencijalom za uređenje (pozornice, gledalište, dječja igrališta, ugostiteljski sadržaji, vidikovci, info table). Nadalje, prostor uz rijeku Čikolu (šetnice, vidikovci, uređenje kanjona i korita) te Gradski park i Podvornica smatraju neiskorištenima i zahtijevaju bolje uređenje i povezivanje s ostatkom grada. Spominju se i školska igrališta, Petrovo polje, Fenčevina, okolice Doma zdravlja i bivšeg Đačkog doma, te dijelovi za biciklističke i pješačke staze. Predlozi uključuju: bolje održavanje i hortikulturno uređenje, povezivanje prostora u mrežu šetnica i parkova, postavljanje klupa, rasvjete i sadržaja za djecu i rekreaciju, te organizaciju kulturnih i edukativnih aktivnosti.

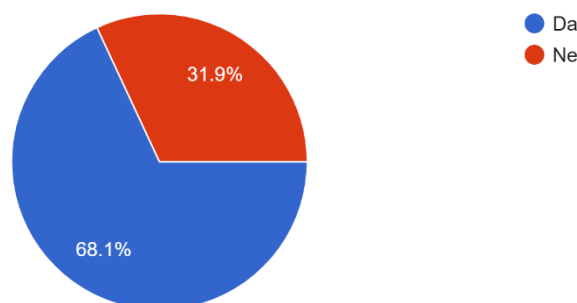
32. Kojem biste od javnih zelenih i otvorenih prostora/elemenata zelene infrastrukture dali prioritet realizacije (uređenje ili unaprjeđenje) na području ...o vas da označite sve koje smatrate prioritetnima.

144 responses

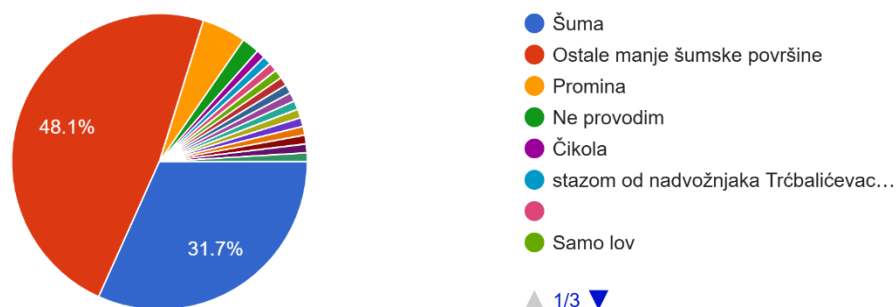
33. Koristite li šumske površine na području Grada Drniša za boravak i rekreaciju?

144 responses

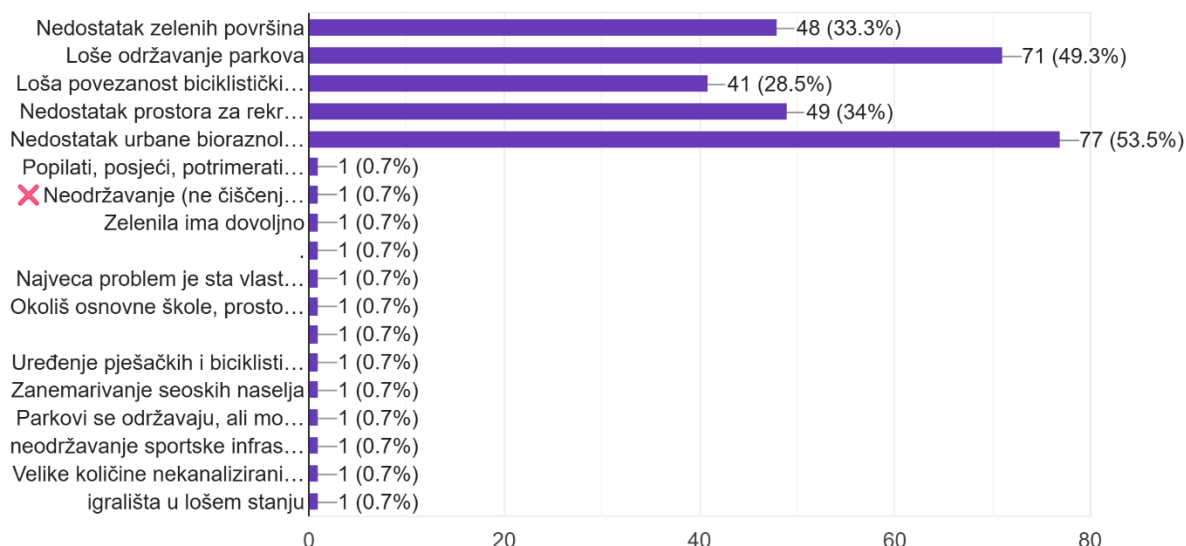
34. Ako je Vaš odgovor na prijašnje pitanje bio potvrđan - u kojim šumama provodite svoje slobodno vrijeme?

104 responses

35. Koji su, prema vašem mišljenju, najveći problemi koji zahtijevaju intervenciju u zelenoj urbanoj obnovi?

144 responses

36. Ako imate bilo kakve napomene, komentare, prijedloge ili ideje koje nisu obuhvaćene prethodnim pitanjima, ovdje ih navedite.

Odgovori građana ukazuju na potrebu redovitog čišćenja i uređenja javnih površina, uključujući rijeku Čikolu, gradsko groblje, trotoare i zelene površine. Naglašena je potreba za većom valorizacijom lokaliteta poput Moseća i Gradine, uređenjem vidikovaca, šetnica i prostora uz rijeku, postavljanjem klupa, rasvjete i koševa za smeće. Građani ističu važnost sigurnosti i pristupačnosti, posebno za djecu, osobe s invaliditetom i starije osobe, te upravljanje parkiranjem i zelenilom. Predlažu obnovu derutnih zgrada, fasada, školskih igrališta, sportskih sadržaja, kulturnih prostora poput kina i kazališta, te poticanje lokalnog poduzetništva kroz dostupne poslovne zone. Pojedinci ističu i kontrolu komunalnog reda, zaštitu stabala i hortikulturno uređenje grada, s naglaskom na povećanje turističke i rekreativne vrijednosti Drniša. Generalno, građani izražavaju podršku inicijativama, želju za aktivnijim uključivanjem u planiranje i realizaciju projekata te važnost očuvanja i revitalizacije lokalne kulturne i prirodne baštine.